

Iacob autem genuit iudam
& fratres eius.. Iudas autem
genuit phares & zara de
thamar.. phares autem genuit
esrom.. Esrom autem genuit
aram.. Aram autem genuit
aminadab.. Aminadab au
tem genuit naason.. Naason autē
genuit salmon.. Salmon
autem genuit booz de rachab
Booz autem obed ex ruth
Obed autem genuit iesse..
Iesse autem genuit dauid regē.
Dauid autem rex genuit salomonē
ex eaque fuit urie..
Salomon autem genuit ro
boam.. Roboam autem ge
nuit abia.. Abia autem
genuit asa.. Asa autem ge
nuit iosaphat.. Iosaphat
autem genuit ioram..
Ioram autem genuit oziā
Ozias autem genuit iothā
Iotham autem genuit achaz.
Achaz autem genuit eze
chiam.. Ezechias autem
genuit manassen.. Ma
nasses autem genuit āmon..
Amon autem genuit iosiā..
Iosias autem genuit iechoniā.

Clm. 28561

Incipit epistula hieronimi

Beato papae damaso hieronimus

Nouum opus sa cere me cogis & ue teri· ut post & emplaria scripturarum toto or be dispersa quasi qui dam arbiter sedeam:

Et quia inter se uariant que sint illa quecum grega consentiant ue ritate decernam pius labor· sed periculosa praesumptio iudicare decreteris ipsum ab om nibus iudicandum.

Senis mutare linguam & canescentem iam mun dum ad infantiam retrahe re par uulorum.

Quis enim doctus pari ter uel indoctus; Cum immanus sua uolumen assumpserit.

Et a saliua quam semel imbibit uiderit discre pare quod lectitat.

Non statim erumpat in uoce me falsarium· meclamitans esse sacri lectum qui audeam ali quid mueteribus libris adde remutare corrigere.

Aduersus quam iniudum dupl& causa meconso latur quod & tu qui sum mus sacerdus et fieri iubes· & uerum non esse quod uariat.

Etiam maledicorum tes testimonio comproba tur· Si enim latinis & emplaribus fides est ad hibenda· Respon deant quibus tot sunt enim exemplaria· pene quot codices;

Sin autem uertas est querenda depluribus.

Quur non ad grecam origenem reuer tentes

Eaque uel auctiosis inter praetibus male uel ad uitiu uel a praesump

BIBLIOTHECA DUCALIS GOTHANA

Iste liber pertinet ad Librariam Sancti Michaelis

HERZOGLICHE BIBLIOTHEK GOTHA

toribus imperitis. inemen
data peruersius.
uel alibrariis dormitan
tibus. aut addita sunt
aut mutata corrigim
Neque uero ego deuete
ri dispuco testamento
quod asep tuaginta
senioribus ingregam
linguam uersum ter
tio gradu. adnos usq:
per uenit; Non que
quid aquila quid
sim monachus sapiant
Quare theodocion in
ter nouis & ueteris. me
dius incedat; Si illa
uera inter praetatio
quam apostoli proba
uerunt. denouo. nunc
loquor testamento
quod gregum esse non
dubium est. excepto
apostolo matheo qui
primus in iudea euan
gelium xpi hebraicis
litteris edidit. hoc
certe cum in nostro
sermone discordat.
& diuersus riuolorum
tramites ducit. uniode
fonte querendus est
praetermito. eos codi
ces quo saluciano ethe
sichio. nuncupatus
paucorum hominum as
serit per uersa contho
tio. quibus utique. nec
in uetori instrumento
post lxx inpraetes
emendare quid licuit
Nec in nouo profuit
emendasse. Cum multa
rum gentium linguis
scriptura ante trans
lata doceat. falsa esse
que addita sunt;
Igitur hoc praesens
praefaciuncula polli
cetur: Quattuor tan
tum euangelia quorū
ordo iste est. matheus
marcus. lucas. iohan
nis. codicum gre corū
emendata conlacione:
Seduetterum quae ne

multum alectionis la
tine consuetudine dis
creparent · Ita calamo
imperauimus · ut his tan
que sensum uidebantur
Mutare correctis reli
qua patierimur manere
re ut fuerant: Canones
quoque · quos eusebi
us cesariensis epūs alex
andrinum secutus ammo
nium in decem numerus
ordinauit · sicut in gre
co habentur & pressim
Quod siquis decuriosis
uoluerit nos sequ e in
euangelius uel eadem
uel uicina uel sola sunt
eorum distinctione cog
noscat · Magnus siqui
dem hinc in nostris
codibus error inole
uit; Dumque in eadem
re alius euangelista
plus dixit · In alio quia
minus potuerint ad
diderunt · uel dum eun
dem sensum alius alter

expressit · ille qui unū
equattuor primum
legerat ad eius exemplū
Ceteros quoque estima
uerit emendandos ·
Unde accidit ut apud
nos mixta sint omnia ·
& in marco plura luce
atque matthei; Rur
sum in matheo · iohan
nis & marci · & in cete
ris reliquorum que
in alius propria sint in
ueniantur; Cum itaque
canones legentis qui sub
iecti sunt confusionis
errore sublato · & si
milia omnium scies
& insingulis sua queque
restituet · In canone
primo conordant
quattuor · matheus
marcus lucas iohannis
In secundo · tres · māt ·
marcus · lucas · In ter-tio
tres · matheus · lucas ·
iohannis · In quarto
tres · māt mār · ioh's

In quinto duo · matheus
lucas · In sexto · duo
matheus marcus · In
septimo · duo · matheus
iohannis · In octauo
duo · lucas marcus ·
In nono duo · lucas ioh
In decimo · propria
unus quisque non ha
bentur in alius ediderẽt
Singulis euangelius ab
uno incipiens usque
ad finem librorum
dispar numerus in
crescit · hic nigro co
lore per scriptus sub
se habẽt · Alio & mi
nio numerum discolo
rem · qui addecem
usque ad procidens
Indicat prior nume
rus in quo sit canone
requirendus; Cum igi
tur aperto codice
uer bigratia · illud
siue illud captulum
scire uoluerit cuius
canonis sit · statim &
subiecto numero doce
bit · & recurrens ad
principia in quibus ca
nonum est distincta con
geries · eodemque
statim · canone & titulo
frontis inuento · illum
quem quereba numerũ
eiusdem euangelistae
Qui & ipse & inscriptio
ne signatur inuenies ·
Atque euicinia ceterorũ
tramitibus · inspectisque os
numerus e regione ha
beant annotabis · & cũ
scieris recurrens ad
uolumina singulorũ
& sina mora reppertis
numeris quos ante signa
uera reppereris & lo
ca · in quibus uel eadem
Uel uicina dixerunt ·
Opto ut in xpo ualeas
& memineris mei · pa
pa beatissime ·

Incipit prefatio
Item hieronimi

Plures fuisse qui eu-
angelia scripse
runt. & lucas eu ange
lista testatur dicens.
Quoniam quidem multi cona
ti sunt ordinare narra
tionem que in nobis con
plenae sunt. Sicut tra
diderunt nobis qui ab
initio ipsi uiderunt
sermonem & ministra
uerunt ei. & p̄ scripserunt
usque ad in praesens
tempus. monumenta
declarant que ad diuer
sis auctoribus edita
Diuersarum hereseon
fuere principia..
Vt est illud iuxta script
tios. & thoman. & mat
thiam. & bartholomei
Duodecim quoque apos
tulorum. & basilidis
atque apellis. a cre li
quorum. quos enume
rare longissimum est;
Cum hoc tantum in prae
sentiarum necesse sit
dicere; & titisse quos
dam qui sine spū & gra
tia dī conati sunt..
magis ordinare narra
tionem quam historiae
texere ueritatem qui
bus iure potest illud
prophaticum coaptari
Vae qui prophant de
corde suo qui ambulant
post spm̄ suum. Qui
dicunt. Dicit dns. & dns
non misit eos; De qui
bus & saluator in euan
gelio iohannis loqui
tur. Omnes qui ante
me uenerunt fures
fuerunt & latrones.
Qui uenerunt non qui
missi sunt. ipse enim
ait. uenie bant. & ego
non mittebam eos;
In uoluntibus praesump
tio temeritatis. inmis
sis obsequium seruitu
tis est.. Ecclesia dī
que supra p&ram dni
uoce fundata est.,

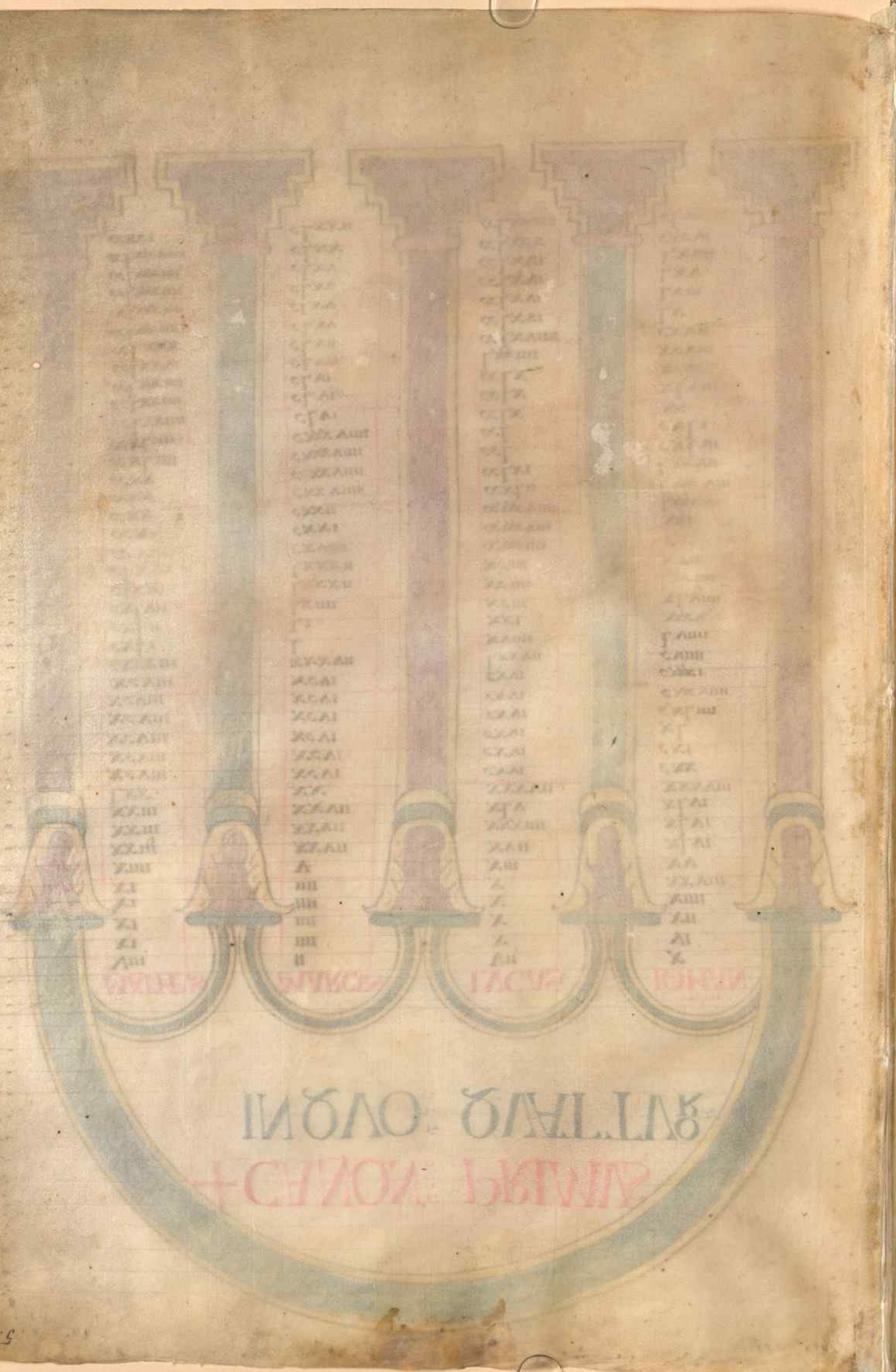
quam introduxit rex in cu
biculum suum & ad quam
p foramen descensionis
occulte misit manum suã
Similis dãmulae hinulo
que ceruorum · quat
tuor flumina paradi:
si instar eructans.
Quat tuo angulos & anu
los habẽt · per quos
quasi arca testamẽ
ti · & custos legis dñi
lignis immobilis uehi
tur · primus omnium
matheus est pupli
canus cognomento
leui · qui euangeliũ
in iudea hebreo ser
mone : edidit.
Ob eorum uel maxi
me causam qui in
ihũ crediderant &
iudeis · & nequaquã
legis · umbram succe
dente euangelii ue
ritate seruabant :
Secundus marcus in
terpres apostoli

petri · & alexandrine
ecclesiae primus epc̃s
qui dñm quidem salua
torem ipse non uidit ·
Sed eaque magistrũ
audierat praedican
tẽ iuxta fidem ma
gistrum narrauit quã
ordinem ; Tertius
lucas medicus natio
ne syrus antiochẽ
sis · cuius laus in euan
gelio · qui & ipse disci
pulus apostoli pauli
in achaide boetie
que partibus uolu
men condidit · que
dam altius repetens
Ut & ipsi in praemio
confitetur · audita
magis quam uisa de
scribens ; Ultimus
iohannis apostolus
& euangelista quem
ihs amauit plurimũ
qui super pectus dñi
recumbens purissima
doctrinarum fluenta

potuit: & quisolus
de cruce meruit quidi
re ecce mater tua:
Iseum esse in asia & tū
tunc hereticorum
pullularent semina
cherint hibebionis
& ceterorum qui ne
gant xpm incarne
uenisse. Quos & ipse
in epistula sua ante
christos uocat. & a
postulus paulus fre
quenter percutit.
Coactus est ab omni
bus pene tunc asiae
episcopis & multarū
ecclesiarum legatio
nibus de dignitate sal
uatoris aliquid scribere.
& adipsum. ut ita dicā
di uerbum; Non tam
audaci quam felici
temeritate: prorum
pere ut ecclesiastica
narrat historia; Cum
a fratribus cogeretur
ut scriberet se. ita fac

turum respondisse;
Si inducto ieunio in com
mune omnes dm prae
carentur quo & plenio
reuelatione saturatus
illud praemium caelo
ueniens eructaret;
In principio erat uerbū
& uerbum erat apud dm
& ds erat uerbum hoc
erat in principio apud
dm. Haec igitur quattuor
euangelia. Quorum an
te praedicta hiezechie
lis quoque uolumen p
bat. In quo prima uisio
ita contexitur & in medio
sicut similitudo quat
tuor animalium & uul
tus eorum facies ho
minis. & facies leonis
& facies uituli. & facies
aquile; Prima hominis
facies. matheum signi
ficat. Qui quasi de ho
mine scribere exorsus
est. liber generationis
ihuxpi filii dauid fili

abraham. Secunda mar
cum; in quattuor leonis
in heremo rugientes au
dtur. Vox clamantis
inde serto parate uiam dni
rectas facite semitas eius.
Tertia uituli que euange
lista lucam a zacharia
sacerdote sumpsisse
mitium praefigurat.
Quarta iohannem euan
gelistam qui ad sumptis
pinnis aquile &adal
tiora festinans deum
bodi disputat cetera
que sequuntur in eodem
sensum proficiunt cru
ra eorum recta &pin
nati pedes eorum &
quo cumque spiritus ibat
Ibant &non reuertebantur. &dorsa eo
rum plena oculis.
&scintille de lampa
de immedio discurrunt
&rota in rota. &
in singulis quattuor
facies. Unde &apo
calipsis iohannis post
expositionem xxiiii
seniorum quattuor entes
cytharas &filias aldi
orant agnum di introi
ducti fulgora &tonitrua &septem spus dis
currentes. &mare uitreum. &quattuor ani
malia plena oculis di
cens animal. primum
simile leonis. &secundum
simile uituli. &tertio
simile hominis. &quar
tum simile aquile
uolanti. &post paulo
lum plena in quid erant
oculis &requiem non
habebant dicentia sc̄s
sc̄s sc̄s dns deus omps qui erat
&qui est &qui uenturus est.
Quibus cunctis ps specie
ostenditur. Quattuor
tantum debere euangelia
suscipi. &omis apocrifo rū
nenias. mortuis magis he
reticis quam ecclesiasti
cis uerbis canendas; &pleri

✠ CANON PRIMVS IN QVO QVATTVOR

MATHEVS	MARCVS	LVCAS	IOHAN
VIII	II	VII	X
XI	IIII	X	VI
XI	IIII	X	XII
XI	IIII	X	XIIII
XI	IIII	X	XXVIII
XIIII	V	XII	XV
XXIII	XXVII	XVII	XLVI
XXIII	XXVII	XXXIII	XLVI
XXIII	XXVII	XLV	XLVI
LXX	XX	XXXVII	XXXVIII
XCVIII	XCVI	CXVI	CXX
XCVIII	XCVI	CXVI	CXI
XCVIII	XCVI	CXVI	XL
XCVIII	XCVI	CXVI	CXLIII
XCVIII	XCVI	CXVI	CXXVIII
XCVIII	XXXVII	CXVI	CXXXI
CXXXIII	L	LXXVII	CVIII
CXLI	LI	XVIII	LVIII
CXLII	LXIII	XXI	XXXV
CXLVII		XCIII	XLVIII
CLXVI	LXXXII	XCIII	LXXIII
CLXVI	LXXXII	CXXIII	XVII
CCVIII	CXVIII	CXXVIII	C
CCXI	CXXI	CXXVIII	XXI
CCXX	CXXII	CXXVIII	LXXXV
CCXX	CXXVIII	CCXLII	LXXVIII
CCXX	CXXVIII	CCLXI	LXXVII
CCXLIII	CXXVIII	CCL	CXLI
CCLXXIII	CXXVIII	CCL	XX
CCLXXIII	CLVI	CCLX	XLVII
CCLXXVI	CLVI	CCLX	XCVI
CCLXXX	CLVI	LXXIII	XCVIII
CCLXXXIII	CLVIII	CCLXVIII	CXXII
CCLXXXIII	CLXII	CCLXVI	LV
CCLXXXIIII	CLXV	CCLXVI	LXII
CCLXXXIII	CLXV	CCLXVI	LXV
CCLXXXVIII	CLXV	CCLXVII	LXVII
CCXCI	CLXX	CCLXXV	CXXVI
	CLXXVII	CCLXXVIII	CLVI

CANON PRIMVS IN QVO QVATTVOR

MATHEVS	MARCVS	LVCAS	IOHANIS
CCXCIIII	CLXXV	CCLXXXI	CLXI
CCXCV	CLXXV	CCLXXXII	LVII
CCXCV	CLXXVI	CCLXXXII	XLII
CCC	CLXXX	CCLXXXV	CLVIII
CCC	CLXXXI	CCLXXXV	LXXVIIII
CCC II	CLXXXIII	CCLXXXVII	CLX
CCC IIII	CLXXXIIII	CCLXXXVIIII	CLXX
CCCVI	CLXXXVII	CCXC	CLXII
CCCVI	CLXXXVII	CCXC	CLXXIIII
CCCX	CXCI	CCXCVII	LXVIII
CCC XIII	CXCIII	CCXCIIII	CLXXII
CCCXIIII	CXCV	CCXCI	CLXVII
CCCXIIII	CXCV	CCXCI	CLXVI
CCCXV	CXCVI	CCXCII	CLXXV
CCCXVIII	CXCVIII	CCC	CLXXVI
CCCXX	CC	CCCII	CLXXVIII
CCCXXV	CCIIII	CCCX	CLXXXIII
CCCXXVI	CCV	CCCXI	CLXXXVIII
CCCXXVI	CCV	CCCXIII	CXCIIII
CCCXXVIII	CCVI	CCCXIIII	CXCVI
CCCXXXI	CCVIIII	CCCXV	CXCVII
CCCXXXII	CCX	CCCXVIII	CXCVII
CCCXXXIIII	CCXII	CCCXXI	CCI
CCCXXXV	CCXIIII	CCCXXIIII	CXCVIIII
CCCXXXVI	CCXV	CCCXXVII	CXCVIII
CCCXXXVI	CCXV	CCCXXVIII	CXCVIII
CCCXLIII	CCXXIII	CCCXXXII	CC IIII
CCCXLVIII	CCXXVII	CCCXXXIII	CC VI
CCCXLVIII	CCXXVIII	CCCXXXVI	CC VIII
CCC LII	CCXXXI	CCCXXXVI	CCVIIII
CCC LII	CCXXXI		CCXI
FINIT QV	CANON AT	PRIMVS TV	INQVO OR

CANON SECVNDVS
IN QVO TRES

MATHEVS	MARCVS	LVCAS
XV	VI	XV
XXI	X	XXXII
XXXI	CII	CLXXXV
XXXII	XXXVIII	CXXXIII
XXXVII	XXXVIII	LXXVIII
L	XLI	LVI
LXII	XIII	IIII
LXII	XIII	XXIII
LXIII	XVIII	XXXIII
LXVII	XV	XXVI
LXVIII	XLVII	LXXXIII
LXXI	XXI	XXXVIII
LXXII	XXII	XXXVIII
LXXII	XXII	CLXXXVI
LXXIII	XXIII	XL
LXXIII	XLVIII	LXXXV
LXXVI	LII	CLXVIII
LXXVIII	XXVIII	LXXXVI
LXXX	XXX	XLIII
LXXXII	LIII	LXXXVII
LXXXII	LIII	CX
LXXXIII	LIIII	LXXXVII
LXXXIII	LIIII	CXII
LXXXV	LV	CXIII
LXXXV	LV	LXXXVIII
LXXXVIII	CXLI	CXLVIII
LXXXVIII	CXLI	CCLI
XCII	XL	LXXX
XCIII	LXXXVI	XCVII
XCIIII	LXXXVI	CXLVI
CIII	I	LXX
CXIIII	XXIII	XLI
CXVI	XXV	XLII
CXXI	XXXII	CXXVII
CXXII	XXXIII	CXXVIII
CXXIII	XXXIIII	CXLVII
CXXX	XXXV	LXXXII
CXXXI	XXXVI	LXXVI
CXXXV	XXXVIII	LXXVIII
CXXXVII	XLIIII	CLXVII

CANON IN QVO SECVNDVS TRES

MATHEVS	MARCVS	LVCAS
CXLIII	LVII	XC
CXLIIII	LVIIII	XCII
CXLVIII	LXVI	XLIII
CXLVIIII	LXVI	XXXV
CL II	LXVIII	XXXVI
CLXIII	LXXVIII	CXLIIII
CLXVIII	LXXXIII	XCV
CLXVIII	LXXXII	CCVI
CLXX	LXXXV	XCVI
CLXXII	LXXXVII	XCVIII
CLXXXIIII	XCI	XCVIII
CLXXVI	XCIII	CI
CLXXVIII	XCV	CII
CLXXVIII	XCV	CCXVII
CLXXVIII	XCVIII	CXCVII
CXC	CV	CXCV
CXCII	CVI	CCXVI
CXCIII	CVII	CXXI
CXCIII	CVII	CCXVIII
CXCIIII	CVIII	CLII
CXCIIII	CVIII	CCXVIIII
CXCV	CVIIII	CCXX
CXCVIII	CX	CCXXI
CXCVIII	CXI	CLXXIII
CC I	CXII	CCXXII
CC III	CXIII	CC LXX
CC V	CXVI	CCXXIIII
CC VI	CXVII	CCXXXII
CC VIII	CXVIII	CCXXXIII
CCVII	CXXVII	CCXL
CCXVIII	CXXVIII	CCXLI
CCXXIII	CXXX	CCXLIII
CCXXV	CXXXIIII	CCXLV
CCXXVI	CXXXIII	CCXLIIII
CCXXVIII	CXXXV	CXXXVII

CANON · SECVNDVS
INQVO TRES

MATHE

ccxxviii
ccxlii
ccxlii
ccxliii
ccxlviii
ccxlviii
ccxlviii
cc l i
cc l iii
cc l viii
cc l viii
cc lxiiii
cc lxviii
cc lxxi
cc lxxviii
cc lxxxi
cc lxxxv
cc lxxxv
ccxcvi
ccxcvi
ccc i
ccc viii
cccxii
cccxvi
cccxvii
cccxxii
cccxxxviii
cccxxxviii
ccc xl
cccxlii
cccxliiii
cccxlvi
ccc l iii
ccc l iiii

FINIT
IN

MARCVS

cxxxv
cxxxvii
cxxxviii
cxxxviii
cxl iii
cxl iii
cxl iiii
cxl vi
cxl viii
c l
c l i
c l v
c l iiii
xl ii
c lx
c lxiii
c lxvi
c lxvi
c lxviii
c lxxvii
c lxxxii
c lxxxviii
c xc iii
cxcvii
cxcviii
cc ii
ccxviii
ccxviii
cc xx
ccxxii
ccxxiiii
ccxxv
ccxxxii
ccxxxiii

CANON
QVO

LVCAS

ccxlvi
ccxxxvii
ccxlviii
ccxlviii
ccviiii
cc l iii
cc l iiii
cc l v
cc iiii
cc lvii
cc lviii
c l vi
ccxxviii
ccxxx
cclxiii
cc lxviii
cc lxv
cc lxvii
cc lxxx
cc lxxxiii
cc lxxxvi
ccc v
cc xcviii
cc xciii
ccxcv
cccviii
cccxxii
cccxxv
cccxxvii
cccxxviii
cccxxviii
cccxxxvii
cccxxxviii

SECVNDVS
TRES

CANON TERTIVS INQVO TRES

MATHEVS	LVCAS	IOHANNIS
I	XIIII	I
I	XIIII	III
I	XIIII	V
VII	VI	II
VII	VI	XXV
LVIII	LXIII	CXVI
LXIII	LXV	XXXVII
XC	LVIII	CXVIII
XC	LVIII	CXXXVIII
XCVII	CCXI	CV
CXI	CXVIIII	CXLVIII
CXI	CXVIII	XXX
CXI	CXVIII	CXIIII
CXII	CXVIII	LXXXVII
CXII	CXVIII	XLIII
CXII	CXVIII	LXI
CXII	CXVIII	VIII
CXII	CXVIII	LXXVI
CXII	CXVIII	XC
CXII	CXVIII	CLIII
CXII	CXVIII	CXLII
CXLVI	XCII	IXLIII
FINIT CANON	TERTIUS	IUQUOTIES

CANON QVARTUS		INQVO III	CANON	QVAR	INQVO III
MAT	MAR	IOHS	MAT	MAR	IOHS
XVIII	VIII	XXVI	CCLXXVII	CLXVIII	CLI
CXVII	XXVI	XCIII	CCXCIII	CCLXXIII	CVI
CXVII	XXVI	XCV	CCXCVII	CCLXXVIII	LXX
CL	LXVII	LI	CCXCVIII	CCLXXC	CIII
CLXI	LXXVII	XXIII	CCCVII	CCLXXCVIII	CLXIIII
CLXI	LXXVII	LIII	CCCXCI	CC I	CLXXC
CCIII	CXV	XCI	CCCXCI	CC I	CXCII
CCIIII	CXV	CXXXV	CCCXCIII	CC III	CLXXCIII
CCXVI	CXXV	CL	CCCXCVIII	CCVII	CLXXCV
CCXVI	CXXV	CXXVIII	CCCXCVIII	CCVII	CLXXCVII
CCXVI	CXXV	CXXVII	CCCXCIII	CCXI	CC III
CCXVI	CXXV	XCVIII	FINIT	CANON	QUART
CCLXXVII	CLVIIII	LXXII	IN	QUO	TRES
CCLXXVIII	CLXI	CXXI			
CCLXXVIIII	CLXI	QUART			
FINIT	CANON	TRES			
IN	QUO				

CANON QVINTVS ; CAN QVIN
INQVO DVO ; INQVO DVO

I

MAT	LVCAS	MAT	LVCAS
III	II	CXXV	LXII
X	VIII	CXCVII	CXXVIII
XII	XI	CXCVII	CXXXII
XVI	XVI	CXCVIII	CXXX
XXV	XLVI	CXCII	LXXXI
XXVII	XLVIII	CXXXIIII	CXX
XXVIII	XLVII	CXXXVIII	CLXVIII
XXX	XLVIII	CLVI	LVII
XXXIII	CXCIII	CLVIII	CCXXVI
XXXVI	CLIII	CLXII	CLXI
XLVII	CXXXIIII	CLXXV	CC
XLVIII	CXCI	CLXXXII	CLXXXVII
XLVIII	CL	CLXXXII	CLXXXVIII
LI	LVIIII	CLXXXIII	CXCVIII
LIII	CXXV	CLXXXVIII	CXCVIII
LIIII	LIII	CXCVII	CCXLII
LV	CLXX	CCXIII	CCXXXV
LVII	LXI	CCXXI	CLXXXI
LVIII	LX	CCXXVIII	CXXXVIII
LX	CLXXI	CCXXXI	CLXXXVIII
LXI	LXIII	CCXXXII	CCXV
LXV	CLXXII	CCXXXIIII	CXLII
LXVI	LXVI	CCXXXVI	CXXXVI
LXVIII	CV	CCXXXVII	CXXXV
LXXVIII	CVIII	CCXXXVIII	CXXXVIII
LXXXIIII	CXI	CCXL	CXL
LXXXVI	CVIIII	CCXLI	CXLI
XCIII	CXLV	CCLV	CLXXV
XCV	CLX	CCLVI	CCII
XCVI	CLXXII	CCLVII	CCV
XCVI	CLXXXIII	CCLXI	CCXIII
CII	LXVIIII	CCLXII	CCVII
CIIII	LXXI	CCLXV	CCXII
CV	CXCIII	CCLXVI	CLVII
CVII	LXXII	CCLXVII	CLV
CVIII	CXV	CCLXX	CLVIII
CX	CXVIII	CCLXXII	CCXXVIIII
CXVI	CLXV	FINIT	CCXXXI
CXVI	CLXXVII	QVIN	CANON
CXVIIII	CXXVI	INQUO	TVS
			DUO ;;

CAN SEXTVS; INQVO DVO;

CANON VII, INQVO DVO,

MAT	MARC		
VIII	III	CCCV	CLXXXV
XVII	VII	CCCVIII	CXC
XX	VIII	CCCXI	CXCII
XXII	XI	CCCXXX	CCVIII
XLIII	CXXVI	CCCXXXVII	CCXVII
LXXVII	LXIII	CCCXLI	CCXXI
LXXXVII	CXXVIII	CCCXLVII	CCXXVI
C	XCVIII	CCCL	CCXXVIII
CXXXVIII	XLV	FINIT SEXTUS	CANON INQUO DUS
CXLV	LX	CAN·VII·	INQVO
CXLVIII	LXV	MATHE	IOHAN
CLII	LXVIII	X	LXXIII
CLIII	LXXI	XVIII	XVIII
CLVII	LXXII	XVIII	XXXII
CLVIII	LXXIII	XVIII	XXXIII
CLX	LXXVI	CXX	LXXXII
CLXIII	LXXVIII	CLXXV	CCXV
CLXV	LXXX	CC VII	CI
CLXVIII	LXXXIII	FINIT CAN	VII·INQUO
CLXXII	LXXXVIII	CAN·VIII	INQ DVo
CLXXX	C	LVCAS	MARCUS
CLXXXVIII	CIII	XXIII	XII
CC II	CXII	XXV	XIIII
CCXIIII	CXX	XXVII	XVI
CCXV	CXXIII	XXVII	XVIII
CCXXIIII	CXXXI	XXVIII	XVII
CCXLVI	CXL	LXXXIII	XLVIII
CCXLVII	CXLII	LXXXVIII	LVI
CC L	CXLV	XCI	LXI
CC LI	CXLVII	C	LXV
CCLIII	CXLVIII	CIII	XCVII
CCLX	CLII	CCXLVII	CCXXVI
CCLXIII	CLIII	CCLXXVII	CCXVI
CCLXXV	CLVII	CCCXXXV	CCXXX
CCLXXXVII	CLXIII	FINIT	CANON
CCLXXXVI	CLXVII	OCTAVUS	IN
CCLXXXVIII	CLXVIII	QUO	DUO
CCXC	CLXXI		
CCXCII	CLXXII		
CCXCVIII	CLXXVIII		

CANON VIIII IN QVO DVO

CAN·X·INQ : CAN
MAT PR·P : X·INQVO
MAR·PROP

LVCAS	IOHS	MATH	MAR
xxx	ccxxviii	cl i	xviiii
xxx	ccxxii	clv	xxxi
cclxii	cxiii	clxvii	xl iii
cclxii	cxxiiii	clxxi	xlvi
cclxxiiii	ccxxviiii	clxxvii	lvii
cclxxiii	ccxxvii	clxxxi	lxii
cclxxiiii	ccxxxi	clxxxiii	lxx
ccc iii	cxcc	clxxxvi	lxxiiii
cccvii	cxc	clxxxviii	lxxxi
cccxii	cxc	cxci	lxxxviii
ccciii	clxxxvi	cxcii	xc
cccvii	clxxxvi	cc	xcii
cccxii	clxxxvi	ccx	xciii
ccc iii	clxxxii	ccxii	c i
cccvii	clxxxii	ccxviii	c iiii
cccxii	clxxxii	ccxxii	cxxii
cccxl	ccxiii	ccxxvii	clxxxii
cccxl	ccxvii	ccxxxi	clxxxvi
cccxli	ccxxi	ccxxxiii	ccxiii
ccexli	ccxxiii	ccxxxv	ccxxxiiii
cccxli	ccxxv	ccxxxviii	FINIT
FINIT CAN	VIIII · IN	ccxlv	CANON
QUO DUO	LVC IOHS	cclxviii	DECIONIS
CAN·X·	INQVO	cclxxiii	INQVO
MATHAS	PROPRIE	ccclxxiii	MARCUS
QMATHS	QMATHAS	cccxviii	PROPRIE
ii	lxxv	cccxxiii	
iiii	lxxii	cccxxvii	
vi	lxxviii	cccxlv	
xiii	xci	ccclii	
xxiiii	xcviii	ccclv	
xxvi	ci	FINIT	
xxviii	cvi	CANON	
xxxii	cviiii	DECIONIS	
xxxv	cxiii	INQVO	
xxxvii	cxv	QMATHAS	
xxxviii	cxviii	PROPRIE	
xlii	cxxiiii		
xlv	cxxvi		
li	cxxxvii		
lvi	cxl		

CAN·X·INQVO· LVC·PROPRIE

CAN·DECIMVS IN QVO IOH PROP

LVCAS	LVCAS	IOHAN	IOHS
I	CCI	III	CII
III	CCIII	VII	CIIII
V	CCVII	VIII	CVI
VIIII	CCX	XI	CVIII
XVIII	CCXIIII	XIII	CX
XX	CCXXIII	XVI	CXII
XXII	CCXXV	XVIII	CXV
XXVIIII	CCXXVII	XXII	CXVII
XXXI	CCXXXVI	XXIIII	CXVIIII
L	CCLII	XXVII	CXXIII
LI	CCLVI	XXVIII	CXXVI
LXVII	CCLVIII	XXXI	CXXVII
LXVIII	CCLXIII	XXXIII	CXXX
LXXII	CCLXXI	XXXVI	CXXXII
LXXV	CCLXXIII	XXXVIII	CXXXIIII
CIII	CCLXXVI	XLI	CXXXVI
CVI	CCLXXVIII	XLIII	CXXXVIII
CVII	CCLXXXIII	XLV	CXL
CXIII	CCLXXXVIII	L	CXLIII
CXVII	CCXCVI	LII	CXLV
CXXII	CCXCVIII	LIIII	CXLVII
CXXIII	CCC	LVI	CXLVIII
CXXXI	CCCIIII	LVIII	CLI
CXLIII	CCCVI	LX	CLIII
CXLVIII	CCCVIII	LXII	CLV
CLI	CCCXVI	LXIII	CLVII
CLIII	CCCXX	LXVI	CLVIII
CLVIII	CCCXXVI	LXVIII	CLXIII
CLXII	CCCXXXI	LXXI	CLXV
CLXIII	CCCXXXIIII	LXXIII	CLXVII
CLXVI	CCCXXXVIII	LXXV	CLXVIIII
CLXXIII	CCCXLII.	LXXVIII	CLXXI
CLXXVI	FINIT	LXXX	CLXXIII
CLXXVIII	CANON	LXXXI	CLXXVII
CLXXX.	DECIMUS	LXXXVI	CLXXVIII
CLXXXIII	IN QUO	LXXXVIII	CLXXXI
CLXXXVIII	LUCAS	XCII	CLXXXVIII
CXC	PROPRIE	XCIIII	CXCI
CXCII		XCVII	CXCIII
CXCVI		XCVIII	CXCV
			CC
			CCII
			CCV
			CCVII
			CCX
			CCXII
			CCXIIII
			CCXVI
			CCXVIII
			CCXX
			CCXXIIII
			CCXXVI
			CCXXVIII
			CCXXX
			CCXXXII
			FINIT CA NONX IN QUO IOH PRO

INCIPIT PROLOGVS MATHEI EVANGELII

qui & leui sicut inordine pri
mus ponitur. Ita euangelium
iniudea primus scripsit.

Cuius uocatio addñ expubli
canis actibus fuit: Duorum
ingenerationexpi principia
præ sumens. Unius cuius prima
circum cisio incarne.

Alterius cuius secundum cor
electio fuit. & & utrisque
inpartibus xps. Siquequa
ternario denario numero tre
formis positio principium

credendi fidem inelectionis
tempus porrigens. Et & elec
tione usque intransmigratio
nis diem dirigens. Atque
atrans migratione usquein
xpm. Definiens decursum
aduentus dñi ostendit gene
rationem. Ut & numero satis
faciens: & tempori. & quod
est & ostendens & di in se
opus monstrans. Etiam
inhis quorum ghus posuit
xpi operantis aprincipio
testimonium nonnegar &.

Quarum omnium rerum tem
pus. ordo. numerus dispos
tio uel ratio. Quod fidei
necessarium est. Dñs xpsē
quifactus est & muliere
factus sublege. natus &
uirgine. passus incarne.
omnia in cruce fixit. ut
triumphans ea insem & ipso
resurgens incorpore.

Et patris nomen inpatri
bus filio & filii nomeinpa
tri restituens in filius
sine principio sine fine
ostendens. Unum se cum
patre esse quidamus est

In quo euangelio utile est de
fider-antibus dñm.. Sic prima
uel media uel perfecta cognor
cere ut & uocationem apostoli
& opus euangelii & dilectatio
nem̄ dñi incarne nascentis..
Per unuersa legentes intellegant
atque id in eo in quo adprehen
si sunt & adprehendere & pertant
recognoscant.. Nobis enim hoc
in studio argumenti fuit & fidem
facte retradere & operantis
di intellegendam diligentiam ec
dispositionem quer-entibus intimare

EXPLICIT PROLOGVS

INCIPIVNT CAPI
TVLA EIVSDEM LIB

I Natiuitas xpi magorum munera
occultato thu infanticidium inter
ficiuntur..
II Regressus ihs ex egypto
in nazareth a iohanne in
iordane baptizatur..
III Ihs temptatus a diabulo
uicit. petrum & andream
iacobum & iohannem pisca

tores conuocat. & circum ihs
uarios languores hominum curat..
IIII De beatitudinem & ceteris
mandatis..
V Orationem docet & inter
cetera mandata non esse cogi
tandum. de uictu & de uesti
mento prædicit..
VI Non esse præpropere iudi
candum. de margaritas ante
porcos. petendum quer-endum.
pulsandum.. A pseudo pro
phetis cauendum. quia non
omnes qui dicunt dñe dñe intro
ibunt in regnum cælorum..
De domo ædificata super
petram uel harenam..
VII Leprosum mundat. puerum
tribuni. paraliticum curat..
Socrum petri a febribus
liberat. de pluribus curis.
& ut mortui mortuos suos
sepeliant cuidam dicit..
VIII Nauigans tempestatem se
dat. In terra gerasenorum
demonia eicit..
VIIII Paraliticus curatur lec
tulum suum baiulat. Mathæum
conuocat dicens pharisæis non
est opus ualidis medicus..

X parabulam panni & scissure
&utrium & uni ponit. Mulierē
apræfluuio liberat. & filiam
cuusdam principis mortuam
suscitat. Cæcis oculos aperit.
Surdum & mutum dæmonium
eicit., Apostolos præmittit
cum omni doctrina. hæc dicit
quod non uenerit pacem mittere
super terram sed gladium.,

XI Jhs testimonium de iohanne dic
atque increpat ciuitates que
credere noluerunt. confessio
ihu ad patrem & ingum dni leuee.

XII Discipuli spicas uellunt ma
num aridam habentem sanat.,
hominem a dæmonio cæcum & mu
tum liberat. & in principe dæ
moniorum id facere opinantes
destruit., Ione & ninæuitarum
signum pharisæis tradidit. ma
trem & fratres spernit.,

XIII De nauiculis turbis parabu
las exponit., Proph&am in pa
triam suam sine honore esse dic
it de iohannis capite in disco
de quinque panibus & duob;
piscibus in quinque milia
uiror., Jhs supra mare ambu
lans petrum mergentem alleuat.,

XV Quod ea magis que deore
& eum coinquinant hominē.
Filiam mulieris syrophenisse
a demonio liberat & multos
alios sanat.,

XVI De septem panibus in quat
tuor milia uirorum., Affer-
mento pharisæorum caudidum
xpm di uiui filium esse. pe
trus confitetur. quem que
post paulo lumpetrum dure
increpat.,

XVII In monte transfiguratur
puerum lunaticum saluat.,
de stater e in ore piscis.,

XVIII Humilitatem doc& sicut
pueri & nec minimum fideliū
scandalizandum quorum
angeli faciem patris in cælis
semper uident. Corripiendo
fratres & sepius indulgendum

XVIIII Similitudo de illo qui
con seruum propter centum
denarios suffocat., De eunu
chis. Infantes non esse ar-
dos a benedictione., Diffi
cile ditem introire in regē
num cælorum.,

XX De primis nouissimos
futuros parabolam ope

rariorum inuincam anducto
rum · depetione filiorum ze
bethei · deduobus cęcis uam
curatis ·

XXI De asina & depullo eius
deficu arefacta · Interro
gatus inqua potestate hec
faceret · Interrogat de iohr
baptismate sub umgbris · para
bulam duorum filiorum in
uinea missą rum ·

XXII Parabulam de uinea & co
lonis qui interficiunt ad se
missos · Parabulam de his
qui inuitati sunt ad nuptias
ubi & conuiuium ·

XXIII De denario cęsaris · de
muliere que septem fratres
dicitur habuisse · Jhs tem
tatus a pharisęis · Interro
gatus filius est & xps ·

XXIIII Increpans scribas dicit ·
ue uobis scribe & pharisęi ·

XXV Increpatio ciuitatis hie
rusalem · de occisione pro
phętarum & lapidatione ·
de signis nouissimorum die
rum · De aduentu saluato
ris · De decem uirginibus · de
talentis · De oubus ad &

tris & hedis a sinistris ·

XXVI Judęorum conciliuum ·
de comprehenso ihu · & cęte
que incęnadm gesta sunt ·

XXVII Petro prędicit quod
tertio eum abnegaturus sęt
Oratio ihu ad patrem & cę
te a cumtraderetur ·

XXVIII Passio ihu & sepultu
ra & resurrectio eius ·
postque mandata & doctri
na eius de baptismo ·

EXPLICIVNT CAPITVLA SECUNDUM MATHEV ·

Iacob autem genuit iudam
& fratres eius.. Iudas autem
genuit phares & zara de
thamar.. phares autem genuit
esrom.. Esrom autem genuit
aram.. Aram autem genuit
aminadab.. Aminadab au
tem genuit naason.. Naason autē
genuit salmon.. Salmon
autem genuit booz de rachab
Booz autem obed ex ruth
Obed autem genuit iesse..
Iesse autem genuit dauid regē.
Dauid autem rex genuit salomonē
ex eaque fuit urie..
Salomon autem genuit ro
boam.. Roboam autem ge
nuit abia.. Abia autem
genuit asa.. Asa autem ge
nuit iosaphat.. Iosaphat
autem genuit ioram..
Ioram autem genuit oziā
Ozias autem genuit iothā
Iotham autem genuit achaz.
Achaz autem genuit eze
chiam.. Ezechias autem
genuit manassen.. Ma
nasses autem genuit āmon..
Amon autem genuit iosiā..
Iosias autem genuit iechoniā.

℣ fratres eius in transmigratio
ne babilonis. Jechonias
genuit salathiel
Salathiel autem genuit zoro
babel. Zorobabel autem
genuit abiud. Abiud autem
genuit eliachim; Eliachim
autem genuit azor. Azor autē
genuit sadoc. Sadoc autem
genuit achim. Achim autem ge
nuit eliud. Eliud autem genuit
eliazar. Eliazar autem ge
nuit mathan. Mathan au
genuit iacob. Jacob autem ge
nuit ioseph uirum mariæ de qua
natus est ihs qui uocatur xps.

℣ m 11 Solus

Omnes ergo generationes ab
abraham usque ad dauid
Generationes quatuor decim,
& a dauid usque ad transmigra
tionem babilonis. Generatio
nes quatuor decim. & a transmi
gratione babilonis usque ad
xpm. generationes quatuor decim

1 XPI AUTEM GENERATIO SIC ERAT

℣ m. m
l 11

Cum esset desponsata mater
eius maria ioseph. antequā
conuenirent inuenta est in ute
ro habens de spu sco.

℣ m 111
Solus

Joseph autem uir eius cum esset
iustus & nollet eam traducere
uoluit occulte dimittere eam.
Hæc autem eo cogitante. Ecce
angelus dni in somnis apparuit
ei dicens. Joseph fili dauid.
noli timere accipere mariā
conjugem tuam. Quod enim
in ea natum est de spu sco est.
Pariet autem filium. & uocabis
nomen eius ihm. Ipse enim
saluum faciet populum suum.
a peccatis eorum.
Hoc autem totum factum est.
ut adimpleretur quod dictum
est a dno per prophetam
dicentem. Ecce uirgo in ute
ro habebit. & pariet filium.
& uocabunt nomen eius ema
nuel. quod est interpretatum
nobiscum deus.
Exsurgens autem ioseph a som
no fecit sicut præcepit ei
angelus dni. & accepit con
jugem suam. & non cognoscē
bat eam donec peperit filiū
suum primogenitum. & uoca
uit nomen eius ihm.

11 Cum ergo natus esset ihs in
bethlem iude in diebus herodis regis. Ecce magi ab

oriente uenerunt hierusolimam.
dicentes; ubi est qui natus est rex
iudeorum? Uidimus enim stellā
eius in oriente. & uenimus ad
orare eum. Audiens autem he
rodes rex turbatus est. & om
nis hierusolyma cum illo.
& congregans omnes principes
sacerdotum & scribas populi.
sciscitabatur ab eis. ubi xps
nasceretur. At illi dixerunt ei.
in bethlem iude. sic enim scrip
tum est per prophetam.
& tu bethlem terra iuda. nequa
quam minima es in principib;
iuda. ex te enim exiet dux qui
regat populum meum israhel.
Tunc herodes clam uocatis ma
gis. diligenter didicit ab eis
tempus stelle. que apparuit eis.
& mittens illos in bethlem. dixit.
Ite & interrogate diligenter
de puero. & cum inueneritis re
nuntiate mihi. ut & ego ueniens
adorem eum. Qui cum audis
sent regem abierunt. & ecce
stella quam uiderant in oriente
antecedebat eos. usquedum ue
niens stet supra. ubi erat
puer. Uidentes autem stellā.
gauisi sunt gaudio magno ualde.
& intrantes domum inuenerunt
puerum cum maria matre eius.
& procidentes adorauerunt
eum. & apertis thesauris suis
obtulerunt ei munera. aurum
thus & myrrham. & responso
accepto in somnis ne redirent
ad herodem. per aliam uiam re
uersi sunt in regionem suam.
Quibus recessis ecce angelus dñi apparuit in somnis
ioseph. dicens. Surge & accipe
puerum & matrem eius. & fuge
in egyptum & esto ibi usquedum
dicam tibi. futurum est enim
ut herodes querat puerum
ad perdendum eum. Qui con
surgens accepit puerum &
matrem eius nocte. & re
cessit in egyptum. & erat
ibi usque ad obitum herodis.
Ut adimpleretur quod dictum
est a dño p prophetam dicentē.
Ex egypto uocaui filium meum.
Tunc herodes uidens quōm in
lusus esset a magis. iratus est
ualde. & mittens occidit omnes
pueros qui erant in bethlem.
& in omnibus finibus eius. abi

matu & infra secundum tempus
quod & quesierat a magis.

Tunc adimpletum est quod dic
tum est p hieremiam prophetam dicentem
Vox in rama audita est plora
tus & ululatus multus. rac
hel plorans filios suos & no
luit consolari. quia non sunt.

Defuncto autem herode. ecce
apparuit angelus dñi in som
nis ioseph in egipto dicens.
Surge & accipe puerum & ma
trem eius & uade in terram
israhel. defuncti sunt enim
qui querebant animam pueri.
Qui surgens accepit puerū
& matrem eius. & uenit in terrā
israhel. Audiens autem quod
archelaus regnaret in iudea
pro herode patre suo. timu
it illo ire. & admonitus in
somnis secessit in partes ga
lilee. & ueniens habitauit
in ciuitatem que uocatur na
zareth. Ut adimpleretur
quod dictum est per prophe
tas quoniam nazareus uoca
bitur.

In diebus illis uenit ioh's
baptista. prædicans in deserto
iudee & dicens. penitentiam agite
adpropinquauit enim regnum
celorum. hic est enim qui
dictus est per ysaiam prophe
tam dicentem. Uox claman
tis in deserto. parate uiam
dñi. rectas facite semitas eius.

Ipse autem iohannis habebat
uestimentum de pilis camelo
rum. & zonam pellicam cir
ca lumbos suos. esca autem
eius erat locuste & mel sil
uestre. Tunc ebat ad eum
hierusolima & omnis iudea
& omnis regio circa iordanem
& baptizabantur in iordane abeo. con
fitentes peccata sua. Videns
autem multos pharisseorum
& sadduceorum uenientes
ad baptismum suum. dixit
eis. Progenies uiperarum
quis demonstrabit uobis.
Fugere a futura ira. facite
ergo fructum dignum pe
nitentie. & ne uelitis dicere
intra uos. patrem habemus
abraham. Dico enim uobis q̄m
potens est d̄s de lapidibus
istis suscitare filios abrahe.
Jam enim securis ad radicem

arborum posita est.; Omnis ergo arbor quæ non facit fructum bonum. & cidetur. & in ignē mittetur.; Ego quidem uos baptizo in aqua in pœnitentiam. qui autem p̄ me uenturus est. fortior me est.; Cuius non sum dignus calcia menta portare.; Ipse uos baptizabit in spū sco & igni.; Cuius uentilabrum in manu sua. & permundauit aream suam & congregabit triticū in horreum suum.; paleas autem comburet igni inextinguibili.;

Tunc uenit ihs a galilea in iordanen ad iohannem ut baptizaretur abeo.; Johs autem prohibebat eum dicens.; Ego a te debeo baptizari. & tu uenis ad me.; Respondens autem ihs dixit ei. sine modo sic enim decet nos implere omnem iustitiā. Tunc dimisit eum.; baptizatus autem ihs confestim ascendit de aqua. & ecce aperti sunt ei cæli. & uidit spm̄ dī descendentem sicut columbam. & uenientem super se & ecce uox de cælis. dicens.; hic est filius meus dilectus in quo mihi complacui.;

III

Tunc ihs ductus est in desertū ab spū. ut tentaretur a diabulo. & cum ieunasset. xl. diebus & xl. noctibus.; post ea esurit.; & accedens temptator. dixit ei.; si filius dī es. dic ut lapides isti panes fiant.; Qui respondens dixit.; Scriptum est.; Non in pane solo uiuit homo sed in omni uerbo quod procedit de ore dī.;

Tunc adsumpsit eum diabulus in scam ciuitatem & statuit eum supra pinnaculū templi. & dixit ei. si filius dī es mitte te de orsum.; scriptum est enim quia angelis suis mandauit de te & in manibus tollent te. ne forte offendas ad lapidem pedem tuum.;

Ait illi ihs rursum.; Scriptū est. non tentabis dm̄m dm̄ tuū

Iterum ad sumpsit eum diabulus in montem excelsum ualde & ostendit ei omnia regna mundi. & gloriā eorum.;

& dixit illi. Hæc tibi omnia
dabo si cadens adoraueris me.
Tunc dicit ei ihs. Vade satanas
retro. scriptum est enim dñm
dm tuum adorabis & illi soli
seruies. Tunc reliquit eum
diabus & accesserunt angeli
& ministrabant ei.

Cum autem audisset ihs quod
iohannis traditus esset. se
cessit in galeam. & relicta
ciuitate nazar. uenit & ha
bitauit in caphar naum mari
timam in finibus zabulon
& neptalim. ut adimpleretur qd
dictum est per ysaiam pphm dicentem
Terra zabulon & terra nepta
lim uia maris trans iordanem
galilee gentium. Populus qui
sedebat in tenebris lucem uidit
magnam. & sedentibus in regio
ne & umbra mortis. lux orta
est eis. & inde coepit ihs
predicare & dicere. pñtiam
agite adpropinquauit enim
regnum celorum.

Ambulans autem iuxta mare
galilee. uidit duos fratres.
symonem qui uocatur petrum.
& andream fratrem eius mit
tentes retia in mare. erant enim
piscatores. & ait illis. Uenite
post me & faciam uos fieri pis
catores hominum. At illi con
tinuo relictis retibus secuti
sunt eum. & procedens inde
uidit alios duos fratres. iacobum
zebedei & iohannem fratrem eius in na
ui cum zebedeo patre eorum
reficientes retia sua. & uoca
uit eos. Illi autem statim relic
tis retibus & patre secuti sunt eum.
& circuibat ihs totam galileam
docens in synagogis eorum. &
predicans euangelium regni.
& sanans omnem languorem &
omnem infirmitatem in populo
& abiit opinio eius in totam
syriam. & obtulerunt ei omnes
male habentes. uariis languo
ribus & tormentis comprehen
sos. & qui demonia habebant.
& lunaticos. & paraliticos.
& curauit eos. & secutæ sunt
eum turbæ multæ de galilea
& decapoli. & hierusolimis.
& iudea. & de trans iordanem.

Uidens autem turbas ascendit
in montem. & cum sedisset. ac
cesserunt ad eum discipuli ei.

& aperiens os suum docebat eos
dicens: Beati pauperes spu.
qm ipsorum est regnum
celorum:. Beati mites. qm
ipsi possidebunt terram.
Beati qui lugent. qm ipsi con
solabuntur:. Beati qui esuriunt
& sitiunt iustitiam. qm ipsi sa
turabuntur:. Beati misericor
des. qm ipsi misericordiam
consequentur:. Beati mundo
corde. qm ipsi deum uidebunt.
Beati pacifici. qm filii dei
uocabuntur:. Beati qui per
secutionem patiuntur propt
er iustitiam. qm ipsorum est
regnum celorum:. Beati estis
cum maledixerint uobis & per
secuti uos fuerint. & dixerint
omne malum aduersum uos
mentientes propter me.
Gaudete & exultate qm
merces uestra copiosa est
in celis:. Sic enim persecuti
sunt prophetas qui fuerunt
ante uos. Uos estis sal
terre. quod si sal euanuerit.
in quo salietur ad nihilum
ualet ultra. nisi ut mittatur
foras. & conculcetur

ab hominibus:. Uos estis lux
mundi. non potest ciuitas ab
scondi supra montem posita:
Neque accendunt lucernam.
& ponunt eam sub modio. sed
supra candelabrum. ut lu
ceat omnibus qui in domo sunt.
Sic luceat lux uestra coram
hominibus. ut uideant opera
uestra bona. & glorificent pa
trem uestrum qui in celis est:.
Nolite putare qm uenerim sol
uere legem aut prophetas.
non uenerim soluere sed adimplere:.
Amen quippe dico uobis donec
transeat celum & terra. Iota
unum. aut unus apex non præ
teribit a lege. donec omnia fiant.
Qui ergo soluerit unum de
mandatis istis minimis & do
cuerit sic homines. minimus
uocabitur in regno celorum:.
Qui autem fecerit & docue
rit. hic magnus uocabitur
in regno celorum:. Amen
dico enim uobis:. Quia nisi
habundauerit iustitia uestra
plus quam scribarum &
pharisæorum. non intrabi
tis in regnum celorum:.

Audistis quia dictum est anti
quis: Non occides: qui autem oc
ciderit reus erit iudicio:
Ego autem dico uobis: quia
omnis qui irascitur fratri suo.
reus erit iudicio: Qui autem
dixerit fratri suo racha: reus
erit concilio: Qui autem dixe
rit fatue: reus erit gehen
ne ignis: Si ergo offers
munus tuum ad altare: & ibi
recordatus fueris quia fra
ter tuus hab& aliquid ad
uersum te: relinque ibi
munus tuum ante altare:
& uade prius reconciliare
fratri tuo: & tunc ueniens
offeres munus tuum:

Audistis quia dictum est an
tiquis: Non machiberis:
Ego autem dico uobis: quia
omnis qui uiderit mulierē
ad concupiscendum eam,
uam mechatus: eam in corde
suo: Quod si oculus tuus
dexter scandalizat te:
erue eum & proice abste:
Expedit enim tibi ut pere
at unum membrorum tuo
rum: Quam totum corpus
tuum mittatur in gehennā.

& si dext& tra manus tua scanda
lizat te: abscide eam & proice
abste: Expedit enim tibi
ut pereat unum membrorum
tuorum: quam totum cor
pus tuum eat in gehennam:
Dictum est autem: Quicum
que dimiserit uxorem suam
det illi libellum repudii:
Ego autem dico uobis: Quia
omnis qui dimiserit uxorem
suam excepta fornicatio
nis causa: facit eam mechā
ri: & quide missam dux erit
adulterari: Iterum audistis
quia dictum est antiquis: non
pe[ie]rabis: reddes autem no
uramenta tua: Ego autem dico
uobis: Non iurare omnino: neq;
per celum: quia thronus dei
Neque per terram: qui scabel
lum est pedum eius: Neque
per hierusolymam: quia ci
uitas est magni regis: Ne
que per caput tuum iurabe
ris: Quia non potes unum
capillum album facere aut
nigrum: Sit autem sermo
uester est: est: non non
Quod autem his habundan

+ ‡ esto consentiens aduersario tuo cito dum es in uia cum eo: ne
forte tradat te aduersarius iudici: & iud& tradat te ministro: &
in carcerem mittaris: Amen dico tibi: non exies inde: donec reddas: no
uissimum quadrantem:

tius est. amalo est..

Audistis qui a dictum est
oculum pro oculo. & den
tem pro dente. Ego au
dico uobis. non resistere
malo.. Sed siquis te
per cussserit in dexteram
maxillam tuam praebe
illi & alteram. & ei qui
uult tecum iudicio con
tendere & tunicam tuam
tollere. remitte ei & pallium.

Et quicunque te angari
zauerit mille passus.
uade cum illo & alio duo..

Qui petit a te da ei. & uo
lenti mutuari a te.
ne auertaris..

Audistis quia dictum est
diliges proximum tuum
& odios. inimicum tuum;
Ego autem dico uobis..
diligite inimicos uros..
benefacite his qui ode
runt uos.. & orate pro
persequentibus & ca
lumniantibus uos. ut si
tis filii patris uestri
qui in caelis est. qui solem suum

oriri facit sup bonos &
malos. & pluit sup iustos
& iniustos..

Si enim diligitis eos qui
uos diligunt. quam mer
cedem habebitis. nonne
& publicani hoc faciunt;
Et si salutaueritis fratres
uestros tantum. quid am
plius facitis. nonne &
ethnici hoc faciunt;
Estote ergo uos perfecti
sicut & pater uester cae
lestis perfectus est;
Attendite ne iustitiam
uestram faciatis coram
hominibus. ut uideami
ni a eis. Alioquin
mercedem non habebitis
apud patrem uestrum
qui in caelis est..

Cum ergo facis elemo
synam. noli tuba canere
ante te. sicut hypocri
tae faciunt in synagogis
& in uicis. ut honorificen
tur ab hominibus..
Amen dico uobis receperunt mercedem suam.

Te autem faciente elemosy
nam. nesciat sinestra tua
quid faciat dextera tua.
ut sit elemosyna tua
in abscondito. & pater
tuus qui uid& in absconso
dito redd& tibi.

V Et cum oratis non eritis
sicut hypocrite. qui
amant in synagogis
& in angulis platea
rum stantes orare. ut
uideantur ab hominibus;
Amen dico uobis. recepe
runt mercedem suam.
Tu autem cum orabis. in
tra. & include ostium tuum. &
clauso ostio tuo. ora
pater tuum in abscon so;
& pater tuus qui uid&
in abscondito redd& tibi;

Tm xlm
V lexxiii
Orantes autem nolite
multum loqui sicut &
hnici. putant enim qd
in multi loquio suo &
audiantur. Nolite
ergo. adsimilari eis
Scit enim namque pa
ter. uester quid opus

sit uobis. antequam pe
tatis eum. sic ergo uos
orabitis.

Pater noster qui es
in celis. Sanctificetur no
men tuum. ueniat regnum
tuum. fiat uoluntas tua
sicut in cælo & in terra.
panem nostrum super
substantialem da no
bis hodie. & dimitte
nobis debita nostra
Sicut & nos dimittimus
debitoribus nostris.
& ne nos inducas in tempt
tationem. Sed libera
nos a malo.

Tm xlm
V
m cxxvi
Si enim dimiseritis ho
minibus peccata eorum.
dimittet & uobis pater
uester celestis delic
ta uestra. Si autem non
demiseritis hominibus.
Nec pater uester dimittet
peccata uestra.

mat. xlv.
X
solus
Cum autem ieiunatis
nolite fieri sicut hypo
crite tristes. Exterminant enim facies suas.

ut pareant hominibus ieiunantes. Amen dico uobis quia receperunt mercedem suam.

Tu autem cum ieiunas. unge caput tuum. & fa ciem tuam laua. ne uidearis hominibus ieiunans. sed patri tuo qui est in abscondito & pater tuus qui uid& in abscondito reddet tibi. Nolite thesaurizare uobis thesauros in terra. ubi erugo & tinea demolitur. & ubi fures effodiunt & furantur.

Thesaurizate autem uobis thesauros in celo. ubi neque erugo neq; tinea demolitur. & ubi fures non effodiunt nec furantur. Vbi enim est thesaurus tuus. ibi est & cor tuum.

Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si fuerit oculus tuus simplex. Totum cor pus tuum lucidum erit. Si autem oculus tuus ne quam fuerit. Totum corpus tuum tenebrosum erit. Si ergo lumen quod in te est tenebrae sunt. ipse tenebrae quantae erunt.

Nemo potest duobus dominis seruire. Aut enim unum odio habebit & alterum diliget. Aut unum sustinebit. & alterum contemnet. Non potestis deo seruire & mammone.

Ideo dico uobis. Ne solliciti sitis animae uestrae quid manducetis. Neque corpori uestro quid induamini. Nonne anima plus est quam esca. & corpus quam uestimentum. Respicite uolatilia caeli. quoniam non seminant. neque metunt. neq; congregant in horrea. & pater uester caelestis pascit illa. Nonne uos magis pluris estis illis.

Quis autem uestrum cogitans
potest adicere ad staturā
suam cubitum unum; & de
uestimento quid solliciti estis;
Considerate lilia agri quo
modo crescunt. non labo
rant neque nent.;
Dico autem uobis: quoniam et
salomon in omni gloria
sua coopertus est sicut
unum ex istis. Si autem fe
num agri quod hodie est.
& cras in clibanum mittitur
deus sic uestit: quanto magis
uos minimæ fidei. Nolite
ergo solliciti esse dicentes;
Quid manducabimus: aut
quid bibemus: aut co
operiemur; haec enim
omnia gentes inquirunt. scit enim
pater uester quia hiis
omnibus indigetis;
Querite autem primum
regnum dei & iustitiam
eius. & haec omnia ad
icientur uobis;
Nolite ergo solliciti esse in crastinum. crastinus
enim dies sollicitus erit
sibi ipsi. sufficit diei

malitia sua.
Nolite iudicare ut
non iudicemini. In quo enim
iudicio iudicaueritis iudica
bimini. & in qua mensura
mensi fueritis remietur
uobis; Quid autem uides
festucam in oculo fratris
tui. & trabem in oculo tuo
non uides. Aut quomodo
dices fratri tuo. sine eiciā
festucam de oculo tuo.
Et ecce trabis est in oculo
tuo. hypocrita. eice
primum trabem de oculo
tuo. & tunc uidebis eice
re festucam de oculo fra
tris tui;
Nolite dare sanctum canibus.
neque mittatis margari
tas uestras ante porcos.
ne forte conculcent eas
pedibus suis. & conuersi
dirumpant uos.;
Petite & dabitur uobis
Querite & inuenietis.
Pulsate & aperietur uobis.
Omnis enim qui petit accipit.
& qui querit inuenit. &

omnia gentes inquirunt. scit enim.

pulsanti aperi&tur.
Aut quis est ex vobis homo
quem si petierit filius suus
panem. numquid lapidem
porriget ei. Aut si piscem
petierit. numquid serpen
tem porriget ei.
Si ergo vos cum sitis mali
nostis bona data filiis vestris.
Quanto magis pater vester
qui in celis est. dabit bo
na petentibus se.
Omnia ergo quecumque vul
tis ut faciant vobis homines.
& vos facite eis. Hec enim
lex & prophete.
Intrate ergo per angustam
portam quia lata porta
& spatiosa via que ducit
ad perditionem. & multi sunt
qui intrant per eam.
Quam angusta porta & arta
via que ducit ad vitam. &
pauci sunt qui inveniunt ea.
Attendite a falsis prophetis.
Qui venium ad vos in vestimen
tis ovium. intrinsecus autem
sunt lupi rapaces.
A fructibus eorum cognos

cetis eos. Numquid colligunt
de spinis uuas. aut de tribulis
ficus. Sic omnis arbor bona
fructus bonos facit.
Mala autem arbor fructus
malos facit. Non potest
arbor bona fructus malos
facere. Neque arbor mala
fructus bonos facere.
Omnis arbor qui non facit
fructum bonum excidetur
& in ignem mittetur.
Igitur & fructibus eorum
cognoscetis eos
Non omnis qui dicit mihi
domine domine intrabit in regnum
celorum. sed qui facit
voluntatem patris mei
qui in celis est. ipse in
trabit in regnum celorum.
Multi dicent mihi in illa die.
domine domine. nonne in nomine
tuo prophetavimus. & in
nomine tuo demonia
eiecimus. & in nomine tuo
virtutes multas fecimus.
& tunc confitebor illis.
quia nunquam novi vos.
Discedite a me omnes qui

operamini iniquitatẽ.

m lxi l v lxiii

Omnis ergo qui audit uerba mea haec. & facit ea. adsimilabitur uiro sapienti. Qui aedificauit domum suam supẽ petram. & descendit pluuia. & uenerunt flumina. & flauerunt uenti & inruerunt in domum illã & non cecidit. fundata enim erat supra petram.

Et omnis qui audit uerba mea haec. & non facit ea. similis erit uiro stulto. Qui aedificauit domum suã super arenam. & descendit pluuia & uenerunt flumina. & flauerunt uenti & inruerunt in domum illã. & cecidit. & fuit ruina eius magna.

m lxii m xciii l xxiii

& factum est cum consummasset ihs uerba haec. admirabantur turbae super doctrina eius. erat enim docens eos sicut potestatem habens. non sicut scribae eorum & pharisaei.

T vii

T lxiii m xviii l xxxiii

Cum autem descendisset de monte

secutae sunt eum turbae multae. & ecce leprosus ueniens adorabat eum dicens. Dñe si uis potes me mundare. & extendens ihs manum tetigit eum dicens. uolo. mundare. & confestim mundata est lepra eius. & ait illi ihs. uide nemini dixeris. Sed uade ostende te sacerdoti. & offer munus quod praecepit moyses. testimonium illis.

m lxiii iii l v lxv. l o xxvii

Cum autem introisset Capharnaum. accessit ad eum centurio. rogans eum & dicens. Dñe puer meus iacet in domo paraliticus & male torquetur. & ait illi ihs. ego ueniam. & curabo eum. & respondens centurio. ait. Dñe non sum dignus ut intres sub tectum meum. sed tantum dic uerbo. & sanabitur puer meus. Nam & ego homo sum sub potestate. habens

sub me milites. & dico
huic uade. & uadit: & alio
uem. & uenit: & seruomeo
fac hoc. & facit.

Audiens autem ihs miratus
est. & sequentibus se dixit.
Amen dico uobis. Non inuen
tam fidem in israhel.
Dico autem uobis. quod
multi ab oriente & occi
dente uenient. & recumbent
cum abraham & isaac &
iacob in regno celorum.
Filii autem regni. eicientur
in tenebras exteriores. ibi
erit fletus & stridor den
tium. & dixit illi ihs. con
tinue
turioni. Uade & sicut
credidisti. fiat tibi. & sa
natus est puer in illa hora.

Et cum uenisset ihs in domum
primum uidit socrum eius & fe
bricitantem & tetigit
manum eius & dimisit ea
febris. & surrexit & mi
nistrabat eis. Uespere
autem facto obtulerunt
ei multos demonia haben
tes. & eiciebat spūs uerbo
& omnes male habentes
curauit. Ut adimpleretur
quod dictum est per
isaiam proph&am dicen
tem. Ipse infirmitates
nras accepit & egrota
tiones nostras portauit.
Uidens autem ihs turbas
multas circumse tuulsit
ire trans fretum discipu
los suos.

Et accedens unus scriba
& dixit illi. Magister. se
quar te quocumque ieris.
& dicit ei ihs. uulpes fo
ueas habent & uolucres
celi nidos. filius autem hominis non
hab& ubi caput suum
reclin&. Alius autem de
discipulis eius. dixit illi.
Dne permitte me primum
ire. & sepelire patrem
meum. Ihs autem dixit illi.
Sequere me & dimitte
mortuos sepelire mor
tuos suos.

Et ascendente eo in naviculam
secuti sunt eum discipuli eius

Et ecce tēr motus magnus factus est in mari. Ita ut nauicula operiretur fluctibus. ipse uero dormiebat.

Et accesserunt & suscitauerunt eum dicentes: Dñe saluanos perimus. & dicit eis: Quid timidi estis modice fidei. Tunc surgens: imperauit uentis & mari. & facta est tranquillitas magna. Porro homines mirati sunt dicentes. Qualis est hic. quia uenti & mare obediunt ei

XXII Et cū uenisset trans fretum in regione gerasenorū occurrerunt ei duo hominis habentes demonia de monumentis & euntes. seui nimis. ita ut nemo posset transire per uiam illam. & ecce clamauerunt dicentes: Quid nobis & tibi fili dei uenisti huc ante tempus torquere nos. Erat autem non longe ab illis grex porcorum multorum pascens. Demones autem rogabant eum dicentes: Si eicis nos mitte nos in gregem porcorum. & ait illis: Ite. Illi autem exeuntes abierunt in porcos. & ecce impetu abiit totus grex per praeceps in mare. & mortui sunt in aquis. Pastores autem fugerunt & uenientes in ciuitatem nunciauerunt omnia & de his qui demonia habuerant. & ecce tota ciuitas exiit obuiam ihu. & uiso eo rogabant ut transiret a finibus eorū

XXIII Et ascendens in nauiculam transfretauit & uenit in ciuitatem suam. & ecce offerebant ei paraliticū iacentem in lecto. Vid. ihs fidem illorum dixit paralitico. Confide fili. remittuntur tibi peccata tua. & ecce quidam de scribis dixerunt intra se. hic blasphemat.

Et cum uidiſſ & ihū cogitatio
neſ eorum. dixit. ut quid
cogitatiſ mala in cordibuſ
uſtriſ: quid eſt faciliuſ dicere
dimittuntur tibi peccata aut dice
re. Surge & ambula. ut
ſciatiſ autē qm̄ filiuſ
hominiſ habet potestatem in terra
dimittendi peccata.

Tunc ait paralitico. Surge
tolle lectum tuum & uade
in domum tuam. & ſurrexit
& abiit in domum ſuam. Uiden
teſ autē turbe timuerunt
& glorificauerunt dm̄ qui
dedit potestatem talem hom
nibuſ.

XVIII
t m·lxxi
E m·xxi
l·xxxviii
Et cū transiſſet ihs
uidit hominem ſedentem
in teloneo. matheum nomine
& ait illi. ſequere me. &
ſurgens ſecutus eſt eum.

t m·lxxii
R m·xxii
l·xxxviiii
II
Et factum eſt discumbente
eo in domo. Ecce multi
publicani & peccatores
uenientes discumbebant
cum ihū & discipulis eius.
t m·lxxiii
R m·xxiii
l·xl.
II
Quare cum publicanis &
peccatoribus manducat
magiſter uester. At ihs
audiens ait. non eſt opus
ualentibus medicus ſed
male habentibus. Euntes
autē discite quid eſt miſe
ricordiam uolo. & non ſa
crificium. Non enim uen
uocare iuſtos ſed peccatores.

XXV Tunc accesſerunt ad eū discipuli
Iohannis dicentes. Quare
nos & pharisei ieiunamus
frequenter. Discipuli autem
tui non ieiunant. & ait
illis ihs. Numquid possunt
filii ſponſi lugere. quam
diu cum illis eſt ſponſus.
Uenient autē dies. cum
auferetur ab eis ſponſus
& tunc ieiunabunt.

Nemo autē immittit commiſ
ſuram panni rudis in uesti
mento uetus (uetteri) tollit
enim plenitudinem eius
de (e) uestimento (uetteri); & peior. ſciſ
ſura (f) it. Neque mittunt
uinum nouum in utres
ueteres. Alioquin. rum

*Uidentes pharisei dicebant discipulis eius.

pun tur utres. & uinum
effun de tur & utres
pe reunt. Sed uinum nouū
in utres nouos mittunt &
ambo conser uantur.

XXVI Hac illo Loquente ad eos
Ecce princeps unus ac
cessit & adorabat eum
dicens. Dñe filia mea
modo de functa est. sed
ueni inpone manum sup
eam & uiuet. & surgens
ihs sequebatur eum & dis
cipuli eius. & ecce mulier
que sanguinis fluxum pa
tiebatur duodecim annis
Accessit retro & tetigit
fimbriam uestimenti eius.
Dicebat enim intra se. si te
tigero tantum uestimentū
eius salua ero. Conside
filia fides tua te saluam
fecit. & salua facta est
mulier & illa hora.
Et cum uenisset ihs in domū
principis & uidisset tibi
cines & turbam tumultu
antem dicebat. recedite

non est enim mortua puella
sed dormit. & deridebant
eum & cum eiecta esset
turba intrauit & tenuit
manum eius & surrexit
puella. & exiit fama hec
in uniuersam illam
XXVII Et transeunte ihu deinde
secuti sunt eum duo cęci
clamantes & dicentes
miserere nri fili dauid.
Cum autem uenisset domū
accesserunt ad eum cęci
& dicit eis ihs. Creditis
quia possum hoc facere
uobis. Dicunt ei. utique
dne. Tunc tetigit oculos
eorum dicens. secundum
fidem uestram fiat uobis.
& aperti sunt oculi eorum
& comminatus est illis ihs
dicens. uidete ne quis sciat
Illi autem exeuntes defama
uerunt eum in tota illa
ram illam. Egressis autē
illis. ecce obtulerunt ei
hominem mutum demo
nium habentem. & ejecto

* at ihs conuersus & uidens eam dixit;

daemonio locutus ē mutus
Et mirate sunt turbe dicentes
Num quam apparuit sic in
israhel. pharisei autē di
cebant. in principem daemo
XVIII niorum eiecit daemones.
Et circuibat ihs ciuitates
omnes castella docens in
synagogis eorum & predicans
euangelium regni. & curans
omnem languorem & omnē
infirmitatem.
Videns autē ihs turbas
misertus est eis quia erant
sc uexati & iacentes sicut
oues non habentes pastorē
Tunc dicit discipulis suis:
Messis quidem multa. ope
rarii autem pauci. Roga
te ergo dnm messis: ut
eiciat operarios in mes
XXVIIII sem suam.
Et conuocatis. xii. discipulis
suis. dedit eis potestatem
spirituum immundorum
& eicerent eos. & cura
rent omnem languorem
& omnem infirmitatem
in populo. Duodecim au
discipulorum. nomina. hec
sunt. Primus simon qui dicitur 5
petrus & andreas fra
ter eius. Jacobus zebe
dei & iohannis frater eius
Philippus & bartholomeus:
thomas & matheus publica
nus. Jacobus alphei &
taddeus. Simon chananeus
& iudas scharioth. qui &
tradidit eum. hos. xii.
misit ihs precipiens eis
& dicens. In uiam gentium
ne abieritis & in ciuitates
samaritanorum ne intra
ueritis: sed potius ite
ad oues que perierunt
domus israhel.
Ex euntes autē predica
te dicentes: quia adpro
pinquauit regnum celo
rum. infirmos curate.
Mortuus suscitate. lepro
sos mundate. daemones
eiecte. Gratis accepistis
gratis date. Nolite pos
sidere aurum. neque argentū

Neque pecuniam in zonis
uestris: Non peram. in uia
Non duas tonicas: neque
calciamenta. Neque uir
ga in manu. Dignus ē enim
operarius cibo suo.
In quācumque autē ciui
tatem aut in castellū
intraueritis interrogate
quis in ea dignus sit. & ibi
manete donec & exeatis:
3 Intrantes autē in domo
: dicentes pax huic domui
salutate eam: & si qui
dem fuerit domus illa
digna. ueniat pax uestra
super eam. Sin autem
non fuerit digna pax
uestra ad uos reuertatur
Et quicumque non rece
perit uos. Neque audi
erint sermones uestros.
Exeuntes foras de do
mo uel de ciuitate. &
excutite puluerem de pe
dibus uestris.
Amen dico uobis: Tole
rabilius erit terrae
sodomorum & gomor
rae orum in die iudicii
quam illi ciuitati.
Ecce ego mitto uos sic
ut oues: in medio luporum. Estote
ergo prudentes sicut
serpentes & simplices
sicut columbe.
Cauete autē ab homini
bus. Tradent enim uos
in conciliis & in synago
gis suis flagellabunt
uos. & ad praesides &
reges ducemini propter
me in testimonium illis
& gentibus. Cum autē
tradent uos: nolite cogi
tare quomodo aut quid
loquamini dabitur enim
uobis in illa hora quid
loquamini. Non enim
uos estis qui loquimini
sed spūs patris uestri
qui loquitur in uobis.
Tradet autē frater fra
trem in mortem. & pa
ter filium & insurgent
filii in parentes & mor
tis eos afficient.

& erritis odio omnibus hom
nibus propter nomen meum
Qui autem perseuerit + usque infine
hic saluus erit;
Cum autem persequentur uos
in ciuitate ista. fugite in
alia. Amen dico uobis. non
consummabitis ciuitates
israhel donec ueniat filius
hominis. Non est discipu
lus super magistrum. neq;
ser uus super dominum suu.
Sufficit discipulo ut sit
sicut magister eius. & ser
uus sicut dns eius;
Si patrem familias beel
zebub. uocauerunt. quan
to magis domesticos eius.
ne ergo timueritis eos.
Nihil enim opertum est
quod non reuelabitur
& occultum quod non scie
tur. Quod dico uobis in
tenebris dicite in lumine
Et quod in aure auditis
prædicate super tecta.
& nolite timere eos qui
occidunt corpus anima

autem non possunt occi
dere. sed potius eum
timete. Qui potest ani
mam & corpus perdere
in gehennam. Nonne duo
passeres asse ueneunt
& unus ex illis non cadit
super terram sine uolun
tate uestro. Uestri au
& capilli capitis numе
rati sunt omnes
Nolite ergo timere mutas
passeribus melioris estis
uos. Omnis ergo qui con
fitebitur me coram homi
nibus. confitebor & ego
eum coram patre meo
qui est in celis;
Qui autem negauerit me
coram hominibus. nega
bo; & ego eum coram patre
meo qui est in celis;
Nolite arbitrari uene
rim mittere pacem in
terra. non ueni pacem
mittere sed gladium.
Ueni enim separare homi
nem aduersus patrem suu

& filiam aduersu matrē
suam. & nurum aduersu
socrum suam. & inimici ho
mines domestici eius.

Tm·xcvii·
l·clxxxv·
v
Qui amat patrem aut ma
trem plusquam me non ē
me dignus. & qui amat
filium aut filiam supme
non est me dignus.

Et qui non accepit crucē
suam & sequitur me non
est me dignus. Qui inuenit
animam suam perdet illā

Tm·xcvii
l·ccxi·
io·cvi·
iii
Et qui perdiderit animā
suam propter me inuenie
eam. Qui recepit uos me

Tm;cviii
Tm·xciii
l·cxxxii
io·cxx
i
recepit. & qui me recepit
recepit eum qui me misit.

Tm xcviiii
x
Qui recepit proph & am
in nomine prophetae.
mercedem prophetae ac
cipiet. & qui recepit iust
um in nomine iusti. mer
cedem iusti accipiet.

Tm·cviii·
Tm xcviii
v
Et qui cumque potum
dederit uni ex minimis istis
calicem aquae frigidae.
tantum in nomine discipu

puli. amen dico uobis. non
Tm·ci·
f
xxxi
perdit mercedem suam.

Et factum est cum con
Tm·cii·
l·lxviii·
v
summasset ihs uerba hec.
Praecipiens duodecim dis
cipulis suis transiit inde.
ut doceret & praedicaret
in ciuitatibus eorum.

Johannis autem cum audis
set in numculis opera xpi.
Mittens duos de discipulis
suis. ait illis. Tues qui
uenturus es an aliu exs
pectamus. & respondens
ihs. ait illis. Euntes re
nuntiate iohanni que
audistis & uidistis. Ceci
uident. claudi ambulant
leprosi mundantur. ⁂
Et beatus est qui non fue
rit scandalizatus in me.

Illis autem abeuntibus
coepit ihs dicere ad tur
bas de iohanne.
Quid existis in desertum
uidere arundinem uen
to agitatam sed quid ex
istis uidere hominem.

⁂ surdi audiunt mortui resurgunt pauperes euangelizantur;

mollibus uestram: Ecce qui mollib;
uestiuntur in domibus regū
sunt; Sed quid &istis uide
re. prophetam & iam dico
uobis: & plusquam prophe
tam. hic enim est de quo
tr cm l. lxx scriptum est. Ecce mitto
v angelum meum ante faciē
tuam qui prae parauit
uiam tuam ante te.
tr m. cm l. lxxi v Amen dico uobis. Non surr
exit inter natus mulie
rum. maior iohanne bap
tista. Qui autem minor
est in regno caelorum
maior est illo.
tr m. cv l. lxxii v Adiebus autem iohannis
baptistae usque nunc regz
num caelorum. Uim pati
tur. & uiolenti diripiunt
illud. Omnis enim l&.
tr m. cvi solus v & prophetae usque ad iohan
nem proph&auerunt.
& si uultis recipere. ipse
est helias qui uenturus e
Qui hab& aures audiendi
tr m. cvii l. lxxiii audiat. Cui autem si
v milem aestimabo gene
ra
tionem istam. Similis est
pueris sedentibus in foro
Et qui clamantes quo, equa
libus dicunt cecinimus
uobis: & non saltastis
lamentauimus & non plan
xistis. Uenit enim iohannes
neque manducans neque
bibens: & dicunt dem̄onium
hab&. Uenit filius homi
nis manducans
& bibens: & dicunt. Ecce
homo uorax & potator
uini puplicanorum & pec
catorum amicus & iusti
ficata est sapientia a fi
liis suis.

xxxii Tunc coepit ihs exprobrare
ciuitatibus in quibus fac
te sunt plurimae uirtutes
eius qui non egissent pe
tr m. cviii l. cxv v nitentiam. Uae tibi cor
zain. Uae tibi bethsaida
quia si in tyro & sidone
factae essent uirtutes
quae factae sunt in uobis:
Olim in cilicio & cinere
poenitentiam egissent

Verum tamen dico uobis:
Tiro & sidon remissius
erit in die iudicii quam
uobis. & tu capharnaum
numquid usque in caelum
exaltaberis usque in infernum descendes:
Quia si in sidonis factae
fuissent uirtutes quae
factae sunt in te forte
mansissent usque in hunc
diem. Verum tamen dico
uobis: Quia terrae sodo
morum remissius erit
in die iudicii quam tibi.

/xxxii Illo tempore. respondens
ihs dixit. Confiteor tibi
pater dne caeli & terrae
qui abscondisti haec. a sa
pientibus & prudentibus
& revelasti parvulis:
Ita pater quoniam sic fuit pla
citum ante te. Omnia
mihi tradita sunt a patre
meo. & nemo novit filium
nisi pater. neque patrem
quis novit nisi filius.
& cui voluerit filius re

uelare. Venite ad me
omnes qui laboratis &
honorati estis. & ego re
ficiam vos. Tollite iugum
meum super vos & discite
a me quia mitis sum &
humilis corde. & inue
nietis requiem ani ma
bus vestris. Iugum enim
meum suave est & onus
meum leve.

/xxxiii Illo tempore. ambulabat ihs
sabbato per sata. Discipuli autem eius esurien
tes coeperunt vellere
spicas & manducare.
Pharisaei autem videntes
dixerunt ei. Ecce discipuli tui faciunt quod
licet eis facere sabbatis.
At ille dixit eis: non legistis
quid fecerit david quando esurit & qui cum eo
erant. Quomodo intravit
in domum dei & panes pro
positionis comedit quos non
licebat ei comedere. neque
his qui cum eo erant nisi

solis sacerdotibus. Aut non
legistis in lege quia sabbatis
sacerdotes in templo sabba
tum uiolant & sine crimine
sunt. Dico autem uobis.
Quia templo maior est hic.
Si autem scissetis. quid est
misericordiam uolo. & non
sacrificium numquam con
demnassetis innocentes.
Dñs est enim filius hominis
& iam sabbati.

xiiii ET cū INDE TRANSISSET uenit
in synagogam eorum. &
ecce homo manum habens
aridam. & interrogabant
eum. dicentes. Si licet sab
batis curare ut accusarent
eum. ipse autem dixit illis.
Quis erit & uobis homo qui
hab& ouem unam & si ceci
derit hec sabbatis in fouea
nonne tenebit & leuabit
eam. quanto magis melior
ē homo oue. Itaque
lic& sabbatis benefacere
Tunc ait homini & tende
manum tuam. & & tetendit

& restituta est sanitati sicut
altera. Exeuntes autem
pharisei consilium facie
bant aduersus eum quo
modo eum perderent
Jhs autem sciens cogita
tiones eorum. secessit in
de. & secuti sunt eum multi
& curauit eos omnes. & pre
cepit eis. ne manifestum eū
facerent. ut adimplere
tur quod dictum est per
ysaiam prophetam dicentē.
Ecce puer meus quem elegi di
lectus meus in quo bene
complacuit anime mee
Ponam spm meum sup eum
& iudicium gentibus nun
tiabit. non contendet.
Neque clamabit. neque au
diet aliquis in platheis uo
cem eius harundinem quas
satam non confringet.
& linum fumigans non ex
tinguet donec eiciat ad
uictoriam iudicium. & in
nomine eius gentes spe
rabunt. Tunc oblatus

est ei homo daemonium habens.
cecus & mutus & curauit eum
ita ut loqueretur & uideret;
Et stupebant omnes turbae
& dicebant. Numquid hic
est filius dauid.
Pharisei autem audientes
dixerunt. hic non eicit
daemonis. nisi in belzebub
principem demoniorum.
Jhs autem sciens cogitatio
nes eorum dixit eis. Omne
regnum diuisum contra se
desolabitur; & omnes ciui
tas uel domus diuisa contra se.
non stabit. & si satanas
satanan eiecit aduersus
se diuisus est. Quomodo
ergo stabit regnum eius.
Et si ego in belzebub. eie
cio daemonia. filii uestri
in quo eiciunt. Ideo ipsi
iudices [illegible]runt uestri.
Si autem ego in spu dei eicio
daemonia. igitur peruenit
in uos regnum dei. Aut quo
modo potest quis quam
intrare in domum fortis

& uasa eius diripere. nisi
prius alligauerit fortem.
Et tunc domum illius dis
pergat. Qui non est mecum
contra me est. & qui non con
gregat mecum spargit.
Ideo dico uobis. quia omne
peccatum & blasphemia
remittetur hominibus.
Spus autem blasphemia
qui autem in spu blasphe
mauerit non remittetur illi.
Et qui cumque dixerit ver
bum contra filium hominis
remittetur ei.
Qui autem dixerit contra
spm sanctum. non remittetur ei.
neque in hoc seculo. neque
in futuro. Aut facite ar
borem bonam & fructum
eius bonum. Aut facite
arborem malam. & fruc
tum eius malum. Siquidem
ex fructibus enim arbor
agnoscitur. Progenies
uiperarum quomodo po
testis bona loqui. cum
sitis mali. & habundan

tia enim cordis os loqui
tur. bonus homo debono
desauro profert bonum.
Et malus homo demalo
desauro profert mala.
mat 12 luc 6 Dico autem uobis. quod
omni uerbum ocio sum
quod locuti fuerint homi
nes. reddent rationem deo.
in die iudicii. ex uerbis enim
tuis iustificaberis. & ex
uerbis tuis condemnaberis.

xxvi Tunc respondert ei quidam
cxxvii describis & pharisei dicentes.
cxxvi magister uolumus a te signum
uidere. Qui respondens.
dit illis. Generatio mala
m.cxxviii & adultera signum quirit.
l.cxxxii & signum non dabitur ei nisi signum
ionę prophetę. Sicut enim
fuit ionas in uentre ceti
tribus diebus & tribus noc
tibus. Sic filius hominis
in corde terrae. tribus die
bus & tribus noctibus.
Uiri nine uitae surgent in
iudicio cum generatione
ista & condemnabunt eam
quia penitentiam egerunt
in praedicatione ionae.
Et ecce plusquam ionas hic.
regina austri surget in iu
dicio cum generatione ista
& condemnabit eam. quia
uenit a finibus terrae. au
dire sapientiam salomonis
Et ecce plusquam salomon hic.
cxxviii
cxxx Cum autem spūs immundus e
rit ab homine ambulat
per loca arida. querens
requiem & non inuenit.
Tunc dicit reuertar in do
mum meam unde exiui. &
ueniens inuenit eam uacan
tem scopis mundatam & or
natam. Tunc uadit & ad
sumit septem alios spūs ne
quiores se. & intrantes ha
bitabant ibi. & fiunt no
uissima hominis illius pei
ora prioribus. Sic erit
generationi huic pessimae.

xxxvii Adhuc eo loquente. ad turbas.
m.cxxx
cxxxiii Ecce mater eius & fratres
l.lxxxii stabant foris querentes lo
qui ei. Dixit autem ei quidam.

Ecce mater tua & fr̄es tui
foris stant querentes te
At ipse respondens dicenti
sibi ait. Quę est mater
mea & qui sunt fratres
mei. & extendens manu
in discipulos suos dixit.
Ecce mater mea & fratres
mei. Quicūq; ergo fece
rit uoluntatem patris mei
qui in celis est. ipse meus
frater & soror & mater. ē.

In illo die. exiens ih̄s de domo
sedebat secus mare. &
congregate sunt ad eum
turbe multe. ita ut in na
uiculam ascendens sederit
Et omnes turba stabat
in litore. & locutus est
eis. multa in parabulis dicens.
Ecce exiit seminator qui
seminat seminare semen suum
Et dum seminat quedam
ceciderunt secus uiam &
uenerunt uolucres & co
mederunt ea.
Alia autem ceciderunt in
petrosas. ubi non habebat

terram multam. & continuo
exorta sunt & quia non
habebat altitudinem terre.
Sol autem estuauerunt
& quia non habebant radi
cem aruerunt.
Alia autem ceciderunt inspi
nis & creuerunt spine. &
suffocauerunt ea.
Alia uero ceciderunt in terram
bonam & dabant fruc
tum. aliud centesimum.
aliud sexagesimum. aliud
tricesimum. Qui habet
aures audiendi audiat.
Et accedentes discipuli.
dixerunt ei. Quare in pa
rabulis loqueris eis.
Qui respondens. ait illis.
Quia uobis datum est nosse
misteria regni celorum.
illis autem non est datum.
Qui enim habet dabitur ei.
& abundabit. Qui autem
non habet. & quod habet
auferetur abeo; Ideo in
parabulis loquor eis.
Quia uidentes non uident

& audientes non audiunt ne
que intellegunt ut adimplea
tur que in eis prophetia esaie
dicentis. Auditu audietis
& non intellegetis. & uidentes
uidebitis & non uidebitis.
Incrassatum est enim cor
populi huius. & auribus
grauate audierunt &
oculos suos clauserunt
Nequando uideant oculis
& auribus audiant. & cor
de intellegant & conuer
tantur & sanem eos.
cxxx iiii Uestri autem beati oculi
cxx. qui uident & aures uestrae
quia audiunt.
Amen quippe dico uobis.
Quia multi prophetae & iusti
cupierunt uidere que ui
detis & non uiderunt.
Et audire que auditis &
cxxv non audierunt. Uos ergo
xxxviii audite parabulam semi
xxviii nantis. Omnis qui audit
uerbum regni & non
intellegit. Uenit malus &
rapit quod seminatum est

in corde eius. hic est qui
secus uiam seminatus est
Qui autem super petrosa se
minatus est. hic est qui
uerbum audit & continuo
cum gaudio accepit illud.
Non hab& in se radicem.
sed est temporalis.
Facta autem tribulatione.
& persecutione propter
uerbum continuo scanda
lizatur. Qui autem est
seminatus in spinis. hic
est qui uerbum audit &
sollicitudo seculi istius
& fallacia diuitiarum
suffocat uerbum & sine
fructu efficitur.
Qui uero in terra bona
seminatus est. hic est
qui audit uerbum & in
tellegit & fructum af
fert & facit. Aliud quidem
centum. aliud uero
sexagintа. porro aliud
triginta.

Ch. cxxxvi Solus

Alia parabula pro
posuit illis dicens.

Simile factum est regnum
caelorum. homini qui semi
nauit bonum semen in agro
suo. Cum autem dormirent
homines uenit inimicus eius
& superseminauit zizza
nia in medio tritici & abiit.
Cum autem creuisset herba
& fructum fecisset. tunc
apparuerunt zizania.
Accedentes autem serui pa
tris familias dixerunt ei.
Dne nonne bonum semen
seminasti in agro tuo.
unde ergo habet zizania
& ait illis. Inimicus homo
hoc fecit. Serui autem dix
erunt ei. uis imus & colligi
mus ea. & ait non. Ne forte
colligentes zizania eradi
catis simul cum eis & tri
ticum. Sinite utraque
crescere usque ad messem.
Et in tempore messis dicam
messoribus. Colligite
primum zizania & alliga
te ea fasciculos ad combu
rendum. triticum autem
congregate in horreum meum.
Aliam parabulam proposuit
eis dicens. Simile est regn
num caelorum
grano sinapis. quod ac
cipiens homo seminauit in
agro suo quod minimum
quidem est omnibus semi
nibus. Cum autem creuerit
maior est omnibus holeri
bus & fit arbor ita ut
uolucres caeli ueniant &
habitent in ramis eius.
Aliam parabulam locutus
est eis. Simile est regnum
caelorum fermento quod
acceptu mulier abscon
dit in farinae sat is tribus
donec fermentatum est
totum. Hec omnia locu
tus est ihs. in parabulis
ad turbas & sine para
bulis non loquebatur eis.
Ut impleretur quod dic
tum erat per proph& di
centem. Aperiam in pa
rabulis os meum eructuabo abscondita. a con

stitutione mundi.
Tunc demissis turbis uenit
in domum. & accesserunt
ad eum discipuli eius dicentes.
Edisserenobis parabulam
zizaniorum agri. Qui res
pondens: ait. Qui seminat
bonum semen est filius homi
nis. Ager autem est mundus:
Bonum uero semen hi sunt
filii regni. Zizania autem
filii sunt nequam. Inimicus
autem qui seminauit eam
Zizania autem est diabulus
Messis uero consummatio
nis seculi est. Messores
autem angeli sunt.
Sicut ergo colliguntur
zizania & igni comburuntur
Sic erit in consummatione
seculi. Mittet filius ho
minis angelos suos & colli
gent de regno eius omnia
scandala. & eos qui faci
unt iniquitatem & mittent
eos in camino ignis. ibi erit
fletus & stridor dentium
Tunc iusti fulgebunt sicut
sol in regno patris eorum.
Qui habet aures audiat.
Aliam similitudinem
adiecit dicens:
Simile est regnum caelorum
thesauro abscondito in
agro. quem qui inuenit
homo abscondit & prae
gaudio illius. uadit & ven
dit uniuersa que hab&
& emit agrum illum.
Iterum simile est regnum
caelorum homini negotiatori
querenti bonas margaritas.
Inuenta autem una prae
tiosissima margarita
abiit & uendedit omnia
quae habuit & emit eam.
Iterum simile est regnum
caelorum sagine misse
mare. & ex omni genere
piscium congreganti.
quae cum impleta esset
educentes. & secus litus
sedentes. elegerunt bonas
in uasa sua. malos autem
foras miserunt. sic erit
in consummatione seculi.

Exibunt angeli & separa
bunt malos de medio iustos
rum & mittunt eos in ca
mino ignis: ibi erit fletus
& stridor dentium.
Intellexistis haec omnia.
dicunt ei & iam. at illis.
dico uobis
Ideo omnis scriba doctus
in regno caelorum.
Similis est homini patrifa
milias qui profert thesau
ro suo noua & uetera.
Et factum est cum consum
masset ihs parabulas istas
transit inde.
Et uenies in patriam suam
docebat eos in synagogis
eorum ita ut mirarentur
& dicerent. Unde huic sa
pientia haec & uirtutes
Nonne hic est fabri filius:
Nonne mater eius dicitur
maria. & fratres eius ia
cobus & ioseph. & symon
& iudas & sorores eius:
Nonne omnes apud nos sunt
Unde ergo huic omnia ista
& scandalizabuntur in eo

Jhs autem dixit eis. Non est
propheta sine honore. nisi
in patria sua & in domo sua.
Et non fecit ibi uirtutes
multas propter incredu
litatem illorum.

In illo tempore audiit
herodes rex tetrarcha fa
mam ihu. & ait pueris suis
hic est iohannes baptista
ipse surrexit a mortuis
& ideo uirtutes operantur
in eo. Herodes autem tenuit
iohannem & alligauit eum
& posuit in carcere propter
herodiadem uxorem
fratris sui. Dicebat enim
illi iohannes. Non licet tibi
habere eam. & uolens illum
occidere. & timuit populum
quia sicut prophetam eum
habebant. Die autem na
talis herodis. Saltauit
filia herodiadis in medio
& placuit herodi. unde
cum iuramento pollicitus
est ei dare. quod cumque
postulasset a deo.

At illa praemonita dmatre
sua. Dd inquid mihi hic in
disco caput ioh annis bap
tistae. & contristatus est
rx. propter. ius iurandū
& eos qui pariter recum
bebant iussit dari. misit q:
& decollauit iohannem incar
cerem. & allatum est ca
put eius in disco. & datum
est puelle. & ipsa tulit
matri suae. & accedentes
discipuli eius tulerunt cor
pus eius & sepelierunt illud
Et uenientes nuntiauerunt
ihū. Quod cum audisset.
ihs secessit deinde in nau
cula in locum secretum
seorsum. & cum audissent
turbae secutae sunt eum pe
de ste rer de ciuitatibus.
Et ihs uidit turbam
multam & misertus est eis
& curauit languidos eorum.
Uespere autem facto acces
serunt ad eum discipuli eius
dicentes. Desertus ē locus
& hora iam praeterit

dimitte turbas. ut euntes
in castella emant sibi escas
Ihs autem dixit eis. non ha
bent necesse ire. date illis
uos. manducare. Respon
derunt ei. non habemus hic.
nisi quinque panes & duos
pisces. Qui ait eis. afferte
illos mihi huc. & cum iussis
set turbam discumbere sup
faenum. Acceptis quinque
panibus & duobus piscibus
Aspiciens in caelum. benedixit
& fregit dedit discipulis suis
panes: discipuli autem turbis.
Et manducauerunt omnes &
saturati sunt. & tulerunt
reliquias duodecim cos
finos fragmentorum ple
nos. Manducantium autē
fuit numerus quinque
milia uirorum & captis
mulieribus & paruulis.
Et statim iussit
discipulos suos ascendere
in nauiculam & praecede
re eum trans fretum
donec dimitteret turbas.

m cxlvi
lxxii
to xlii

m cxlvii
m lxvi
to xlviii

m cxlviii
m lxv

Et dimissa turba ascendit
in montem solus orare.
Vespere autem facto solus
erat ibi. Navicula autem
in medio mari iactabatur
fluctibus. Erat enim con
trarius ventus. Quarta au
tem vigilia noctis venit ad eos
ambulans super mare.
Et videntes eum supra mare
ambulantem. turbati sunt.
dicentes. Quia fantasma est.
Et prae timore clamaverunt.
statimque ihs locutus est
eis dicens. Habete fiduciam.
Ego sum nolite timere. Res
pondens autem petrus dix.
Dne si tues me venire
ad te super aquas. At ipse
ait. veni. Et descendens pe
trus de navicula ambula
bat super aquam ut veni
ret ad ihm. Videns vero
ventum validum timuit.
Et cum coepisset mergi
clamavit dicens. Dne sal
vum me fac. Et continuo
ihs extendit manum ad
prehendit eum. Et ait illi.
Modicae fidei quare dubi
tasti. Et cum ascendissent
in navicula cessavit ventus
Qui autem in navicula erant.
venerunt et adoraverunt
eum dicentes. Vere filius dei
xlii Et cum transfretas
sent venerunt in terra gene
sar. Et cum cognovissent ei
viri loci illius. miserunt
in universam regionem illam.
Et obtulerunt ei omnes
male habentes et rogabant
eum. ut vel fimbriam vesti
menti eius tangerent.
Et quicumque tetigerunt
xliii salvi facti sunt.
Tunc accesserunt ad eum
ab hierosolymis scribae
et pharisei. dicentes.
Quare discipuli tui trans
grediuntur traditiones
seniorum. non enim lavant
manus suas cum panem
manducant. Ipse autem
respondens. Ait illis.
Quare et vos transgredimini

mandatum dī· propter tra
ditionē uestram ;
Nam dīs dixit· honora pa
trē & matrē· & qui ma
le dixerit patri uel matri
morte moriatur ;
Vos autē dic& is· quecum
que dixerit patri uel ma
tri munus· quod cum que
est & me tibi prodesset
& non honorificauit pa
trē suum Aut matrē suā
Et irritum fecistis manda
tum dī propter traditio
nē uestram· hypocritæ·
Bene proph& auit de uobis
esaias dicēs· Populus hic
labiis me honorat· Cor aū
eorum longe est a me·
Sine causa autē colunt
me docentes doctrinas
mandata hominum·
& conuocatis ad se turbis
dixit eis· Audite & in
tellegite non quod intrat
in os coinquinat hominē·
Sed quod procedit & ore
hoc inquinat hominem·

Tunc accedentes discipuli
eius dixerunt ei· scis quia
pharisæi· audito uerbo
scandalizati sunt· at ille
respondens· ait· Omnis
plantatio qui non plantauit
pat̄ meus cælestis eradi
cabitur· Sinite illos ceci
sunt duces cecorum·
Cæcus autē si ceco ducatū· præstet
ambo in fouea cadunt ;
Respondens autē petrus
dixit ei· Edissere nobis
parabulam istam·
At ille dixit· Adhuc & uos
sine intellectu estis· non
intellegitis· Quia omne
quod in ós intrat in uentrē
uadit & in secessum mitti
tur· qui autē procedunt
de ore de corde & eunt·
& ea coinquinant hominē·
De corde enim & eunt co
gitationes male· homicidia·
adulteria· fornicationes
furta· falsa testimonia
blasphemiæ· hæc sunt
coinquinant hominem· ;

Non lotis autem manibus manducare non coinquinat hominem.

xlv Et egressus inde ihs secessit in partes tyri & sidonis. & ecce mulier chananea a finibus illis egressa clamauit dicens ei. Miserere mei dne fili dauid filia mea male a demonio uexatur. qui non respondit ei uerbum.

Et accedentes discipuli eius rogabant eum dicentes. Dimitte eam quia clamat post nos. ipse autem respondens ait. Non sum missus nisi ad oues que perierat domus israhel.

At illa uenit & adorauit eum dicens. Dne adiuua me. qui respondens ait. Non est bonum sumere panem filiorum & mittere canibus. at illa dix. Etiam dne. nam & catelli edunt de micis que cadunt de mensa dominorum suorum. Tunc respondens ihs. ait illi. O mulier magna est fides tua fiat tibi sicut uis. Et sanata est filia eius ex illa hora.

xlvi Et cum transisset inde ihs. uenit secus mare galileae. & ascendens in montem sedebat ibi. Et accesserunt ad eum turbae multae habentes secum mutos claudos cecos debiles & alios multos & proiecerunt eos ad pedes eius & curauit eos. ita ut turba mirari[illegible] uidentes mutos loquentes. claudos ambulantes. cecos uidentes & magnificabant dm israhel.

Ihs autem conuocatis discipulis suis dixit. misereor turbe huic quia triduo iam perseuer

rant mecum. & non habeant
quod manducent. & dimit
tere eos ieiunos nolo. ne
deficiant in uia. & dicunt
ei discipuli. Unde ergo
nobis in deserto panes
tantos ut saturemus tur
bam tantam. & ait illis
ihs. Quod panes habetis.
At illi dixerunt septem:
& paucos pisciculos: &
praecepit turbe. ut dis
cumberent super terram;
Et accipiens septem panes
& pisces & gratias agens
fregit & dedit discipulis
suis. & discipuli dederunt
populo & comederunt omes
& saturati sunt: & quod
superfuit de fragmentis
tulerunt septem sportas
plenas. Erant autem qui
manducauerunt quat
tuor miliahominum & tra
paruulos & mulieres.
Et dimissa turba ascendit
in nauiculam & uenit in fi
nes magedan.

XLVII

Et accesserunt ad eum pharisei
& saducei temptantes &
rogauerunt eum ut signum de
caelo ostenderet eis. At ille
respondens. ait eis. Facto
uespere dicitis. serenum
erit rubicundum est enim caelum
& mane hodie tempestas ru
tilat enim triste caelum
Faciem ergo caeli deiudi
care nostis. Signa autem
temporum non potestis
scire. Generatio mala &
adultera signum querit.
Et signum non dabitur ei. nisi
signum ionae. & relictis
illis abiit. & cum uenissent
discipuli eius trans fretum
oblitisunt panes accipere.
Qui dixit illis. Intuemini &
cauete a fermentum pha
risae orum & saduceorum.
At illi cogitabant inter se
dicentes. Quia panes non
accepimus. Sciens autem
ihs dixit. Quid cogitatis
inter uos modicefidei
qui a panes non habetis.

Nondum intellegitis neque
recordamini quinque panum
quinque milia hominum · &
quot cofinos sumpsistis:
neque septem panum iniquat
tuor milia hominum · & quot
sportas sumsistis quare non
intellegitis quia non de pane
dixerim uobis:,
Cauete a fermento phari
eorum & sadduceorum
tunc intellexerunt quia
non dixerit · Cauendum
a fermento panum sed a
doctrina phariseorum
& sadduceorum:,
Uenit autem ihs in partes
cesaree philippi · & inter
rogabat discipulos suos
dicens:, Quem dicunt
homines esse filium ho
minis:, At illi dixerunt ·
Alii iohannem baptistam
Alii autem heliam:, Alii
uero hieremiam aut
unum & prophetas:, Dicit
illis ihs:, Uos autem quem
me esse dicitis:, Respon
dens simon petrus dixit ·
Tu es xps filius dei uiui · res
pondens autem ihs dixit ei ·
Beatus es simon bariona
quia caro & sanguis non
reuelabit tibi · sed pater
meus qui in caelis est:,
Et ego dico tibi quia tu es
petrus & super hanc pe
tram aedificabo ecclesiam meam · & porte infe
ri non praeualebunt ad
uersum eam & tibi dabo
claues regni caelorum:,
Et quod cumque ligaue
ris super terram · erit li
gatum & in caelis: & quod
cumque solueris super
terram · erit solutum &
in caelis:, Tunc praecepit
discipulis suis · ut nemini
dicerent quia ipse esset
ihs xps:, Ex inde coepit
ihs ostendere discipulis
suis · quia oportet eum
ire in hierusolymis & &
multa pati a senioribus
& scribis & principibus

sacerdotum· & occidi & tertia die resurgere·: & assumens eum petrus coepit increpare illum dicens:,
Absit tibi domine non erit tibi hoc
Qui conuersus dixit petro,
Vade post me satana: scandalum es mihi quia non sapis quae dei sunt· sed ea quae hominum·; Tunc ihs dixit discipulis suis:
Si quis uult post me uenire abneg& semet ipsum sibi· & tollat crucem suam & sequatur me, Qui enim uoluerit animam suam saluam facere perd& eam·: qui aut perdiderit animam suam propter me inuen& eam·;
Quid enim prodest homini si mundum uniuersum lucretur· Animae autem suae detrimentum patiatur·;
Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua
Filius autem hominis uenturus est in gloria patris sui cum angelis suis· & tunc reddet unicuique secundum opus eius·; Amen dico uobis·, Sunt quidam de hic adstantibus qui non gustabunt mortem donec uideant filium hominis uenientem in regno suo·:

XLVIIII· Et p dies sex ad suum situs petrum & iacobum & iohannem fratrem eius & ducit illos in montem excelsum seorsum· & transfiguratus est ante eos·, & resplenduit facies eius sicut sol·
Uestimenta aut eius facta sunt alba sicut nix·, & ecce apparuit eis moyses cum helia cum eo loquentes·, Respondens autem petrus· dixit ad ihm·, Dne bonum est nobis hic esse· si uis faciamus hic tria tabernacula·
Tibi unum & moysi unum & heliae unum·; Adhuc eo loquente· ecce nubes lucida obumbrauit eos·;
Et ecce uox de nube dicens· hic est filius meus dilectus in quo mihi bene complacui·

ipsum audite. & audientes discipuli ceciderunt in faciem suam & timuerunt valde. & accessit ihs & tetigit eos. dixitque eis. Surgite & nolite timere. leuantes autem oculos suos. neminem uiderunt nisi solum ihm. & discendentibus illis de monte precepit ihs dicens. Nemini dixeritis uisionem donec filius hominis a mortuis resurgat. & interrogauerunt eum discipuli dicentes. Quid ergo scribe dicunt quod helyam oportet primum uenire. at ille respondens. ait illis. helyas quidem uenturus est. & restituet omnia. Dico autem uobis. quia helyas iam uenit & non cognouerunt eum sed fecerunt in eo quecumque uoluerunt. Sic & filius hominis passurus est abeis. Tunc intellexerunt discipuli quia de iohanne baptista dixit eis. & cum uenissent ad turbam. accessit ad eum homo genibus prouolutus ante eum dicens. ℣ Dñe miserere filio meo quia lunaticus est & male patitur. Nam sepe cadit in ignem. & crebro in aquam & obtuli eum discipulis tuis & non potuerunt curare eum. Respondens ihs ait. O generatio incredula & peruersa. quo usque ero uobiscum usque quo patiar uos. afferte huc illum ad me. & increpauit eum ihs. & exiit ab eo demonium & curatus est puer ex illa hora. Tunc accesserunt discipuli ad ihm secreto & dixerunt. quare nos non potuimus eicere illud. Dicit illis ihs. propter incredulitatem uestram.

Amen quippe dico uobis.
Si habueritis fidem ut
granum sinapis. dicetis
monti huic. transi hinc
& transibit & nihil impos
sibile erit uobis; hoc
autem genus non eicitur
nisi per orationē & ieiuniū

1. CONUERSANTIBUS
autem eis in galilea
dixit illis ihs. filius tra
denduś est in manus ho
minum & occident eum
& tertia die resurget;
& contristati sunt uehe
menter. & conuenissent
caphar naum. accesse
runt qui didragma ac
cipiebant ad petrum
& dixerunt ei. magis
ter uester non soluit di
dragma. ait. & iam
& cum intrasset in domū
praeuenit eum ihs dicēs.
Quid tibi uidetur si mon
reges terrae. a quibus
accipiunt tributum
uel censum a filiis
suis. an ab alienis. & ille
dixit. ab alienis.
Dixit illi ihs. ergo liberi
sunt filii. ut autem non
scandalizemus eos. uade
ad mare & mitte hamum
& eum piscem qui primus
ascenderit. tolle & aper
to ore eius inuenies state
rem illum sumens da eis
pro me & te.

11. IN illa hora accesse
runt discipuli ad ihm
dicentes. Quis putas
maior est in regno cae
lorum. & aduocans
ihs paruulum sta
tuit eum in medio eorū
& dixit. Amen dico uobis.
Nisi conuersi fueritis &
efficiamini. sicut par
uuli non intrabitis in
regnum caelorum.
Qui cumque ergo humi
liauerit se sicut par
uulus iste hic est maior
in regno caelorum;
Et qui susceperit unū

parvulum talon in nomi
nemeo me suscepit.
Qui autem scandalizaue
rit unum depusillis
istis qui inme credunt
Expedit ei ut suspen
datur mola asinaria
incollo eius & demerga
tur inprofundo maris
Uae mundo ab scanda
lis. necesse est enim
ut ueniant scandala.
Uerum tamen uae homini
perquem scandalum
uenit: Si autem manus
tua uel pestus scanda
lizatte. abscide
eam & proice abste;
Bonum tibi est aduitam
ingredibilem uel glodu
quam duas manus uel
duos pedes habentem
mitti in ignem
aeternum. & si oculus
tuus scandalizatte.
Erue eum & proiece abs
te. bonum tibi est cum
uno oculo muitam in
trare. quam duos ocu
los habentem mitti in
gehennam ignis.

Lii Uidete ne contemp
natis unum ex his pus
illis. Dico autem uobis
Quia angeli eorum in
caelis semper uident fa
ciem patris mei qui in
caelis est; Uenit enim fi
lius hominis saluare
quod perierat; Quid
uobis uidetur si fue
rint alicui centum ouef
& errauerit una ex eis.
Nonne relinquit nona
ginta nouem in montibus
& uadit quaerere eam
quae errauit. & si con
tin gerit ut muenat
eam. Amen dico uobis
Quia gaudebit super eam
magis quam super nona
ginta nouem quae non
errauerunt. Sic non
est uoluntas ante pa
tron uestrum qui in
caelis est., ut pereat

unus de pusillis istis.

m. cl.xxx. cxcvii. Lm Si autem peccauerit in te frater tuus uade & corripe eum inter te & ipsum solum.

Si te audierit lucratus eris fratrem tuum:

iii. cl.xxx. solus Si autem non audierit adhibe tecum adhuc unum aut duos ut uel in ore duorum testium uel trium stet omne uerbum

Quod si non audierit eos dic ecclesiae; Si autem ecclesiam non audierit sit tibi sicut ethnicus & publicanus.

vii. cl.xxxv Amen dico uobis. Quecumque alligaueritis super terram erunt ligata & in caelo;

Et quecumque solueritis super terram erunt soluta & in caelo.

x. cl.xxxvi solus Iterum dico uobis. quia si duo ex uobis consentient super terram de omni re. Quacumque petierint fiat illis

a patre meo qui in caelis est.

Ubi enim sunt duo uel tres congregati in nomine meo ibi sum in medio eorum.

v. cc. lxxxvii. cxcviii. Tunc accedens petrus ad eum dixit: dne quotiens peccabit in me frater meus & dimittam ei usque septies. Dicit illi ihs. Non dico tibi usque septies. Sed usque septuagies septies.

x. cc. lxxxviii. solus Lm Ideo assimilatum est regnum caelorum homini regi qui uoluit rationem ponere cum seruis suis. & cum coepisset rationem ponere. oblatus est ei. unus qui debebat decem milia talenta. Cum autem non haberet unde redderet iussit eum dns eius uendi & uxorem eius & filios & omnia quae habebat & reddi debitum. Procidens autem seruus ille orabat eum

dicens: Patientiam habe inme. & omnia redd tibi. Misertus autem dñs serui illius dimisit eum & debitum dimisit ei. Egressus autem seruus ille: inuenit unū de conseruis suis qui ei debebat centum denarios. & tenens suffocabat eum dicens: redde quod debes: & procedens conseruus eius rogabat eum dicens: Patientiam habe inme & omnia reddam tibi. Ille autem noluit sed abiit. & misit eum in carcerem donec reddat debitum. Uidentes autem conserui eius quę fiebant contristati sunt ualde. & ueniebant & narrauerunt dño suo omnia quę facta erant. Tunc uocauit illum dñs suus & ait illi. Serue nequam omne debitum dimisi tibi quoniam rogasti me: Nonne ergo oportuit & tu misereri conserui tui. Sicut & ego misertus sum tui: & iratus dñs eius tradidit eum tortoribus quod ad usque redderet uniuersum debitum. Sic & pater meus celestis faciet uobis: si non remiseritis unusquisque fratri suo de cordibus uestris.

Lv
Fic lxxxviii
Rm. cm.
vi

Et factum est cum consummasset ihs sermones istos: migrauit a galilea. & uenit in fines iudeae. & trans iordanen. & secuti sunt eum turbae multae. & curauit ibi. Et accesserunt ad eum pharisei temptantes & dicentes. Si licet homini dimittere.

onth

uxorem suam: Quacum
que & causa: Qui respondens ait eis: Non legistis quia qui fecit ab initio masculum & feminam fecit eos:, Dixit:, Propter hoc dimittet homo patrē & matrem & adhere bit uxori suae. & erunt duo in carne una. Itaque iam non sunt duo sed una caro:, Quod ergo deus coniunxit: homo non seperet.. Dicunt illi: Quid ergo mos: ses mandauit dare libellum repudii. & dimittere. & ait illis: Quoniam mos: ses ad duritiam cordis uri permisit uobis dimittere uxores uestras ab initio autem non fuit sic:, Dico autem uobis:, Quia quecum que dimiserit uxorem suam nisi ob for

m cxci
Solus
X

nicationem. & aliā duxerit moechatur & qui dimissam duxerit moechatur:, Dicunt ei discipuli eius: si ita est causa homini cum uxore non & pedit nubere. Qui dixit non omnes capiunt uerbum istud:, sed quibus datum est:, Sunt enim enuchi qui de matris utero sic nati sunt;, Et sunt enuchi qui facti sunt ab hominibus:. & sunt enuchi qui seipsos enuchi fecerunt propter regnum caelorū:, Qui potest capere capiat:, Tunc oblati sunt paruuli ut manus eis imponeret & orar& .. Discipuli aū increpabant eis; ihs uero dixit illis: Sinite paruulos & nolite eos prohibere ad me uenire.

m cxcii
m cvi
l ccxvi
II

m cxc
m cu
l. cxcv
II

Talium est enim regnum
caelorum·, & cum inpo
suisset & eis manus abiit inde

LVI
ch·cxcm·
m cum·
l·ccxum·
II

Et ecce unus acce
dens· ait illi·, ma magiste
bone quid faciam ut
habeam uitam & ēternā·,
Qui dixit ei· quid me in
terrogas de bono· unus
est bonus dñs· Si autem
uis aduitam ingredi· ser
ua mandata·, Dicit illi,
quae·, ihs autem dixit·,
Non homicidium facies·:
Non adulterabis·: Non fa
cies furtum: Non falsu
testimonium dices: ho
nora patrem & matrē
& diliges proximum tuū
sicut te ipsum·, Dicit ille
adulescens omnia haec
custodiui· quid adhuc
mihi de est·, Ait illi ihs·:

tm cxcm·
m cum·
l·ccxviii
II

Si uis perfectus esse·,
uade uende omnia quae
habes & da pauperibus
& habebis thesaurum
in caelo & ueni sequere me·;

tm·cxcu·
m cum
l·ccxx
II

Cum audisset autem

adulescens uerbum·
abiit tristis·, erat enim
habens multa posses
siones·, ihs autem dixit
discipulis suis·, Amen
dico uobis·, Quia diues
difficile intrabit in
regno caelorum·, & ite
rum dico uobis· faci
lius est camelum per
foramen acus transi
re· quam diuitem in
troire in regno caelo
rum·, Audientes autem
hi discipuli mirabantur
tur ualde· dicentes·, Quis
ergo potest saluus esse·;
Aspiciens autem ihs dix
illis·, Apud hominis hoc
impossibile est· apud
dm autem omnia pos
sibilia sunt; Tunc res
pondens petrus dixit
ei·, Ecce nos reliqui
mus omnia & secuti
sumus te·; Quid ergo
erit nobis·, ihs autem
dixit eis·, Amen dico
uobis·, Quod uos qui

tm cxcvi·
Solus
X

secuti estis me. in rege
neratione cum sederit
filius hominis in sede
maiestatis suae sede
bitis & uos. sup sedes
duodecim iudicantes
duodecim tribus israhl
Et omnis qui reliquae
rit domum uel fratres
uel sorores. aut pa
trem. aut matrem. aut
uxorem. aut filios. aut
agros. propter nomen
meum. centum acci
pi&. & uitam ae&rnam
possedebit.,
VII Multi autem erunt
primi nouissimi & no
uissimi primi.; Simile
est regnum caelorum
homini patri familias
qui & uit primo mane
conducere operarios
in uineam suam.;
Conuentione autem
facta cum operariis
& denario diurno mis
sit eos in uineam suam
Et egressus circa horã
tertiam uidit alios
stantes in foro otio
sos.; & illis dixit. ite &
uos in uineam meam &
quod iustum fuerit
dabo uobis.; illi autem
abierunt.; Iterum aute
exiit circa sext am
& nonam horam & fe
cit similiter.; Circa
undecimam uero &
uit & inuenit alios
stantes.; & dicit illis
Quid hic statis tota
die otiosi; Dicunt
ei. quia nemo nos con
duxit.; Dicit illis. ite
& uos in uineam meam.;
Cum sero autem factus
fuisset & dicit dominus
uineae procuratori
suo. Voca operios
& redde illis mercedẽ
Incipiens a nouissimis
usque ad primos.
Cum uenissent ergo
qui circam undecimã
horam uenerunt. ac
ciperunt singuli denarios

Uenientes autem primi arbitrati sunt quod plus essent accepturi Acceperunt autem & ipsi singulos denarios: Et accipientes murmurabant aduersum patrem familias dicentes hii nouissimi una hora fecerunt & pares nobis illos fecisti· qui portauimus pondus diei & aestus· at ille respondens uni eorū dixit·, Amice non facio tibi iniuriam non ne & denario conuenisti mecum· tolle qd tuum est & uade; Volo autem & huic nouissimo dare sicut & tibi· Aut non licet mihi quod uolo facere· an oculus tuus nequam· ē. quia ego bonus sum·. Sic erunt nouissimi primi & primi nouissimi· Multi enim sunt uocati pauci uero electi

LVIII Et ascendens ihs hierosolymam assumpsit duodecim discipulos suos secreto· & ait illis·, Ecce ascendimus hierosolymam & filius hominis traditur principibus sacerdotum & scribis & condemnabunt eum morte· & tradent eum gentibus ad inludendum & flagellandum & crucifigendum·, & tertia die resurget· Tunc accessit ad eum mater filiorum zebedei· cū filiis suis adorans & petens aliquid ab eo dixit Dixit que ei quid uis ait illi· Dic ut sedeant hii duo filii mei unus ad dextera tua & unus ad sinistram tuam in regno tuo· Respondens autem ihs dixit Nescitis quid petatis·, Potestis bibere calicē quem ego bibiturus sum

dicunt ei· possumus·
At illis· Calicem quidem
meum bibetis· sedere autē
ad dexteram meam aut
sinistram· Non est meum
dare uobis·, Sed quibus
datum est a patre meo·;
Et audientes decem in
dignati sunt de duobus
fratribus·, Ihs autem
uocauit eos ad se· & ait·
Scitis quia principes
gentium dominantur
eorum· & qui maio
res sunt potestatem
exercent in eos· non ita
erit inter uos· sed qui
cumque uoluerit inter
uos maior fieri sit
uester minister·;
Et qui uoluerit inter
uos primus esse erit
uester seruus·; Sicut
filius hominis non ue
nit ministrari· sed mi
nistrare· & dare ani
mam suam redemp
tionem pro multis·;

Lum Et egredientibus
illis in hiericho· secu
ta est eum turba multa
Et ecce duo ceci seden
tes secus uiam· audie
runt quia ihs transi
ret· & clamauerunt
dicentes·: Dñe miserere
re nostri fili dauid·
Turba autem increpa
bat eos ut tacerent·;
At illi magis clamabant
dicentes·; Dñe miserere
re nostri fili dauid··
Et stetit ihs & uocauit
eos· & ait quid uultis
ut faciam uobis·; dicunt
illi· Dñe ut aperiantur
oculi nostri· misertus
autem eorum ihs tetigit
oculos eorum·; Ut con
festim uiderunt & se
cuti sunt eum··

Lx Et cum adpropin
quassent hierusolȳ·
mis & uenissent bet h
fage ad montem oliu·
ueti·; Tunc ihs misit

duos discipulos di
cens eis: Ite in castellū
quod contra uos est.
& statim inuenietis asi
nam alligatam & pullū
cum ea. solute & adduc
cite mihi: & si quis uo
bis aliquid dixerit:
Dicite. quia dns his opus
hab&: & cōfestim
dimittet eos: Hoc autē
factum est ut adimple
retur quod dictum. ē.
per proph&am dicentē.
Dicite filiae sion; Ecce
rex tuus uenit tibi
mansuetus sedens sup
asinam & pullum filiū
sub iugalis: Euntes
autem discipuli fece
runt sicut praecepit
eis ihs: & adduxerunt
asinam & pullum;
Et inposuerunt super
eos uestimenta sua & eū
desuper sedere fece
runt: Plurima autem
turba straverunt
uestimenta sua in uia;
Alii autem cedebant
ramos de arboribus
& sternebant in uia;
Turbae autem quę prae
cedebant & quae se
quebantur clamabant
dicentes: Osanna fi
lio dauid benedictus
qui uenturus est in no
mine dni: Osanna In
altissimis; & cum in
trasset hierusolymā
commota est uniuersa
ciuitas dicens: Quis
est hic. populi autē
dicebant: hic est ihs
proph&a a nazar&h
galileae; & intrauit
ihs in templum dī. &
eiiciebat omnes uen
dentes & ementes in
templo. & mensas nū
molariorum & cathe
dras uendentium. co
lumbas euertit;
Et dicit eis: scriptum
est domus mea domus

orationis uocabitur.

Vos autem fecistis eam
spelunca latronum. .
Et accesserunt ad eum
ceci & claudi in templo
& sanauit eos. Uidentes
autem principes sacerdotum
& scribe mirabilia quae fecit
& pueros clamantes
in templo & dicentes.
Osanna filio dauid
indignati sunt & dix
erunt ei. Audis quid
isti dicunt. Ihs autem
dicit illis. Utique. num
quam legistis. Ex ore in
fantium & lactantium
perfecisti laudem.
Et relictis illis abiit
foras & traciuitatem
in bethaniam ibique
mansit. Mane autem
reuertens in ciuitatem
esurijt. & uidens fici
arborem unam secus
uiam uenit ad eam.
& nihil inuenit in ea nisi
folia tantum. & ait illi

Numquam ex te fruc
tus nascatur in sempi
ternum. & arefacta
est continuo ficulnea.
& uidentes discipuli
mirati sunt dicentes.
Quomodo continuo aruit.
Respondens autem ihs
ait eis. Amen dico uobis.
Si habuertis fidem &
non hesitauertis. non
solum de ficulnea fa
cietis. sed & si monti huic huic
dixeritis. tollete & iac
tate in mare fiet.
& omnia quecumque pe
tieritis in oratione
credentes accipietis.

Lxi Et cum uenisset
in templo accesserunt
ad eum principes sa
cerdotum & seniores
populi dicentes. In
qua potestate haec
facis. & quis tibi de
dit hanc potestatem.
Respondens ihs dixit
illis. Interrogabo uos

& ego unum sermonem
quam si dix eritis mihi
& ego uobis dicam inqua
potestate haec facio;
Baptismum iohannis
unde erat. ae caelo. an
& hominibus. at illi
cogitabant inter se di
centes; Si dixerimus
ae caelo dicit nobis
quare ergo non credi
distis illi. ; Si autem
dixerimus & homini
bus. timemus turbam;
Omnes enim habebant
iohannem sicut prophetam
& respondentes ihu. dix
erunt ei. Nescimus.
Ait illis & ipse. Nec ego
dico uobis. inqua potes
tate haec facio.

Lxii Quid autem uobis uidetur

homo habebat duos
filios; & accedens ad
primum dixit. fili
uade hodie operare
in uinea mea; ille
autem respondens. ait

Nolo. ; Postea uero pe
nitentiam motus abiit.
Accedens autem ad alterum
uterum dixit similiter.
At ille respondens ait.
Ego domine & non iuit; Quis
duobus fecit uolun
tatem patris. ; Dicunt ei no
uissimus. ; Dicit illis ihs;
Amen dico uobis. , Quia
publicani & meretri
ces praecedunt uos in
regno di. ; Uenit enim
ad uos iohannis in uia
iustitiae & non credidis
tis ei. , publicani aute
& meretrices credi
derunt ei. Uos autem
uidentes nec penitu
tiam habuistis. postea
ut crederetis ei. ; Lxiii

Aliam parabulam

audite. homo erat
pater familias qui plan
tauit uineam. & sepe
circumdedit ei. & fodit
in ea torcular & aedifi
cauit turrem & loca

uit eam agricolis; &
peregre profectus est
Cum autem tempus fruc
tum adpropinquasset &.
Misit seruos suos ad agri
colas ut acciperunt
fructus eius; & agricolæ
adprehensis seruis eius
Alium ceciderunt; Alium
occiderunt. Alium uero
lapidauerunt; Iterum
misit alios seruos plu
res prioribus. & fece
runt illis similiter;
Nouissime autem misit
ad eos filium suum dicens.
Verebuntur filium meum
Agricolæ autem uidentes
filium dixerunt inter
se. Hic est heres. uen
te occidamus eum &
habebimus hereditatem
eius; & adprehensum
eum eiecerunt extra
uineam & occiderunt.
Cum ergo uenerit dns
uineæ quid faciet agri
colis illis. Aiunt illi.
malos male perdet & Iu
neam locabit aliis agri
colis qui reddunt ei
fructum temporibus
suis; Dicit illis ihs. Nūq
quid non legistis inscrip
turis. Lapidem quem
reprobauerunt ædi
ficantes hic factus
est in caput anguli.
A dño factum est istud
& est mirabile in ocu
lis nostris; Ideo dico
uobis quia auferet
tur a uobis regnum dī.
Et dabitur genti faci
enti fructus eius.
& qui ceciderit super
lapidem istum confrin
getur; Super quem
uero ceciderit conter&eū.
Et cum audissent prin
cipes sacerdotes & pha
risei parabulas eius
cognouerunt quod de
ipsis dicerit; & que
rentes eum tenere
timuerunt turbas

qm si cut proph&am
eum habebant:;
LXIII. ET RESPONDENS
ihs. Dixit rursum inpa
rabulis eis dicens:;
Simile factum est regnū
caelorum homini regi
qui fecit nuptias filio
suo: & misit seruos suos
uocare inuitatos ad nup
tias: & nolebant uenire;
Iterum misit alios seruos
dicens: Dicite inuitatis;
Ecce prandium meum para
ui; tauri mei & altilia
occisa. & omnia parata
uenite ad nuptias;
Illi autem neglexerunt
& abierunt; Alius in
uillam suam; Alius uero
ad negationem suā. Reliq:
uero tenerunt seruos
eius & contumilias af
fectas occiderunt;
Rex autem cum audis
set iratus est. & mis
& exercitibus suis per
didit homicidas illor

& ciuitatem illorum suc
cendit; Nuptiae quidem
parate sunt: Sed qui
inuitati erant non fue
runt digni; Ite ergo
ad exitus uiarum;
& quoscumque inue
neritis. uocate ad nup
tias; Et egressi serui
eius uias congrega
uerunt omnes quos in
uenerunt bonos & malos;
& implet sunt nuptiae
discumbentium;
Intrauit autem rex ut
uideret discumbentes;
& uidit ibi hominem non
uestitum ueste nuptia
le; & ait illi; Amice
quomodo huc intrasti
Non habens uestem nup
tialem; At ille obmutuit
Tunc dixit rex min
tris. ligatis pedibus
eius & manibus mittite
in tenebras exteriores
Ibi erit fletus & stridor
dentium; Multi enim

sunt uocati pauci uero
electi; LXV

TUNC ABEUNTES
pharisaei consilium
inierunt ut caperent
eum in sermone; & mit
tunt ei discipulos suos
cum herodianis dicentes;
Magister scimus quia
uerax es: & uiam dei in
ueritate doces: & non ē
tibi cura de aliquo;
Non enim respicis p̄sonā
hominum; Dic ergo nob
Quid tibi uidet̄ur: licet̄
censum dare cesari an
non; Cognita autē ihs
nequitia eorum: ait;
Quid me tēptatis ypocri
te: Ostendite mihi num
misma census; At illi
obtulerunt ei denariū
& ait illis ihs; Cuius est
imago haec & sup̄scrip
tio; Dicunt ei caesaris.
Tunc ait illis: Reddite ergo
quae sunt caesaris caesari
& quae sunt dei deo; & admi
rati sunt: & relic
to eo abierunt; LXVI

IN illo die accesserunt
ad eum sadducaei qui
dicunt non esse resur
rectionem; & interr
rogauerunt eum dicentes;
Magister moyses dixit;
Si quis mortuus fuerit
non habens filium fra
ter eius uxorem illius
& suscitet̄ semen fratri suo
Erant autē apud nos
septem fratres & primus
uxore ducta & defunc
tus est & non habens
semen reliquit uxorē
suam fratri suo: simili
ter secundus & tertius
usque ad septimum;
Nouissime autē omniū
& mulier defuncta est
IN resurrectione ergo
cuius erit de septem
uxor omnes enim habue
runt; Respondens au
tem ihs ait illis; Erratis nes
cientes scripturas neque

uirtutondi.; In resurrec
tione enim neque nubent
neque nubentur; Sed
sunt sicut angeli incaelo
De resurrectione autem
mortuorum nonlegistis
quoddictum estadō. di
cente uobis; Ego sumds
abraham &ds isaac &ds
iacob. nonest ds mortuo
rum seduiuentium;
Et audientes turbae mi
rantur indoctrina eius
Pharisaei autem audientes
quod silentium imposuis
set sadducaeis conuenerūt
inunum; &interrogauit
eum unus & eis legisdoc
tor tēptans eum;
Magistr quod est man
datum magnum inlege:
Ait illi ihs; Diliges dnm
dm tuum &toto corde
tuo. &intota anima tua
&intotamente tua hoc
est maximum &primū
mandatum; Secundum
autēm simile est huic

Diliges proximum tuum
sicut teipsum. In his duo
bus mandatis uniuer
sal& pendit &prophiae;

LXVII Congregatis autē
pharisaeis. interrogauit
eos ihs dicens; Quid uob
uid&ur de xpo cuius
filius est; Dicunt ei.
dauid; Dicit eis; Quo
modo ergo dauid in
spu uocat eum dnm di
cens; Dixit dns dno meo
sede ad& xtris meis; Donec
ponam inimicos tuos sca
bellum pedum tuorum
Si ergo dauid uocat eū
dnm quomodo filius
eius est; & nemo poterat
respondere ei uerbum.
Neque ausus fuit qu
quam &illa die. eum
amplius interrogare;
Tunc ihs locutus est ad
turbas &discipulos
suos dicens; Super
cathedra mor: si sederunt
scribe & pharisaei

Omnia ergo quecumque dix
erint uobis seruate & fa
cite; Secundum opera uero
eorum nolite facere. dicunt
enim & non faciunt.
Alligant autem honera gra
ua & inportabilia & im
ponunt in humeros hominū;
Digito autem suo nolunt ea
mouere; Omnia uero ope
ra sua faciunt ut uideam
tur ab hominibus;
Dilatant enim phylacte
ria sua & magnificant
fimbrias; amant autem
quoque primus recubi
tos in cenis & primas cathe
tras in synagogis & salu
tationes in foro; & uoca
re ab hominibus rabbi.
Uos autem nolite uocare
rabbi; Unus enim est
magister uester. Omnes
autem uos fratres estis;
& patrem nolite uocare
uobis super terram;
Unus est enim pater ur
qui in celis est.
Nec uocemini magistri
quia magister uester
unus est xps; Qui maior
est uestrum erit
minister uester; Qui au
se exaltauerit humelia
bitur. & qui se humiliauerit
exaltabitur. lxviii
Vae autem uobis
scribae & pharisei. hy
pocritae. qui cludit
regnum celorum ante
homines. Uos autem ipsi
non intratis nec intro
euntes sinitis intrare;
Vae uobis scribae & pha
risaei. hypocritae.
qui circuitis mare. &
aridam. ut faciatis
unum prosyltum &
cum fuerit factus, faci
tis eum filium gehennae
duplo quam uos;
Vae uobis duces ceci
qui dicitis qui cumque
iurauerit per templū
nihil est; qui autem
iurauerit in auro templi

debitor est. Stulti &
cęci quid enim maius
est. aurum an templū
quod sęificat aurum.
& quicunque iurauerit
in altare nihil est.
Quicunque autem iura
uerit in dono quod est
super illud debitor est.
Cęci quid enim maius est
donum an altare quod
sęificat donum;
Qui ergo iurauerit in alta
re. iurauerit in eo. & in
omnibus quae sup illud
sunt; & qui iurauerit in
templo iurauerat in illo;
& in eo qui habitat in ipso;
Et qui iurat in caelo iu
rat in throno dī & in eo
qui sedet super eum.
Uae uobis scribae & pha
risaei. hypocritae. qui
decimatis mentam &
anith ū. & ciminum &
reliquistis quae graui
ora sunt legis iudi
cium & misericordiā

& fidem. haec opor
tuit facere. & illa
non omittere: Duces
cęci excolantes culicē
camelum autem gluci
antes; Uae uobis scribe
& pharisaei. hypocri
tae. quia mundatis qd
deforis est calicis &
parapsidis. intus enim
pleni estis rapina & inmun
dicia pharisae cęce mundā
prius quod intus est:
Calicis & imparapsidis ut fiat
id quod deforis est mundū.
Uae uobis scribae & pharisaei
hypocritae; Quia similes
estis sepulchris dealbatis
quae aforis parent homi
nibus speciosa. intus uero
plena sunt ossibus mor
tuorum & omni spurcitia.
Sic & uos aforis quidem
paretis hominibus iusti.
intus autem pleni estis
hypocrisi & iniquitate.
Uae uobis scribe & pha
risaei hypocritae. qui

aedificatis sepulchra pro
phetarum · & ornatis monu
menta iustorum · & dicitis
si fuissemus in diebus pa
trum nostrorum non
fuissemus socii eorum
in sanguine prophetarum;
Itaque testimonium estis
uobismetipsis quia filii
estis eorum qui prophe
tas occiderunt; & uos
implete mensuram patrū
uestrorum · Serpentes
progenies ghimmarum uipe
rarum quomodo fugie
tis a iudicio gehennae;
Ideo ecce ego mitto ad
uos prophetas & sapien
tes & scribas & ex illis
occidetis & crucifigetis
& ex eis flagellabitis in
synagogis uestris & per
sequemini declinate in
ciuitatem; Ut ueniat
super uos omnis sanguis
iustus qui effusus super
terram · A sanguine abel
iusti · usque ad sanguinē

zachariae filii barachiae
quem occidistis inter
templum & altare;
Amen dico uobis; Uenient
haec omnia super genera
tionem istam; LXVIII
Hierusalē Hierusalē
quae occidis prophetas
& lapidas eos qui ad te
missi sunt; Quoties
uolui congregare filios
tuos quemadmodum gallina
congregat pullos suos
sub alas suas & noluisti;
Ecce relinquitur uobis
domus uestra deserta;
Dico enim uobis · non me
uidebitis amodo donec
dicatis benedictus qui
uenit in nomine dñi;
LXX Et egressus ihs de
templo · ibat & accesserunt
adeum discipuli
eius · ut ostenderent · ae
dificationes templi;
Ipse autem respondens
dixit eis; Uidetis haec
omnia; Amen dico uobis

Non relinquetur hic lapis
super lapidem qui non
destruatur; Sedente aũ
eo super montem oliueti.
Accesserunt ad eum dis
cipuli eius secreto dicen
tes; Dic nobis. quando
haec erunt. & quod signũ
aduentus tui & consum
mationis seculi; & res
pondens ihs dixit eis;
Uidete ne quis uos sedu
cat; Multi enim uenient
in nomine meo dicentes;
Ego sum xps & multos se
ducent; Audituri estis aũ
proelia & opiniones
proeliorum; Uidete
ne turbemini. Oportet
enim haec fieri. sed non
dum est finis; Consur
get enim gens contra gen
tem. & regnum in regnũ
& erunt pestilentia &
fames & terre motus p
loca; haec autem omnia
initia sunt dolorum;
Tunc tradent uos in tri
bulationẽ. & occidẽt
uos. & eritis odio omni
bus gentibus propter
nomen meum; & tunc
scandalizabuntur mul
ti. & inuicem tradent
& odio habebunt inuicẽ
Et multi pseudo prophe
tae surgent & seducent
multos. & qm̃ habun
dauit iniquitas refri
gescit caritas multorũ
Qui autẽ per-manserit
usque in finem hic sal
uus erit; & praedica
bitur hoc euangelium
regni in uniuerso orbe
in testimonio omnibus
gentibus. & tunc uenit
consummatio; Cum ergo
uideritis abhominatio
nem desolationis quae
dicta est in daniele pro
phta; stantem in loco
scõ. qui legit intelligat
Tunc qui in iudea sunt
fugent ad montes. & qui
in tecto non descendat

cnath

tollere aliquid dedomo
sua; & qui in agro non
reuertatur tollere toni
cam suam. ¶ Uae autem
prignantibus & nutri
entibus illis diebus;
Orate autem ut non fiat
fuga uestra hieme
uel sabbato; Erit
enim tunc tribulatio
magna qualis non fuit
ab initio mundi usque
modo neque fiet;
Et nisi breuiati fuissent
dies illi non fierit salua
omnis caro; Sed propter
electos breuiabuntur
dies illi; Tunc si quis
uobis dixerit. ecce hic
est xps. aut illic. nolite
credere; Surgent enim
pseudoxpi. & pseudo
prophetae. & dabunt
signa magna & prodigia
ita ut in errore indu
cantur. si fieri potest
& iam electi. Ecce prae
dixi uobis; Si ergo
dixerint uobis. ¶ Ecce
in deserto est. Nolite
exire; Ecce in penetra
bilibus nolite credere.
Sicut enim fulgor exit
ab oriente & parit usq:
in occidente. ita erit
ad ustus filii hominis;
Ubicumque fuerit cor
pus illuc congregabun
tur aquile. Statim aut
post tribulationē die
rum illorum sol obscu
rabitur. & luna non da
bit lumen suum. & stel
le cadent de caelo & uir
tutes caelorum commo
uebuntur. & tunc pare
bit signum filii hominis
in caelo. & tunc plagent
omnis tribus terrae;
Et uidebunt filium ho
minis uenientem in nubi
bus caeli. cum uirtute multa
magna & maiestate.
Et mittit angelos suos
cum tuba & uoce magna
& congregabunt electos

aquat tuor uentas & assum
mis caelorum usque adter
minos eorum; Ab arbore
autem fici discite parabu
lam. Cum iam ramus eius
tener fuerit & folia nata
Scitis quia prope est
estas; ita & uos cum uide
ritis haec omnia scitote
quia prope est in ianuis:
Amen dico uobis; Quia non
praeteribit generatio
donec omnia haec fiant.
Caelum & terra transibunt
uerba uero mea non prae
teribunt; De die autem
illa & hora nemo scit
Neque angeli caelorum
nisi pater solus:
Sicut autem in diebus
noe ita erit aduentus
filii hominis; Sicut enim
erant in diebus ante di
luuium comedentes & bi
bentes nubentes & nup
tum tradentes usque ad
eum diem quo intr[o]uit
in arcā noe. & non cogno

uerunt donec uenit di
luuium + & tulit omnes
Ita erit uentus filii homi
nis; Tunc duo erunt in
agro unus adsumitur
& unus relinquetur:
Duo molentes in mola
una a[s]sumetur & una
relinquetur; Duo in
lecto unus assumtur
& unus relinquetur:
Uigilate ergo quia nesci
tis qua hora dñs uentu
rus sit; Illud autem scitote
quōm si sciret pater fami
lias qua hora fur ueni
turus esset &; Uigilaret &
utique & non sineret
perfodiri domum suā
Ideo que & uos estote
parati quia nescitis
qua hora filius hominis
uenturus est: Quis putas
est fidelis seruus
& prudens quem consti
tuit dñs suus superfa
miliam suam ut det illis
cibum in tempore;

Beatus ille seruus quem
cum uenerit dñs eius. in
uenerit eum sic facientē;
Amen dico uobis; Qm̄ su
per omnia bona sua con
stituit eum; Si autem
dixerit malus seruus ille
in corde suo. moram fēcit
dñs meus uenire & coepe
rit percutere conseruos
suos: manducet autem
& bibat cum ebriosis;
Ueni & dñs serui illius in
die qua non sperat & hora
qua ignorat; & diuidit eū
partem que eius: ponit
cum hypocritis; illic
erit fletus & stridor dentiū;

xxi Tunc Simile erit
regnum celorum decem
uirginibus: que accipien
tes lampades suas: & ie
runt obuiam sponso &
sponse. quinque autem
exeis erant fatue & quin
que prudentes; Sed quin
que fatue; acceptis lā
padibus non sumserunt
oleum secum; prudentes
uero acceperunt oleum
in uasis suis cum lampadi
bus; Mora autem facien
te sponso dormitauerūt
omnes. & dormierunt;
Media autem nocte cla
mor factus est; Ecce
sponsus uenit & ite obuiam.
Tunc surrexerunt omnes
uirgines ille. & orna ue
runt lampades suas;
fatue autem sapientibus
dixerunt; Date nobis
de oleo uestro quia lam
pades nostrae & tinguntur;
Responderunt prudē
tes; dicentes: Ne forte non suffi
ciat nobis & uobis; ite
potius ad uendentes.
& emite uobis; Dum au
irent emere uenit spon
sus & que parate erant
intrauerunt cum eo ad
nuptias; & clausa est
ianua; Nouissime aute
ueniunt relique uir
gines dicentes: dñe dñe

dperinobis; atille res
pondens ait; Amen dico
uobis. Nescio uos;
Uigilate itaque. qua ner
ctis diem neque horam;
Sicut enim homo pere
gre proficiscens uoca
uit seruos suos. & tradidit
illis bona sua; & uni dedit
quinque talenta; alii
autem duo; alii uero unū
Unicuique secundum pro
priam uirtutem. & pro
fectus est statim;
Abiit autem quiquinque
talenta acceperat. &
operatus est in eis. & lu
cratus est alia quinque;
Similiter & qui duo acce
perat lucratus est alia
duo; Qui autem unum
acceperat. abiens fodit
in terra & abscondit pe
cuniam dni sui; Post
multum uero tpis
uenit dns seruorum illo
rum & posuit rationem
cum eis; & accedens qui

quinque talēta acce
perat. obtulit alia quin
que talenta dicens;
Dne quinque talenta mihi
tradedisti. ecce alia quin
que super lucratus sum
Ait illi dns eius; Euge bone
serue & fidelis quia sup
pauca fuisti fidelis super
multa te constituam in
tra in gaudium dni tui;
Accessit autem & qui duo
talenta acceperat. & ait
Dne duo talenta tradedis
timihi. ecce alia duo
lucratus sum; ait illi dns
eius; Euge bone serue
& fidelis quia super pau
ca fuisti fidelis supra
multa te constituam in
tra in gaudium dni tui;
Accedens autem & qui
unum talentum accepe
rat. ait. Dne scio quia
homo durus es. metis
ubi non seminasti. & con
gregas ubi non sparsisti
& timens abiit & abscondi

talentum tuum interra;
Ecce habes quod tuum est.
Respondens autem domi
nus eius dixit ei: Serue
male & piger. sciebas
quia meto ubi non semi
no & congrego ubi non
sparsi. oportuit ergo
te mittere pecuniam
meam nummolariis. &
ueniens ergo recepissem
utique quod meum est
cum usura; Tollite itaq:
abeo talentum & date ei
qui hab& decem talenta;
Omni enim habenti dabi
tur & habundabit;
Et autem qui non hab&
& quod uidetur habere
auferetur abeo; & in
utilem seruum eicite
in tenebras exteriores:
Illic erit fl&us & stri
dor dentium; LXXII
Cum autem uenerit
filius hominis in maies
tate sua & omnis angeli
cum eo; Tunc sedebit
super sedem maiestatis
suae. & congregabuntur
ante eum omnes gentes
& separabit eos ab inuicem:
sicut pastor segregat
oues ab hedis; & statuet
oues quidem ad dexteris suis
hedos autem a sinistris;
Tunc dicet rex his qui ad dex
tris eius erunt; Uenite
benedicti patris mei pos
sidete paratum uobis reg
num a constitutione mundi.
Esurui enim & dedistis
mihi manducare. Sitiui
& dedistis mihi bibere;
Hospes eram & collegistis
me; nudus & operuistis
me. Infirmus & uisitas
tis me. In carcerem eram
& uenistis ad me;
Tunc respondebunt ei
iusti. dicentes: Dne quan
do te uidimus esurientem
& pauimus te sicientem
& dedimus tibi potum.
Quando autem te uidimus
hospitem & collegimus te:

Aut nudum & co operui
muſte; Aut quando te
uidimuſ infirmum. & in
carcerem & uenimuſ ad te;
& reſpondens r & dic & illiſ.
Amen dico uobiſ.; Quam
diu feciſtiſ uni de hiſ
fratribuſ meiſ minimiſ
mihi feciſtiſ; Tunc dic &
& hiſ qui a ſiniſtriſ erunt
Diſcedite ame maledicti
in ignem a & ternum qui
paratuſ eſt diabulo &
angeliſ eiuſ; Eſurui enim
& non dediſtiſ mihi man
ducare; Sitiui & non de
diſtiſ mihi potum.
hoſpes eram & non colle
giſtiſ me; Nudus & non
operuiſtiſ me; Infirmuſ
& in carcere & non uiſi
taſtiſ me; Tunt reſpon
debunt & ipſi dicentes;
Dñe quando te uidimuſ
eſurientem aut ſitientē
aut hoſpitem. aut nu
dum aut infirmum:
uel in carcerem & non
miniſtrauimuſ tibi;
Tunc reſpondebit illiſ
dicens; Amen dico uobiſ
Quam diu non feciſtiſ uni
de minoribuſ hiſ. nec mihi
feciſtiſ; & ibunt in ſup
plicium a & ternum; Juſti
autē in uitam a & ternum;

LXXIII Et factum eſt cum
conſummaſſ & ihſ ſermo
nes hoſ omneſ; Dixit
diſcipuliſ ſuiſ; Scitiſ quia
poſt biduum paſcha fi &;
& filiuſ hominiſ tradetur
ut crucifigatur. Tunc con
gregatiſ ſunt principes
ſacerdotum & ſeniores
populi. in atrium principis ſacer
dotum qui dicebatur
caiphaſ; & conſilium fe
cerunt. ut ihm dolotōie
rent & occiderent;
Dicebant autē. ñ in die
feſto. ne forte tumultuſ
fiat & in populo; Cum
autem eſſ & ihſ in bet ha
nia in domo ſy. monis le
proſi. accеſſit ad eum.

mulier habens alabas
trum ungenti praetiosi.
& effudit super caput
ipsius recumbentis.
Uidentes autem discipuli.
indignati sunt dicentes;
Ut quid perditio haec?
potuit enim istud uenun
dari multo. & dari pau
peribus.; Sciens autē
ihs. ait illis. quid molesti
estis huic mulieri?
opus bonum operata. ē.
in me.; Nam semp pau
peres habetis uobiscū.
me autem non semper ha
betis; mittens enim haec
unguentum hoc in corpus
meum. ad sepeliendum me
fecit.; Amen dico uobis.
Ubicumque praedicatū
fuerit hoc euangelium
in toto mundo. dicetur
& quod hec fecit in memo
riam eius.; Tunc abiit
unus de duodecim qui
dicitur iudas scariothis.
ad principes sacerdo
tum. & ait illis.; Quid
uultis mihi dare & ego
uobis eum tradam.
At illi constituerunt ei
xxx. argenteos.; & ex
inde quaerebat opportu
nitatem. ut eum mortī
traderet.; Prima autē
azimorum. accesserunt
discipuli ad ihm dicentes.
Ubi uis paremus tibi come
dere pascha. at ihs dix.
Ite in ciuitatem ad quen
dam. & dicite ei.; magis
ter dicit.; Tempus meum
prope est. apud te facio
pascha cum discipulis
meis.; & fecerunt disci
puli. sicut constituit
illis ihs. & paraverunt
pascha.; Vespere autē
facto. discumbebat cū
duodecim discipulis suis.
& edentibus illis dixit.
Amen dico uobis. quia
unus uestrum me tradi
turus est.; & contristati
ualde. coeperunt singuli
dicere;

Numquid ego sumdne. At
ipse respondens. ait.
Qui intingit mecum ma
num inparab side. hic me
tradt; filius quidem ho
minis. uadit sicut scrip
tum est de illo; Vae autē
homini illi. per quem fi
lius hominis tradetur.
bonum erat ei. si natus
non fuisset homo ille.
Respondens autem iudas
qui tradidit eum. dixit;
Numquid ego sum rabbi.
ait illi. tu dixisti.
Cenantibus autem eis.
accepit ihs panem. & be
nedixit ac fregit. dedit
que discipulis suis. & ait.
Accipite & comedite. hoc est
corpus meum; & acci
piens calicem gratias
egit. & dedit illis dicens;
Bibite ex hoc omnes. hic
est enim sanguis meus
noui testamenti. qui p
multis effundetur
in remissionem peccato
rum; Dico autem uobis;
Non bibam amodo de hoc
genimine uitis. usque in
diem illum. Cum illud
bibam uobiscum nouū
in regno patris mei. ℣.
& hymno dicto. exierunt
in montem oliueti; Tunc
dicit illis ihs. Omnes uos
scandalum patiemini
in me in ista nocte;
Scriptum est enim. per
cutiam pastorem. & dis
pergentur oues gregis.
Post quam autem re surre
xero. praecedam uos
in galileam; Respondens
autem petrus. ait illi. &
si omnes scandalizati
fuerint in te. ego num
quam scandalizabor;
Ait illi ihs; Amen dico tibi.
Quia in hac nocte ante
quam gallus cantet. ter
me negabis; Ait illi petrus;
Etiam si oportu
erit me mori tecum.
non te negabo;

Similiter & omner discipuli dixerunt;

Tunc uenit ihs cum illis in uillam quae dicitur gethsemani: & dixit discipulis suis; Sedete hic donec uadam illuc & orem; & assumpto petro & duobus filiis zebedei. Coepit contristari & mestus esse.

Tunc ait illis; Tristis est anima mea usque ad mortem. Sustinete hic & uigilate mecum:

Et progressus pusillum. procidit in faciem suam orans & dicens; pater mi. si possibile est. transeat a me calix iste; Verumtamen non sicut ego uolo. sed sicut tu; & uenit ad discipulos suos. & inuenit eos dormientes; & dic petro; Sic non potuistis una hora uigilare mecum;

Vigilate & orate. ut non intretis intemptationem. Sps quidem prumptus est. caro autem infirma.

Iterum secundo abiit. & orauit dicens; pater mi. si non potest hic calix transire nisi bibam illum. fiat uoluntas tua;

Et uenit iterum. & inuenit eos dormientes; Erant enim oculi eorum grauati; & relictis illis. iterum abiit & orauit tertio. eundem sermonem dicens; Tunc uenit ad discipulos suos. & dicit illis; Dormite iam & requiescite. Ecce adpropinquauit hora. & filius hominis tradetur in manus peccatorum;

Surgite eamus. ecce adpropinquabit qui me tradit; Adhuc ipso loquente. ecce iudas unus de duodecim uenit. & cum eo turba multa.

cum gladiis & fustibus.
missi a principibus sa
cerdotum & senioribus
populi, Qui autem tra
didit eum. dedit illis
signum dicens; Quem
cumque osculatus fue
ro. ipse est. tenete eum;
Et confestim accedens
ad ihm̄. dixit; haue
rabbi. & osculatus est
eum; Dixit que illi ihs.
Amice. ad quod uenisti.
Tunc accesserunt. &
manus iniecerunt in ihm̄.
& tenuerunt eum;
Et ecce unus ex his qui
erant cum ihū. & ten
dens manum exemit
gladium suum. & percussit
seruum principis sacer
dotum. & amputauit
auriculam eius;
m ccc m solus Tunc ait illi ihs; Conuer te
gladium tuum in locum
suum; Omnes enim qui
acceperint gladium gla
dio peribunt; An putas
quia non possum rogare
patrem meum. & & hibe
bit mihi modo plusquā
XII legiones angelorū;
Quomodo ergo imple
buntur scripturae.
quia sic oportet fieri.
In illa hora dixit ihs
turbis; tamquam ad la
tronem uenistis. cum gla
diis & fustibus conprae
hendere me. Cottidie apud
uos sedebam docens in
templo. & non me tenuis
tis; hoc autem totum
factum est. ut imple
rentur scripturae pro
phetarum; Tunc disci
puli omnes relicto eo.
fugerunt; At illi tenen
tes ihm̄. duxerunt ad
caiphan principem
sacerdotum. ubi scribe
& seniores conuenerant.
Petrus autem sequeba
tur eum alonge. usque
in atrium principis sa
cerdotum; & ingres

ſuſ intro· ſedebat cum
miniſtriſ· ut uideret
finem; Principeſ autē
ſacerdotum &omne con
ciliū· querebant falſū
teſtimoniū contra ihm·
ut eum morti traderent
& non inuenerunt;
Cum multi falſi teſtes ac
ceſſiſſent· Nouiſſime
autē uenerunt duo fal
ſi teſtes· & dixerunt;
hic dixit· poſſum deſtrue
re tēplum dī· & poſt
triduum re ædificare illud·
Et ſurgēs princeps ſa
cerdotum· ait illi: Nihil
Ad iurote p dm uuum
ut dicaſ nobiſ· ſi tu eſ xps
filius dī; Dicit illi ihs;
Tu dixiſti; Uerumtamen
dico uobiſ; amodo uide
bitis filium hominiſ ſeden
tem ad dexteriſ uirtutiſ·
& uenientem in nubibuſ
cæli; Tunc princeps
ſacerdotum ſcidit ueſ
timenta ſua dicens;

Blaſphemauit. quid ad
huc egimuſ teſtibuſ·
Ecce nunc audiſtis blaſ
phemiam quid uobis
uidetur· at illi reſpon
dentes dixerunt· reus
eſt mortis; Tunc & pu
erunt in facie eius; &
colaphis eum ceciderūt
Alii autē palmas in facie
ei dederunt· dicentes;
Prophetiza nobis xpe
quis eſt qui te percuſſit·
Petrus uero ſedebat foris
in atrio; & acceſſit ad
eum una ancilla dicens;
& tu cum ihū galileo eras;
At ille negauit corā omni
bus· dicens; Neſcio quid
dicis; Exeunte autē illo
ianuam; Uidit eum alia ancilla
& ait his qui erant ibi·
& hic erat cum ihū naza
reno·, & iterum negauit
cum iuramento· quia non
noui hominem; & poſt
pusillum accedentes
qui ſtabant· & dixerūt petro;

reſponder ad ea que iſti aduerſum te teſtificantur· ihs dū tace
bat· & princeps ſacerdotum dixit illi:

Vere tu & illis es. Nam
& loquella tua manifes
tum te facit; Tunc coe
pit de testari & iurare quia
non noui ille hominem. & con
tinuo gallus cantauit.
Et recordatus est p& rus
uerbi ihū quod dixerat.
Prus quam gallus cant&.
ter me negabis; & egres
sus foras. fleuit amare.
Mane autem facto
consilium inierunt oēs
principes sacerdotum
& seniores populi ad
uersus ihm. ut eum mor
ti traderent; & uinc
tum addixerunt eum.
& tradiderunt pontio pi
lato praesidi: Tunc ui
dens iudas qui eum tra
didit quod damnatus
esset. penitentia ductus.
Retulit. xxx. argenteos
principibus sacerdotū.
& senioribus dicens;
peccaui tradens sangui
nem iustum; at illi dixer&.
Quid ad nos. tu uideris. &
lectis argenteis in templo
recessit; & abiens laqueo
se suspendit. Principes
autem sacerdotum ac
ceptis argenteis. dixer&
Non licet mittere eos in cor
ban. quia pretium san
guinis est; Consilio aut&
inito emerunt ex illis
agrum figuli in sepul
tura peregrinorum;
Propter hoc uocatus est&
ager ille achel demach.
hoc est ager sanguinis
usque in hodiernū diem;
& tunc impletum est
quod dictum est p hie
remiam prophetam
dicentem; & accepert
xxx argenteos pretiū
ad pretiatū. quem ad
pretiauerunt a filiis
israhel; & dederunt
eos in agrum figuli
sicut constituit mihi
dns; Ihs autem stetit
ante praesidem. & in

terrogauit eum praeser
dicens: Tuer r& iudeorū·
Dicit ei ihs· Tu dicis; & cum
acussaretur aprincipi
bus sacerdotum · & seniо
ribus· nihil respondit;
Tunc dicit illi pilatus; Non
audis quanta aduersum
te · dicant testimonia
& non respondit ei adullū
uerbum; ita ut miraretur
praeses uehementer;
Per diem autem sollemnē
consueuerat praeses
dimittere populo unū
uinctum quem uoluissent;
Habebant autem · tunc
uinctum insignem quae
dicebatur barrabas;
Congregatis ergo illis;
dixit pilatus · quem uul
tis dimittam uobis · bar
raban · an · ihm quidicitur
xps; Sciebat enim quod
per inuidiam tradidissent
eum; Sedente autem illo
protribunali · misit ad
illum uxor eius dicens
Nihil tibi & iusto illo

multa enim passa sum ho
die per eum propter eu;
Principes autem sacerdo
tum & seniores persuase
runt populis · ut peterent
barraban · ihm uero per
derent; Respondens au
praeses · ait illis; Quem
uultis uobis de duobus
dimitti; At illi dixerunt
barraban; Dicit illis
pilatus; Quid igitur fa
ciam de ihu · qui dicitur
xps; Dicunt omnes cru
cifigatur; Ait illis prae
ses; Quid enim male
fecit; At illi magis cla
mabant · dicentes; Cru
cifigatur;

Uidens autem pilatus
quia nihil proficer &
sed magis tumultus fie
ret & accepta aqua la
uit manus coram popu
lo · dicens; Innocens
ego sum a sanguine iusti
huius · uos uidertis;
Et respondens uniuer
sus populus · dixit;

eius
Sanguis: super nos & super
filios nostros; Tunc dimi
sit illis barraban; ihm aũ
flagellatum tradidit eis
ut crucifigeretur;
TUNC MILITES PRAESIDIS
Suscipientes ihm in prae
torio congregauerunt
ad eum uniuersam cohor
tem.; & exuentes eum.
clamidem coccineam cir
cumdederunt ei. & plec
tentes coronam despinis
posuerunt sup caput
eius.; & harundinem in
d& tera eius & genuflexu
ante eum. inludebant
dicentes: haue rex iu
deorum; & expuentes
in eum. Acciperunt ha
rundinem & percutie
bant caput eius;
Et postquam inluserunt
ei. & uerunt eum cla
mide & induerunt eum
uestimentis eius. & duxe
runt eum ut crucifi
gerent; Exeuntes aute
inuenerunt hominem
cyrenaeum. uenientem ob
uiam sibi nomine simonẽ.
hunc angari auerunt
ut tolleret crucem eius;
& uenerunt in locum qui
dicitur golgotha. quod
est caluariae locus. &
dederunt ei uinum bibere.
cum felle mixtum; & cum
gustasset. nolut bibere.
Postquam autem cruci
fixerunt eum; diuisert
uestimenta eius sortem
mittentes. & sedentes seruabant eum; & imposuerunt super caput eius.
causam ipsius scriptam.
hic est ihs rex iudeorũ;
TUNC CRUCIFIXI SUNT
cum eo duos latrones.
unum a dextris & unum
a sinistris; praetereun
tes autem. blasphema
bant eum mouentes ca
pita sua & dicentes; uah
qui destruit templum
di. & in triduo illud re
aedificat; Salua tem &
ipsum. si filius di es.

discende decruce;
Similiter & principes sa
cerdotum inludentes cū
cum scribis & senioribus
dicebant. Alios saluos
fecit. seipsum non potest
saluum facere: Sir &
israhel est; discendat
nunc decruce & credim̄
ei. Confidit indō. liber &
nunc eum si uult;
Dixit enim. quia dī filius dī
sum·; Id ipsum autē &
cruci
latrones qui fixi erant
cum eo. inproperabant ei
A sexta autē hora
tenebrae factę sunt sup
uniuersam terram. usque
ad horam nonam; & cir
ca horam nonam. exclā
mauit ihs uoce magna
dicens·; heli. heli. lema
sabacthani; hoc est dr̄
dr̄ meus ut quid me dereli
quisti me; Quidam autē
illic stantes & audientes
dicebant; heliam uocat
iste; & continuo cur
rens unus & eis. acceptā
spongiam implens aceto.
& inposuit arundini. &
dabat ei bibere; Ceteri
uero dicebant; Sine uide a
mus. An ueniat helias
liberans eum; ihs autem
iterum clamans uoce magna.
emisit spm̄; & ecce uelum
templi scissum est indua
rum. a summo usque
deorsum; & terra mota est.
& petrae scissae sunt. & monumenta
& multa corpora sanctorum aperta sū
qui dormierant surre
xerunt; & & euntes de
monumentis post resurre
ctionem eius. uenerunt
in sanctam ciuitatem & ap
paruerunt multis·;
Centurio autē & qui
cum eo erant custodientes
ihm. uisto terrae motu.
& hęc quę fiebant. timue
runt ualde dicentes;
Uere dī filius erat iste;
Erant autē ibi mulieres
multae a longe. quę se
cutę erant ihm a galilea.
ministrantes ei·;

Jnto quaserat maria
magdalene. & maria ia
cobi. & ioseph mater.
& mater filiorum zebedei.
Cum sero autem fac
tum esset. & uenit quidam
homo diues ab arimathia
nomine ioseph., qui & ipse
discipulus erat ihu; hic
accessit adpilatum &
petiit corpus ihu;
Tunc pilatus iussit red
di corpus; & accepto
corpore ioseph. inuol
uit illud in sindone munda.
& posuit illud in monumen
to suo nouo. quod excide
rat in petra, & aduolui
uit saxum magnum ad ostiu
monumenti & abiit.
Erat autem
ibi. maria magdalene
& altera maria. sedentes contra sepulchrum;
Altera autem die quae
est post parasceuen.
conuenerunt principes
sacerdotum. & pharisei
adpilatum dicentes;
Dne recordati sumus
Quia seductor ille dixit
Adhuc uiuens. post tres
dies resurgam; iube
ergo custodiri sepul
chrum usque in diem
tertium; Ne forte ueni
ant discipuli eius & fu
rentur eum; & dicant
plebi. surrexit a mor
tuis; & erit nouissimus
error peior priore;
Ait illis pilatus; habe
tis custodiam. ite custo
dite. sicut scitis; illi
autem abeuntes muni
erunt sepulchrum.
signantes lapidem cum
custodibus;
Uespere autem
sabbati quae lucescit
in prima sabbati. Uenit
maria magdalene
& altera maria uidere
sepulchrum; & ecce
terrae motus factus
est magnus; Angelus
enim dni descendit de
caelo; & accedens re
uoluit lapidem

& sedebat super eum;
Erat autem aspectus eius
sicut fulgor: & uestimen
tum eius sicut nix;
Prae timore autem eius
& territi sunt custodes:
& facti sunt uelut mor
tui; Respondens autem
angelus: dixit mulieri
bus: nolite timere uos;
Scio enim quod ihm qui
crucifixus est queri
tis: non est hic; Surrexit
enim sicut dixit; uenite
& uidete locum ubi posi
tus erat dns; & Cito eun
tes dicite discipulis
eius: quia surrexit;
Et ecce praecedit uos in
galileam: ibi eum uide
bitis: ecce ꝓdixi uobis:
Et exeuntes cito
de monumento cū timore
& cum gaudio magno
currentes nuntiare dis
cipulis eius; & ecce ihs
occurrit illis dicens;
Aue te, illi aū accesserūt
& tenuerunt pedes eius.
& adorauerunt eum;
Tunc ait illis ihs; Nolite
timere: ite nuntiate fra
tribus meis; ut eant inga
lileam ibi me uidebunt:
Quae cum abirrent: ecce
quidam de custodibus ue
nerunt in ciuitatem: & nun
tiauerunt principibus
sacerdotum omnia quę
facta fuerant; & congre
gati cum senioribus: consi
lio accepto pecuniam co
piosam dederunt militibus
dicentes; Dicite quia dis
cipuli eius nocte uenerunt
& furati sunt eum: nobis
dormientibus; & si hoc au
ditum fuerit a praeside:
nos suadebimus ei: & secu
ros uos faciemus; at illi
accepta pecunia fecerunt
sicut erant ꝺocti; & di
uulgatum est uerbum istud
apud iudęos usque in ho
diernum diem;
Undecim autem discipuli
puli eius: abierunt inga
lileam: in montem ubi con

ſtituerat illis ihs: & uiden
teſ eum adorauerunt:
Quidam autem dubitauer̄t
& accedens ihs: locutus eſt
eis dicens: Data eſt mihi
omnis poteſtas in caelo &
in terra: Euntes ergo doce
te omnes gentes: baptizan
tes eos in nomine patris
& filii & ſpſ ſci: docentes
eos ſeruare omnia quę
cumque mandaui uobis:
Et ecce ego uobiscum ſum
omnibus diebus usque
ad conſumationem ſeculi:

EXPLICIT SCD̄M MATH

INCIPIT PRO LOGVS MARCI EVANGELISTE

MArcus euan
gelistadi
& p&r in
bapti
mate filius atque in di
uino ſermone diſcipu
lus ſacerdotum in ſtrahl
agens: ſecundum carnē
leuita conuerſus ad fi
dem xp̄i: euangelium
in italia ſcripſit:
Oſtendens in eo quid &ge
neris ſuo debe&' & xp̄o:
Nam initium principii
in uoce proph&ica &cla
mationis inſtituens or
dinem leuticae: electio
nis oſtendit: ut praedi
cans praediſtinatum
Iohannem filium Zacha
riae: in uoce angeli nun
tiatis emiſſum: Non ſo
lum uerbum caro factū
ſed corpus dni diuinae
uocis animatum: In cuius
euangelicae praedicatio
nis oſtende&: ut quisquis
legit ſci&: cui initium
carnis adō & ihu adue
nientis habitaculum ca
ro debe&' agnoſcere:
Atque in ſe uerbum uocis
quod conſonantibus per
diderat inuenit&:
Denique & perfectio
euangelii opus intraſſ&:

& baptis mo dñi inchoauit
non laborauit natiuitatem
carnis quam in priori
bus uicerat dicere: Sed to
tus in primis & postione
deserti. Ale unum nume
ri. tẽptatio num diabuli
Congregationẽ bestiarum
& ministra-ium protulit
Angelorum ut instituens
nos ad intellegendum. ac
singula in bracui compingens
Nec duc tortuosum facte.
.rei. demer&. & p ficiendi
operis plenitudinem non
negar&; Denique ampu
tasse sibi post fidem polli
cendicitur; Ut sacerdotio
reprobus haberetur;
Sed tantum conscien fidei
praedistinata potuit electio;
Vt nec sic in opere uerbi p
der&; quod prius meru
rat ingenere; Nam alex an
driae epi fuit. Cuius per
singula opus scir&. euan
gelii in sedicta disponere
& disciplinam in se legi dogmos
cs-&., & diuinam incarnon
intellegere naturamque in
nos primum riquiri; De
hinc inquisitam uolu mus
agnosci habentes mercedem
& hortationis. qm qui
plantat & qui rigat unum
sunt; Qui autem incremen
tum praestat dns est. ¶

Explicit prologus.

INCIPIVNT CAPITVLA

I Esaiae testimonio ioh angelus
ideo nuncius appellatur;
II Xpi praedicans baptizatur
ubi trinitatis pandatur sacramẽ.
III Deuocatione p& ri. andrae
iacobi & iohannes piscator;
IIII In synagoga de hominem spm immun
dum. m& iubentẽ & confitentem & pulit;
V A socru petri febrae uerbo tactuq;.
depulsa uaria cunctos infirmitate
curauit
VI Lep sus uerbo quo. ad tuolo
mundatur; uocatur
VII Leui qui & matheus de theloneo
VIII Pro spicarum in sabbato
uulsione reprehensoribus
increpatis sequitur manus
aridae restitutio; consilium
VIII contra eum faciunt phariseī

deseruiente sibi · nauicula
tangentes eum · diuersis in
firmitatibus egroti sanãtur;

X Duo decim discipulos ad prae
dicandum con latis uirtutib;
mittit;

XI Docens proponit parabu
lum seminantis & suis eam
soor sum & ponit discipulis;

XII Lucernam sub modio non
ponendam uel dormiente
homine · sata eius crescere
re · & de grano sinapis dicit;

XIII Tempestatem uerbo · con
pescis & demones eicions.
ire concessit in porcos;

XIIII Vadens mortuam susci
tare filiam · iari · mulie
rem a profluuio sanguinis
sanat;

XV. Mirantes doctrinam · & uir
tutes fabri filium dicunt;

XVI Mittens · XII · praedicatu
ros praeceptis instruit
con lata gratia sanitatum;

XVII Herodes timens iohannem
die sui · natalis occidit;

XVIII Dequinque panibus &
duobus piscibus quinq;

uirorum milia saturauit;

XVIIII De difficultate diuitum
intrandi in regnum di;

XX Bartimeus cecus mendicans
illuminatur & sequitur

XXI Egressus de templo ficul
neae maledicit · regres
susque uidentes ficit;

XXII De potestate peccatorum
tes iudeos ipso de baptis
mo iohannis interrogan
do conuincit;

XXIII Scribe demandato legis
interroganti geminum
dilectionis ostendit;

XXIIII Ingazo philatium pau
peren uiduam duomini
ta mittentem · cunctis dona
tactantibus praefert;

XXV Aedificationes templi
monstrantibus praenun
tiat ruituras · & de diuer
sis · ultimi temporis · temp
tationibus futuris pro
lixius disputans seduc
tiones am mon & praeca
uendas;

XXVI Diem aduentus solum
patrem scire dicens.

nesciemes eam · Seruos uigi
lare praecepit &orare;

CXVII De alabastro unguenti.
uel prodicione iude tra
ditoris ac prae paratione
parasceue refertur · nec
non · & caene eius mistice
panditur sacramentum;

CXVIII Tradicionis ac passionis
eius gesta narrantur;

CXVIIII Resurrectionis eius per
inde breuiter · ueritate
monstrata · quorundā
incredulitas · clementer
arguitur · & ascensio · at
que ad&tris dī confessio
uel discipulorum prae
dicatio signis sequentib;
indicatur;

EXPLICIT

VNT CAPITVLA
SCD MAR

IN NOMI
NE DNI
IHV XPI
NOSTRI
INCIPIT
EVANGELII
SECVNDV
MARCVM

SCS MARCUS EVANGELISTA

INITIVM

EVANGE

LI IHV XPI

FILI DI

SICVT

SCRIP

TVM E.

INESAIA

PROPHETA

ECCE:MITTO

angelum meum ante fa
ciem tuam qui praeparabit
viam tuam; Vox claman
tis in deserto parate
viam dni rectas facite
semitas eius.

FUIT IOHANNES IN DE
serto baptizans & prae
dicans baptismum peni
tentiae in remissionem pec
catorum; & egrediebatur
ad illum omnes iudeae
regio & hierosolymitae
universi. & baptizabantur a illo in iordane flu
mine confitentes peccata
sua; & erat iohannes ves
titus pilis cameli & zona
pellicia circa lumbos eius
& locustas & mel silvestre
edebat; & praedicabat
dicens; Venit fortior me
post me cuius non sum dig
nus procumbens solvere
corrigiam calciamentorum eius; Ego baptizavi
vos aqua. ille vero bapti
zabit in spu sco.

II ET factum est in

in diebus illis. uenit ihs na
zareth galileae & bapti
zatus est in iordane ab io
hanne; & statim ascen
dens de aqua. uidit aper
tos caelos & spm tamquā
columbam descendentem
& manentem in ipso;
Et uox facta est de caelis
tues filius meus dilectus
in te complacui; & statim
sps expellit eum in desē
tum; & erat in deserto
xl diebus. & xl noctibus
& temptabatur a satana.
Erat que cum bestiis & an
geli ministrabant illi;
Post quam autem tradi
tus est iohannis. uenit
ihs in galileam praedi
cans euangelium regni
di; & dicens; Quia impleti
tum est tempus. & adpro
pinquauit regnum di;
penitimini & credite euangelio

III ET PRAETERIENS
secus mare galileae. uidit
simonem & andream fra
trem eius mittentes
retia in mare; Erant enim
piscatores; & dixit eis ihs
Uenite post me & faciam
uos fieri piscatores hom
num; & protinus relictis
retibus secuti sunt eum;
Et progressus inde. pus
illum. uidit iacobum ze
bedei. & iohannem
fratrem eius. & ipsos in
naui componentes retia
& statim uocauit illos. &
relicto patre suo zebe
deo in naui cum mercē
nariis secuti sunt eum;
Et ingrediuntur caphar
naum & statim sabbatis
ingressus synagogam
docebat eos; & stupebant
super doctrina eius;
Erat enim docens eos qua
si potestatem habens
& non sicut scribe;
Et erat in synagoga eo
rum homo in spu immundo
& & clamauit dicens;
Quid nobis & tibi ihu na
zarene uenisti perdere
nos. scio quis sis di;

Et comminatus est eilh̄r dicens; Obmutasce & exi de homine. & discerpens eum spūs immundus. & ex clamans uoce magna & iuit abeo. & miratisunt omnes. ita ut conquerent inter se. dicentes. Quid nam est hoc quedoctrina haec noua qui in potestate & uirtute spiritibus immundis imperat; & oboediunt ei; Et pro cessit rumor eius statim inomnem regionē galileae;

ET PROTINUS EGRE
mi. xu. dientes de synagoga
v. xxu. uenerunt indomum simonis. & andrae cum iacobo
lu. xxxu. & iohanne. decumbebat autem socrus simonis
febricitans; & statim dicunt ei de illa; & accedens eleuauit eam ad
prachensa manu eius;
& continuo dimisit eam
febris & ministrabat eis;
Uespere autem facto
cum occidisset sol. afferebant eum omnes male
habentes. daemonia habentes; & erat omnes ci
uitas congregata adianuā
& curauit multos qui
uexabantur uariis lan
guoribus & daemonia
multa eieciebat & sine
bat ea loqui. qm̄ sciebant eū.
mi ET DILUCULO UALDE
surgens egressus est &
abiit indesertum locum
ibique orabat. & secu
tus est eum simon &
qui cum illo erant;
& cum inuenissent eum dixerunt ei. quia omnes quaerunt te. & ait illis dūs ihē;
Eamus inproximos uicos
& ciuitates ut & ibi prae
dicem; ad hoc enim ueni.
& erat praedicans insynagogis eorum & omne galileae
& daemonia eiciens;
mi. xxuu. Et uenit ad eum leprosus
v. lxu. deprecans eum. & genu
lu. xxxu. flexu. dixit ei; dñe si uis
potes me mundare; ihūs aū

misertus eius & tetigit
manum suam & tangens
eum. dit illi. uolo mundare.
& cum dixisset & statim dis
cessit a beo lepra & mun
datus est. & comminatus
est ei. & statim eiecit illū;
& dicit ei uide nemini dixe
ris. sed uade ostende te
principi sacerdotum
& offer pro emundatione
tua que praecepit moy: ser
in testimonium illis;
R mi xviii
Soluf.
At ille egressus coepit
diffamare & praedicare
sermonem. ita ut iam non
posset manifeste in ciui
tate intrare. sed foris in
desertis locis esse. & con
ueniebant;
R mxx
fh lxx
l xxxvii
Io. cxxxviii
V ET ITERUM INTRAUIT
cum introisset ihs caphar
naum post dies. & audi
tum est quod in domo es
set. & conuenerunt multi
ta ut non caperet & neque
ad ianuam. & loquebatur
eis uerbum.; & uenerūt
ferentes ad eum parali
ticum quia quattuor
portabantur; & cum non
possent offerre eum
illi praeturba. nudauc
runt tectum. ubi erat
& pata facientes summis
serunt grabatum in quo
paralyticus iacebat;
Cum uidisset ihs fidem illo
rum. dit paralytico. dimit
tuntur tibi peccata. erant
autem illic quidam scri
bae sedentes & cogitan
tes in cordibus suis;
Quid hic loquitur; blas
phemat. Quis potest
dimittere peccata nisi
solus deus; Quo statim cog
nito ihs spū suo quia sic
cogitarent intra se.
Dicit illis. Quid ista cogi
tatis in cordibus uestris
Quid est facilius dicere.
Dimittuntur tibi peccata
aut dicere. surge tolle
grabatum tuum & ambula
Ut autem sciatis quia po
testatem hab & filius
hominis in terra dimittendi.

peccata · ait paralitico.
tibi dico · Surge tolle
grabatum & uade in domo
tua; & statim ille surrexit
it · & sublato grabato
abiit coram omnibus
ita ut miraretur omnes
ut honorificarent deum dicen
tes · quia numquam sic
uidimus;

VI Et egressus rursus
ad mare omnes quetur
ba ueniebat ad eum &
docebat eos; & cum prae
terirent uidit leui alphei
sedentem ad teloneum &
ait illi · Sequere me · &
surgens secutus est eum

Et factum est cum accumbe
ret & in domo illius · multi
publicani & peccatores
simul discumbebant cum
ihū · & discipulis eius;
Erant enim multi qui &
sequebantur eum · & scri
bę & pharisei uidentes
quia manducat & cum
peccatoribus & publi
canis · dicebant discipulis

eius; Quare cum publica
nis & peccatoribus man
ducat & bibit magister uer
Hoc audito ihs · ait illis ·
non necesse habent sani
medicum sed qui male ha
bent; Non enim ueni uo
care iustos sed peccatores;
Et erant discipuli iohannis
& pharisei ieiunantes &
ueniunt & dicunt illi · ;
Quur discipuli iohannis &
pharisęorum ieiunant
Tui autem discipuli non ie
iunant · & ait illis ihs; Num
quid possunt filii nuptia
rum · quamdiu cum illis
sponsus est ieiunare;
Quamdo tẽpora habent
secum sponsum non pos
sunt ieiunare; Uenient
autem dies cum auferet
tur ab eis sponsus & tunc
ieiunabunt in illis diebus;
Nemo assumentum pan
ni rudis adsuit uestimen
to ueteri; Alioquin
aufert supplementum
nouum de ueteri & maior

scis fuerit; & nemo mittit
uinum nouellum in utres
ueteres; Alioquin dirru
pit uinum utres. & uinum
effunditur & utres perI
bunt; Sed uinum nouum
in utres noues mittendu &;

VII
R̃ m·xxviii
F̃ m cxviii
l xli

Et factum est iterũ
cum sabbatis ambularet
per sata; & discipuli eius
coeperunt progredi &
uellere spicas; pharisaei
autem dicebant ei. Ecce
quid faciunt sabbatis
quod non licet; & ait illis.
Numquam legistis quid fe
cerit dauid quomodo
necessitatem habuit &
esurit & ipse & qui cum eo
erant; Quomodo intrauit
in domum dei sub iathar
principis sacerdotum.
& panes propositionis man
ducauit quibus non li ce
bat uesci. nisi sacerdo
tibus & dedit etiam quibus
illo erant; & dicebat eis.

R̃ m·xxv
F̃ m cxvii
l xlii

Sabbatum propter hom
nem factum est & non
homo propter sabbatum
Itaque dñs est filius hoīs etiam sabbati.

VIII
Et introiuit iterum
in synagogam & erat ibi
homo habens manum
aridam & obseruabant
eum si sabbatis curaret
ut accusarent illum;
& ait homini habenti ma
num aridam; Surge in
medium. & dicit eis. licit
sabbatis benefacere
an male; animam salua
facere. an perdere.
At illi tacebant. circum
spiciens eos cum ira con
tristatus super cecitatem
cordis eorum; dicit homi
ni. & tende manum tuã
& extendit. & restituta est
manus illi. & exeuntes
statim pharisaei cum
herodianis consilium
faciebant aduersus eum
quomodo eum p[illegible]derent

VIII
R̃ m·xxvi
F̃ m·xxiii
l xlv
Io·xcvii

Et ihs cum discipu
lis suis secessit ad mare
& multa turba a galilea
& iudea secuta est eum

& ab idomea & transiordanen & qui circa tyrū & sidone multitudo magna audientes quae faciebat uenerunt ad eum;

Et dixit discipulis suis ut nauicula sibi resederet propter turbam ne conpraemerent eum;

Multos enim sanabat ita ut irruerent in eum ut illum tangerent quod quod habebant plagas.

Sed & spūs immundi cum illum uidebant procedebant & clamabant dicentes; tues filius dei & uehementer comminabatur eis ne manifestarent illum quem sciebant eum.; & ascendens in montem uocauit ad se quos uoluit ipse; & uenerunt ad eum & fecit ut essent duodecim illo ut mitteret eos praedicare. & dedit illis potestatem curandi infirmitates & eiicere daemonia. & ait circumeuntes praedicarent euangeliū.

Et inposuit symonem nomen petrus. & iacobum zebedei & iohannem fratrē eius. & inposuit nomina boanerges quod est filii tonitrui; & andreā & philippum & bartholomeum. & matheum. & thomān. & iacobum alphei & lebdeum. & symonem chananeum. & iudam scarioth qui & tradidit illū;

Et ueniunt ad domū & conuenit iterum turba ita ut non possent neque panem manducare. & cū audissent de eo scribae & ceteri exierunt tenere eum; Dicebant enim quoniam in furore uersus est

Et scribe qui ab hierusolimis discenderant; Dicebant quoniam insanit & belzebub habet. & quia in principe daemoniorum eiicit daemonia

Et conuocatis eis in parabulis dicebat illis;

Quomodo potest satanas
satanan eiecere. & si regz
num insediuidatur non
potest stare regnum
illum; & si domus super
sem & ipsam dispergitur
Non potest domus illa
stare; & si satanas con
surrexerit in semetipsum
divisus est & non po
test stare sed finem hab&.
Nemo potest vasa fortis
ingressus in domum di
ripere nisi prius alligaverit
& tunc domum eius diripiet.
Amen dico vobis. quia
omnia dimittentur filiis
hominum peccata & blas
phemiae quibus blasphe
mauerint: Qui autem
blasphemauerit in spm
scm. non hab& remissionem
in aet&num. sed reus
erit aet&ni delicti;
Quia dicebant spm im
mundum hab&;
Et veniunt mater eius
& fratres eius & foris
stantes miserunt ad eum

vocantes eum; & sede
bat circa eum turba.
& dicunt ei. Ecce mat&
tua & fratres tui foris
quaerunt te; & respon
dens eis ait. Quae est
mat& mea & fratres
mei. & circumspiciens
eos qui in circuitu eius
sedebant. ait. Ecce ma
t& mea & fratres mei
Qui enim fecerit voluntatem
dei hic frat&r meus
& soror mea & mat& est.

XI Et iterum coepit
docere ad mare. & con
gregata est ad eum tur
ba multa. ita ut in navem
ascendens sederet in mare
& omnes turba circa mare
super terram erat. & do
cebat illos in parabolis
multa. & dicebat illis;
in doctrina sua; audite
Ecce exiit seminans ad
seminandum; & dum se
minat. aliud cecidit cir
ca viam. & venerunt
volucres. & comederunt illud.

Aliud uero cecidit ſuper
p&roſam ubi non habuit
terram multam; & ſtatim
& exortum eſt quia non ha
bebat altitudinem terrae
& quando exortus eſt ſol
aeſtuauit · & eo quod non
habe& radicem aruit:
Et aliud cecidit inſpinas
& aſcenderunt ſpinae
& ſuffocauerunt illud
& fructum non dedit;
Aliud cecidit in terram bo
nam & dabat fructum
aſcendentem & creſcentē
& affferebat unum xxx
& unum ſexaginta · & unū
centum; & dicebat · qui
habe& aures audiendi
audiat:, & qui intelle
git intellegat:, & cum
eſſ& ſingulares. interro
gauerunt eum hi qui
cum illo erant duodecim
quae eſſ& parabulam hanc
Et dicebat eis; Uobis da
tum eſt cognoſcere
miſterium regni dei;
Illis autem qui foris ſunt
in parabulis omnia fiunt:
Ut uidentes uideant & non
uideant; & audientes
audiant & non intellegant
Nequando conuertantur
& dimittantur eis pecca
ta · & ait illis; Nescitis pa
rabulam hanc; & quomodo
omnes parabulas cognoſ
ce& is; Qui ſeminat · uerbū
ſeminat · hi autem ſunt
Qui circa uiam ubi ſemina
tur uerbum:, & cum audie
rint · confeſtim uenit ſata
nas · & auſert uerbum qd
ſatum eſt in corda eorū ·
& hi ſunt ſimiliter qui
ſuper p&roſa ſeminan
tur · qui cum audierint
uerbum · & ſtatim cum
gaudio accipiunt illud ·
& non habent radicem
in ſe · ſed tēporales ſunt;
Deinde orta tribulatio
ne & perſecutione prop
ter uerbum confeſtim
ſcandalizantur; & alii
qui in ſpinis ſeminantur:
hi ſunt qui uerbum audiunt

&erumna seculi. &deceptio
diuitiarum; &circa reli
quas concupiscentias in
troeunter suffocant uer-
bum &sine fructum effi
citur; & hii sunt qui sup
terram bonam seminati
sunt. qui audiunt uerbum
& suscipiunt & fructifi
cant. unum triginta. &
unum sexaginta. &unum
centum; &dicebat illis
num quid uenit lucerna
ut sub modio ponatur
aut sub lecto nonne ut sup
candelabrum ponatur;
Non enim est aliquid absconditum quod non manifestetur; Nec factum est occultum sed ut palam ueniat
Et dicebat illis: uidete quid audiatis inquamen sura mensi fueritis remietur uobis; & adicietur uobis;
Qui enim habet dabitur illi & qui non habet. &iamquod habet auferetur abillo;
XII ET DICEBAT SIC EIS EST regnum dī quemadmodū

si homo iaceat semen in terra. &dormiat. & &
surgat nocte ac die & se
men germinet & ingres
cat dum nescit ille. ultro
enim terra fructificat;
Primum herbam deinde
spicam. deinde plenum
frumentum in spica;
Et cum se produxerit
fructus statim mittit
falcem qm̄ adest messis;
Et dicebat cui adsimilabi
mus regnum dī. aut cui
parabulae comparabimus
illud. Sicut granum si
napis quod cum seminatū
fuerit in terra, minimū
est omnibus seminibus
quae sunt in terra;
Sed cum creuerit ascen
dit & fit maius omni
bus oleribus. & facit
ramos magnos; ita ut
possent sub umbra eius
uolucres caeli habitare;
Et talibus multis para
bolis loquebatur eis
uerbum prout poterant

audire; Sine parabula
autem non loquebatur eis:
S eorsum autem discipulis
suis deserebat omnia;

çiii Et ait illis. Illa die
n.xlvii cum sero esset factum
n lxviii transeamus contra. & di
lxxxiii mittes turba ad sumunt
eum ita ut erat in nau.
& alie nauis erant cum illo
& facta est procella magna
uenti & fluctus mittebant
in nauem ita ut impleretur
naues. & erat ipse in pup
pi. supra cerucal dormiens
Et & excitant eum & dicunt
ei. magister non ad te pti
net quia perimus. & exsur
gens. comminatus est uento.
& dixit mare. tace obmutes
ce. & cessauit uentus. &
facta est tranquillitas
magna; & ait illis. quid
timidi estis. necdum habe
tis fidem. & timuerunt
magno timore; & dicebant
ad alter utrum quis pu
tas est iste. quia & uen
tus & mare obediunt ei.

xiiii Et uenerunt trans
fretum maris in regione
gerasse norum; & ex eunti
ei de naui, statim occurrit
ei de monumentis homo
in spū immundo qui domi
cilium habebat in monu
mentis & neque catenis
iam quisquam eum poterat
alligare. eo quod sepe
compedibus & catenis uinc
tus dissupuisset catenas
& compedes comminuisset
& nemo poterat eum do
mare; & semper nocte
ac die in monumentis
& in montibus erat clamans
& concidens se lapidibus
Uidens autem ihm alonge
cucurrit & adorauit eū
& clamans uoce magna
dixit; quid mihi & tibi
ihu fili dei summi. adiu
ro te per deū. ne me tor
queas; Dicebat enim illi
exi. spūs immunde ab ho
mine. & interrogabat
eum. quid tibi nomen est
& dicit ei le gio nomen mihi
est

quia multi sumus; & deprae
cabantur eum multum
nese & peller & extra regio
nem; erat autem ibi circa
montem grex porcorum
magnus pascens & deprae
cabantur eum sps dicentes.
Mitte nos in porcos
introeamus; & concessit
eis statim ihs. & exeuntes
sps immundi. introierunt
in porcos & magnus impetu
grex praecipitatus est
in mare; erant autem
quasi duo milia & suffu
gati sunt in mare; Qui autem
pascebant eos fugerunt
& nuntiaverunt in civitate
te & in agros; & egressi
sunt videre quid esset
factum; & veniunt ad
ihm. & vident illum qui a
daemonio vexabatur
sedentem vestitum & sa
nae mentis & timuerunt
& narraverunt illis qui
viderant qualiter fac
tum esset. & de quidae
monia habuerunt & de
porcis; & rogare eum
coeperunt ut discederet
de finibus eorum;
Cumque ascenderet nave
coepit illum deprecare
qui a demonio vexatus
fuerat. ut esset cum illo
& non admisit eum
Vade in domum tuam ad tuos
& adnuntia illis quanta sibi
dns fecerit & quod miser
tus est tui; & abiit & coe
pit praedicare in decapo
li quanta sibi fecerit ihs
& omnes mirabantur;
XV Et cum transcendisset
set ihs in navi rursus
trans fretum convenit
turba multa ad illum.
& erat circa mare;
Et venit quidam archi
synagogis nomine
ia rus. & videns eum p
cecidit ad pedes eius & de
precabatur eum mul
tum. dicens; quia filia
mea in extremis est;
Veni in pone manus sup
eam. ut salva sit & vivat;

Et abiit cum illo & sequebatur eum turba multa & compraemebant eum & mulier quae erat in profluuio sanguinis annis duodecim & fuerat multa pperssa a conpluribus medicis & erogauerunt omnia sua. Nec quic quam profecerat. sed magis & deterius habebat; Cum audiss & de ihū uenit in turba retro & tetigit uestimentum eius; dicebat enim quia si uel uestimentum eius tetigero salua ero; & confestim siccatus ē fons sanguinis eius & sensit corpore suo quod sanata ess & a plaga; & statim ihs cognouit in sem & ipso uirtutē quae & ierat de eo conuersus ad turbam. dicebat. Quis tetigit uestimenta mea; & dicebant ei discipuli illius

Uides turbam comprimentem te dicis quis me tetigit; & circumspiciebat uidere & eam quae hoc fecerat; Mulier autem timens & tremens. sciens quod factum ess & ins uenit & procedit ante eū; & dixit ei omnem ueritatē Ille autem dixit ei. filia fides tua te saluam fecit uade in pace. & esto sana a plaga tua; Adhuc eo loquente uenerunt ab archisinagogo dicentes quia filia tua mortua est. quid ultra uexas magistrum; ihs autem uerbo quod dicebatur. audito ait archisinagogo.; Noli timere tantum modo crede; & non admisit quē quam sequi se nisi petrū & iacobum & iohannē fratrem iacobi. & ueniunt in domum archisinagogi. & uidet tumultū & flentes & heiulantes ; multum. & ingressus

dicit eis: quid turba
mini & ploratis puella
non est mortua · sed dor
mit · & inridebant eum
Ipse uero electis omni
bus ad sumit patrem
& matrem puelle & qui
secum erant & ingredi
tur ubi erat puella iacens.
& tenens manum puelle
ait illi · thabita cumi
quod est interpraetatum.
puella tibi dico · surge.
& confestim surrexit
puella · & ambulabat
erat annorum duodeci·
Et obstipuerunt stupo
re magno; & praece
pit illis uehementer
ut nemo id scirent · & dix
dare illi manducare.

XVI
m. l.
f. cxli.
l. xviii.
to l viii.

Et egressus inde
abiit in patriam suam
& sequebantur illum
discipuli illius · & facto
sabbato coepit in sy·na
gogis docere · & multi
audientes admiraban
tur in doctrina eius di

centes: Unde huic haec
omnia & que est sapien
tia quedata est illi; &
uirtutes tales que per
manus eius efficiuntur.
Nonne iste est fabri fi
lius & mariae frater
iacobi · & ioseph & iude
& symonis · Nonne & so
rores eius hic nobiscum
sunt; & scandalizabun
tur in illum; Et dicebat
eis ihs · quia non est pro
pheta sine honore nisi
in patria sua & in cogna
tione sua & in domo sua.
& non poterat ibi uirtutem
multas facere nisi pau
cos infirmos inpositis
manibus curauit · & mi
rabantur propter in
credulitatem eorum;

XVII
m. lii.
f. lxxvi
l. clxxviii

Et circuibat castel
la in circuitu docens.
Et conuocauit duodecim
& coepit eos mittere
binos · & dabat illis
potestatem spirituum
inmundorum.

m. liii.
f. lxxvii
l. clxxxviii

cnar

Et praecepit eis ne quid
tollerent in uia nisi uir
gam tantum · non peram
non panem · neque zonā
neque · aes · sed calciatis
sandaliis · & ne induc
rentur duabus tunicis
Et dicebat eis; quo cum
que introieritis in domū
illic manete donec exeatis ·
Et quicumque non rece
perint uos · nec audie
rint uos · exeuntes inde
excutite pulueres de
pedibus uestris in testi
monium illis ·
Et exeuntes praedicabant
ut paenitentiam agerent
& daemonia multa eiecie
bant · & unguebant oleo
multos egros & sanabant
Et audiuit herodes
r & manifestum enim fac
tum est nomen eius · & di
cebant · quia iohannes
baptista resurrexit · a
mortuis · & propterea
operantur uirtutes in illo
Alii autem dicebant quia

r m lviii
l xc

r m lviii
t m cxliii
l xii

r m lx
t m cxlv

helias est; Alii uero dice
bant prophetam esse ·
quasi unus & prophetis ·
Quo audito herodes ait ·
quem ego decollaui iohan
nem · hic a mortuis resur
rexit · Ipse enim herodes
misit ac tenuit iohannē
& uinxit eum in carcere
propter herodiadem uxo
rem fratri sui philippi
quia duxerat eam;
Dicebat enim iohannes
herodi · non licet tibi
habere uxorem fra
tris tui; herodias autē
insidiebatur illi & uole
bat eum occidere nec
poterat · herodes enim
metuebat iohannem;
Sciens eum uirum iusti
& sanctum & custodiebat
eum · & audito eo mul
ta faciebat & libenter
eum audiebat; & cum
dies opportunus acce
disset herodi · natalis
sui · cenam fecit princi
pibus · & tribunis & pri
mis galileae

Cumque introisset filia ipsius herodiadis & saltasset & placuisset herodi simulque recumbentibus; Rex ait puellę. pete a me quodcunque & dabo tibi & iurauit illi. quia quicquid petieris dabo tibi. dimidium regni mei. Quae cum exisset dixit matri suae; Quid petam. & illa dixit caput iohannis baptistae; Cumque introisset statim cum festinatione ad regem petiuit dicens; Uolo ut protinus dis mihi in disco caput iohannes baptistae; Et contristatus est rex propter ius iurandum autem & propter simul recumbentes noluit ea contristare; Sed misso speculatore praecepit afferre caput eius in disco; & decollauit eum in carcerem. & attulit caput eius in disco. & dedit illud puellę. & puella dedit matri suae Quo audito discipuli eius uenerunt & tulerunt corpus eius. & posuerunt illud in monumento.

XVIIII Pm lxi l.xci.

Et conuenientes apostoli ad ihm. renuntiauerunt illi omnia quae egerant. & quae docuerant; Uenite seorsum in desertum locum & requiescite pusillum.; Erant enim qui ueniebant & redibant multi & nec manducandi spatium habebant Et ascendentes in naui abierunt in desertum locum seorsum. & uiderunt eos abeuntes & cognouerunt multi. & pedestres de omnibus ciuitatibus concurrerunt illuc & praeuenerunt eos. & exiens uidit turbam multam ihs misertus est super eos quia erant sicut oues non habentes pastorem; Et cum iam hora multa fieret accesserunt discipuli

Pm. lxii Solus

Pm. lxiii Pm. cxlvi l.xcii

Pm lxiiii Pm cxlvii l.xciii to xlviii

& coepit docere eos multa;

puli eius dicentes; Deser
tus est locus hic. & iam
hora praeteriit. dimitte
illos ut euntes in proximas
uillas & uicos emant sibi
cibos quos manducent
Et respondens. ait illis:
date illis uos manducare. & dixerunt ei; eun
tes emamus denarius
ducentis panes & dabim
eis manducare; & dicit
eis. quot panes habetis
te & uidete. & cum cog
nouissent. dicunt quin
que & duos pisces;
& praecepit illis ut ac cum
bere facerent omnes
secundum contubernia
super uiride. faenum
Et discubuerunt inpar
tes per centenos & per
quinquagenos; & accep
tis quinque panibus
& duobus piscibus in
tuens in caelum. bene
dixit & fregit & dedit
discipulis suis ut pone
rent ante eos. & duos pisces.

diuisit omnibus;
Et manducauerunt omnes
& saturati sunt; & sus
tulerunt reliquias
fragmentorum duo
decim cofinos plenos
& de piscibus. erant au
tem qui manducauerunt
quinque milia uirorum.

M
m.lxv
f
m.cxlviii

Et statim coegit
discipulos suos ascendere
nauem & praecedere eum
trans fretum ad bethsaidam dum ipse dimit
teret populum;

m lxvi
f
m cxlviii
l xlvi
to xlvii

Et cum dimisisset eos
abiit in montem orare.
Et cum sero esset erat
nauis in medio mari. &
ipse solus in terra.
& uidens eos laborantes in
remigando. erat enim
uentus contrarius eis
Et circa quarta uigilia
noctis uenit ad eos am
bulans super mare &
uolebat praeterire eos
At illi ut uiderunt eum
ambulantem supra mare

m lxvii
f
m cli
to li

putauerunt fantasmd
esse. exclamauerunt
omnes enim eum uiderant;
⁊ & dixit illis; Confidete
ego sum nolite timere;
Et ascendit adillos inna
uem. & cessauit uentus
& plus magis intra se
stupebant; Non enim
intellexerunt depanib;
erat enim eorillorum
obcecatum; Et cum
transfretassent puene
runt intram genesar
& ad plicuerunt;
Cumque egressi essent
de naui continuo cogno
uerunt eum; & per cur
rentes uniuersam regionē
illam; Coeperunt ingra
batis. eos qui male habe
bant circum ferre ubi
audiebant; eū esse; & quo
cumque introibat inuu
cos. uel in ullas. aut inci
uitates inplateis pone
bant infirmos. & deprae
cabantur eum; ut uel fim
briam uestimenti eius

tangerent. & quotquot
tangebant eum saluifiebant;
⁊ XXI Et conuenium ad
eum pharisaei. & quidā
describis uenientis abhie
rusolimis. & cum uidissent
quosdam exdiscipulis
eius communibus manibus
id est non lotis manducare
panes uituperauerunt.
Pharisaei enim. & omnes
iudei. nisi crebro lauent
manus non manducant
Tenentes traditionem se
niorum. & a foro cum
uenerint nisi baptizentur
non comedunt & alia
multa sunt que tradita
sunt illis seruare. baptis
mata calicum. & or
ceorum & æramentorū
& lectorum; Et inter
rogabant eum pharisei
& scribe; Quare discipu
li tui. non ambulant iux
ta traditionem seniо
rum sed cum communibus
manibus manducant
panem; ⁊ at ille respon

denſers. beneprophe
tauit iſaias de uobis hipo
crite. ſicut ſcriptum ē.
Populus hic labis me ho
norat. cor autem eorum
longe eſt a me; In uanum
autem me colunt docen
tes doctrinas & praecep
ta hominum; Relinquen
tis enim mandatum di
tenentes traditionem
hominum baptiſmata
orciorum & calicum
& alia ſimilia his facitis
multa. & dicebat illis
Bene irritum facitis
praeceptum di. ut tra
dicionem uestram ſerua
tis; Moyſes enim dixit.
honora patrem tuum &
matrem tuam; & qui male
dixerit patri aut matri
morte moriatur;
Uos autem dicitis. ſi dixe
rit homo patri aut
matri corban. quod ē.
donum. Quod cumque
ex me tibi profuerit
& ultra non dimittitis

eum quicquam facere
patri ſuo. aut matri.
Reſcindentes uerbum di
per traditionem uestram
quam tradidistis. & ſimilia
huius modi multa facitis.
& aduocans iterum turbā
dicebat illis; Audite me
omnes. & intellegite
Nihil enim extra hominē
introiens in eum quod poſ
ſit eum quo inquinare.
Sed quae de homine proce
dunt. illa ſunt quae com
municant hominem;
Si quis habet aures au
diendi audiat.

R m lxxii
F m clvm

Et cum introiſſet in domum a turba inter
rogabant eum diſcipu
li eius. parabulam; &
ait illis. Sic & uos in
prudentes eſtis & non
intellegitis quia omne
extrinſecus introiens
in hominem non potest
eum communicare.
Quia non introit in cor de
eius. ſed in uentrem uadit:

& in se cessum & uit pur
gans omnes escas; Dicebat
autem qm quede homine
exeunt illa communicant
hominem; Ab intus enim
de corde hominum cogi
tationes male procedunt
Adulteria · fornicationes
homicidia · furta auari
tia · nequitiae · dolus in
pudicicia; oculus malus.
blasphemia; superbia.
stultia; Omnia haec
mala ab intus procedunt
& communicant hominē,

XXII ET INDE SURGENS
abiit in fines tyri & si
donis · & ingressus domū
neminē uoluit scire &
non potuit · Mulier uero
statim ut audiuit de eo
Cuius habebat filiam spm
immundum · intrauit &
cecidit ad pedes eius;
Erat autem mulier · gen
tilis · sacrophaenissa
genere; & rogabat eū
ut daemonium eiiceret
de filia eius; Qui

qui dixit illi · Sine prius
saturare filios; Non ē
enim bonum sumere pa
nem & mittere canibus;
At illa respondit; & di
cit ei · utique dne · nam
& catelli sub mensa co
medunt de micis puero
rum; & ait illi · Uade
propter hunc sermonē
& ix & daemonium de
filia tua; & cum abisset
domum inuenit puellā
iacentē supra lectum
& daemonium & issse;

XXIII p m lxxviii solus ET ITERUM EXIENS ihs
de finibus tyri · uenit
per sidonem ad mare
galileae inter medios
fines decapuli; & ad
ducunt ei surdum & mu
tum & deprecabant
eum ut inponer & illi
manum; & adprehen
dens eum de turba se
orsum; Misit digitos
suos in auriculas eius
& & puens tetigit lin
guam eius · & suspiciens

incaelum ingemuit & ait illi.
Ephetha· quod est adape
rire; & statim apti sunt
aures eius & solutum est
uinculum linguę eius &
loquebatur recte· &
praecepit illis· ne cui dicerent; quanto autem praecipiebat eis tanto magis plus praedicabant· & eo amplius mirabantur dicentes· Bene omnia fecit· & surdos fecit audire & mutos loqui;

In illis diebus iterū cum turba multa esset & nec haberent quod manducarent· conuocatis discipulis· ait illis· Misereor super turbas quia ecce iam triduo sustinent me nec habent quod manducent Et si dimisero eos ieiunos in domum suam deficient in uia· quidam enim de longe uenerunt;
Et interrogauit eos

Quot panes habetis; qui dixerunt septem; & praecepit turbę discumbere super terram; & accipiens septem panes· gratias agens fregit & dabat discipulis suis ut adponerent· & adposuerunt turbae· & habebant pisciculos paucos· & ipsos benedixit & iussit adponi· & manducauerunt & saturati sunt· & sustulerunt quod superfuerat de fragmentis septem sportas; Erant autem qui manducauerunt quasi quattuor milia & dimisit eos· ℣

Et exierunt pharisei & coeperunt conquirere cum eo querentes a illo signum de caelo temptantes eum
Et ingemescens spu· ait· quid generatio ista quaerit signum; amen dico uobis· si dabitur generationi isti signum & dimittens eos· ascendens·

℣ & statim ascendens nauem cum discipulis suis uenit in partes dalmanutha·

terum abiit transfretū
& oblitisunt sumere panes
& nisi unum panem nonha
bebant secum innaui;
Et praecipiebat eis dicens
Uidete & cauete a fermen
to pharisaeorum & fer
mento herodianorum
Et cogitabant ad alter
utrum quia panes non
habemus: quo cognito
ihs. ait illis: quid cogita
tis quia panes nonha
b&is non dum cognosce
tis: nec intellegitis adhuc
cecatum habetis cor ūm.
Oculus habentis non ude
tis: & aures habentes
non audittis: nec recorda
mini quando quinque
panes fregi in quinque
milia. & quot coffinos
fragmentorum plenos
sustulistis; Dicunt ei
duodecī. quando & sep
tem panes in quattuor
milia. quod sportas
fragmentorum tulistis
Dicunt ei septem;

& dicebat eis: quomodo
non intellegitis;
Et uenerunt bethsa
ida. & adducunt ei cecū
& rogant eum ut illum
tangat. & adprahensa
manu cęci eduxit eum
extra uicum. & spuens
in oculos eius. inpositis
manibus suis. interro
gauit eum; Si aliquid
uider& . & aspiciens
ait. uideo homines
uelud arbores
ambulantes; Deinde
iterum inposuit manus
super oculos eius & coe
pit uidere; & restitu
tus est ita ut uider&
clare omnia. & dimisit
illum in domum suam,
Dicens: uade in domum
tuam. & si in uicum in
troieris nemini dixeris;
Et egressus est
ihs & discipuli eius in
castella cesariae philippi. & in uia interro
gabat discipulos suos;

dicens; Quem me dicunt
esse homines. Qui respon
derunt dicentes; Iohannē
baptistam·, Alii heliam
Alii uero quasi unum &
proph&is; Tunc dicit
illis. uos uero quem me
dicitis esse. Respondens
p&rus. ait ei. tues xp̄s
& comminatus est eis. ne
cui dicerent de illo;
Et coepit docere illos
q̄m oport& filium ho
minis multa pati & rep
bari a senioribus & a sum
mis sacerdotibus & scri
bis & occidi & post tres
dies resurgere. & pa
lam uerbum loquebatur;
Et ad prahendens eū
p&rus. coepit increpa
re eum; Qui conuersus
& uidens discipulos suos
comminatus est petro
dicens.; Uade retro
me satana; q̄m non
sapis que dis sunt sed que
hominum; & continuo
uocata turba cum dis
cipulis suis. dixit eis;
Si quis uult post me sequi
de neg& semet ip sum sibi
& tollat crucem suam
& sequatur me; Qui enim
uoluerit animam suā
saluam facere perd& eā.
Qui autem perdiderit ani
mam suam propt& me
& euangelium saluam
eam faci&.; Quid enim
proderit homini si lucre
tur mundum totum &
detrimentum faciat
animae suae; aut quid
dabit homo commuta
tionem pro anima sua;
Qui enim me confessus
fuerit & mea uerba
in generatione ista ad
ultera & peccatrice
& filius hominis confi
tebitur eum. cum uene
rit in gloria sua cum
angelis sc̄is.

XXVII

Et dicebat illis
Amen dico uobis. quia
sunt quidam de hic stan
tibus qui n̄ gustabunt

mortẽ donec uideant
regnum dei, uenientem in mur
tute magna. & post dies
sex. assumpsit ihs petro
& iacobum & iohannem
& duxit illos in montem &
celsum seorsum solus. &
transfiguratus est coram
ipsis; & uestimenta eius
facta sunt splendentia
candida nimis ue lud nix
qualia fullo super terrã
non potest candida face
re; & apparuit illis he
lias & mo:ses & erant lo
quentes cum ihu. & re
pondens petrus. ait ad
ihm. Rabbi. bonum est
nobis hic esse; faciamus
tria tabernacula. tibi
unum. mo:si unum. & he
liae unum; Non enim scie
bat quid diceret.
Erant enim timore &
territi. & facta est nubis
obumbrans eos; & uenit
uox de nube dicens; hic
est filius meus carissimus

audite illum; & statim
circumspicientes neminem
nem amplius uiderunt
nisi ihm tantum secum.
Et discentibus illis de
monte praecepit illis
ne cuique uidissent
narrarent nisi cum fi
lius hominis a mortuis
resurrexerit.
R m lxxxviii Solus:
Et uerbum continue
runt apud se conqui
rentes quod esset & hoc
cum a mortuis resur
R m lxxxviii E m clxxiii rexerit; & interroga
bant eum dicentes;
Quid ergo dicunt pha
risaei. & scribe quia
heliam oportet uenire
primum; Qui respon
dens. ait illis. helias
cum uenerit primo. re
stituit omnia; & quo
modo scriptum est in
filium hominis ut multa
patiatur & contempna
tur; Sed dico uobis quia
helias uenit & fecerunt

illi quecum que uoluerunt
sicut scriptum est de eo
Et uiens addiscipulos
suos uidit turba magna
circa eos & scribe con
quirentes cum illis; & cū
festim omnes populos
uidens eum stupefac
tus est; & p dauerunt
enim & accurrentes
salutabant eum; & in
terrogauit eos quid
inter uos conquiritis.
Et respondens unus de
turba dixit; Magiste-
at tuli filium meum ad te
spūm mutum qui ubicun
que eum adprehen de
rit adlidit eum & spumat
& stridit dentibus & are
scit. & dixi discipulis tuis
ut eicerent illum & non
potuerunt; Qui respon
dens eis dixit; O gene ra
tio incredula quamdiu
apud uos ero. & quam
diu uos patiar; affe-
te illum ad me. & at tu

lerunt eum; & cum uidis
set eum statim spūs contur
bauit eum & elisus in
terra uolutabatur spuma
Et interrogauit patrem
eius quantum temporis
est & quo hoc ei accedit.
At ille ait. de infantia
& frequenter eum & in
ignem & in aquam misit
ut eum perderet;
Sed si quid potes adiuua
nos misertus nostri;
Ihs autem ait illi. Si potes
credere omnia possibi
lia sunt credenti. & con
tinuo exclamans pater
pueri cum lacrimis aiebat.
Credo dne. adiuua incre
dulitatem meam; & cum
uideret ihs concurren
tem turbam commina
tus est spui immundo
dicens illi; Surde & mute spūs
Ego tibi praecipio exi
de eo & ne amplius in
tres eas in eum; & excla
mans & multum discerpens

eum & iit abeo; & factus
est sicut mortuus· ita
ut multi dicerint quia
mortuus est·, Ihs autem
tenens manum eius eleua
uit eum & surrexit &
reddedit illum patri suo

n m·xcn
f m·clxxv Et cum introisset in domū
discipuli eius secreto
interrogabant eum;
Quare nos non potuimus
eicere eum: & dixit
illis ihs; hoc genus in
nullo potest exire· nisi
in oratione & ieiunio;

xxviii
n m xciii
f cl xxvi
l·ci Et inde profecti
praeter grediebantur
galileam nec uolebat
quem quam scire· doce
bat discipulos suos;
& dicebat illis: qm filius
hominis traditur in ma
nus hominum· & occi
dent eum· & occisus ter
tia die resurget· at illi
ignorabant uerbum &
timebant eum interroga
re; & uenerunt caphar

n m xc iiii
solus

naum qui cum domi essent
interrogabat eos· quid
in uia tractabatis· at illi
tacebant; Siquidem in
n m xcv
f m clxxviii
l cii tra se in uia disputauerant
quis esset illorum maior;
& residens uocauit duo
decim & ait illis: Si quis
uult primus esse· erit
omnium nouissimus &
omnium minister;
Et accipiens puerum
statuit eum in medio eorū
Quem cum complexus esset
ait illis; Quis quis unum
de huius modi pueris re
ceperit in nomine meo
me recepit· & quicumq:
me susceperit· non me sus
cepit· sed eum qui me misit
n m xcvi
l cvii Respondit illi Iohannis
dicens; Magister uide
mus quendam in nomine
tuo eicientem daemonia
qui non sequitur nos &
prohibuimus eum· Ihs
dixit; Nolite prohi
bere eum; Nemo est enim

quifaciat uirtute inno
mine meo & possit male
loqui deme. Qui enim n̄
est aduersum uos pro
uobis est; Quisquis enim
potum dederit uobis cali
ce aquae In nomine meo
quia xp̄i estis; Amen di
co uobis. n̄ pd& mercedem
suam; & qui cumque
scandalizauerit unum
& hiis pusillis credentib;
inme. bonum est ei magis
Circumdetur mola asi
naria collo eius & imma
re mittatur; & si scan
dalizauerit te manus
tua abscide illam.
Bonum est tibi debilem
introire inuitam. quā
duas manus habentem
ire in gehennam inigne
in & tinguibilem
Ubi uermis eorum
non moritur & ig
nis non & tinguitur
Et si pes tuus te scanda
lizat amputa illum

Bonum est tibi claudum
introire inuitam & ternā
quam duos pedes haben
tem mitti in gehennam
ignis in & tinguibilis. ubi
uermis eorum non moritur
& ignis non & tinguitur;
Quod si oculus tuus scan
dalizat te. eice eum:
Bonum est tibi. luscum in
troire in regnum dī. quā
duos oculos habentem
mitti in gehennam ignis
ubi uermis eorum n̄ mori
tur & ignis non & tinguitur
Omne enim sacrificium
sale. salietur; bonum ē
sal. quod si sal insulsum
fuerit in quo illud con
dietur habete in uobis
salem & pacem habete
inter uos:

XXVIIII

ET INDE CONSURGENS
uenit in fines iude ultra
iordanen. & conueniunt
iterum turbae ad eum
& sicut consueuerat ite
rum docebat illos:

Et accedentes pharisei
interrogabant illum;
Si licet uiro uxorem dimit
tere temptantes eum;
At ille respondens dixit
eis. Quid uobis praecepit
moyses; Quid dixerunt;
Moyses permisit libellū
repudii. scribere & dimit
tere; Qui respondens ihs
dit. Addurtiam cordis
uestri scripsit uobis
moyses praeceptum istud
Ab initio autem creaturae
masculum & faeminam
fecit eos dns; Propter
hoc reliquit homo patrē
suum & matrem & adhe
rebit uxori suae & erunt
duo in carne una;
Itaque iam non sunt duo
sed una caro; Quod ergo
deus iunxit homo
non separet; Et in domo
iterum discipuli eius de
eodem interrogauerunt
eum; Et dicit illis. Quicum
que dimiserit uxorem suā

R m·cvi
F m cxcv
L ccvi

et aliam duxerit adulte
rium committit super eā.
Et si mulier dimiserit uirū
suum & alium nupserit
moechatur; & offere
bant ei paruulos ut tan
geret illos; Discipuli autē
comminabantur offeren
tibus; Quos cum uidisset
ihs indigne tulit & dixit
illis; Sinite paruulos
uenire ad me & ne prohi
bueritis eos talium est
enim regnum dī:
Amen dico uobis. Quisque
non receperit regnum
dī ut paruulus non in
troibit in illud; Et con
plexans eos & inponens
manus super illos bene
dicebat eos; XXX

R m·cviii
F m cxcvi
L ccxviii

Et cum egressus
esset in uia pro
currens. Quidam
genu flexo ante
eum. Rogabat eum
dicens; Magister bone
quid faciam ut uitam

R m·ciii
Solus

R m·cv
F m cxc
L cxxv

aeternam ꝑcipiam; ihs au
dicit ei. quid me dicis bonu
nemo bonus nisi unus ds.,
Praecepta nosti. ne adulte
res. ne falsum testimoniu
dixeris. ne fraudem fece
ris. honora patrem tuum
& matrem; & ille respon
dens. ait illi. magister haec
omnia conseruaui a iuuen
tute mea; ihs autem intuitus
eum. dilexit eum & dixit
illi. unum tibi deest; uade
quecumque habes uende
& da pauperibus & habe
bis thesaurum in caelo.
& ueni sequere me;

m·cviii
t
m cxciii
l ccxviii

m cx
t m cxxviii
l ccxxi·

Qui contristatus in uerbo
eius abiit merens. erat
enim habens possessio
nes multas., & circumspi
ciens ihs. ait discipulis suis.
Quam difficile qui pecunias
habent in regnum dei intro
ibunt; Discipuli autem ob
stupiscebant in uerbis eius.
At ihs rursus. respondens
ait illis; filioli quā difi

m·cviii
t m cxcv
l ccxx

cile est. confidentes in
pecuniis regnum dei intro
ire., facilius est camelum
per foramen acus tran
sire quam diuitem intro
ire in regnum dei., Qui ma
gis admirabantur. dice
tes ad semetipsos; & quis
potest saluus fieri;
& intuens illos ihs ait; apud
homines impossibile est
sed non apud deum; Coepit
petrus dicere ei. ecce nos
dimisimus omnia & secu
ti sumus te. Respondens ihs
ait., Amen dico uobis. nemo
est qui relinquat domum
aut fratres. aut sorores.
aut patrem. aut matrem
aut filios. aut agros propt
ter me & propter euan
gelium., Qui non accepi
at centies tantum. nunc
in tempore hoc domos &
fratres & sorores & ma
tres & filios & agros
cum persecutionibus &
in seculo futuro uitā & ern

a m cxi
t m cxcviii
l clxxm

Multi autem erunt primi nouissimi. & nouissimi primi;

XXX

Erant autem in uia ascendentes hierusolimis & praecedebat illos ihs & stupebant & sequentes timebant; & adsumens rursum illos duodecim coepit illis dicere que essent ei uentura;

Quia ecce ascendimus hierusolymam. & filius hominis tradetur principibus sacerdotum & scribis & damnabunt eum gentibus. & inludent ei & conspuent eum & flagellabunt eum & interficient & tertia die resurget;

p m cxii
f m cci

Et accesserunt ad illum iacobus. & iohannis filii zebedei. dicentes; Magister uolumus ut quodcunque petierimus faciatis nobis nobis & dixerunt Da nobis. ut unus ad dextram tuam & alius ad sinistram tuam sedeamus in gloria tua. Ihs autem ait eis. nescitis quid petatis; potestis bibere calicem quem ego bibo aut baptismum quem ego baptizor baptizari. At illi dixerunt ei. possumus Ihs autem ait eis; Calicem quidem quem ego bibo. bibetis; & baptismo quo ego baptizor baptizabimini; sedere autem ad dexteram meam uel ad sinistram. non est meum dare uobis. sed quibus paratum est; Et audientes decem coeperunt indignari de iacobo. & iohanne.

p m cxiii
f m cc m
l cc lxx

Ihs autem uocans eos ait illis; Scitis qui hii qui uidentur principare gentibus dominantur eis & principes eorum potestatem habent ipsorum. Non autem ita est in uobis Sed quicumque uoluerit fieri maior erit uester minister; & quicumque

uoluerit inuobis primus
esse erit omnium seruus
Nam & filius hominis non
uenit ut ministraretur ei.
Sed ut ministrar &. & da
re animam suam redemp
tionem pro multis.

xxxii ET UENIUNT hiericho
& proficiscente eo de
hiericho & discipuli eius
& plurima multitudine
filius timei. bartimeus
cecus. sedebat iuxta uiã
mendicans. Qui cum au
diss& quia ihs nazareus
est. coepit clamare &
dicere. fili dauid ihu
miserere mei. & com
minabantur ei multi
ut taceret &. at ille multo
magis clamabat. fili dd
miserere mei. & stans
ihs praecepit illum uo
cari. & uocant cecum di
centes ei. anima equior
esto. surge uocat te
Qui proiecto uestimento
suo & iliens uenit ad eum.
& respondens ihs dixit illi.
Quid uis ut tibi faciam.
Cecus autem dixit ei.
rabboni. ut uideam.
Ihs autem ait illi. uade
fides tua te saluum fe
cit. & confestim uidit
& sequebatur eum in uia.

xxxiii ET quicum adpro
pinquas set hieruso lymis
& bethanie ad montem
oliuarum. mittit duos
ex discipulis suis. & ait
illis. ite in castello quod
contra uos est. & statim
introeuntes illud inuenie
tis pullum ligatum sup
quem nemo adhuc homi
num sedit. soluite illum
& adducite. & si quis uo
bis dixerit. quid facitis
Dicite. quia dño necessa
rius est. & continuo illos
dimittit huc. & abeun
tes inuenerunt pullum
ligatum ante ianuam fo
ris in biuio & soluunt
eum ut quidam de illic
stantibus. dicebant illis
Quid facitis soluentes pullũ

qui dixerunt eis· sicut prae
ceperat illis ihr· & dimise
runt eis· & dixerunt pul
lum adihm & inponunt
illi uestimenta sua & se
dit super eum; Multi au
uestimenta sua strauert
mula; Alii autem fron
des cedebant de arbori
bus & sternebant mula;
R m·cxxviii
F m ccviii
l ccxxxiii
so· c·
Et qui praeibant & qui
sequebantur clamabant
dicentes; Osanna bene
dictus qui uenit in nomi
ne dm· benedictum qd
uenit regnum patris
nostri dauid· Osanna
in excelsis·; xxxiiii
R m cxx
F m cxiiii
Et intrauit hie
rusolymam in templum
& circumspectis omni
bus· cum iam uespera
esset hora· exiit in be
thania cum duodecim
Et alia die cum exir
ab bethania esurijt·
Cumque uidisset alonge
ficum habentem folia
uenit· si quid forte
R m·cxxi
F m ccxi
l ccxxxviii
so·xxi·
inuenir & ueam·; & cum
uenisset ad eam nihil in
uenit praeter folia non
enim erat tempus ficorum
& respondens dixit ei;
Idn non amplius in eter
num quisquam fructu·
ex te manducet & audie
runt discipuli eius·
Et uenerunt hierusolymam
& cum introisset templo
coepit eicere uendentes
& ementes in templo· &
mensas nummolariorum
& cathedras uendentium
columbas euertit· & non
sinebat ut quisquam
transferret uas p templum
Et docebat dicens eis;
Nonne scriptum est dom
mea domus orationis uo
cabitur omnibus gentib;
Uos autem fecistis eam
speluncam latronum·
R fm cxxii
F m ccxx
l ccxxxviii
so lxxviii
Quo audito principes sa
cerdotum & scribe que
rebant quomodo eum
perderent; timebant enim
eum qm uniuersa turba

mãn

admirabatur superdoc
trinam eius; Et cum
uespera facta esset egre
diebatur de ciuitate. &
cum mane transirent ui
derunt ficum aridam
factam radicitus; &re
cordatus est p&rus. dicit
ei. rabbi. ecce ficus cui
male dixisti. aruit;
Et respondens ihs ait illis.
habete fidem dei; amen
dico uobis; quicumque
dixerit huic monti tolle
re & mittere in mare
non hesitauerit in corde
suo. sed crediderit. quia
quod cumque dixerit fi&q.
Propter ea dico uobis; om
nia quecumque oranter
petitis. credite quia ac
cipi&is & ueni& uobis;
Et cum statis ad orandum
dimittite. si quid habe
tis aduersum aliquem
ut & p&ter uester qui
in celis est dimittat uo
bis peccata uestra; quod
si uos non dimiserit

/xxv.

nec p&ter uester dimittit
uobis peccata uestra;
Et ueniunt rursus
hierusolymam. & cum
ambularet in templo.
Accedunt ad eum summi
sacerdotes & scribae &
seniores; & dicunt illi
in qua potestate haec
facis; & quis tibi dedit
hanc ut ista faciat; ihs
autem respondens. ait
illis; interrogabo uos. &
ego unum sermonem.
respondite mihi. & dicã
uobis. in qua potestate
haec faciam; Baptismũ
iohannis. de celo erat
an & hominibus. Respon
dite mihi; at illi. cogi
tabant secum dicentes;
Si dixerimus de caelo
dic&. quare ergo non
credidistis ei; Si dixe
rimus & hominibus;
Timebant populum.
omnes enim habebant
iohannem quia uere
proph&a esset&;

Et respondentes dicunt
ihū. Nescimus; Respon
dens ihs. ait illis; Neque
& ego uobis dico in qua
potestate haec faciam;

XXXVI
R m·cxxvm
F m·ccxviii
l ccxli.

ET COEPIT ILLIS IN
parabulis loqui;
Vineam plantauit homo
& circumdedit sepem
& fodit lacum & aedi
ficauit turrem. & loca
uit eam agricolis; & per
egre profectus est; &
misit ad agricolas in
tempore seruum. ut ac
ciperet de fructu uineae
qui ad praehensum eum
cederunt & remiserunt
uacuum; & iterum mi
sit ad illos alium ser
uum. & illum in capite
uulnerauerunt. & con
tumelijs affecerunt.
Et rursum. alium misit
& ipsum occiderunt
& plures alios quosdā
cedentes. alios uero
occidentes; adhuc
ergo unum. habens

R m·cxxviiii
F m ccxxx
l ccxlii
io lxxxv.

R m·cxxx
F m ccxxxii
l ccxliii

filium carissimum. dicens:
Quia uerebuntur filium
meum; Coloni autem
dixerunt ad inuicem;
hic est heres. uenite oc
cidamus eum. & nra
erit hereditas; & ad
prehendentes eum oc
ciderunt; & eiecerunt
extra uineam;
Quid ergo faciet dns uine
ueniet & perdet colonis
& dabit uineam alijs
Nec scripturam hanc legi
tis; lapidem quem
reprobauerunt aedi
ficantes. hic factus est
in caput anguli. a dño
factum est istud & est
mirabilis in oculis nris
Et querebant eum tene
re. & timuerunt turbā
cognouerunt enim qm
ad eos parabulam hanc
dixerit. & relicto eo
abierunt.; XXXVII.
ET MITTUNT AD
eos quosdam ex phari
seis. & herodianis. ut eum

caperent in uerbo;
Qui uenientes dicunt ei.
magister. scimus quia ue
rax es. & non curas quem
quam; Nec enim accepis
facien hominum. sed in
ueritate uiam dī doces;
Dic ergo nobis; licꝫ dare
tributum caesari. an non
Qui sciens uersuciam eo
rum., dit illis; Quid me
tēptatis. afferte mihi
denarium ut uideam;
& illi attulerunt ei. dit
illis; Cuius est imago hec
& inscriptio. dicunt illi
cesaris; Respondens. iū
ihs. dit illis; Reddite igi
tur quae sunt cesaris
cesi . & quae sunt dī. dō
& mirabantur super eo;
xxxviii Et uenerunt ad eū
sadducaei. qui dicunt
resurrectionem nē esse
& interrogabant eum di
centes; Magister mor
ses nobis scripsit. ut si
cuius frater mortuus
fuerit; & dimiserit
uxorem & filios non re
liquerit; ut accipiat frater
eius uxorem ipsius & re
suscit& semen fratri suo;
Septem ergo fratres erant
& primus accepit uxorē
& mortuus est non relic
to semine. & secundus
accepit eam & mortuus
est. nec iste reliquid
semen. & tertius similit̄
Et acceperunt eam simili
ter. septem & non reli
querunt semen., Nouis
sima omnium defuncta
est & mulier., In resur
rectione ergo cum sur
rexerint cuius de his
erit uxor? & respon
dens ihs. dit illis; Non
ne erratis nescientes
scripturas neque uir
tutem dī; Cum enim
a mortuis resurrexe
rint. neque nubunt ne
que nubuntur; Sed
sunt sicut angeli in cel is;
De mortuis autem quod
resurgant non legistis

? septem enim habuerunt eam uxorem:

in libro mor. si. super ru
bum quomodo dixerit
illi dr̄. inquiens; Ego sum
dr̄ abraham & dr̄ isaac
& dr̄ iacob. Non est dr̄
mortuorum sed uiuorū
uos ergo multum erratis
Et accessit unus describis
qui audierat illos conqui
rentes, & uidens qm̄
bene illis responderit
interrogauit eum quod
est & primum omnium
mandatum; Ihs autē
respondit ei. quia pri
mum omnium mandatū
est; Audi israhel dn̄s dr̄
noster. dr̄ unus est;
Et diligis dn̄m dm̄ tuum
& toto corde tuo: & &
tota anima tua: & &
tota mente tua: & tota
uirtute tua; hoc est
maximum & primum
mandatum est;
Secundum autem simile
est huic; Diliges proxi
mum tuum sicut teipsū;
Maius horum aliud
mandatum non est;
Et ait illi scriba: bene
magister in ueritate
dixisti; Quia unus est
dr̄. & non est alius prae
ter eum; & ut diligatur
ex toto corde & ex to
to intellectu: & ex to
ta anima: & ex tota for
titudine & diligere
proximum tanquam
te ipsum; Maius est
omnibus holocaustu
matibus & sacrificiis
Ihs autem uidens quod
sapienter respondit
si. dixit illi. Non es lon
ge a regno dī; & nemo
iam audebat eum in
terrogare; XXXVIII
Et respondens
Ihs. dicebat docens
in templo quomodo
dicunt scribe xp̄m
filium esse dauid;
Ipse enim dauid. dicit
in spū sco; Dixit dn̄s
dn̄o meo sede ad dex
meis; Donec ponam

R m·cxxxi
T m ccxxiiii

12 m cxxxii
Solus

R m cxxxiii
T m ccxx iii
l ccxl

R m cxxxiiii
T m ccxxx
l ccxlv

inimicos tuos scabellum
pedum tuorum; Ipse
ergo dauid dicit eum
dñm; & unde est filius ē
& multa turba eum: libenter
R mcxxxv diuit; & dicebat eis in
fh cxxxviii doctrina sua; Caue
l ccxlvi te ascribis qui uolunt
in stolis ambulare. &
salutari in foro & in
primis cathedris sede
re in synagogis; & pri
mos discubitos in cenis
h cxxxvi Qui deuorant domus uidu
l ccxlvii arum sub obtentu pro
lixe orationis. hii ac
cipiunt prolixius iudiciū

xl. ET sedens ihs con
tra gazophilatium.
Quomodo turba iacta
r& aes. in gazophila
tium. & multi diuites
iactabunt multa;
Cum uenisset autem una
uidua pauperc̄ula mi
sit duo minuta quod
est quadrans; & conuo
cans discipulos suos. ait
illis; Amendico uobis

Quia uidua hec pauper
plus omnibus misit. qui
miserunt in gazophilatio
Omnes enim ex eo quod
habundabat illis miserunt
haec uero de penuria sua
omnia quae habuit misit
totum uictum suum;

xli
fh cxxxvii
fm ccl iii
l ccxlviii
ET cum egrederet
tur de templo. dixit illi
unus discipulis suis;
Magister aspice quales
lapides & quales structu
ra est templi; & res
pondens ihs dixit illi. uides
has omnes magnas aedi
ficationes; Non relin
quitur lapis super la
pidem qui non destruatur.

xlii
h cxxxviii
fm ccl iii
l ccxlviii
ET cum sederet in
montem oliuarum con
tra templum inter
rogabant eum seperatim
petrus & iacobus & io
hannes & andreas;
Dic nobis. quando ista
fiant. & quod signum
erit. quando haec om
nia incipient consumari.

Et respondens ihs coepit
dicere illis: videte ne quis
vos seducat. Multi enim
venient in nomine meo
dicentes: Quia ego sum
& multos seducent;
Cum audieritis autem
bella & opiniones bel
lorum ne timueritis:
Oportet enim fieri sed non
dum finis.; Exsurget
autem gens super gentem
& regnum super regnum
& erunt terrae motus
& fames per loca initium
dolorum haec; Videte
autem vos met ipsos tra
dent enim vos in concilia
synagogis vapulabitis
& ante reges & praesidis
stabitis propter me
in testimonium illis & in
omnes gentes; Primum
oportet praedicare
evangelium omnibus
gentibus; Et cum duxe
rint vos tradentes
Nolite praecogitare qd
loquamini. sed quod da
tum vobis fuerit illa
hora. id loquimini;
Non enim estis vos loquen
tes sed spūs scī; Trade
autem frater fratrem
in mortem & pater fi
lium & consurgent filii
in parentes. & morte
adficient eos; & eritis
odio omnibus propter
nomen meum. Qui autem
sustenuerit in finem
hic salvus erit; Cum au
videritis abhominatio
nem desolationis. stan
tem ubi non debet. qui
legit intellegat;
Tunc qui in iudea sunt
fugiant in montes; &
qui super tectum ne
descendat in domum.
nec introeat ut tollat
quid de domo sua;
Et qui in agro erit non
revertatur retro tol
lere vestimentum suum;
Vae autem praegnan
tibus & nutrientibus
illis diebus.

sed constanter stote.

m cxxxviii f lxxvii l cc l ō cxli

m cxl f ccxlvi

m cxli f lxxxviii l cxlviii

m cxlii f ccxlvii

m cxliii f ccxlviii l cclvii

m cxliv f ccxlviii l cclviii

m cxlv f ccxlviii l cclviii

Orate uero ne fiat fuga
uestra hieme uel sabbato
Erunt enim indiebus
illis tribulationis tales
quales non fuerunt ab
initio creaturae quam
condidit dñs usque nunc
neque fient. & nisi bre
uiasset dñs illos non fuis
set salua omnis caro:
Sed propter electos quos
elegit breuiauit dies:
Et tunc si quis uobis dix
erit. Ecce hic est xps
ecce illic ne credideritis;
Exsurgunt enim pse
udo xpi. & pseudo pro
phetae. & dabunt signa
& portenta ad seducen
dos. Si potest fieri
& iam electus. uos ergo
uidete. Ecce praedixi
uobis omnia. Sed &
in illis diebus post tri
bulationem illam sol
con tenebrabitur:
& luna non dab& splen
dorem suum: & stellae
caeli erunt decidentes;
Et uirtutes quae sunt in
caelis mouebuntur;
Et tunc uidebunt filium
hominis uenientem in
nubibus cum uirtute
multa & gloria.
Et tunc mittet ange
los suos & congregabit
electos suos a quattuor
uentis a summo terrae
usque ad summum caeli.
A ficu autem discite
parabulam cum iam
ramus eius tener fuerit
& nata fuerit folia cog
noscitis. quia in proxi
mo sit aestas;, Sic & uos
cum uideritis haec fieri,
Scitote quod in proximo
sit in ostiis. Amen dico
uobis. quia non transibit
generatio haec donec
omnia ista fiant;
Caelum & terra transi
bunt uerba autem mea
non transibunt;
De die autem illo & hora
nemo scit. neque angeli
caelorum. nisi pater.

Uidete uigilate & orate
nescitis enim quando tēm
pus sit; Sicut homo qui
per egre profectus
relinquit domum suam
& dedit seruis suis po
testatem cuiusque ope
ris; & ianitori prae
cepit ut uigilet;
Uigilate ergo nescitis
enim quando dominus
domus ueniat. sero.
an media nocte. an
galli cantu. an mane;
Ne cum uenerit repente
inueniat uos dormien
tes; Quod autem uo
bis dico. omnibus di
co uigilate; xlm
Erat autem pas
cha post biduum;
Et querebant summi
sacerdotes & scribe
quomodo eum dolo
to tenerent & occiderent)
Dicebant enim non in
die festo. ne forte. tu
multus fiet & in populo;
Et cum esset & b & hanie

in domo simonis lepro si.
& cum recumberet & uenit
mulier habens alabas
trum unguenti nardi
pisti praetiosi. & fran
to alabastro effudit
super caput eius;
Erant autem quidam
indigne ferentes intra
se met ipsos & dicentes;
Ut quid perditio ista
unguenti facta est
Poterat enim unguentū
istud uenire plus.
quam trecentis denariis
& fremebant in eam;
Ihs autem dixit; Sinite
eam. quid illi molesti
estis? bonum opus ope
rata est in me; Semp
enim pauperes habe
tis uobiscum. & cum
uolueritis potestis
illis benefacere me
autem non semp habetis
Quod habuit haec fecit
praeuenit unguere
corpus meum in sepul
tura; Amen dico uobis

Vbicumque praedicatum
fuerit euangelium istud.
in uniuersum mundum
& quod fecit haec nar
rabitur in memoriā eius;
Et iudas scharioth unus
de duo cim abiit ad sum
mos sacerdotes ut pro
der & eum illis; qui au
dientes gauisi sunt & pro
miserunt ei pecuniam
daturos; & quere bat i
quomodo oportune
trader & illum. XLIII.
ET PRIMO DIE AZI
morum quando pascha
immolabant. dicunt
ei discipuli, quo uis
eamus & paremus tibi
ut manduces pascha.
& mittit duos ex discī
pulis suis. & dicit eis:
Ite in ciuitate & occur
r & uobis homo lago
nam aque baiolans
sequimini eum; & quo
cumque introierit
dicite domino domus:
quia magister dicit

Vbi est refectio mea. ubi
pascha cum discipulis
meis manducem. & ipse
uobis demonstrabit
caenaculum grandem
stratum & illic parate
nobis; & abierunt dis
cipuli eius. & uenerunt
in ciuitate; inuenerunt
sicut dixerat illis.
Et parauerunt pascha.
Vespere autem facto
uenit cum duo decim.
& discumbebat eis
& manducantibus. ait
ihs.; Amen dico uobis.
quia unus ex uobis me
trad&; qui manducat
mecum. at illi coeperunt
contristari. & dicere ei
singillatim; numquid ego sum;
Qui ait illis, unus ex duo
decim qui intingit mecū
in catino. & filius quidem
hominis uadit sicut scrip
tum est de eo; uae autē
homini illi per quem filius
hominis tradetur; bonū
erat ei si non esset natus
homo ille

Et manducantibus illis:
accepit ihs panem & be
nedixit: fregit & dedit
eis & ait; Sumite, hoc ē
corpus meum; Et accep
to calice gratias agens
dedit eis: & biberunt ex
illo omnes; & ait illis:
hic est sanguis meus nou
testamenti qui pro multis effunditur; Amen di
co uobis, quod iam non
bibam de genimine uitis
usque in diem illum; Cum
illud bibam nouum in regno dei; Et hymno
dicto exierunt in montē
oliuarum; & ait illis ihs
Omnes uos scandalizabi
mini in nocte ista;
Quia scriptum est percu
tiam pastorem & dispergentur oues; Sed post
quam resurrexero prae
cedam uos in galileam;
Respondit autem petrus illi, & iam si om
nes scandalizati fuerint
in te sed non ego, & ait illi
ihs Amen dico tibi quia
tu hodie in nocte hac priusquam bis gallus uocem de
derit ter me es negaturus:
At ille amplius loquebatur, & si oportuerit
me simul commori tibi
non te negabo; Simili
ter autem & omnes dicebant
Et ueniunt in praedium
cui nomen gethsaman,
Et ait discipulis suis; Se
dete hic donec orem
& adsumit petrum &
iacobum & iohannem
secum. & coepit pauere
& taedere, & ait illis:
Tristis est anima mea
usque ad mortem; sus
tinete hic & uigilate;
Et cum processisset
paulo lum procidit
super terram & orabat
ut si fieri posset & trans
ret ab eo hora. & dix)
Abba pater omnia
possibilia tibi sunt)
Transfer calicem hunc a me
Sed non quod ego uolo
sed quod tu;

rlv

ĩc clxxvi
ĩ ccxcvii
cc lxxxviii

Et uenit & inuenit eos dor
mientes; & ait petro. sĩ
mon dormis nonpotuisti
una hora uigilare;

ĩ clxxvii
ĩ ccxcviii
lxx

Vigilate & orate ut non
intretis intemptationem
Spūs quidem prumptus
caro autem infirma;

ĩ clxxviii
ĩ ccxcviii
ō c iii

Et iterum abiens. oravit
eundem sermonem dicēs;
& reuersus denuo inuenit
eos dormientes; erant
enim oculi eorum gra
uati; & ignorabant quid
responderint ei;

ĩ clxxix
ĩ ccc
l ccl xxxv
ō clvm

Et uenit tertio. & ait illis
dormite iam & requies
cite; sufficit. uenit ho
ra. ecce tradetur filius
hominis in manus pecca
torum; Surgite eamus
Ecce qui me tradit pro
pe est; & adhuc eo lo
quente. uenit iudas
scarioth. & cum illo
turba cum gladiis &
fustibus a summis sacer
dotibus & ab scribis
& senioribus; Dederat

ĩ clxxx
ĩ ccc
l ccl xxxvi
ō clvi

autem traditor eius. signū
eis. dicens; Quem cumque
osculatus fuero. ipse. ē.
tenete eum & ducite
caute; & cum uenisset
statim accedens ad eum
ait. haue rabbi & oscu
latus est eum; At illi
manus iniecerunt ei.
& tenuerunt eum;

ĩ clxxxii
ĩ ccc ii
l ccl xxxviii
ō clxi

Unus autem quidam de
circum stantibus. eduens
gladium percussit ser
uum principis sacerdotis;
& amputauit illi auriculā
Et respondens ihs ait
illis; tanquam ad latro
nem existis cum gladiis
& fustibus conprehen
dere me; Cotidie erā
apud uos in templo do
cens. & non me tenuistis
Sed ut impleantur scrip
turae; Tunc discipuli
eius. relinquentes eum
omnes fugerunt;

ĩ clxxxiii
ĩ ccc iii
l ccl xxxviii
ō lxx

ĩ clxxxiv
ĩ ccc iiii
l ccl xxxviii
ō lxx

ĩ clxxxv
Solus

Adulescens autem quidā
sequebatur eum amic
tus sindone super nudo
& tenuerunt eū, at ille
relicta sindone nudus

ĩ clxxxvi
ĩ ccc v
l ccl xxxix
ō lxxi

pro fugit abeis.⁊

Et adduxerunt ihm̄ ad summum sacerdotem & conueniunt omnes sacerdotes & scribe & seniores.

Petrus autem alonge secutus est eum usque in atrium summi sacerdotis & sedebat cum ministris & calefaciebat se ad ignem; Summi uero sacerdotes & omne concilium querebant aduersum ihm̄ testimonium ut eum morte traderent. nec inueniebant;

Multi enim testimonium falsum dicebant aduersum eum. & conueniebant testimonia non erant;

Et quidam surgentes falsum testimonium ferebant ad uersus eum dicentes;

Q̄m nos audiuimus eum dicentem. Q̄m ego dis soluam tēplum hoc manufactum & per tridduum alium non manufactum aedificabo;

Et non erat conueniens testimonium illorum; & exsurgens summus sacerdos in medium. interrogauit ihm̄ dicens; Non respondes quidquam ad ea quę tibi obiciuntur ab his. ille autem tacebat; & nihil respondit; Rursus summus sacerdus. interrogauit eum. & dicit ei. Tues xp̄s filius benedicti.

Ihs autē dixit illi; ego sum; & uidebitis filium hominis ad dextris sedentem uirtutis & uenientem cum nubibus caeli.; Summus autē sacerdus scindens uestimenta sua ait; Quid ad huc desideramus testis audistis blasphemiam quid uobis uidetur; Qui omnes condempnauerunt eum reum esse mortis; & coeperunt quidam conspuere eum & uelare faciem eius & colaphis eum cedere & dicere ei; profetiza;

m cl xxxvi
f m ccc vi
l cxc i
ī clxii

m cl xxxvii
f m ccc vim
l ccc v

m cxc i
f m ccc x
l ccx cvii
ī lxviii

m cl xxxviii
f m ccc viii

Et ministri alapis eum cede
bant; & cum esset petrus
in atrio deorsum uenit
una ancillis summi
sacerdotis; & cum uidisset
p&rum cale faciontemse
aspiciens illum ait; & tu
cum ihū nazareno eras.
At ille negauit dicens;
Neque scio. neque noui
quid dicas; & exiit foras
ante atrium; & gallus
cantauit; Rursus autem
cum uidisset illum ancilla
Coepit dicere circumstan
tibus. quia hic & illis ē;
At ille terum negauit;
& post pusillum rursus
qui adstabant dicebant;
Vere & illis es; nam &
galileus es.; Ille autem
coepit anathematizare
re & iurare; quia nescio
hominem istum quem
dicis.; & statim terum
gallus cantauit; & re
cordatus est p&rus
uerbi quod dixerat ei
ihs. priusquam gallus
cantet terme negabis. &
coepit flere;

xlvi. Et confestim mane; con
silium facientes summi
sacerdotes cum senioribus;
& scribis & uniuerso con
cilio; uincientes ihm̄ dux
erunt & tradiderunt pilato;
Et interrogauit eum pi
latus. tues r& iudeorū;
At ille respondens. ait
illi. tu dicis; & accusa
bant eum summi sacer
dotes in multis; pilatus
autem rursum interro
gauit eum dicens.; Non
respondes quid quam
Vide in quantis te accus
sant ihs autem ampliu
nihil respondit. ita ut
miraretur pilatus;
Per diem autem festum
dimittere solebat illis
unum & uinctis quem
cumque p&issent;
Erat autē que dicebatur
barrabas; qui cum sedi
ciosis erat uinctus. qui
in seditione fecerat homi
cidium.

Et cum ascendisset turba
coepit rogare, sicut semper faciebat illis pdies festos & dimittet eis unum uinctum: Pilatus autem respondit eis & dixit; Uultis dimittam uobis regem iudeorum~
Sciebat enim quod per inuidiam tradidissent eum summi sacerdotes:
Pontifices autem concitauerunt turbam ut magis barrabam dimitteret eis; Pilatus autem iterum respondens ait eis; Quid ergo uultis faciam regi iudeorum~
At illi iterum clamauerunt crucifige eum.
Pilatus uero dicebat eis. quid enim malefecit~
At illi magis clamabant crucifige eum; Pilatus autem uolens populo satis facere. dimisit illis barrabam, & tradidit ihm flagellis cesum ut crucifigeretur;

Milites autem duxerunt eum intro in atrium praetorii. & conuocant totam cohortem & induunt eum purpuram & inponunt ei plectentes spineam coronam & coeperunt salutare eum;
Aue rex iudeorum;
Et percutiebant caput eius harundine & conspuebant eum & ponentes genu adorabant eu;
Et post quam inluserunt ei. & uerunt eum purpura. & induerunt eu uestimentis suis;
Et ducunt illum ut crucifigerint eum. & angariauerunt praeteri untem quem pra̅m simonem cyreneum uenientem de uilla patrem alexandri & ruffi. ut tolleret crucem eius;
Et perducunt illum in golgotha locum quod est interpretatum caluariae locus;

Vm

Et dabant ei bibere mirratum uinum & non accepit; & crucifigentes eum diuiserunt uestimenta eius mittentes sortem super eis quisquid tolleret;

Erat autem hora tertia & crucifigebant eum;

Et erat titulus causae eius inscriptus rex iudeorum;

Et cum eo crucifigunt duo latrones unum a dextris & alium a sinistris eius;

Et adimpleta est scriptura quae dicit; & cum iniquis reputatus est;

Et praetereuntes blasphemabant eum mouentes capita sua & dicentes

Va qui destruebat templum & in triduo reaedificas; Saluum fac temetipsum descendens de cruce;

Similiter & summi sacerdotes inludentes ad alterutrum cum scribis dicebant alios saluos fecit seipsum non potest saluum facere; Xpc rex israhel est descendat

nunc de cruce. ut uideamus & credamus ei;

Et qui cum eo crucifixi erant conuitiabantur ei;

Et facta hora sexta tenebrae factae sunt per totam terram usque in horam nonam;

Et hora nona exclamauit ihc. uoce magna dicens. heloi. heloi. lama sabacthani. quod est interpretatum, deus meus. deus meus ut quid dereliquisti me;

Et quidam de circumstantibus audientes dicebant, ecce heliam uocat;

Currens autem unus & implens spongiam aceto circumponensque calamo potum dabat ei dicens;

Sinite uideamus si ueniat helias deponendum eum;

Ihc autem emissa uoce magna expirauit;

Et uelum templi scissum est in duo, a sursum usque deorsum. Uidens autem centurio qui ex aduerso stabat quia sic clamans expirasset. ait uere homo hic filius dei erat;

Erant autem & mulieres de
longe aspicientes: inter
quas maria magda
lene & maria iacobi
minoris: & ioseph mater
& salome; & cum esset & in
galilea sequebantur eu
& ministrabant ei; &
alie multe que simul
cum eo ascenderant hie
rusolym: mam: & cum iam
sero esset factum. que
erat parasceues quod
erat ante sabbatum;
Uenit ioseph abarima
dia nobilis decurio qui
& ipse erat expectans
regnum dei, & audacter
introiit adpilatum &
petiit corpus ihm;
Pilatus autem mirabatur
si iam obisset &; & acces
sito centurione interr
rogauit eum si iam mor
tuus esset &; & cum cog
nouisset a centurione
donauit corpus ioseph;
Joseph autem mercatus
sindonem: & deponens
eum inuoluit sindone
& posuit eum in monu

sco

mento quod erat & ei
sum de petra;
Et aduoluit lapidem
ad ostium monumenti.
Maria autem magdalene
& maria ioseph aspicie
bant ubi ponerentur

xlvii

Et cum transisset sabbatu
maria magdalene. & ma
ria iacobi & salome
emerunt aromata. ut
uenientes unguerent eu.
& ualde mane una sabba
torum ueniunt ad monu
mentum orto iam sole.
& dicebant ad inuicem.
quis reuoluet nobis
lapidem ab ostio monu
menti; & respicientes
uident reuolutum lapi
dem; erat quippe mag
nus ualde; & introeun
tes in monumento vide
runt iuuenem sedente
in d& tris cooperta
stola candida & obsti
puerunt; Qui dicit
illis: Nolite & pauisce
re. ihm quere tis naza
renum crucifixum;

surrexit non est hic. ecce
locus ubi posuerunt eum.
Sed ite dicite discipulis
eius & petro. quia praec
edit vos in galileam ibi eum
videbitis sicut dixit vobis.
At illae exeuntes fugerunt
de monumento. Invaserat
enim eas tremor & pauor
& nemini quicquam dixe
runt timebant enim.
Surgens autem mane pri
ma sabbati. apparuit
primo mariae magdale
ne de qua ejecerat septem
daemonia. Illa uadens
nuntiauit his qui cum eo
fuerant lugentibus & flen
tibus; & illi audientes quia
uiuet & uisus est ei & ab
ea. non crediderunt.
Post haec autem duobus
ex eis ambulantibus os
tensus est in alia effigie.
euntibus in uillam., & illi
euntes nuntiauerunt
ceteris. nec illis credide
runt; Nouissime recum
bentibus illis undecim
apparuit & exprobrauit
incredulitatem illorum.
& duritiam cordis;
Qui his qui uiderant eum
resurrexisse non credi
derunt; & dixit eis;
Euntes in mundum uniuer
sum praedicate euange
lium uniuersae creaturae
Qui crediderit & bapti
zatus fuerit saluus erit..
Qui uero non crediderit
condempnabitur;
Signa autem eos qui cre
dederint haec sequentur
In nomine meo daemonia
eicient linguis loquen
tur nouis. serpentes tol
lent. & si mortiferum
quid biberint non eos
nocebit super egros ma
nus imponent & bene
habebunt. & dns quidem
ihs. postquam locutus
est eis adsumptus est in
celum & sedit ad dexteris
dei. Illi autem profecti
praedicauerunt ubiq;
dno cooperante. & ser
mone confirmante se
quentibus signis; Amen
Explicit sc̃d marcum

INCIPIT PRÆ

FACIO:LVCE

Lucas syrus antiocensis
arte medicus discipulus
apostulorum:, posteapaulū
secutus usque ad confes
sionem eius seruu
ihsu dñō sine crimine
Vxorem nam que numquā
habuit: neque filios sep
tuaginta· & quattuor an
norum obiit in bithania
plenus spūsco; quicum
iam scripta essent euan
gelia· per matheum qui
dem in iudea·, per marcum
autem initalia· scō inſti
gante spū· in achaie par
tibus· hoc scripsit euan
gelium· significans & iam
ipse inprincipio· ante
alia esse descripta·
Cui & tra eaque ordo
euangelicę dispositionis
ea maxime necessitas
laboris fuit· ut primum
grecis fidelibus omnip
ficatione ubique· incar
nem dñi xpi·, manifesta
humanitas· nec iudaicis
fabulis attenti insolo
leger desiderio tenerēh
tur; Ne uel hereticis
fabolis· & stultis sollici
tationibus seducti &ci
derint auertate elabo
rar&· hinc ut inprinci
pio euangelii iohannis
natiuitate praesumit;
Cui euangelium electus
scribenit indecar&;
Contestans insecompleta
esse que essent abaliis
inchoata; Cui abeo post
baptismum filidī aper
fectione generationis
inxpo implet orepe
tende aprincipio· na
tiuitatis humane potes
tas· permissa est· utre
quirentibus dnonstra
r&· inquo adpraehen
dens·, erat nathan filiū
intrōture currentis
indō· generationis· a
misso indis parabulis
dī· praedicans· in homini
bus· xpm suum· pfecta

opus hominis redire inse
per filium facer&. Quip
dauid patrõ uenerab;
ter praebebat inxpo:
Cui luce non inmerito &ia
scribendorum apostoli
corum actuum potestas
inmisterio datur. ut do
indm pleno & filio pro
ditionis & tincto. ora
tione ab apostolis fac
ta sorte dñi electionis
numerus cõpleretur;
¶ Siquis paulus consum
matione apostolis
actibus dar&; Quem
diu contra stimulus re
cal citrantem dñs elegis
se&. quod legentibus. ac
requirenti bus dñm p
singula & pediri: a nobis
ut eli fuerat: Scien
tamen quod operante
agricolam oporteat
de fructibus suis ede
re; Ut tamus publicam
curiositatem nec non
tam uolentibus. dm
uideremur quam fas
tidientibus prodidisse;

BREVIS DE LIBRO LVCE: EVANGLIS

I Visio zachariae generando
iohannẽ & beate mariae uisionẽ;
II Natiuitas dñi nri ihu xpi.
III De circumcisione ihu xpi
IIII Vbi ih̃s annorum xii. doc&;
V Ub iohannis baptizat. &
ubi ih̃s baptizatur gene
rationes patrum;
VI Vbi ih̃s temptatur a diabto
VII Vbi ih̃s nazar&h librũ legit;
VIII Vbi in sĩnagoga dẽmon ẽm
pellit. socrum p&ri uel
alius mutus sanat;
VIIII Vbi de nauicula doc& po
pulum & captura piscium;
X De emundatione leprosi:
XI De paraliticо curato:
XII De uocatione leui matthe
ad apostulatum.;
XIII De spicis sabbato uulsis
uel de arida sana manu;
XIIII De xii apostolorum elec
tionẽ & doctrina beatitudinis;
XV De non iudicandum de festuca
& trabe & domum petrae
arine que constructa;

XVI De seruo centurionis curato;
XVII De filio uidue resuscitato;
XVIII Vbi·ioh̄s ad ih̄m mittit;
XVIIII Vbi pede ih̄u lacrimis mulier rigat
XX Doctrina seminum eamque
apostolis solis aperiris delu
cra uel de matre ad eum
fratribus que ubi orium;
XXI De tranquillitate maris:
XXII De dasmoniaco liberato in
tra gerasenorum:
XXIII De filia principis resuscita
te & emorruosae;
XXIIII Vbi xii ad praedicandum mittit;
XXV Vbi herodis compert fama
ih̄u·eumque uidere quert
uel de satorritate populi:
XXVI Vbi suos interrogat dn̄s que
cum populi dicerent;
XXVII Vbi dn̄s in monte transfigu
ratus & a dae mone cuius
dam filium liberat;
XXVIII Vbi dn̄s samaritanis n̄ recipit
XXVIIII Vbi dicit quidam sequar te
& an nuit alium q; portatur;
XXX Vbi & alius lxxii dns elegit
& ad praedicandum mittit
& ciuitatibus & probrat;
XXXI Vbi dn̄o referunt quodin
nomine dasmonia erecerint
confessio ad patrem;
XXXII Parabulam uulnerati in la
tronibus incidenti;
XXXIII De martha & maria sororib;
XXXIIII Vbi dns discipulos oratione
doc& uel trum panū figurā;
XXXV Vbi mutu homine ad a sno
ne liberans in belzebub
facere iudei blasphemant
XXXVI Vbi mulier ih̄u clamitat bea
tus uenter qui te portauit &
de lucerna; De calice & p
brat & cathis pharis eus;
XXXVII Vbi uitandum doc& dn̄s
pharisaeorum fermentū
& nihil esse op& tum nec
timendum eos q̄ corp; occidunt
XXXVIII Prodi uision en hereditatis
rogatus eis similitudinem
diuitis & ponit; Vbi iubit
dn̄s prouictu & uestitu
curam n̄ habendam uel de
uigilantibus seruis inter
rogatio p& ri dn̄i que ress
ponsio de seruus dn̄i sui
uoluntaen scientibus;
XLI Vbi dn̄s dicit ignem uenit mit
tere in terram & dandam
operam ab aduersatio liberare;
XLII Vbi dn̄o nuntiatur de galileis

apilato & tinctus & figur
xlm infructuosae; De muliere
xviii annorum infirma saluata;
lm De parabulam sinapis & fermenti;
lv Vbi dns pergit hierusolimis
& ubi pater familias ingres
sus ianuam claudit. & quod
eum uelit herodes occide
re & ubi & pbat ciuitate
lvi Vbi dns hydropicum sanat
& uocatus ad caenam excusant
lvii Vbi dns dicit omnia apposit po
nenda & turrem aedifi
canti. sal esse bonum;
lviii De ouis centum & unius p
drae decemq; dragmarum.
De duobus filius suam unus
dissipans portionem;
l De uilico & iniquo prudenti
li De diuite purpurato & lazaro
lii De scandalis imminentibus
& fratri semp esse parcen
dum pacienti;
liii De decem leprosis mundatis;
liiii De regno dei quod non uenit
cum observatione;
lv De iudici iniquitatis & uidue;
lvi De pharisaeo & pupplicano;
lvii De pecuniis habentibus;
lviii De curatura sibi omnia
dns discipulis antedicit;
lviii De cacco ciuis hiericho
tributi usum;
lx De zacheo publicanum;
lxi De decem minas.
lxii De pullo asine dns ropus & ubi
sis & ciuitati & eneruer uen
denter que templo repellit;
lxiii In qua potestate ista facia
ta iudeis dns interrogatur;
lxiiii De uinea & cultoribus;
lxv De tributo temptatio;
lxvi De muliere & fratribus. vii.
lxvii Duo minuta uiduae;
lxviii De templi ruina consum
mationis mundi;
lxix De prodicionem iudae.
lxx De dominica caena:
lxxi De oratione dni & tradicione
lxxii De dni passione
lxxiii De resurrectione eiusdem
& duobus discipulis &
ubi subito modo dis
cipulorum dns apparuit;

EXPLICIVNT LA
PITVLA SECVN
DVM LVCAM

Scs Lucas evangelista

INCIPIT EVANGELIVM SECVNDV LVCAM

QVONIAM multi quidem co
nati sunt ordinare narrationem
quae in nobis complere sunt rerum
sicut tradiderunt nobis quiab
initium ipsi uiderunt & ministri
fuerunt sermonis; Visum est &
mihi adsecuto aprincipio omni
bus diligenter: Exordine tibi
scribere optime theofile. ut
cognoscas eorum uerborum de
quibus eruditus es ueritatem;

FUIT in diebus herodis regis. I.
Iudae; Sacerdus quidam nomine
Zacharias de uice abia; & uxor
illi de filiabus aaron. & nomen
eius helisab&h; Erant autem
iusti ambo antedm incedentes in
omnibus mandatis & iustificationi
bus dni sine querella; & non erat illis
filius eoquod esset & helisab&h sterelis & ambo pro
cessissent in diebus suis; Factum est autem cum sa
cerdotio fungeretur in ordine uicis suae antedm;
Secundum consuetudinem sacerdotii. sorte & ip
ut incensum poneret; Ingressus in templum dni. &
omnes populi multitudo. erat orans foris hora incensi;

I. Lucae solus

Apparuit autem illi angelus dñi stans ad dexteris altaris incensi; & Zacharias turbatus est uidens & timor inruit super eū; Dixit autem ad illum angelus; Ne timeas Zacharias quoniam exaudita est deprecatio tua. & uxor tua helisab & h. pariet tibi filium & uocabis nomen eius iohannen & erit tibi gaudium & exultatio & multi in natiuitate eius gaudebunt; Erit enim magnus coram dño & uinū & sicerā non bibet. & spū sco replebitur adhuc in utero matris suae. & multos filiorum israhel conuertet ad dominū ipsorum; & ipse praecedet ante illum in spū & uirtute heliae. ut conuertat corda patrum in filios & incredebiles ad prudentias iustorum parare dño plebem ptfectā. Et dixit Zacharias ad angelum. unde hoc sciā ego enim sum senex & uxor mea processit in diebus suis; Et respondit angelus dixit ei. Ego sum gabriel qui ad sto ante deum & missus sum loqui ad te. & haec tibi euangelizare; & eris tacens & non poteris loqui usque in diem quo haec fiant. pro eo quod non credidisti uerbis meis; Quae implebuntur in tempore suo; & erat plebs expectans Zachariam & mirabantur quod tardaret in templum; Egressus autem non poterat loqui ad illos. & cognouerunt quod uisionē uidisset in templo. & ipse erat innuens illis & permansit mutus. & factum est ut impleti sunt dies officii eius abiit in domum suam. Post haec autem dies concepit helisab & h. uxor eius & occultabat se menses quinque dicens; Quia sic mihi fecit dñs in diebus

respexit auffferre obpro
brium meum inter homines;
IN MENSE AUTEM SEXTO
missus est angelus gabriel
adñō in ciuitatē galileae
Cui nomen nazar&h. ad
uirginem desponsatam
uiro. cui nomen erat ioseph
dedomo dauid &nomen
uirginis maria;
Et ingressus angelus
adeam dixit. haue gra
tia plena dñs tecum
benedicta tu inmulieri
bus; Quę cum uidisset&
turbata est in sermone
eius. &cogitabat qua
lis esset&ista salutatio
Et ait angelus ei. ne ti
meas maria inueniſti
enim gratiā apuddm;
Ecce concipies in utero
& paries filium &uoca
bis nomen eius ihm. hic
erit magnus & filius
altissimi uocabitur;
Et dabit illi dns dś sedem
dauid patris eius &reg
nauit in domum iacob
in aeternum & regni eius
non erit finis. Dixit aut
maria ad angelum quo
modo fiet istud qm uirū
non cognosco., &respon
dens angelus. dixit ei.
Spūs scūs superueniet in te
& uirtus altissimi obum
brabit tibi. Ideoque &
quod nascetur scm uoca
bitur filius dī. Ecce heliſ
ab&h. cognata tua &ip
se con coepit filium in se
nectuta sua. & hic est
mensis sextus illi. quae
uocatur sterelis. quia n
erit impossibile apud
dm omne uerbum;
Dixit aut maria. ecce
ancilla dni fiat mihi
secundum uerbum tuum.
&discessit abilla angelus
EXSURGENS AUTEM
maria indiebus illis abiit
in montana cum festi
natione in ciuitatē iudae
& intrauit in domum
zachariae & salutauit
heliſab&h. & factū est

ut audiuit salutationem
mariae helisab&h. &ul
tauit infans inutero eius
&repl&aest spūsco he
lisab&h. &&clamauit
uoce magna. &dixit. be
nedicta tu inter mulieris
&benedictus fructus
uentris tui. &unde hoc
mihi ut ueniat mater
dñi mei adme; Ecce enim
ut facta est uox salua
tionis tuae inauribus
meis. & ultauit ingaudio
infans inutrum meum.
Et beata quae credidisti
qnīm perficiūtur ea
quae dicta sunt adeadno.
Et ait maria. Magnifi
cat anima meadnīm.;
Et &ultauit sps meus in
dō salutarimeo;
Quia respexit humilita
tem ancillae suae. ecce
enim &hoc beatā. medi
cent omnes generationes;
Quia fecit mihi magna
qui potens ē& scīm nomen eius.
Et misericordia eius inp
genies & progenies ti
mentibus
Fecit potentiam inbrac
hio suo. dissipauit sup
bos mente cordis sui;
Deposuit potentes desе
de. &&altauit humiles;
Esurientes repleuit
bonis. & diuites demisit
inanes. Suscepit israel
puerum suum memora
tus misericordiae suae.
Sicut locutus est adpatres
nostros abraham &se
mini eius insecula;
MANSIT AUTEM
maria cum illa quasi
mensibus tribus. &re
uersa est indomūsuā;
Elisab&h autem imple
tum est tempus pariendi.
& peperit filium &au
dierunt uicini & cogna
ti eius quia magnifica
uit dñs misericordiam
suam cum illā. &con
gratulabantur ei.
Et factum est indie oc
tauo uenerunt circū

ciderẽtur puerum;
& uocabunt eum nomine
patris eius zachariã
& respondens mater
eius dixit. Nequaquam
sed iohannis uocabitur;
& dixerunt adillam quia
nemo est in cognatione
tua que uocetur
hoc nomine. Innuebant
autẽm patri eius quem
uellet uocare eum.
Et postulans pugillarẽ
scripsit dicens iohan
nes est nomen eius;
Et mirabantur uniuer
si. Apertum est autem
ilico os eius & lingua eius
& loquebatur benedi
cens dm; & factus est
timor super omnes uici
nos eorum & sup omnia
montana iudee deuulga
bantur omnia uerba
haec; & posuerunt omẽs
qui audierant in corde
suo dicentes; Quidpu
tas puer iste erit. & enim
manus dni erat cum illo.
Et zacharias pater eius
impletus est spũ sco.
& proph&auit dicens;
Benedictus dr̃ israhel
quia uisitauit & fecit
redemptionem plebi suae.
Et erexit cornu salutis
nobis in domo dauid pueri sui;
Sicut locutus est per oẽs
scorum qui a seculo sunt
proph&arum eius;
Salutẽm & inimicis nostris
& de manu omnium qui
oderunt; nos.
Ad faciendam miseri cor
diam cum patribus nr̃is
memoratus testimenti sui sci.
Jusiurandum quod iurauit
ad abraham patrem nos
trum daturum se nobis;
Ut sine timore de manu
inimicorum nostrorum
liberati
Seruiamus illi in sci̇tate
& iustitia coram ipso
omnibus diebus nostris;
Et tu puer proph&a
altissimi uocaberis prae
ibis enim ante faciem
dni parare uias eius;
Ad dandam scientiam

salutis plebi eius in re
missionē peccatorū eorum:
Per uiscera misericordiā
di nostri in quibus uisita
uit nos oriens ex alto:
In luminare his qui inte
nebris & in umbra mor
tis sedent ad dirigendor
pedes nostros in uiā pacis
Puer autē crescebat
& confortabatur spū
& erat in desertis usque
in diem ostensionis suae
ad israhel.

II + Factum est autē
In diebus illis. Exiit
edictum a cesare au
gusto ut describeretur
uniuersus orbis.
Haec descriptio prima
facta est a praeside
syriae cyrino;
& ibant omnes ut pro
fiterentur singuli in
suam ciuitatem; Ascen
dit autē & ioseph
a galilea de ciuitate
nazar & in iudeam ciui
tatem dauid que uoca
tur bethlem; eo quod es

de domo & familia dauid
Ut prophiteretur cum
maria disponsata sibi
uxore praegnante;
Factum est autem cum
esset ibi impleti sunt
dies ut pareret & pe
perit filium suum primo
genitum. & pannis eum
inuoluit & reclinauit eū
in praesepio quia non
erat eis locus in deuerso
rio. & pastores erant
in regione eadem uigi
lantes & custodientes
uigilias nostis super gre
gem suum. & ecce ange
lus dni stetit iuxta illos
& claritas dei circum
fulsit illos; & timue
runt timore magno;
Et dixit illis angelus
nolite timere. ecce ego
euangelizo uobis gau
dio magno quod erit
omni populo quia na
tus est uobis hodie sal
uator qui est xps dns
in ciuitate dauid;
Et hoc uobis signum

inuenit & infantem pan
nis inuolutum & positū
in praesepe·· & subito
facta est cum angelo
multitudo exercitus
militiae celestis laudan
tium dm & dicentium;
Gloria in altissimis dō
& in terra pax homini
bus bone uoluntatis: ām
Et factum est ut discer
serunt ab eis angeli in
caelo; pastores loq:·
bantur ad inuicem
transeamus usque bēh
lem & uideamus hoc ver
bum quod factum est
quod dn̄s ostendit nobis;
Et uenerunt festinan
ter & inuenerunt ma
riam & ioseph. & in
fantem positum in prae
sepe; Uidentes autem
cognouerunt de uerbo
quod dictum erat illis
de puero hoc. & omnes
qui audierunt mirati
sunt & de his quae dic
ta erant a pastoribus
ad ipsos; Maria autem
conseruabat omnia uer
ba haec conferens in cor
de suo·· & reuersi sunt
pastores glorificantes
& laudantes dm in om
nibus quae audierant &
uiderant sicut dictum
est ad illos··

VIII Et postquam
consummati sunt dies
octo. ut circumcide
retur uocatum est
nomen eius ihs quod
uocatum est ab angelo
prius quam in utero
conciperetur.
Et postquam impleti
sunt dies purgatio
nis eius secundum le
gem moysi. tulerunt
illum in hierusalem
dn̄o
ut sisterent eum; sicut
scriptum est in lege dn̄i:
Quia omne masculinū
adaperiens uuluam
sc̄o dn̄o uocabitur;
Et ut darent hostiā
secundum quod dic
tum est in lege dn̄i;
par tur turum aut

aut duos pullos columba
rum ; & ecce homo erat
in hierusalem cui nomen
symeon ; & homo iste
iustus & timoratus ex
pectans consolationem
israhel . & spūs scūs erat
in eo ; & responsum acce
perat ab spūsco nonui
surum se mortem nisi
prius uideret xpm dni
Et uenit in spū in templū
& cum inducerent pue
rum ihm parentes eius
ut facerent secundum
consuetudinem legis pro eo
Et ipse accepit eum in
ulnas suas & benedixit
dm ; & dixit . Nunc
dimittis seruum tuum
dne secundum uerbum
tuum in pace quia uide
runt oculi mei salutarē
tuum ; quod praepa
rasti ante faciem om
nium populorum . lu
men ad reuelationē
gentium & gloriam
plebis tui israhel .
Et erat anna

Et erant parentes eius
admiran tes super
his quae dicebantur
ad illos . & benedixit
illos symeon . & dixit
ad mariam matrem eius
Ecce positus est hic in
ruinam & resurrectio
nem multorum in israhel
Et in signum cui contra
dicetur & tuam ipsius
animam pertransi&
gladius ; ut reuellā
tur & multis cordibus
cogitationes ;
Et erat anna prophetis
filia phanuel de tribu
aser . haec proces se
rat in diebus multis &
uixerat cum uiro suo
annis septem a uirgini
tate sua . & haec uidua
usque ad annos octua
ginta quatuor quae
non discedebat de tem
plo ieiuniis & obsecra
tionibus seruiens noc
te ac die ; & haec ipsa hora
super ueniens confite
batur dno & loquebatur

de illo · omnibus qui &
pectabant redemptio
nem hierusalem · israhl ·
Et ut perfecerunt
omnia secundum legē
dñi reuersi sunt in gal
lileam in ciuitatem suā
nazar & h · Puer autē
crescebat & confortā
batur plenus sapien
tia & gratia dei erat in illo ·

lm
xm lxii
mm xiii

iiii ET IBANT PARENTES eius · per omnes
annos eius in hierusa
lem in die sollemni
phaschae · & cum fac
tus esset annorum xii
ascendentibus illis in
hierusolymam secun
dum consuetudinem
diei festi · Consumma
tis quediebus cum redi
rent · remansit puer
ihs in hierusalem & non
cognouerunt parentes ē
Existimantes autem illū
esse in comitatu · uene
runt iter diei & requ
rebant eum inter
cognatos & notos · & non
inuenientes · regressi
sunt hierusalem requi
rentes eum · & factum
est post triduum inue
nerunt eum in templo
sedentem in medio doc
torum audientem illos ·
& interrogantem illos ·
Stupebant autem omnes
qui eum audiebant su
per prudentia & res
ponsis eius · & uidē
tes admirati sunt ·
& dixit mater eius ad
illum · fili quid fecisti
nobis sic · ecce pater tuus
& ego dolentes quere
bamus te · & ait ad illos
Quid est quod me eque
rebatis · Nescistis quia
in his quae patris mei
sunt oportet me esse
Et ipsi non intellexerunt
uerbum quod locutus
est ad illos · & descen
dit cum illis & uenit
nazar & · & erat sub
ditus illis · & mater eius

conseruabat omnia ue-
ba hęc conferens in
corde suo; & ihs profi
ciebat sapientia & ętate
& gratia apud dm & ho
mines.

V ANNO autem quinto
decimo imperii tiberii
cesaris. procurrante
pontio pilato iudęam
te tharca autem galileae
herode. philippo autę
fratre eius te tharca
yturee & traconitidis
regionis & lisaniae abi
line. te tharca sub prin
cipibus sacerdotum
anne & caipha;
factum est uerbum dni
super iohannem zacha
riae filium in deserto
& uenit in omnem regio
nem iordanis praedicans
baptismum pęnitentiae
in remissionem pecca
torum. Sicut scriptum
est in libro sermonum
isaie prophętae;
Vox clamantis inde

l. vm
m. x.

l. vm
m. vm
io. y.

l. vm
m. vm
m. y.
io. z

sterto parate uiam dni
rectas facite semitas eius;
Omnis uallis implebitur
& omnis mons & collis
humiliabitur. & erunt
prauа in directa & as
pera in uias planas &
uidebit omnis caro sa
lutare dei; Dicebat ergo
ad turbas quae exibant
ut baptizarentur a ipso.
Genimina uiperarum
quis ostendit uobis fu
gere a futura ira.
facite ergo fructus dig
nos pęnitentiae;
& ne coepertis dicere
Patrem habemus abra
ham. dico enim uobis
quia potest de lapi
dibus istis suscitare
filios abrahę. Iam enim
securis ad radicem arbo
rum posita ę.
Omnis ergo arbor non
faciens fructum bonum
excidetur & in ignem
mittetur; & interroga
bant eum turbe dicentes.

Quid ergo faciemus.
Respondens autem dice
bat illis. qui hab& duas
tonicas d& non hab&.
& qui hab& escas simili
ter faciat; Uenerunt
autem & publicani ut
baptizarentur. & dix
erunt ad illum. magis
ter quid faciemus. at
ille dixit ad eos. nihil
amplius quam constitu
tum est uobis faciatis;
Interrogabant aute eu
& milites dicentes; Quid
faciemus & nos. & ait illis
Neminem concutiatis
neque calumniam fa
ciatis; & contenti esto
te. stipendiis uestris;
Existimante autem
populo & cogitantib;
omnibus in cordibus suis
de iohanne ne forte
ipse esset xp̃s.; Respon
dit iohannis dicens om
nibus; Ego quidem in
aqua baptizo uos;
Uenit autem fortior me
cuius non sum dignus
soluere corrigiam cal
ciamentorum eius. ipse
uos baptizabit in spū
sco & igni; Cuius uentila
brum in manu eius
& purgabit aream suam
& congregabit triticum
in horreum suum. pale
as autem comburet igni
o inextinguibili. Multa
quidem & alia exortans
euangelizabat populo.
Herodes autem tetrarcha
cum corriperetur ab
illo de herodiade uxo
re fratris sui & de om
nibus malis que fecit;
Herodes adiecit & hoc
supra omnia. & inclu
sit iohannem in carcere
Factum est autem cum bap
tizaretur omnis popu
lus & ihu baptizato;
& orante apertum est
caelum. & discendit spūs
scs corporali specie sicut
columbam in ipsum.
& uox de caelo facta est.

Tuus filius dilectus mihi
complacuit mihi;
Et ipse ihs erat incipiens
quasi annorum XXX
ut putabatur filius ioseph
Qui fuit heli
Qui fuit matthat
Qui fuit leui
Qui fuit melchi
Qui fuit iannae
Qui fuit ioseph
Qui fuit mathatie
Qui fuit amos
Qui fuit naum
Qui fuit heli
Qui fuit nagge
Qui fuit mauth
Qui fuit matthathiae
Qui fuit semei
Qui fuit ioseph
Qui fuit iude
Qui fuit iohannae
Qui fuit rensa
Qui fuit zorobabel
Qui fuit salathiel
Qui fuit neri
Qui fuit melchi
Qui fuit addi
Qui fuit cosam

Qui fuit helmatthan
Qui fuit her
Qui fuit iesu
Qui fuit heliezer
Qui fuit iorim
Qui fuit matthat
Qui fuit leui
Qui fuit symeon
Qui fuit iudae
Qui fuit ioseph
Qui fuit ionae
Qui fuit heliachim
Qui fuit melcha
Qui fuit menna
Qui fuit matthatha
Qui fuit nathan
Qui fuit dauid
Qui fuit iesse
Qui fuit obeth
Qui fuit booz
Qui fuit sal mon
Qui fuit naason
Qui fuit aminadab
Qui fuit aram
Qui fuit esrom
Qui fuit phares
Qui fuit iudae
Qui fuit iacob
Qui fuit isaac

Qui fuit abraham
Qui fuit thare
Qui fuit naor
Qui fuit seruch
Qui fuit ragau
Qui fuit phalech
Qui fuit heber
Qui fuit sale
Qui fuit chainan
Qui fuit arphaxat
Qui fuit sem
Qui fuit noe
Qui fuit lamech
Qui fuit mathusale
Qui fuit enoch
Qui fuit iared
Qui fuit malaleel
Qui fuit cainan
Qui fuit enos
Qui fuit seth
Qui fuit adam
Qui fuit dī ☧

VI Ihs autem plenus
spūsco regressus est
ab iordanen. & ageba
tur inspū in deserto
diebus xl & temptaba
tur a diabulo. & non
manducabit in die

bus illis. & cum sum
ti sunt illis esurire; Dixit
autem illi diabulus:
Si filius dei es. dic lapidi
huic. ut panes fiant.
Et respondit ad illum
ihs. Scriptum est quia
non in pane solo uiuit
homo sed in omni uerbo
dei. & duxit illum dia
bulus. & ostendit illi
omnia regna orbis
terrae in momento tem
poris. & ait ei. tibi
dabo potestatem hanc
uniuersam & gloriam
quia mihi tradita sunt
Et cui uolo do illam.
tu ergo si adoraue
ris coram me erunt
tua omnia; & respon
dens ihs dixit ei. Scrip
tum est dnm dm tuum
adorabis & illi soli ser
uies. & duxit illum
in hierusalem & sta
tuit eum supra pin
na templi & dix illi.
Si filius dei es mitte te
hinc

deorsum. Scriptum est
enim quod angelis suis
mandauit de te & quia & conseruabit te
in manibus tollent te
ne forte offendas ad
lapidem pedem tuum
Et respondens ihs. ait
illi. Dictum est non tem
tabis dnm dm tuum:
Et consummata omni
tentatione diabolus
recessit abillo usque
tempus: Et regressus
est ihs in virtute spūs
in galileam & fama exiit
per uniuersam re
gionem de illo. & ipse
docebat in synagogis
eorum & magnifica
batur abomnibus:

VII Et uenit nazareth
ubi erat nutritus
& intrauit secundum
consuetudinem suam
die sabbati in syna
gogam. & surrexit
legere. & traditus ē.
illi liber ysaiae pro
phetae: & ut reuol

uit librum inuenit lo
cum ubi scriptum erat
Spūs dni super me prop
ter quod unxit me
euangelizare paupe
ribus misit me. prae
dicare captiuis remis
sionem. & cecis uisum
Dimittere confractos
in remissione. praedi
care annum dni accep
tum & diem retribu
tionis: & cum plicuis
set librum reddidit
ministro & sedit &
omnium in synagoga
oculi erant intendentes
in eum: Coepit autem
dicere ad illos quia
hodie impleta est
haec scriptura in au
ribus uestris:
Et omnes testimoniū
illi dabant & mirabā
tur in uerbis gratiae
que procedebant de
ore ipsius. & dicebant
Nonne hic filius ē ioseph
& ait illis. utique

dicetis mihi hanc si
militudine medicē cu
rate ipsum Quanta
audiuimus facta inca
pharnaum fac & hic
in patria tua. Λ Ait autē
Λ amen dico uobis quia
nemo propheta. ac
ceptus est in patria
sua. In ueritate dico
uobis. Multe uidue
erant in diebus helie
in israhel, quando
clausum est cēlum
annis tribus & menſ
sibus sic cum facta
est fames magna in
omni terra. & ad nullā
illarum missus est
helias nisi in sarepta
sidonie in mulierem
uiduam. & multi lepro
si erant in israhel sub
heliseo prophēta.
Et nemo illorum mun
datus est nisi naaman syrus
Et repleti sunt omnes
in synagoga. ira. hec
audientes. & surrex
erunt & eiecerunt
illum extra ciuitatē
& duxerunt illum usq;
ad supercilium montis
sup ra quem ciuitas illo
rum erat ędificata
ut precipitarent eū.
Ipse autem transiens per
medium illorum ibat.
VIII
Et discendit capharnaū
ciuitatem galileę ibique
docebat illos sabbatis
Et stupebant in doctrina
eius quia in potestate
erat sermo ipsius.
Et in synagoga erat
homo habens dęmonium
immundum & exclama
uit uoce magna dicens.
Sine quid nobis & tibi ihū
nazarene. uenisti per
dere nos. scio te qui sis
sc̄s dei. & increpauit illi
ihs dicens. Obmutesce
& exi ab illo. & cum pro
iecisset illum dęmoniū
in medium exiit ab illo
Nihil que illum nocuit.
Et factus est pauor

in omnibus & conloque
batur ad inuicem dicen
tes: Quod est hoc uerbū
Quia in potestate & uirtu
te imperat immundis spi
ritibus & & eunt: & de
uulgabatur fama de illo
in omnem locum regionis
Surgens autem de sy-nago
ga introiuit in domum
sy-monis: socrus autem
sy-monis tenebatur mag
nis febribus & roga
uerunt illum pro ea.
Et stans super illam im
perauit febri. & dimisit
illam. & continuo surgens
ministrabat illis: Cum sol
autem ob cubuisset. om-s
qui habebant infirmos
uariis languoribus du
cebant illos ad eum. at
ille singulis manus im
ponens curabat eos:
Exiebant autem & iam
daemonia multis clа
mantia & dicentia qua
tues filius dei. & increpans non sinebat ea

loqui. quia sciebant
ipsum esse xp-m;

VIIII Facta autem die.
egressus ibat in desertum locum & turbe re
quirebant eum & uene
runt usque ad ipsum
& tenebant illum ne dis
cederet ab eis. Quibus
ille ait quia & aliis ci
uitatibus oportet me
euangelizare regnū
dei. Quia ideo missus sum
Et erat praedicans in si
nagogis galileae;
Factum est autem cum
turbe inruerint in eum
ut audirent regnum dei.
& ipse stabat secus stag
num genne sar & uidit
duas naues stantes se
cus stagnum. Piscato
res autem descenderant
ut lauabant retia
Ascendens autem in unā
nauem qui erat sy-monis
rogauit eum a terra
reducere pusillum &
sedens docebat de na

uicula turbas; Ut cessa
uit autem loqui. dixit
ad simonem. Duc in altū
& iacta retia uestra in
captura; & respon
dens simon. dixit illi.
Praeceptor per totam
noctem laborantes nī
hil coepimus in uerbo
autem tuo laxabo rete;
Et cum hoc fecissent
concluserunt piscium
multitudinem copiosā
Rumpebatur autem re
te eorum. & annuerunt
sociis qui erant in alia
naue ut uenirent & ad
iuuarent eos; & uene
runt & impleuerunt
ambas naviculas ita ut
mergerentur;
Quod cum uider& simon
p&rus procidit ad
genua ihū. dicens;
Exi a me quia homo pec
cator sum dne. stupor
enim circumdederat eū
& omnes quicum illo erāt
in captura piscium quā

coeperant; Similiter
autem & iacobum & io
hannem filii zebedei.
qui erant socii simonis.
Et ait ad simonem ihs
noli timere & hoc iam
homines eris capiens;
Et subductis ad terram
nauibus relictis omni
bus secuti sunt eum;
Et factum est cum eēt
in una ciuitate & ecce
uir plenus lepra. uidens
ihm & procidens in fa
ciem rogauit eum dicens
Dne si uis potes me mundare
& extendens manum tetigit
illum dicens. uolo mun
dare. & confestim lepra
discessit ab illo; & ipse
praecepit illi. ut nemini
dicer&. seduade ostende
te sacerdoti. & offer
pro emundatione
tua sicut praecepit
mos. ser in testimonium
illis; Per ambulabat
autem magis sermo de
illo & conueniebant

l. xxxvm
iii. lxm
iii. xvm

in deserto & orabat.

turbae multae ut audirent
& curarentur ab infirmi
tatibus suis: Ipse aũ secedebat

XI Et factum ẽ in una dierũ
& ipse sedebat docens:
Et erant pharisei sedentes
& legis doctores qui
uenerant ex omni castello
galileae & iudae & hie
rusalem & uirtus erat
dñi ad curandum eos:
Et ecce uiri portantes
in lecto hominem qui erat
paralyticus & quaerebant
eum inferre & ponere
ante eum & non inuenientes
qua parte illum inferrent
prae turba. ascenderunt
supra tectum per tegulas
summiserunt illum cũ lectu
in medio ante ihm;
Quorum fidem ut uidit dixit
remittuntur tibi pecca
ta tua; & coeperunt
cogitare scribe & pha
risei. dicentes; Quis est
hic qui loquitur blas
phemias quis potest di
mittere peccata nisi solus
dr

Ut cognouit autem ihs cogi
tationes eorum respondens
dixit ad illos; Quid cogita
tis in cordibus uestris. quid
est facilius dicere dimit
tuntur tibi peccata an
dicere. Surge & ambula
Ut autem sciatis quia filius
hominis potestatem habet
in terra dimittere peccata.
ait paralytico. tibi dico
Surge tolle lectum tuum
& uade in domum tuam;
& confestim surgens coram
illis tulit in quo iacebat
& abiit in domum suam;
magnificans dm. & stu
por ad prae hendit
& omnes; magnificabant
dm. & repleti sunt timore
dicentes; quia uidimus
mirabilia hodie.

XII Et post haec exiit
& uidit publicanum
nomine leui sedentem
ad teloneum. & ait illi
Sequere me. & relictis
omnibus surgens secu
tus est eum: & fecit

et conuiuium magnum
leui in domum suam.
Et erat turba multa publi
canorum & aliorum qui
cum illis erant discumben
tes. & murmurabant pha
risaei & scribae eorum
dicentes discipulis eius;
Quare cum publicanis &
peccatoribus manducа
tis & bibis; Et respon
dens ihs. dixit ad illos;
Non egent qui sani sunt
medico. sed qui male ha
bent; Non uenі uocare
iustos sed peccatores
in paenitentiam; at illę
dixerunt ad eum. quare
discipuli iohannis ieiunant
frequenter & obsecrationes
nes faciunt similiter
& pharisaeorum; quibus
ipse ait. Numquid pote
tis filius sponsi dum cum
illis est sponsus facere
ieiunare; Uenient autē
dies & cum ablatus fue
rit ab illis sponsus. Tunc
ieiunabunt in illis diebus.

Dicebat autem & similitu
dinem ad illos; Quia ne
mo commissuram de ueste
mento nouo inmittit
in uestimentum uetus
Alioquin & nouum rumpit
& ueteri non conuenit
commissura a nouo;
Et nemo mittit uinum
nouum in utres ueteres
Alioquin rumpit uinum
nouum utres. & ipsum
effundetur & utres
peribunt; Sed uinum
nouum in utres nouos
mittendum est & utra
que conseruantur. &
nemo bibens uetus sta
tim uult nouum; Dicit
enim uetus melius est.;

xiii Factum est autem;
in sabbato secundo pri
mo. cum transiret per
sata. uellebant discipu
li eius spicas & man
ducabant confricantes
manibus; Quidam
autem phariseorum di
cebant illis. quid facitis

quod non licꝫ insabbatis
Et respondens ihs adeos
dixit., Nec hoc legistis
quid fecit dauid cum
esuriss ipse &quicum
eo erant. Quomodo intra
uit indomum dī. &panes
propositionis sumpsit
&manducauit. &dedit
his qui cum ipso erant.
Quos non licebat manducare nisi tantum sacerdotibus; &dicebat illis
quia dns est filius hominis &iam sabbati.
Factum est autem &
in alio sabbato ut in
trar& in synagogam
&doceꝫ. et erat ibi
homo &manus eius dex
tera erat arida.
Obseruabant autem scri
bę. &pharisęi. si insabba
to curaꝫ. ut inuenirent
accussare illum. ipse ue
ro sciebat cogitationes
eius &ait homini qui
habebat manum aridā
Surge &sta inmedio. &
surgens stetit; Ait autem
ad illos ihs. Interrogo uos
Si licꝫ sabbato beneface
re anmale. animamsal
uam facere. an perdere.
Et circumspectis omni
bus. dixit homini. &
tende manum tuam. &ꝫ
tendit &restituta est
manus eius. ipsi autem
repleti sunt insipientiā
&conloquebantur ad
inuicem. quidnam fa
cerent ihu.

xiiii Factū ē aūt in illis diebus;
exiit in montem orare.
Et erat pernoctans in
oratione dī. &cum dies
factus esset uocauit
discipulos suos &elegit
duodecim &ipsis quos
&apostulos nominauit
Simonem quem cognomi
nauit petrum. &andreā
fratrem eius. Iacobum
&iohannem. philippū
&bartholomeum. mat
theum &thomam. Ia
cobum alphei &simonē

qui uocatur Zelotis: Iu
dam Iacobi. & Iudam sca
rioth qui fuit proditor.
Et descendens cum illis ste
tit in loco campestri. &
turba discipulorum eus
& multitudo copiosa
plebis ab omni iudaea
& hierusalē & martima
& tiri & sidonis qui uene
runt ut audirent eum
& sanarentur a languo
ribus suis & uexabantur
ab spiritibus immundis
curabantur: & omnes
turba querebat eum
tangere quia uirtus de
illo exiebat & sanaban
tur omnes. & ipse eleua
tis oculis in discipulos
suos dicebat: beati pau
peres quia uestrum est
regnum dei: beati qui
nunc esurtis quia satu
rabimini. beati qui nunc
fletis quia ridebitis.
beati erttis cum uos ode
rint homines & cum se
parauerint uos & &p

brauerint. & eiecerint
nomen uestrum tamquā
malum propter filium
hominis: Gaudete in illa
die & exultate ecce enī
merces uestra multa in
caelo: Uerumtamen uae
uobis diuttibus quia habe
tis consolationem uestrā
Uae uobis qui saturati estis
quia esurietis: Uae uobis
qui ridetis nunc quia lu
gebitis & flebitis.
Uae uobis cum bene uobis
dixerint omnes homines
secundum haec faciebant
proph&is patres eorum
Sed uobis dico qui auditis:
Diligite inimicos uestros
benefacite his qui uos
oderunt: benedicite
maledicentibus uobis
Orate pro calumnientibus
uos: & qui te per cutit
in maxillam praebe &
alteram. & abeo qui au
fert & tibi uestimentum
& iam tonicam noli phibere
Omnia autem p&enti te

tribue. & qui aufert
quae tua ſunt nerepe
tas. ꝗt pro ut multis
ut faciant uobis homi
nes & uos facite illis ſi
militer. ⁊ & ſidiligatis eos
qui uos diligunt quae
uobis eſt gratia. nam &
peccatores diligentes ſe
diligunt; & ſi bene fece
ritis his qui uos bene fa
ciunt quae uobis eſt gra
tia. ſiquidem & pecca
res hoc faciunt. & ſimu
tuum dederitis his aqui
bus ſperatis recepere
quae gratia eſt uobis;
Nam & peccator eſt pecca
toribus fenerantur ut
recipiant aequalia;
Verum tamen diligite inimi
cos uestros & benefacite
& mutuum date nihil de
ſperantes & erit merces
uestra multa & eritis
filii altiſſimi quia ipſe
benignus eſt ſup ingratos
& malos. Eſtote ergo mi
ſericordes ſicut & pa-

XV

uester misericors eſt;
Nolite iudicare & non
iudicabimini. Nolite con
demnare & non condemna
bimini. ⁊ Dimittite & dimit
timini. Date & dabitur uobis
mensuram bonam confer
tam & cogitatam & super
effluentem dabunt in ſi
num uestrum. Eadem quip
pe mensura qua mensi
fueritis remittetur uobis;
Dicebat autem illis & ſimi
litudinem. Numquid po
teſt caecus caecum ducere
non ne ambo in fouea
cadunt; Non eſt diſcipu
lus ſuper magiſtrum per
fectus autem omnes erit
ſicut magiſter eius;
Quid autem uides feſtucā
in oculo fratris tui trabem
que in oculo tuo eſt non
conſideras; & quomodo
potes dicere fratri tuo
frater ſine & iam feſtucā
de oculo tuo ipſe trabem
non uides. hypocrita
eiice primum trabem de

luc

oculo tuo: & tunc aperspicies ut educas festucam de oculo fratris tui.
Non est enim arbor bona quae facit fructos malos neque arbor mala faciens fructum bonum;
Vnaquaque quae autem arbor de fructu suo cognoscit.
Neque enim de spinis colligunt ficus: neque de rubo uindemiant uuam.
Bonus homo de bono de thesauro cordis sui profert bona. Malus homo de malo thesauro profert malum. Ex habundantia enim cordis os loquitur. Quid autem uocatis me Domine & non facitis quae dico. Omnis qui uenit ad me & audit sermones meos; & facit eos ostendam uobis cui similis est. Similis est homini aedificanti domum qui fodit in altum & posuit fundamenta supra petram. Inundatione autem facta m

l. lx
m. lxvii

l. lxi
m. lxvi

l. lxvi
m. lxvii
po. cxxi

l. lxvii
m. lxi

usum est flumen domui illi. & non potuit eam mouere. fundata enim erat supra petram. Qui autem audiuit & non fecit. simili est homini aedificanti domum suam supra terram sine fundamento in qua inlisus est fluuius & continuo concidit & facta est ruina illius magna;

XVI

Cum autem implesset omnia uerba sua in auribus plebis. introiit capharnaum centurionis autem. Cuiusdam seruus malehabens erat moriturus qui illi erat pretiosus: & cum audisset de ihu misit ad eum seniores iudaeorum rogans eum ut ueniret & saluaret seruum eius.

l. lxvi
m. lxviii
po. xxxvii

At illi cum uenissent ad ihm rogabant eum sollicite dicentes: & quia dignus est huic illi praestet. Diligit enim gentem nostram & synagogam

ipse aedificabit nobis;
Ihs autem ibat cumillis &
cum iam non longe esset
a domo. misit ad eum cen
turio amicos dicens;
Dne noli uexari non enim
dignus sum ut subtectum
meum intres; propter
quo d & ipsum non sum
dignum arbitratus ut ueni
rem ad te. sed dic uerbum
& sanabitur puer meus
Nam & ego homo sum
sub potestate constitu
tus habens sub me
milites. & dico huic uade
& uadit & alio ueni
& uenit & seruo meo
hoc fac & facit;
Quo audito ihs. miratus
est. & conuersus sequen
tibus; dixit. Amen dico
uobis. nec in israhel
tantam fidem inueni;
& reuersi qui missi
fuerant domum inue
nerunt seruum qui
langueba sanum;

l. lxvi
m. lxvi

XVII

Et factum est
deinceps. ibat in ciuita
tem. que uocatur naim
& ibant cum illo discipu
li eius & turba copiosa;
Cum autem adpropinqua
ret & porte ciuitatis. & ecce
defunctus efferebatur
filius unicus matris sue
& hec uidua erat. & tur
ba ciuitatis multa cum illa
Quam cum uidisset dns
misericordia motus sup
ea. dixit illi. noli flere.
& accessit & tetigit lo
culum. hii autem qui por
tabant. steterunt.
& ait adulescenti. tibi
dico. surge. & resedit
qui erat mortuus & coe
pit loqui. & dedit illum
matri sue; accepit
autem omnes timor &
magnificabant dm di
centes. quia proph& a
magnus insurrexit in
nobis. & quia dr uisitabit
plebem suam. & exiit hic
sermo in uniuersa iudea
de eo & omnem circa
regionem;

XVIII

Et nuntiauerunt
iohanni. discipuli eius
de omnibus his. & con

uocauit duos de discipulis
suis iohannis. & misit ad
dñm. dicens. Tues qui uentu
rus es. an aliu
expectamus. Cum autem
hora curauit multos
a languoribus & plagis
& spiritibus malis. & cę
cis multis donauit uisum.
Et respondens dixit illis
euntes nuntiate iohan
ni. que uidistis & audis
tis. quia cęci uident.
Claudi ambulant. lepro
si mundantur. surdi. au
diunt. mortui resurgunt
pauperes euangelizan
tur. & beatus est quicū
que non fuerit scanda
lizatus in me. Cum
discessissent nuntii. io
hannis. Coepit dicere
de iohanne ad turbas;
Quid & istas in desertum
uidere harundinem uen
to moueri. Sed quid &
istis uidere hominem
mollibus uestimentis in
dutum. Ecce qui in ueste
pretiosa sunt in domi
bus regum sunt;
Sed quid & istis uidere pro
phetam. utique dico
uobis & plus quam prophe
tam. hic est de quo scrip
tum est. Ecce mitto an
gelum meum ante faciem
tuam qui praeparauit
uiam tuam ante te;
Dico enim uobis. maior
inter natus mulierum
propheta iohanne bap
tista nemo est. Qui autē
minor est in regno dī
maior est illo. & omnes
populus audiens. & pu
blicani. iustificauerunt
dm. baptizati baptis
mo iohannis. pharisaei
autem & legis periti con
silium dī. spreuerunt
in sem & ipsis non bapti
zati ab eo. Cui ergo.

l. seni
in cum

Scd

similes dicam. homines
l. lxxm et iii. cm
generationi huius & cui
similes sunt., Similes sunt
pueris sedentibus in foro
& loquentibus ad inuicem
& dicentibus., Cantauimus
uobis tibius & non saltastis;
Lamentauimus & non plo
rastis. Uenit enim iohan
nis baptista. Neque man
ducans; panem neque bibens uinu
& dicitis daemonium hab&
Uenit filius hominis; bibens
uinum amicus publica
norum & peccatorum
& iustificata est sapien
tia. ab omnibus filius suis;

xviiij
l. lxxm
m cc lxxvi
m c viii
lō lxviii

Rogabat autem illum quidam de phariseis ut
manducet & cum illo;
Et ingressus in domo pha
risei discubuit., & ecce
mulier que erat in ciui
tate. peccatrix ut cog
nouit quod occubuit
in domum pharisei. at
tulit ala bastrum un
guenti. & stans retro
secus pedes eius lacri

mis coepit rigare pedes
eius. & capillis capitis sui
tergebat. & osculaba
tur pedes eius & unguento
unguebat. Uidens autem
pharisei us qui uocauerat
eum. dixit intra se. dicens
hic si esset & prophet&a. sci
r&et utique. quae. & qualis
est mulier que tangit eum
quia peccatrix est., & res
pondens ihs. dixit ad illum.
Simon habeo tibi aliquid
dicere. at ille ait. magis
ter dic. Duo debitores
erant. Cui dam feneratto
ri. unus debebat denarios
quingentos. alius quinqua
genta. non habentibus illis
unde reddere nt. donauit
utrisque. quis ergo eum
plus diligit., Respondens
simon dixit. aestimo. quia
his cui plus donauit. at
ille dixit ei. recte iudicas
ti. & conuersus ad mulie
rem dixit simoni. uides
hanc mulierem intraui in
domum tuam aquā pedibus

meis nondedisti., haec
autem lacrimis rigauit
pedes meos & capillis suis
tersit:. Osculum mihinon
dedisti. haec autem ex
quo intrauit non cessa
uit osculare pedes meos
Oleo caput meum non unx
isti. haec autem unguento
unxit pedes meos. prop
ter quod dico tibi remit
tuntur ei peccata multa
quoniam dilexit multum.,
Cui autem minus dimittitur
minus diligit:. Dixit autē
ad illam remittuntur
tibi peccata., & coperūt
qui simul discumbebant
dicere intrase:, Quis est
hic qui & iam peccata
dimittit:; dixit autem
ad mulierem fides tua te
saluam fecit ua de in pace.

XX Et factum est de
in ceps. & ipse iter facie
bat per ciuitatē & cas
tellum praedicans & euan
gelizans regnum dei.,
Et duodecim cum illo
& mulieres aliquae quae
erant curatae ab spiritib;
malignis & infirmitatib;
Maria quae uocatur
magdalene de qua de
monia septem exierant.
Et Iohanna uxor chuza
procuratoris herodis
Et Susanna & aliae multae
que ministrabant eis
de facultatibus suis:.
Cum autem turba pluri
ma conueniss & de ci
uitatibus properarent
ad eum., Dixit per simi
litudinem. Exiit qui se
minat seminare semen
suum. & dum seminat
Aliud cecidit secus uia
& conculcatum est &
uolucres caeli comede
runt illud. & aliud
cecidit supra petram
& natum aruit quia non
habebat humorem.
Et aliud cecidit inter
spinas & simul exorte
spinae suffocauerunt illud
Et aliud cecidit in terra

bonam & ortum fecit
fructum centuplum.;
Haec dicens clamabat qui
hab& aures audiendi
audiat: Interrogabant
autem eum discipuli que
essent haec parabula.
Quibus ipse dixit. Uobis da
tum est nosse mysterium
regni dei. Ceteris autem in
parabulis. ut uidentes non
uideant & audientes non
intellegant: Est autem
haec parabula. semen est
uerbum dei. Qui autem se
cus uiam hi sunt qui au
diunt deinde uenit diabu
lus & tollit uerbum de
corde eorum ne credentes
salui fiant.; Nam qui su
per petram. hi sunt qui
cum audierint cum gaudio susc
ipiunt uerbum & hi ra
dices non habent. qui a
ad tempus credunt & in
tempore temptationis
recedunt. Quod autem
in spinis cecidit. hi sunt
qui audierunt & a sollici
tudinibus & diuitiis &
uoluptatibus uitae eunte
suffocantur & non refe
runt fructum.; Quod au
in bonam terram. hi sunt
qui in corde bonũ. &op
timo audientes uerbum
retinent & fructum ad
ferunt in patientiam.;
Nemo autem lucernam ac
cendens operit eam uase
aut subtus lectum ponit
sed supra candelabrum
ponit ut intrantes uide
ant lucem. Non est enim
occultum. quod non mani
festetur. nec absconditũ
quod non cognoscatur.;
& in palam uenit.;
Videte ergo quomodo
audiatis. Qui enim habet
dabitur illi. & qui cumq;
non habet & iam quod
putat se habere auferet
tur ab illo.; Uenerunt
autem ad illum mater
& fratres eius & non po
tuerunt adire eum
prae turba. & nuntiatum

l. lxxvii
t. m cxxxiii
p. m xxxvii
lo c viii

l. lxxviii
t. m cxxxv
p. m xxxviii

l. lxxviii
t. m xxxii
p. m xxxviiii

l. lxxx
t. m xcii
p. m xl

l. lxxxi
t. m cxxxii

l. lxxxii
t. m cxxx
p. m xxxv

est illi · Mater tua & fra
tres tui stant foris uolen
tes te uidere ·; Qui respon
dens · dixit ad eos · Mater
mea & fratres mei · hi
sunt qui uerbum dei audi
unt & faciunt ·;

xxi dxxxiii m lxviii m xlvii

Factum est autem
In una dierum & ipse as
cendit in nauiculam &
discipuli eius · & ait ad
illos · transfretemus
trans stagnum & ascen
derunt ·; Nauigantibus
autem illis obdormiuit ·
Et descendit procella
venti in stagnum & com
plebantur & periclita
batur ·; Accedentes au
tem suscitauerunt eum di
centes · praeceptor
perimus · at ille surgens
increpauit uentum &
tempestatem aquae
& cessauit · & facta
est tranquillitas · Dix
it autem illis · ubi est fi
des uestra · Qui timen
tes mirati sunt dicentes

ad inuicem · Quis putas
hic est · Quia & uentis
imperat & mari · & obo
diunt ei ·;

xxii Et navigauerunt
autem ad regionem ge
rasenorum quae est con
tra galileam · & cum egres
sus esset ad terram occur
rit illi uir quidam quiha
bebat daemonium iamtem
poribus multis · & uestimen
to non induebatur neque
in domo manebat sed in
monumentis · Is ut uidit
ihm procidit ante illum
& exclamans uoce magna
dixit · Quid mihi & tibi
est ihu fili dei altissimi ·
Obsecro te ne me torqueas ·
praecipiebat enim spiri
tui immundo ut exiret
de homine · multis enim
temporis arripiebat
illum & uinciebatur
catenis & conpedibus
custodiebatur & ruptis uin
culis agebatur a demonio
in deserta · Interrogauit

autem illum ihs dicens:
Quod tibi nomen est. at
illi dixerunt. legio. quia
intrauerunt daemonia
multa in eum. & rogā
bant illum ne imperaret
illis. ut in abissum irent;
Erat autem ibi grex por
corum multum pascens
in monte rogabant eum
ut permitteret eos in
illos ingredi. & permisit
illos. & exierunt ergo dae
monia ab homine & in
trauerunt in porcos.
Et impetu abiit grex
per praeceps in stagnū
& suffocatus est. Quod
ut uiderunt factum
qui pascebant fugierunt
& nunciauerunt in ciui
tatem & in uillis. Exie
runt autem uidere quod
factum est & uenerunt
ad ihm. & inuenerunt ho
minem sedentem a quo
daemonia exierant
uestitum ac sanā mente
ad pedes ihu & timuerunt

Nunciauerunt autem illis
& qui uiderant quomodo
sanus factus esset & a legione
& rogauerunt illum omis
multitudo regionis ge
rasenorum ut discede
ret a b ipsis quia timore
magno tenebantur;
l.lxxxvii m.xlviii Ipse autem ascendens naue
reuersus est. & roga
bat illum uir a quo dēmo
nia exierant ut cum eo
esset. Dimisit autem eum
ihs dicens: redi in domum
tuam & narra quanta ibi
fecit ds. & abiit per uni
uersam ciuitatem prae
dicans quanta illi fecisset ihs.
xxiii Factum est autem
cum rediisset. ihs excepit
illum turba. Erant enim
omnes exspectantes eū
Et ecce uir uenit cui no
men iairus & ipse prin
ceps synagogae erat
& cecidit ad pedes ihu
Rogans eum ut intraret
in domum eius quia filia
unica erat illi fere

luc

annorum xii & haec mo
riebatur. & contigit
dum ir& aturba com prae
mibatur; & mulier que
dam erat influxu sangu
nis annis xii quae imme
dicis erogauerat omnē
substantiam suam nec
ab illo potuit curari;
Accessit retro & tetī
git fimbriam uesti
mēti eius: & confestim
steterit fluxu sangui
nis eius:, & ait ihs: quis
est quime tetigit. ne
gantibus autēm omnib;
Dixit petrus:, & quicū
illo erant. praeceptor
turbe te compraemunt
& adfligunt & di cis quis
me tetigit;, & dixit ihs
tetigit me aliquis nam
ego noui ur autem deme
exisse:, Uidens alī mulier
quia non latuit tremēs
uenit & procidit ante
pedes eius & obquam
causam tetigerat eum
indicauit coram omni
populo. & quem ad mo
dum confestim sanata sit.
& ipse dixit illi. filia fi
des tua te saluam fecit.
uade in pace; Adhuc illo
loquente uenit quidam
ad principem synagogē
dicens ei quia mortuae
filia tua noli uexare
illum;, ihs autēm audito
hoc uerbo. respondit
patri puelle noli timere
crede tantum &
salua erit. & cum
uenisset & domum
non permisit quem quā
introire secum. nisi pe
trum & iohannem & ia
cobum. & patrem & ma
trem puelle. flebant
autem omnes & plan
gebant illam. at ille
dixit. Nolite flere
Non est enim mortua
sed dormit. & deri de
bant eum. scientes quia
mortua esset. ipse au
tenens manum eius cla
mauit dicens:. puella

dicare regnum dī & sanare infirmos & dic ad illos.

Sco

Surge. & reuersus est
spūs eius & surrexit con
tinuo. & iussit dare man
ducare illi. & obstipue
runt parentes eius qui
bus praecepit ne cui
dicerent quod factum
erat. Conuocatis
autem duodecim apos
tolis dedit illis uirtutē
& potestatem sup omnia
& ut languores
curarent;
Et misit illos prae
dicare regnum dī & sanare infirmos. Nihil tuleritis in uia.
neque uirgam. neque
peram. neque panem
neque pecuniam neque
duas tonicas habeatis;
Et in quacumque domū
intraueritis ibi mane
te & inde nec exeatis.
Et quicumque non re
ceperit uos exeuntes de
ciuitate illa. & iam
puluerem pedem ues
trorum excutite in tes

timonium. supra illos
Et egressi autem circu
bant per castella euan
gelizantes & curantes
ubique. Audiuit au
hherodes tetrarcha om
nia que fiebant abeo.
Et hesitabat eo quod
diceretur. a quibusda
quia iohannes surrexit
a mortuis. a quibusdam
uero quia helias ap
paruit. ab aliis autem
quia propheta unus de
antiquis surrexit;
Et ait herodes. iohannē
ego decollaui quis au
est iste de quo audio
ego talia. & querebat
uidere eum;
Et reuersi sunt apos
toli. & narrauerunt
illi. quecumque fece
runt; & assumptis
illis. secessit seorsum
in locum desertum
qui est bethsaida.

quodcum cognouissent
turbe secutisunt illum
& excoepit illos & loque
batur illis de regno dī.
& eos qui cura indige
bant sanabat; Dies autē
coperat declinare. &
xxiii accedentes discipu
li dixerunt illi. Dimit
te turbas. ut euntes in
castella. ullasque que
circa sunt diuertentes
inueniant escas quia
hic in loco deserto sumus
At autem ad illos. uos date
illis manducare. at illi
dixerunt non sunt nobis
plus quam quinque panes
& duo pisces nisi forte
nos eamus & emamus in
omnem hanc turbam es
cas. Erant autem uiri
fere quinque milia
At autem ad discipulos
suos. facite illos discum
bere per conuiuia quin
quagenos. & ita fecerunt

Acceptis autem quinque
panibus & duobus pisci
bus respexit in celum
& benedixit illis & fre
git & distribuit discipu
lis suis ut ponerent ante
turbas & manducaue
runt omnes & satura
ti sunt; & sublatum est
quod super fuit illis
fragmentorum cophi
nos duodecī.
xxvi Et factum est cum
esset solus esset & orans. erant
cum illo & discipuli.
& interrogauit illos
dicens. quem me dicunt
esse turbe. at illi respon
derunt. & dixerunt
Alii iohannem baptistam
Alii autem heliam. Alii
qui propheta unus ex
prioribus surrexit;
Dixit autem illis. uos
autem quem me dicitis
Respondens simon pe
trus. dixit xpm dī. at
ille increpans illos. prae

cepit necui dicerint. hoc
dicens: Quia oportet filium hominis multa pati
& reprobari a senioribus
& principibus sacerdotum & scribis & occidi
& tertia die resurgere:
Dicebat autem ad omnes:
Si quis uult post me uenire. abneget semetipsum
& tollat crucem suam cottidie & sequatur me.
Qui enim uoluerit animam suam saluam facere perdet illam: Nam qui perdiderit animam suam
propter me saluam faciet illam: Quid enim
proficit homini si lucretur uniuersum mundum
se autem ipsum perdat:
& detrimentum sui faciat. Nam qui me erubuerit. & meos sermones
hunc filius hominis eru
bescit. cum uenerit in
maiestate sua & patris
& sanctorum angelorum:
Dico autem uobis. Uere
sunt aliqui hic stantium
qui non gustabunt mortem donec uideant regnum dei:

xxvii

Factum est
autem. post haec uerba
fere dies octo. & assumpsit petrum & iohannem
& iacobum & ascendit
in montem ut oraret.
Et factum est. ut oraret
species uultus eius altera. & uestitus eius albus
refulgens. & ecce duo
uiri loquebantur cum
illo. Erant autem moyses
& helias. uisi in maiestate
& dicebant excessum eius
quem completurus erat
in hierusalem: petrus
uero & qui cum illo. gra
uati erant somno & uigilantes uiderunt
maiestatem eius. & duos
uiros qui stabant cum illo
Et factum est cum discer

derent ꝗbillo. atte
truſ adilh̄m. praecep
tor bonum eſt nobiſ
hic eſſe. faciamuſ tria
tabernacula. unum
tibi. & unum moyſi. &
unum heliae. neſcienſ
quid diceret. haec autē
illo loquentē facta eſt
nubſ & obumbrauit eoſ
& timuerunt. intranti
buſ illiſ innubē
uox facta eſt denube
dicenſ. hic eſt filiuſ
meuſ dilectuſ ipſum
audite. & dum fieret
uox inuentuſ eſt ihſſoluſ
& ipſi tacuerunt & nemi
ni dixerunt in illiſdie
buſ quid quam exhiſ
que uiderant; factum
eſt autem inſequenti l. c
die diſcendentibuſ illiſ l. c1
demonte occurrit illiſ
turba multa. & ecce uir
de turba exclamauit
dicenſ; magiſter ob
ſecro reſpice in filiū
meum quia unicuſ eſt
mihi. & ecce ſpſ adprae
hendit illum & ſubito
clamabat & elidit & diſ
ſipat eum cum ſpuma
& uix diſcedit dilaceanſ
eum. & rogaui diſcipu
loſ tuoſ ut eiecerint illū
& non potuerunt. reſpon
denſ autem ihſ dixit;
O generatio infidelis &
peruerſa. uſquequo
ero apud uoſ & patiar
uoſ. adduc huc filium
tuum. & cum accederet
eliſit illum daemoniū
& diſſipauit; & increpauit ihſ ſpm̄ inmundū
& ſanauit puerum & red
dedit illum patri eiuſ;
Stupebant autem omniſ
in magnitudine dei. Omnib;
quemirantibuſ in omnibuſ
quae faciebat. dixit ad
diſcipuloſ ſuoſ. ponite
uoſ in cordibuſ ueſtriſ

sermones istos. filius enim homi
nis futurum est ut tradatur
in manus hominum. at
illi ignorabant uerbum
istud. & erat uelatum
ante eos ut non sentirent illud, & timebant
interrogare eum de hoc
uerbo. Intrauit autē
cogitatio in eos quis eo
rum maior esset. &. dt
ihs uidens cogitationis
cordis illorum. adprae
hendens puerum statuit
eum secus se. & ait illis
Quicumque susceperit
puerum istum in nomine
meo me recepit. & qui
cumque me recepit. re
cepit eum qui me misit.
Nam qui minor est inter
omnes uos hic maior. ē.
Respondens autem iohan
nis dixit. praeceptor
Uidimus quendam in no
mine tuo eiẹcientem
daemonia & prohibui

mus eum. quia non sequi
tur nobiscum. & ait ad
eum ihs. nolite prohibere
Qui enim non est aduersū
uos pro uobis est.

XXVIII

Factum est autem
cum complerentur dies
adsumptionis eius. &
ipse faciem suam fir
mauit ut ir& hierusalē
& misit nuntios ante con
spectum suum & euntes
intrauerunt in ciuitatem
samaritanorum ut pa
rarent illi & non rece
perunt eum quia fa
cies eius erat euntis hie
rusalem. Cum audis
sent autem discipuli eius
iacobus & iohannis dix
erunt. dne uis dicimus
ut ignis discendat de caelo
& consumat illos. & con
uersus increpauit illos
& abierunt in aliud
castellum. Factum. ē.

XXVIII

tu ambulantibus illis

inuia· dixit quidam ad
illum· ꝙ Sequar te quocum
que ieris· & ait illi ihs·
Uulpes foueas habent
& uolucres caeli nidos
filius autem hominis non
habet ubi caput reclinet
Ait autem ad alterum;
Sequere me· Ille autē dixit
Dñe permitte mihi pri
mum ire & sepelire pa
trem meum· ꝙ dixit quei
ihs· sine ut mortui sepe
liant mortuos suos· tu
autem uade adnuntiare
regnum dei· & alter ait·
Sequar te dñe· sed pri
mum permitte mihi re
nuntiare his quae domi
sunt; ait illi ihs· Ne
mittens manum suam
in aratrum & aspiciens
retro· aptus est regno dei·

Postea autem de
signauit dns & alios
lxxii· & misit illos bi
nos ante faciem suam
in omnem ciuitatem & lo
cum quo erat ipse ue
turus· & dicebat illis
Messis quidem multa ope
rarii autem pauci· ꝙ Roga
te ergo dñm messis ut
mittat operarios in mes
sem suam· ꝙ Ite ecce ego
mitto uos sicut agnos
inter lupos· ꝙ Nolite
portare sacculum· ne
que peram· neque cal
ciamenta· & neminem
per uiam saluetis·
In quacumque domum in
trauertis primum di
cite· pax huic domui·
Et si ibi fuerit filius pa
cis requiescet super illā
pax uestra· Sin autem
aduos reuertetur·
In eadem autem domum
manete edentes & bi
bentes quae apud illos
sunt· Dignus est enim
operarius mercede sua
Nolite transire de domo

l.cxm solus

indomum; & inquacum
que ciuitate intrauerti
& susceperint uos mandu
cate que apponuntur uo
bis. & curate infirmos
qui in illa sunt. & dicite
illis adpropinquauit in
uos regnum di; Inqua
cunque ciuitatem intra
uertis & non receperint
uos. & euntes inplateas
eius dicite. & iam pulue
rem qui adhesit nobis
de ciuitate uestra inpe
dibus nostris. & tergi
mus in uos; Tamen hoc
scitote quia adpropin
quauit regnum di;
Dico uobis. quia sodo
mis in die illa remissius
erit quam illi ciuitati.

l.cxv
f mcviii

Vae tibi corazain. Vae
tibi. b & h saida. quia
si in tiro & sidone fac
tae fuissent uirtutes.
que in uobis factę sunt
olim in cilicio & cinere

l.cxiii
m lxxxv
ff
m lv

l.cxiii
f mxcviii
ff
m xc vi
to lxx

sedentes penitere nt.
Verumtamen tiro & sidon
remissius erit in iudicio
quam uobis. & tu caphar
naum usque in cęlum &
altata usque in infernum
demergeris; Qui uos au
dit me audit. & qui sper
nit uos me spernit. qui
autem me spernit. sper
nit eum qui me misit;

xxxi
l.cxvii
solus

Reuersi sunt autem
lxxii. Cum gaudio dicentes
Dñe & iam dęmonia subi
ciuntur nobis in nomine
tuo. & ait illis. uidebam
satanan. sicut fulgor
de caelo cadentem. Ecce
dedi uobis. potestatem
calcandi super serpen
tes & scurpiones & su
pra omnem uirtutem
inimici. & nihil uos noce
bit. Uerumtamen in hoc
nolite gaudere quia spi
uobis subiciuntur.
Gaudete autem quod

nomina uestra scripta sunt
Lxviii· in caelis; In ipsa hora &
mcx· ultauit in spū sco & dixit
Confitebor tibi pater
dne caeli & terrae quod
abscondisti haec a sapi
entibus & prudentibus
& reuelasti ea paruolis
& iam pater quia sic
placuit ante te: Omnia
mihi tradita sunt a patre
meo· & nemo scit qui sit
filius nisi pater· & qui
sit pater nisi filius· &
cui uoluerit filius reue
lare; & conuersus ad
discipulos suos dixit;
Beati oculi qui uident
que uidetis· Dico enim
uobis· quod multi pro
phetae & reges uolue
runt uidere que uos
uidetis· & non uiderunt
& audire que auditis
& non audierunt;
xxxii· Et ecce quidam
legis peritus surrexit
temptans illum· & dicens
Magister quid faciendo
uitam aeternam possi
debo· at ille dixit ad eu·
Intellege quid scriptum
est· quomodo legis· ille
respondens dixit· Dili
gis dm tuum ex toto
corde tuo & ex tota ani
ma tua & ex omnibus uiri
bus tuis· & ex omne mente
tua & proximum tuum
sicut te ipsum· dixitq;
illi· recte respondisti
hoc fac & uiues;
Ille autem uolens· iustifi
care se ipsum· dixit ad
ihm· & quis est meus proxi
mus· Suscipiens autem
ihs dixit· homo quidam
descendebat ab hieru
salem in hiericho· & in
cidit in latrones qui
& iam despoliauerunt
illum & plagis inpositis
abierunt semi uiuo
relicto· accidit autem

ut sacerdus quidam dis
cenderit eadem uia. & uiso
illo praeterluit. Simili
ter & leuita cum esset & se
cus locum & uidisset eum
pertransiuit. Samarita
nus autem quidam iter
faciens. uenit secus eum
& uidens eum misericor
dia motus est & adpro
pians alligauit uulne
ra eius infundens oleū
& uinum & inponens illū
in iumentum suum; duxit
in stabulum & curam
eius egit. & altera die
protulit duos denarios
& dedit stabulario &
ait. Curam illius habe
Et quodcumque super
erogaueris ego cum
rediero reddam tibi.
Quis horum trium uide
tur tibi proximus fuis
se illi qui incidit in la
trones. at ille dixit.
Qui fecit misericordiā

in illo. & ait illi ihs. uade
& tu fac similiter.

xxxiii Factum est autem dū
irent & ipse intrauit in
quodam castellum. &
mulier quedam martha
nomine excepit illum
in domum suam. & huic
erat soror nomine maria
que & iam sedens secus
pedes dni audiebat
uerbum illius. Martha
autem circa frē
quens ministerium que
stetit & ait. Dne non est
tibi cure quod soror mea
reliquit me sola minis
trare. dic ergo illi ut
me adiuuet. & respon
dens dixit illi dns. Mar
tha. Martha. sollicita
es. & turbaris circa
plurima. porro unum
est necessarium. Ma
ria optimam partem
elegit que non auferē
tur ab ea.

xviii ET FACTVM EST CVM
esset in loco quodam
orans. ut cessauit. dix̄
unus ex discipulis eius ad
eum. Dñe doce nos orare
sicut & iohannes docuit
l.cxxiii discipulos suos. & ait
finxlm illis. Cum oratis dicite
Pater sc̄ificetur nomen
tuum. adueniat regnū l.cxxv
tuum. panem nostrum fin.lm.
cottidianum. Da nobis
cottidie. & dimitte no
bis peccata nostra.
Siquidem & ipsi dimit
timus omni debenti nobis
& ne nos uiduc̄as in tēp
l.cxxvi tationem. sed & a malo illos
solus Quis uestrum habebit
amicum. & ibit ad illū
media nocte & dicet
illi. Amice. Como
da mihi tres panes.
q̄m amicus meus ue
nit ad me. & non habeo
quod ponam ante illum
Et ille de intus respon
dens. dicat. Noli mihi
molestus esse. Iam os
tium clausum est & pu
eri mecum sunt in cubile
Non possum surgere & dare
tibi. & ille si per seuera
uerit pulsans. dico uobis.
& si non dabit illi. surgens
eo quod amicus sit. prop
ter improbritatem ta
men eius surgit & dabit
illi. quod quod hab & ne
cessarium. Et ego uobis
dico. petite & dabitur
uobis. querite & inue
nietis. pulsate & aperie
tur uobis. Omnis enim
qui petit accepit & qui
querit inuenit & pul
santi aperietur.
Quis autem ex uobis pa
trem petit panem. num
quid lapidem dabit illi
aut si piscem. numquid
propisce serpentem
dabit illi. aut si petie
rit ouum numquid
porrigit illi scorpio
nem. Si ergo uos cū
sitis mali. nostis bona
dare filiis uestris.
Quanto magis pater
uester de celo dabit

spm bonum petentibusse.

XXXV. l.cxxvi. m.cxviii

ET erat eiciens dae
monium & illud erat mutū
& cum eiecisset daemoniū
locutus est mutus. & ad
mirate sunt turbae.

l.cxxvii m.cxxi s.mxxxii

Quidam autem ex eis dix
erunt in belzebub prin
cipe demoniorum eiecit
demonia. & alii temptan

l.cxxviii m.cxxvii

tes. signum de caelo quere
bant abeo. Ipse autem

l.cxxviii m.cxxii s.mcxxxiii

ut uidit cogitationes eorū
dixit eis. Omne regnum
in seipsum diuisum deso
labitur. & domus supra
domum cadit. Si autem
& sathanas in seipsum diui
sus est. quomodo stabit
regnum ipsius. quia dicitis
in belzebub. eicere me
daemonia. Si autem ego
in belzebub. eicio dae
monia. filii uestri in quo
eiciunt. Ideo iudices
uestri. ipsi erunt. Por
ro. Si in digito dei eicio
daemonia. profectus
praeuenit in uobis reg
num dei. Cum fortis

armatus custodit atriū
suum in pace sunt ea que
possidet. Si autem for
tior illo superuenit &
uicerit eum uniuersa
arma eius auferet. in qui
bus confidebat. & spolia
eius distribuit. Qui non
est mecum aduersus est
& qui non colligit mecum
dispergit. Cum im mun
dus spūs exierit de homi
ne. perambulabat per
loca inaquosa. quer ens
requiem & non inuenies.
Dicit. Reuertar in domū
meam unde exiui. Et
& cum uenerit inuenit
scopis mundatam. & tunc
uadit & adsumit septē
alios spūs nequior esse
& ingressi habitabunt
ibi. & sunt nouissima
hominis illius peiora
prioribus.

XXXVI l.cxxxi solus

Factum est autem cum
haec diceret extollens
uocem quaedam mulier
de turba dixit illi;

l.cxxxii m.cxxviii.

Beatus uenter qui te por

tauit & ubeq̃ue fuxifti.
at ille dixit. Immo. beati
qui audiunt uerbum dei
& cuſtodiunt.; Turbis
autem concurrentibus
coepit dicere. Genera
tio haec ſignum querit
& ſignum non dabitur
illi. Niſi ſignum ionae:
Nam ſicut ionas fuit
ſignum niniuitis. ita erit
& filius hominis generatio
ni iſti.; Regina auſtri
ſurgit in iudicium cum ui
ri gnerationis huius &
condemnabit illos. quia
uenit a finibus terrae
audire ſapientiam ſalo
monis. & ecce plus ſalo
mone hic. uiri niniuitae
ſurgent in iudicio cum
generatione haec &
condemnabunt illam
quia penitentiam ege
runt. ad praedicationē
ionae. & ecce plus iona
hic. Nemo lucernam
accendit & in abſcon ſo
ponit. neque ſub modio
ſed ſupra candelabrum

ut qui ingrediuntur uide
ant lumen. Lucerna cor
poris tui eſt oculus tuus.
Si oculus tuus fuerit ſim
plex. totum corpus tuum
lucidum erit; Si autem
nequam fuerit & iam
corpus tuum tenebroſum
erit. Uide ergo ne lumen
quod in te eſt tenebre ſint.
Si ergo corpus tuum totū
lucidum fuerit. non ha
bens aliquam partem
tenebrarum. erit luci
dum totum & ſicut lucer
na fulgoris inluminabit te.
Et cum loqueretur
rogauit illum quidam
phariſeus ut prande
ret apud ſe. & ingreſſus
recubuit. phariſeus aū
coepit intra ſe. reputans
dicere. quare non bapti
zatus eſſet ante prandiū
Et ait dñs ad eum. Nunc
uos phariſei. quod de
foris eſt calicis & catini
mundatis. quod autem
intus eſt ueſtrum plenū
eſt rapina & iniquitate.

Stulti. non nequi fecit
quod deforis est. & ia
id quod intus est fecit.
Uerumtamen quod sup
est date aelymosinam
& ecce omnia munda
sunt uobis; Sed uae
uobis pharisaei. quia
decimatis mentam & ruta
& omne holus. & prae
tertis iudicium & cari
tatem di. haec autem
oportuit facere. & illa
non omittere.

Vae uobis pharisaeis qui
diligitis primas cathedras
in synagogis & salutatio
nes in foro; Vae uobis
qui estis ut monumenta
que non parent. & homi
nes ambulantes supra
nesciunt; Respondens
autem quidam ex legis
peritis. ait illi. magis
ter haec dicens, & iam
nobis contumeliam fa
cis. at ille ait. & uobis
legis. peritis. uae uobis
quia oneratis homines
oneribus que portare
non possunt. & ipsi uno
digito uestro non tan
gitis sarcinas;

t. cxl
f. mccxxxviii
Vae uobis qui aedificatis
monumenta prophe
rum. patres autem uestri
occiderunt illos. pro
fecto testificabimini
quia consentitis ope
ribus patrum uestro
rum. quia quidem ipsi
eos occiderunt. uos
autem aedificatis eorum
sepulchra; Propter
ea & sapientia dei dixit
mittam ad illos prophe
tas. & apostolos & ex
illis occident. & per
sequentur & inquira
tur sanguis omnium pro
phetarum qui effusus
est a constitutione mundi.
a generatione ista.
a sanguine abel. usque
ad sanguinem zacharie
qui periit inter altare
& aedem. ita dico uobis
requiretur ab hac ge
neratione;

t. cxli
f. mccxl

t. cxlii
f. mccxxxii
Vae uobis legis peritis

t. cxxxvi
f. mccxxxiiii

t. cxxxvii
f. mccxxviiii
f. mcxxv

t. cxxxviii
f. m. ccxxviii

t. cxxxviii
f. m. ccxxvii

quia tulistis clauem scien
tiae · ipsi non intratis &
eos qui introibant pro
hibuistis · Cum haec ad
illos dicerit · coeperunt
pharisaei · & legis periti
grauiter insistere & os
eius · obpraemire demul
tis insidiantes · & que
rentes capere aliquid
ex ore eius ut accusarent eū.

cxlm solus

cxlvii Multis autem
turbis circumstantibus
ita ut se inuicem concul
carent · coepit dicere
ad discipulos suos · ad
tende te a fermento
pharisaeorum quę est
ypocrisis · Nihil autē
opertum est quod non
reuelabitur · Neque ab
sconditum quod non scia
tur · Quam quae in tene
bris dixistis in lumine
dicentur · & quod in
aure locuti estis & in
cubilibus praedicabi
tur in tectis · Dico au
uobis amicis meis · ne
terreamini ab his

cxlv
m·xliii

cxlvi
m·xciii
m·lxxxvi

cxlvii
m·cxxiii
m xxxiii

qui occidunt corpus · &
post haec · non habent
amplius quod faciant
Ostendam autem uobis
quem timeatis · timete
eum qui postquam oc
ciderit habet potes
tatem mittere in ge
hennam · ita dico uobis
hunc timete · Nonne
quinque passeres uen
dunt dipondio · & unus
ex illis · non est in obli
uione coram dño · Sed
& capilli capitis uestri
omnes numerati sunt ·
Nolite ergo timere emul
tis passeribus plures
estis · Dico autem uobis
Qui cumque confessus
fuerit in me coram ho
minibus · & filius ho
minis confitebitur in illo
coram angelis dei · Qui
autem negauerit me
coram hominibus dene
gabitur coram angelis dei ·
Et omnes qui dicit uer
bum in filium hominis
remittetur illi · ei au

qui inspm scm blasphema
uerit nonremittitur: et·
lcxlvm Cum autem inducent uos
tm lxxxvm
xm·cxli· in synagogis: & admagis
tratus: & adpotestates
nolite sollicti esse: qua
liter aut quid respon
deatis: aut quid dicatis
Sps enim scs docebit uos
ipsa hora que oport
teat dicere.
xxviii lcxlvm solus Aīt aut eī quidā
de turba: magister
dic fratri meo ut diui
dat mecum hereditatē
at ille dixit ei O homo quis me consti
tuit iudicem aut diui
sorem super uos: dixit
que ad illos: Uidete &
cauete ab omni auari
tia: quia non in habun
dantia: cuius quam
uita est eius & his que
possedit: Dixit autē
similitudinem ad illos
dicens: Hominis cuius
dam diuitis uber ex fruc
tus ager attulit: & co
gitabat intra se dicens:
Quid faciam quod non
habeo: quo congregē
fructos meos & dixit:
Hoc faciam: destruam
horrea mea & maiora
faciam: & illuc congre
gabo omnia quenata sunt
mihi: & bona mea: & dicā
animae meae: Anima ha
bes multa bona posita
in annos plurimos re
quiesce comede: bibe:
epulare: Dixit autem
illi ds: Stultae hac noc
te animam tuam repe
tunt a te: Quae autem
parasti: cuius erunt:
Sic est qui sibi thesauri
zat & non est in deum dives:
xl Dixit aut eī ad dis
tcl discipulos suos: Ideo
fmxlvm dico uobis: Nolite solli
citi esse animae uestre
Quid manducetis: neque
corpori quid uestiamini
anima plus est quam
esca: & corpus quam ues
timentum: Considerate
cor uos quia non seminant
Neque metunt: quibus non
est cellarium neque hor

rum · &dñs pascit illos;
Quanto magis uos plu
res estis illis; Quis autē
uestrum cogitando po
test adicere ad statu
ram suam cubitum unū·
Si ergo neque quod mi
nimum est potestis·
quid de ceteris sollicti
estis· Considerate lilia
quomodo crescunt non
laborant neque neunt
Dico autem uobis· nec
salomon in omni glo
ria sua uestiebatur
sicut unum ex istis· Si
autem fenum quod
hodie in agro est· &
cras in clibanum mitti
tur· ds sic uestit·
Quanto magis uos pusille
fidei· & uos nolite que
rere quid manducetis
aut quid bibatis & noli
te insublimi tolli· haec
enim omnia gentes
mundi querunt· pater
autem uester scit· qm
his indigetis; Uerum
tamen querite regnū di

l·c·l·i
solus·

l·c·l·ii
m·c·xc·iii
n
m·c·viii

l·c·l·iii
m·x·l·vi

l·c·l·iiii
solus

l·c·l·v
m·c·c·l·x·ii

& haec omnia adicientur
uobis; Nolite timere
pusillus grex· quia con
placuit patri uestro·
dare uobis regnum; Ven
dite que possidetis &
date elemosinam·
Facite uobis saculos qui
non ueterescunt the
saurum non deficientē
in celis· quo fur non
adpropriat· neque
tinea corrumpit· ubi
enim thesaurus uester
est ibi & cor uestrū erit·
Sint lumbi uestri prae
cincti & lucerna ar
dentes in manibus uestris
& uos similes hominib;
expectantibus dm
suum quando reuertā
tur a nuptiis; ut cum
uenerit & pulsauerit
confestim aperiant ei·
Beati serui illi quos cum
uenerit dns inuenerit
uigilantes· Amen dico
uobis· quod praecin
get se & faciet illos dis
cumbere· & transiens

ministrauit illis. & si uene
rit in secunda uigilia. &
si in tertia uigilia uenerit
& ita inuenerit beati sunt
l. clvi serui illi. ¶ Hoc autem sci
f. mcclxm te quōm si sciret pater
f. mclv. familias qua hora fur
uenerit. uigilar& utique
& non sineret perfodiri
domum suam. & uos state
parati. quia qua hora
non putatis filius homi
l. clvii nis uenit; Att autem ei
f. mcclxii petrus. Dñe ad nos dicis
hanc parabulam. an
& ad omnes dixit autē
dñs. Quis putas est fide
lis dispensator & pru
dens. quem constituit
dñs super familiam suā
ut d& illis in tempore
tritici mensuram;
Beatus ille seruus quē
con uenerit dñs inueni&
ta facientem; Uere
dico uobis. Quia super
omnia qui possidet&
constituet illum. ¶
l. clvm Quod si dixerit seruus
f. solus ille in corde suo. moram

facit dñs meus uenire.
& coeperit percutere
pueros & ancillas. & ede
re & bibere & inebriare.
Uenit& autem dñs serui
illius in die qua non spe
rat. & hora qua nescit
& diuidet eum partem
que eius cum infidelibus
ponet; Ille autem
seruus qui cognouit uo
luntatem dñi sui. & non
praeparauit & non fe
cit secundum uoluntatē
eius. uapolaut multas.
Qui autem non cognouit
& fecit digna plagis
uapoldbit paucis. ¶
Omni autem cui multū
datum est multum que
rtur abeo; & cui com
mendauerunt multū
plus petent abeo;
[XLi] Ignem ueni mittere
in terram. & quid uolo
nisi ut accendatur
baptisma habeo bap
tizari. & quomodo
coartor usquedum
perficiatur. ¶

Putatis quia pacem uenire dare interram. Non. Dico uobis. sed separationē.
Erunt & hoc quinque in domo una. Diuisi tres in duo. & duo in tres diuidentur. pater in filiū & filius in patrem suū mater in filia. & filia in matrem suam. Socrus in nurum suam & nurus in socrum suam. Dicebat autem & ad turbas. Cum uideritis nubem orientē ab occasu. statim dicitis Nimbus uenit. & ita fit. & cum austrum flantem uideritis. dicitis quia æstus erit & fit. Ypocrite faciem caeli & terrae nostis probare. hoc autē tempus. quomodo non probatis. quid autem & a uobis ipsis. non iudicatis quod iustum est. Cum autem uadis cum aduersario tuo ad principem iuua da operam liberari ab illo. ne forte trahat te ad iudicem. & iudex tradat te actori. & actor mittat te in carcerem. Dico tibi. non exies inde. donec & iam nouissimum reddas quadrantem.

xlii

Aderant autem quidam in ipso tempore nuntiantes illi de galileis quorum sanguinem pilatus miscuit cum sacrificiis eorum. & respondens dixit illis. putatis quod hi galilei pre omnibus galileis peccatores fuerunt quia talia passi sunt Non. dico uobis. Sed nisi penitentiam habueritis omnes similiter peribitis. Sicut illi decem & octo supra quos cecidit turris in si loam & occidit eos. Putatis quia & ipsi debitores fuerunt pre omnes homines habitantes in hierusalem. Non. dico uobis. Sed si non penitentiam egeritis omnes similiter peribitis. Dicebat autem hanc similitudinem. arborem

lxim. solus

feci. habebat quidam
plantatam in uinea sua
& uenit querens fructum
in illa. & non inuenit;
Dixit autem ad cultorem
uineae. Ecce anni tres sunt
& quo ueneo. quaerens
fructum in ficu hac
& non inueneo;, Succide
ergo illam ut quid & iam
terram occupat;, at ille
respondens: dixit illi;
Dñe dimitte illam & hoc
anno usque dum fodeam
circa illam & mittam
coffinum stercoris;
& si quidem fecerit fruc
tum. sin autem in futurū
succidesam.;

xLm. Erat autem docens
in synagogis eorum sabba
tis. & ecce mulier quae ha
bebat spm infirmitatis
annis. xviii. & erat in
clinata nec omnino po
terat sursum respicere.
Quam cum uiderit ihs
uocauit ad se. & ait illi
Mulier dimissa. es ab
infirmitate tua.

Et inposuit illi manum &
confestim erecta est
& clarificabat dm;, res
pondens autem archi
synagogus. indignans
Quia sabbato cu curasset
ihs dicebat turbis; Sex
dies sunt in quibus opor
tet operari. In his ergo
uenite & curamini. &
non in die sabbati.
Respondit autem ad illū
dns & dixit. ypocrite
Unusquisque uestrum
sabbato non soluit bouē
suum aut asinum a praese
pio & ducit ad aqua
re;, hanc autem filiam
abrahe quam alligauit
satanas;, ecce decim &
octo annis non oportuit
solui a uinculo isto. die sab
bati. & cum haec dicerit
erubescebant omnes
aduersarii eius;, & om
nes populus gaudebat
in uniuersis quae glorio
se fiebant ab eo;

xLmi Dicebat ergo cui.
simile est regnum di

& cui simili estimabo illum.
Simile est grano sinapis
quod acceptum homo
misit in hortum suum &
creuit. & factum est in
arborem magnam. & uolu
crescaeli requie uerunt
in ramis eius; & iterum dixit
cui similem aestimabo regnum dei; Simile est fermen
to quod accepto mulier
abscondit in farine sa
ta. ria donec fermenta
retur totum;

lclxxii
in lxv

Lv. ET IBAT PERCIVITATES
evitu
lxxvi
lii
& castella docens. & iter
faciens in hierusalem;
Ait autem illi quidam. dñe
lv si pauci sunt. qui saluan
tur. Ipse autem dixit ad
illos. contendite intra
re per angustam portam quia multi dico uo
bis. querunt intrare &
non potuerunt;
clxxi
lx Cum autem intrauerit
pater familias & clau
serit ostium & incipie
tis foras stare & pulsa
re ostium dicentes. dñe
aperi nobis. & respon
dit. dico uobis. nescio
uos. undesitis; Tunc in
cipietis dicere. manducauimus coram te & bibi
mus. & in plateis nostris
docuisti. & dicet uobis.
Nescio uos undesitis; Discedite ame omnes operarii
iniquitatis ibi erit fletus
& stridor dentium:
Cum uideritis abraham
& isaac & iacob. & omnes
prophetas. in regno dei
Uos autem expellit foras.
Et uenient ab oriente &
occidente & aquilone
& austro & accumbent in
regno dei. & ecce sunt no
uissimi qui erant primi &
sunt primi qui erant nouissimi. In ipsa die accesserunt
quidam pharisaeorum
dicentes illi. & i. & uade
hinc. quia herodes uult te.
& ait illis. ite dicite uulpi
illi. Ecce eicio daemonia & sanitates. per ficio hodie
& cras. & tertio die con
summor Uerumtamen

oportet me hodie & cras
& sequenti ambulare qua
non capit proph&am
perire extra hierusalē
t·clxxv. m·ccxli. Hierusalem · hierusalē
quae occidis prophe
tas & lapidas eos qui
mittuntur ad te · quo
tiens uolui congrega
re filios tuos quemad
modum auis nidum
suum sub pinnis & no
t·clxxvi solus luisti · ecce relinqui
tur uobis domus uestra
deserta ; Dico autem
uobis · quia non uidebi
tis me donec ueniat cū
dicitis benedictus qui
uenit in nomine dñi ;
xlvi. t·clxxvi solus Et factum est cum
intrarit in domum cui
usdam principis pha
risæorum sabbato man
ducare panem · & ipsi
observabant eum ;
t·clxxvii m·cxvi m·xxv Et ecce homo quidam
hydropicus erat ante
illum · & respondens
ihs dixit ad legis pe
ritos & pharisæos

dicens · Si licet sabbato
curare · at illi tacuerunt
Ipse uero ad prehen
sum sanauit eum ac
dimisit · & respondens
ad illos dixit ; Cuius
uestrum asinus · aut bos
in puteum cadit & non
continuo extrahit illū
die sabbati · & non po
terant ad haec respon
t·clxxviii solus dere illi · Dicebat
autem & ad inuitatos
parabulam intuens
Quomodo primos accu
bitos diligerent dicens
ad illos · Cum inuitatus
fueris ad nuptias non
discumbas in primo loco.
Ne forte honoratior
te sit inuitatus a beo
& ueniens is qui te & illū
uocauit dicat tibi.
Da huic locum · & tunc
incipias cum rubore
nouissimum locū tenere.
Sed cum uocatus fueris
ua de recumbe nouissi
mo loco · ut cum uenerit
qui te inuitauit dicat tibi

Amice·ascende superius
tunc erit tibi gloria
cum simul discumbenti
clxxvm bus· quia omnis quise&
cxxxi altat humeliabitur
& quisse humiliat &al
clxxvm tabitur; Dicebat autē
bolus & ei quise inuitauerat
Cum facis prandium aut
cenam Noli uocare ami
costuos· neque fratres
tuos· neque uicinos tuos
Neque diuites· Ne for
te ipsi te reinuitent
& fiat tibi retribitio
Sed cum facis conuiuium
uoca pauperes· debi
les· clodos· cecos· & bea
tus eris qui non habent
unde retribuer & tibi·
Retribuetur enim tibi
in resurrectione
iustorum· Haec cum au
disset quidam de simul
discumbentibus· dixit
illi· beatus qui mandu
cabit panem in regno dei·
clxxxi Atipse dixit ei· Homo
cxxxi quidam fecit cenam
magnam· & uocauit
multos· & misit seruum
suum hora cene dicere
inuitatis ut uenirent
qui iam parata sunt oma
Et coeperunt omnes si
mul excusare· Primus
dixit· uillam emi· & ne
cesse habeo exire· &
uidere illam· rogote
habeme & excusatum·
Et alter dixit· iugabouī
emi quinque· & eo pro
bare illa· Rogote habe
me & excusatum; & alius
dixit· uxorem duxi; &
ideo uenire nonpossum·
Et reuersus seruus· nun
tiauit haec· domino suo·
Tunc iratus pater fami
lias· dixit seruo suo·
Exi cito in plateas ciui
tatis & uicos & paupe
ros· ac debiles & ceecos
& clodos introduc huc·
Et ait seruus· dne fac
tum est· ut imperasti·
Et adhuc locus est· &
ait dns seruo· exi in
uias & sepes & compelle
intrare ut impleatur
domus mea·

Scd

Dico autem uobis. quod
nemo uirorum illorum
qui uocati sunt gustabunt
cenam meam;

XLVII
l. clxxxii
m. xcvi.

IBANT AUTEM TURBE
multae cum eo. & conuer
sus. dixit ad illos.; Si quis
uenit ad me. & non odit
patrem suum & matrem
suam & uxorem & filios
& fratres & sorores.
Adhuc autem & animam suam
Non potest meus esse
discipulus.; Quis enim
ex uobis. uolens turrem
non aedificare. Nonne
prius sedens computat
sumptus qui necessarii
sunt. Si hab& ad perfi
ciendum ne post ea quā
posuerit fundamentum.,
& non potuerit profice
re omnes qui uident in
cipiant illudere ei. di
centes. Quia hic homo
coepit aedificare & non
potuit consummare;
Aut quis rex iturus com
mittere bellum aduer
sus alium regem. Nonne

l. clxxxiii
solus

sedens prius cogitat.
Si potest cum decem mil
bus occurrere ei. qui
cum uiginti milibus ue
nit ad se; Alioquin ad
huc illo longe a gente
legationem mittens;
Rogat ea que pacis sunt.
Sic ergo omnes ex uobis
qui non renunciauerit
omnibus que possedit:
non potest meus esse
discipulus.; Bonum est
sal. Si autem sal quo
que. euanuerit in quo
condietur. Neque in terram
neq: in sterquilinium utile est
Sed foras mittitur qui
hab& aures audiendi
audiat.; Erant autē
ad propinquantes ei
publicani & peccato
res ut audirent illum.
& murmurabant pha
risei & scribae. dicen
tes.; Quia hic peccato
res recepit & mandu
cat cum illis.; & ait ad
illos. parabulam istam
dicens. Quis ex uobis.

homo qui hab& centum
oues· & si perdiderit
unam & illis· Nonne di
mittit nonaginta noue
in deserto· & uadit ad
illam que perierat donec
inueniat illam; & cum in
uenerit eam inponit in
humeros suos gaudens;
& ueniens domum conuo
cat amicos & uicinos di
cens illis; Congratula
mini mihi quia inueni
ouem meam que perie
rat· Dico uobis· quod
ita gaudium erit in cę
lo· super uno peccato
re pententiam agente
quam super nonaginta
nouem iustos qui non
indigent pententiam;
Aut quae mulier habens
dragmas decem si perdi
derit dragmam unam
Nonne accendit lucer
nam & euertit domum
& querit diligenter
donec inueniat; & cum
inuenerit conę uocat
amicas & uicinas dicens

t· clxxxviii
m clxxxvii

Congratulamini mihi
quia inueni dragmam
quam perdideram· ita
dico uobis· gaudium erit
coram angelis dei· super
unum peccatorem pen
tentiam agentem·;

xlviii Ait autem· homo quida
habuit duos filios· &
dixit adulis centior
& illis patri· Pater
da mihi portionem sub
stantiae quę me contin
git· & diuisit illi substan
tiam·; & non post mul
tos dies congregatis
omnibus adulis centior
filius peregre profec
tus est in regionem lon
ginquam· & ibi dissipa
uit substantiam suam
uiuendo luxoriose·
Et post quam omnia
con summasset· facta
est fames ualida in re
gione illa· & ipse coepit
egere· & abiit & adhe
sit uni ciuium regionis
illius· & misit illum in
villam suam ut pasceret

c lxxxviii
silur:

porcos; & cupiebat imple
re ubtremsiuum · desili
quis quas porci mandu
cabant · & nemo illi dabat
In se autem reuersus dixit.
Quanta mercenarii patris
mei habundant panib;
ego autem hic fame pereo
Surgam & ibo adpatrem
meum · & dicam illi · pater
peccaui incelum & cora
te & iam non sum dignus
uocari filius tuus · fac
me sicut unum demerci
narius tuus; & surgens
uenit adpatrem suum
Cum autem adhuc lon
ge esset · uidit illum
pater ipsius · & miseri
cordia motus est · & ad
currens cecidit supra
collum eius & osculatus
est illum; Dixitque
ei filius · pater peccaui
incelum · & coram te ia
non sum dignus uocari
filius tuus · Dixit autem
pater adseruos suos:
Cito proferte stolam
primam & induite illum

& date anulum in manu
eius · & calcia menta in
pedibus eius · & adduci
te uitulum saginatum
& occidite & manduce
mus & epulemur · quia
hic filius meus mortuus
erat · & reuixit · perie
rat & inuentus est;
Et coeperunt epulare.
Erat autem filius eius
senior inagro · & cum
ueniret & adpropin
quaret domui audiuit
symphoniam & chorum
& uocauit unum deseruo
rum & interrogauit quae haec
essent · Ipse dixit illi ·
frater tuus uenit · & occi
dit pater tuus uitulum
saginatum quia saluum
illum recepit · Indigna
tus est autem & nole
bat introire; pater
ergo illius · egressus
coepit rogare illum
At ille respondens dix
patri suo · Ecce tot
annis seruio tibi · &
numquam mandatum

tuum praeterii. & num
quam dedisti mihi. hedū
ut cum amicis meis epu
larer. sed post quam
filius tuus hic qui deuo
rauit substantiam suam
cum meretricibus uenit
& occidisti illi uitulum
saginatum; At ipse
dixit illi. fili tu semper
mecum es & omnia mea
tua sunt. Epulare autē
& gaudere oportebat
quia frater tuus hic
mortuus erat & reuix̄
perierat & inuentus ē.

1 Dicebat autem ad
discipulos suos. Homo
quidam erat diues qui
habebat uilicum. &
hic diffamatus est
apud illum. quia dissi
pasſit bona ipsius &
uocauit eum & ait illi
Quid hoc audio de te
redde rationem uili
cationis tuae. Jam enim
non poteris uilicare
Ait autem uilicus intra

se. quid faciam. quia
dns meus aufert a me
uilicationem fodere
non ualeo. mendicare
erubesco. Scio quid
faciam. ut cum amotus
fuero uilicatione re
cipiant me in domus suas
Convocatis itaque sin
gulis debitoribus domi
ni sui. Dicebat primo
Quantum debes dno meo
At illi. centum cados
olei. Dixit que illi. Ac
cipe cautionem tuam
& sede cito. scribe quin
quaginta. Deinde
alio dixit. Tu uero
quantum debes. Qui
ait. centum choros tri
tici. Ait illi. Accipe li
teras tuas. & scribe oc
tuaginta. & laudabit
dns uilicum iniquitatis
Quia prudenter fecisſit
quia filius huius seculi
prudentiores filiis lu
cis in generatione sua sunt.
Et ego uobis dico.

facite uobis amicos de mam
mona iniquitatis: ut cum
defeceritis recipiant uos
in aeterna tabernacula..
Qui fidelis est in minimo
& in maiore fidelis est
& qui in modico iniquus est
& in maiore iniquus est
Si ergo in iniquo mammo
na fidelis non fuistis
quod uestrum est quis
credit uobis: & si alie
no fidelis fuistis quod
uestrum quis dabit uobis.
Nemo seruus potest duo
bus dominis seruire: aut
enim unum odio habebit. & alteri
diliget. aut unum adhere
bit & alterum contemnet.
Non potestis deo seruire
& mammonae. Audie
bant autem omnia hec
pharisaei qui erant
auari. & deridebant
illum. & ait illis: uos
estis qui iustificatis uos
coram hominibus: deus
autem nouit corda uestra
Quia quod hominibus

t.xcm
f.mcv

t.xcm
f.xxxiii

t.xcv
f.mcxx
mcv.

t.xcvi
solus

altum est abominatio
est ante deum. Lex pro
phete usque ad iohannem
ex eo regnum dei euan
gelizatur. & omnis
in illud uim facit.
Facilius est autem celum
& terram praeterire
quam de lege unum api
cem cadere. Omnis qui
dimittit uxorem suam
& ducit alteram moecha
tur. ut qui dimissam
a uiro ducit moechatur.

Homo quidam erat diues
& induebatur purpu
ra & bysso. & epula
batur cotidie splen
dide. & erat quidam
mendicus nomine la
zarus. qui iacebat ad
ianuam eius ulceribus
plenus cupiens saturari
de micis que cade
bant de mensa diuitis.
sed &
canes uenientes lin
gebant ulcera eius.
Factum est autem ut mo

t.xci
f.mxlviii

t.xcii
solus

reretur mendicus & por
taretur ab angelis in si
nu abrahe.; Mortuus
est autem & diues & se
pultus est in inferno:
Eleuans autem oculos
suos cum esset & in tormen
tis: uidit abraham
alonge & lazarum in
sinu eius.; & ipse clamans
dixit. pater abraham
miserere mei & mitte
lazarum ut intingat
extremum digiti sui in
aqua ut refrigerit
linguam meam quia cru
cior in hac flamma.
& dixit illi abraham.
fili recordare quia re
cepisti bona in uita tua.
& lazarus similiter mala
Nunc autem hic consola
tur. tu uero cruciа
ris. & in his omnibus in
ter uos & nos. chaus
magnum firmatum est
ut hi qui uolunt hinc
transire ad uos non pos
sint. neque inde huc
transmeare. & ait. ro
go ergo te pater ut
mittas eum in domum
patris mei habeo enim
quinque fratres ut tes
tetur illis. ne & ipsi ue
niant in hunc locum tor
mentorum.; & ait illi
abraham. habent moy:
sen. & prophetas audi
ant illos. at ille dixit.
Non pater abraham. sed
si quis ex mortuis ierit
ad eos penitentiã agent.
At autem illi. si mor sen
& proph&as. non audi
unt neque si quis ex mor
tuis surrexerit credent.

Lii Et ad discipulos suos. ait.
Impossibile est ut non
ueniant scandala. uae
autem illi per quem ue
niunt. utilius est illi.
Si lapis molaris inpona
tur circa collum eius.
& proiciatur in mare
quam ut scandalizet
unum de pusillis istis.
Attendite uobis. si pec ca

uerit frater tuus increpa illum. & si pnitentiam egerit dimitte illi. & si septies in die peccauerit in te. & septies in die conuersus fuerit ad te dicens. pnitet me dimitte illi. & dixerunt apostoli dne adauge nobis fidem. Dixit autem dns Si habueritis fidem sicut granum sinapis dicere huic arbori morire. eradicare & transplantare in mare & obediet uobis. Quis autem uestrum habens seruum arantem aut pascentem qui regresso de agro dicat illi statim transi recumbe & non dicit ei para quod cenem & praecinge te & ministra mihi donec manducem & bibam. & post haec tu manducabis & bibes. Numquid gratiam habet seruo illi. Quia fecit quę sibi imperauerat. non puto sic & uos cum feceritis omnia quę praecepta sunt uobis. Dicite serui inutiles sumus quod debuimus facere fecimus.

Lm Et factum ē dum iret in hierusalem transiebat per mediam samariam & galileam. & cum ingrederetur quodam castellum occurrerunt ei decem uiri leprosi. qui stetere runt alonge & leuauerunt uocem dicentes. Jhū praeceptor miserere nostri. Quos ut uidit. dixit ite ostendite uos sacerdotibus. Et factum est dum irent mundati sunt. unus autem ex illis quia mundatus est. regressus est cum magna uoce magnificans dm. & cecidit in faciem ante pedes eius gratias

agens. & hic erat sama
ritanus. ; Respondens
autem ihs dixit. Nonne
decim mundati sunt &
nouem ubi sunt. Non est
inuentus qui redir &
dar & gloriam do. nisi
hic alienigena. & ait
illi. Surge uade quia
fides tua te salu fecit.

lccvr
Tm ccxviii
Ta
m. lxxxiii

lccvii
Tm ccl xi

Lim. Interrogatus aũ
a pharisęis. quando
uenit regnum di. Res
pondit eis. & dixit.
Non uenit regnum di cũ
ob seruatione. Neque
dicent. Ecce hic. aut
ecce illic. Ecce enim
regnum di intra uos e.
Et ait ad discipulos. Ue
nient dies quando de
sidertis. uidere unũ
diem. filii hominis &
non uidebitis. & dicent
uobis. Ecce hic. ecce
illic. nolite ire neque
sectemini. ; Nam sicut
fulgor coruscans de
sub caelo; in ea que

l. ccii
Tm cc lv

lccv
Tm cc lvi

lccvi
Tm cc lvii
Ta
m cxlvi

lccv
Tm cc lvii

sub caelo sunt fulg &.
Ita erit filii hominis
in die sua. Primum aũt
oport & illum multipati
& reprobari a gene ra
tione hac. ; & sicut
factum est in diebus
noe. ita erit & diebus
filii hominis edebant
& bibebant uxores
ducebant & dabantur
ad nuptias usque in die
qua intrauit noe in arcam
& uenit diluuium & perdedit
omnes. ; Similiter sicut
factum est in diebus loth
edebant & bibebant.
emebant & uindebant
plantabant. aedificabant.
Qua die autem & exit loth
a sodomis. pluit ignem
& sulphor de caelo. &
omnes perdedit. Secun
dum haec erit qua die
filius hominis reuelabitur.
In illa hora qui fuerit in
tecto & uasa eius in domo
ne descendat tollere.
Et qui in agro similiter

non redeat retro.
Memores estote uxoris
loth. quicumque. quae
fierit animam suam sal
uare perd& illā &quicū
que perdiderit illam
uiuificabit eam; Dico
uobis: illa nocte erunt
duo in lecto uno. unus
adsumitur. & alter
relinquitur; Duae
erunt. molentes in unū
una adsumitur. & altera
relinquetur; Duo in
agro. unus adsumitur
& altera relinquitur.
Respondentes. dicunt
illi. ubi dñe. qui dixit
eis. ubi cumque fuerit
corpus illuc congre
gabuntur aquilę.
Dicebat autem & para
bulam ad illos. q̄m
oport& semp orare
& non deficere dicens.

Lv Judex quidam erat
in quadam ciuitate
quidē non timebat &
hominem non uerebatur.

Uidua autem quedam
erat in ciuitate illam.
& ueniebat ad eum dicens.
Uindica me de aduersa
rio meo. & nolebat per
multum tempus; Post
hęc autem. dixit intra
se. & si dē non timeo
nec hominem reuerebor.
Tamen; quia molesta est mihi
haec uidua. uindicabo
illam; Ne in nouissimo
ueniens sugill& me.,
Ait aūt dñs.; Audite quid
iud& iniquitatis dicit.
Ds autem non faciē uin
dictam electorum suo
rum clamantium ad se
die & nocte & patien
tiam habebit in illis;
Dico uobis. quia cito
faciē uindictam illorū.
Uerumtamen filius ho
minis ueniens putas
inueniē fidem in terrā.

Lvi Dixit autem & ad
quosdam. qui in se
confidebant. tam
quam iusti & aspernā

bantur · ceteros para
bulam istam ; Duo homi
nes ascenderunt in tem
plum ut orarent · unus
phariseus · & alter pu
blicanus · ; pharisеus
stans haec apud se ora
bat · Dς gratias agotibi
quia non sum sicut & ce
teri hominum rapto
res iniusti adulteri
uelud & iam hic publi
canus · ieiuno bis insab
bato · decimas do omniū
que possedeo ; & pu
blicanus alongestans
nolebat nec oculos
ad celum leuare · sed
percutiebat pectus
suum · dicens · Dς pro
pitius esto mihi pecca
tori · Dico uobis · dis
cendit hic iustifica
tus in domum suam ab
illo · Quia omnis qui
se exaltat humelia
bitur · & qui se humi
liat exaltabitur ;

Lvii Adferebantaũ

ad illum & infantes ut
eos tangeret · Quodcũ
uiderent discipuli in
crepabant illos · Ihsus
conuocans illos dixit ·
Sinite pueros uenire
ad me · & nolite eos
uetare talium est enim
regnum dī · ; Amen dico
uobis · Qui cumque non
acceperit regnum dī
sicut puer non intrabit
illud · ; & interrogauit
eum · Quidam princeps
dicens ; Magister bone
quid faciens uitam &c
nam possedebo ; Dixit
autem ei ihs · Quid me
dicis bonum · nemo bo
nus nisi solus dς · ; Man
datum nosti · non occi
des · non machaberis ·
Non facies furtum non
falsum testimonium
dices · honora patrē
tuum & matrem · Qui
dixit · haec omnia custo
diui diuuentute mea ·
Quo audito ihs · ait · ei ·

Adhuc unum tibi deest.
omnia quecumque ha
bes unde & da paupe
ribus & habebis the
saurum in celo & veni
sequere me; his ille
auditis contristatus est.
quia divers erat valde.
Videns autem illum ihs
tristem factum. dixit
Quam difficile. qui pe
cunias habent in reg
num dei intrabunt. faci
lius est enim camelum per
foramen acus transire
quam divitem intrare
in regnum dei. & dixe
runt qui audiebant
& quis potest saluus fieri
At illis. que impossibi
lia sunt apud homines
possibilia sunt apud
deum. Ait autem petrus:
Ecce nos dimisimus omnia
& secuti sumus te;
Qui dixit eis. Amen dico
vobis. Nemo est qui
reliquit domum. aut
parentes. aut fratres
aut uxorem. aut filios
propter regnum dei. &
non recipiat multum plus
in hoc tempore & in secu
lo venturo vitam aeternam.

lecxx
m cxcv
m cxviii

LVII Assumpsit autem
ihs duodecim & ait illis
Ecce ascendimus hieru
solymam & consumma
buntur omnia que scrip
ta sunt. per prophetas
de filio hominis. tra
detur enim gentibus
& inludetur & flagella
bitur & conspuetur
Et postquam flagella
verint occident eum
& die tertia resurget.
Et ipsi nihil horum in
tellexerunt. Erat ver
bum istud absconditum
ab eis. & non intellegt
bant quae dicebantur;

LVIII Factum est autem
cum adpropinqua
ret hiericho. cecus
quidam sedebat se
cus viam mendicans
& cum audiret turbam

praetereuntem inter
rogabat quid hoc essꝛ&.
Dixerunt autem ei. quod
ihs nazarenus transirꝛ&
&clamauit dicens. ihū
fili dauid miserere mei.
Et qui praeibant incre
pabant eum ut taceꝛ&
Ipse uero multo magis
clamabat. fili dauid
miserere mei. Stans
autem ihs. iussit illum
adduci ad se. & cum ad
adpropinquasset&. in
terrogabat illum dicens:
Quid tibi uis faciam. at
ille dixit illi. respice
fide tua te saluum
fecit. & confestim uidit
& sequebatur illum mag
nificans dm. & omnis
plebs ut uidit dedit lau
dem dō. ℣ Et ingres
sus perambulabat
hiericho. & ecce uir
nomine Zacheus. & hic
erat princeps publi
canorum & ipse diues
& querebat uidere

Lx
lxxxv
solus

ihm. qui esset& & non
poterat prae turba
quia statura pusillus
erat. & praecurrens
ascendit in arborem
sycomorum ut uideꝛ&
eum quia inde erat.
transiturus. & cum
uenisset& ad locum sus
cipiens ihs. uidit illum
& dixit ad eum. Zacche.
festinans descende quia
hodie in domo tua opor
tet& me manere;& fes
tinans descendit &&
cepit illum gaudens.
& cum uiderent omnes
murmorabant dicentes
Quod ad hominem pec
catorem diuertisset&.
Stans autem Zaccheus
dixit ad dm. Ecce di
midium bonorum meo
rum dō pauperi
bus. & si cui aliquid
defraudaui reddo
quadruplum. dixit
ihs ad eum. quia hodie
salus domui huic facta. ē.

eoquod & ipse filius ē.
abrahę., Uenit enim filius
hominis querere & saluū
facere quod perierat.,

lxi
l.ccxxvii
solus.

Haec illis audienti
bus adiciens. dixit para
bulam. eoquod essẽ
prope hierusalem &
quia & istimarent quod
confestim regnum dī
manifestaretur;dixit
ergo. homo quidam
nobilis abiit in regionē
longinquam accepere
sibi regnum & reuerti

l.ccxxviii
m cc lxx. Uocatis autē decem ser
uis suis. dedit illis decim
minas. & ait ad illos. ne
gotiamini dum uenio.
Ciues autē eius oderāt
illum. & miserunt post
illum dicentes;Nolu
mus hunc regnare sup
nos. & factum est ut re
dirē & accepto regno; & iussit
uocari seruos. quibus
dederat pecuniam ut
scirē. quantum quisq:
negotiatus esset;

Uenit autem primus dicēs.
Dñe mina tua decem minas
adquisiuit. & ait illi.
Euge bone serue quia
in modico fidelis fuisti.
Eris potestatem habens
super decem ciuitates.
Et alter uenit dicens.
Dñe mina tua fecit quin
que minas. & huic ait
Esto super quinque ciui
tates. & alter uenit di
cens. Dñe ecce mina tua
quam habui repositā
in sudario. Timui enim
te quia homo dus teres
tollis quod non posuisti
& metis quod non semi
nasti. Dicit ei. de ore
tuo te iudico. Serue
nequam. sciebas quod
ego dus teris homo sū.
Tollens. quod non posui
& metō quod non se
minaui & quare non
dedisti pecuniam meā
admensam. & ego ue
niens cum usuris utique
exigissem illud.

Et ad stantibus dixit.
auferte abillo mina. &
date illi qui decim minas
hab&. &dixerunt ei.
Dñe hab& decim minas
Dico autem uobis. quia
omni habenti dabitur.
dbeo autem qui non hab&
&quod hab& auferetur
abeo. Uerumtamen
inimicos meos illos qui
noluerunt me regnare
super se. adducite huc.
& interficite anteme.
Et his dictis praecedebat
ascendens hierusolymā.
Et factum est cum
adpropinquasset & bethfage. & bethaniam ad
montem qui uocatur oli
ueti. & misit duos discipulos suos. dicens. Ite
in castellum quod contra est in quo intrantes
inuenietis pullum
asine ligatum. cui nemo
unquam hominum sedit. soluite illum & ad
ducite. & si quis uos

interrogauerit quare
soluistis. Sic dicite ei
quia dns operam eius
desiderat. Abierunt
autem qui missi fuerant
& inuenerunt sicut dixit
illis. stantem pullum.
Soluentibus autem illis
pullum. dixerunt domini eius ad illos. quid
soluitis pullum. at illi
dixerunt quia dns eum
necessarium hab&.
& duxerunt illum ad ihm.
& iactantes uestimenta
sua. supra pullum & imposuerunt ihm. Euntes
autem illo sub sternebant uestimenta sua in uia.
Et cum ad propinquaret
iam ad descensum montis oliueti. coeperunt
omnes turbae. descendentium. gaudentes
laudare dm uoce magna super omnibus quas
uiderant uirtutibus
dicentes. benedictus
qui uenit rex in nomine dni.

l·ccxxxv
f m ccxiii

Pax in caelo & gloria in
excelsis·, & quidam pha
risaeorum de turbis·dix
erunt ad illum · m magister
increpa discipulos tuos

l·ccxxxvi
solus

Quibus ipse ait· dico uo
bis· quia si hi tacue
rent lapides clamarint.
& ut ad propinquauit
uidens ciuitatem · fleuit
super illam dicens·
Quia si cognouisses & tu
& quidem in hac die
tua quę ad pacem tibi·
Nunc autem abscondi
ta sunt ab oculis tuis
quia uenient dies in te
& circumdabunt te ini
mici tui uallo & circum
dabunt & coangusta
bunt undique · & ad
terram prosternent
te & filios tuos qui in
te sunt; & non relinquent
in te lapidem super la
pidem eo quod non cog
noueris tempus uisita
tionis tuae: & ingres
sus in templum coepit

l·ccxxxviii
f m·ccxl
r m·cxxxviii
lō lxxxv

l·ccxxxviii
f m·ccxl
r m·cxxxviii

l·ccxxxvii
f m ccxli
r m xxxvii

l·ccxxxviii
f m·ccxl
r m·cxxxviii
lō lxxxv

ejecere uendentes
in illo. & erentes di
centes illis·, Scriptum
est quia domus mea
domus orationis est.
Uos autem fecistis illam
speluncam latronum
& erat docens cottidie
in templo · principes
autem sacerdotum
& scribe · & principes
plebis quaerebant illū
perdere & non inue
niebant quid facerent
illi. Omnis enim popu
lus suspensus erat·
audiens illum.

Lxiii

l·ccxl
f m·ccxvii
r m·cxxvii

Et factum est in
una dierum docente
illo populum in templo
& euangelizante · con
uenerunt principes
sacerdotum & scribe
cum senioribus. & aiunt
ad illum dicentes· Dic
nobis· in qua potestate
haec facis· aut quis· ē·
qui dedit tibi hanc po
testatem · Respondens·

autem dixit adillos:
Interrogabo uos & ego
unum uerbum. respondi
te mihi. baptismum io
hannis de caelo erat an
ex hominibus. at illi
cogitabant inter se di
centes: quia si dixerimus
de caelo. dic&. quare
ergo non crededistis
illi. Si autem dixerimus
& hominibus plebs
uniuersa lapidabit nos
Certi sunt enim iohannē
proph&am esse. & res
ponderunt scenescire
unde esset&. & ihs ait
illis. Neque ego dico uo
bis in qua potestate
haec facio.

Lxiii Coepit audicere
ccxli
m cxv m
cxxviii
ad plebem parabulā
hanc. homo planta
uit uineam & locauit
eam colonis & pere
gre fuit multis tem
poribus. & in tempo
re. misit ad cultores
seruum. ut de fructu
uineae darent illi. qui
caesum dimiserunt eum
inanem. & addidit al
terum seruum mittere
Illi autem hunc quoque
cedentes & adficien
tes contumeliam dimi
serunt inanem. & ad
didit tertium mitte
re. qui & illum uulne
rantes eiecerunt.
Dixit autem dns uineae
Quid faciam mittam
filium meum dilectū
forsitan. cum hunc
uiderint. uerebuntur
Quem cum uidissent co
loni cogitauerunt in
ter se dicentes; hic est
heres occidamus illū
ut nostra fiat hereditas
Et eiectum illum extra
uineam occiderunt;
Quid ergo faciet illis
dns uineae. ueni&. &
perd& colonos istos
& dabit uineam aliis.
Quo audito dixerunt
illi. absit. Ille autem.

aspicientes eos: ait quid
ergo est hoc quod scriptum est. lapidem quem
reprobauerunt aedificantes hic factus est in
caput anguli. omnis qui
ceciderit supra illum
lapidem conquassabitur. supra quem autem
ceciderit comminu&illū
l.ccxlii
m ccxx
n m.cxxviii
o lxxxviii
1
Et querebant principes
sacerdotum & scribe
mittere in illum manus
illa hora. & timuerunt
populum. Cognouerunt
enim quod ad ipsos dixerit similitudinem istam

LXV
l ccxliii
m ccxxiii
n m.cxxx
11
Et observantes mi
serunt insidiatores qui
se iustos simularent ut
caperent eum in sermone
& traderent illum
principatui & potestati
presidis. & interrogauerunt illum dicentes
Magister scimus quia recte dicis & non accipis
personam. sed in ueritate
te uiam dei doces.

licet nobis dare tributum
cesari. annon. Considerans autem ihs dolum
illorum. dixit ad eos.
Quid me temptatis. ostendite mihi denarium
cuius habet imaginem
& inscriptionem.
Respondentes dixerunt
cesaris. & ait illis. reddite ergo que cesaris
sunt cesari. & que dei
sunt deo. & non potuerunt uerbum eius reprehendere coram plebe
& mirati in responso
eius tacuerunt.

LXVI
xii
Accesserunt quidā
sadducеorum qui ne
gantes esse resurrectionem. & interrogauerunt eum dicentes.
Magister moyses scripsit nobis. Si frater
alicuius mortuus fuerit habens uxorem
& hic sine filius fuerit
ut accipiat eam frater eius uxorem.

& resuscit& semen fratri
suo. septem ergo fratres
erant. & primus accepit
uxorem. & mortuus est
sine filiis. & sequens acce
pit illam. & ipse mortuus
est sine filio. & tertius ac
cepit illam. Similiter & l.ccxlim
omnes septem & non reli f.mccxxvii
querunt semen. & mortui r.m.cxxxvii
sunt. Nouissima omnium
mortua est & mulier. In re
surrectione ergo. Cuius
erit uxor. Siquid est
septem habuerunt eam
uxorem. & ait illis ihs.
filii seculi huius nubunt
& traduntur ad nuptias.
Illi autem qui digni habe
buntur seculo illo. &
resurrectione & mor
tuis. Neque nubent ne
que ducent uxores.
Neque iam ultra mori
poterunt. Aequales enim
angelis sunt & filii sunt
dei. cum sint filii resur
rectionis. Quia uero
resurgant mortui &
mor: ses ostendit secus ru
bum sicut dicit. dm dm
abraham & dm ysaac. & dm
iacob. d̄s autem non est
mortuorum sed uiuorum.
Omnes enim uiuunt ei. Res
pondentes autem quidam
scribarum. dixerunt illi.
magister bene dixisti. & am
plius. non audiebant eum
quicquam interrogare.
l.ccxlv Dixit autem ad illos. quo
f.mccxxv modo dicunt xp̄m filium
r.m.cxxxiiii dauid esse. ipse dauid dicit
in libro psalmorum. dix̄
dn̄s dn̄o meo sede ad dex
meis. Donec ponam ini
micos tuos scabellum pe
dum tuorum. Dauid ergo
dm̄ illum uocat. & quo
modo eius filius est.
l.ccxlvi Audiente autem omni po
f.mccxxviii pulo. dixit discipulis
r.m.cxxxv. suis. Attendite a scribis
qui uolunt ambulare
in stolis. & amant salu
tationes in foro. & pri
mas cathedras in sy:na
gogis & primos discubitus.
in conuiuiis.

l.ccxlvii
f. in cxxxvi

qui deuorant domus uidua
rum. simulantes longam ora
tionem. hii accipient dam
nationem maiorem;

LXVII RESPICIENS AUTEM
uidit eos qui mittebant
munera sua in gazophi
latium diuites. Uidit autē
& quandam uiduam pau
perculam mittentem aera
minuta duo. & dixit. ue
re dico uobis. quia uidua
haec pauper plus quam
omnes misit. Nam omnes
hi & habundantia sibi
miserunt muneradi. haec
autem ex eo quod de e.
illi. omnem uictum suum
quae habuit misit;

LXVIII ET QUIBUSDAM
l.ccxlviii
f. in ccxlii.
r. in cxxxvii
dicentibus de templo
quod lapidibus bonis
ornatum esset. dixit
haec quae uidetis. ueni
ent dies in quibus non re
linquetur lapes super
lapidem qui non distruatur;

l.ccxlviii
f. in ccxlii
r. in cxxxviii
INTERROGAUERUNT AUTEM
illum. dicentes. praecep

tor. quando haec erunt
& quod signum cum fie
ri incipient. Qui dixit.
Uidete ne seducamini.
Multi enim uenient in no
mine meo dicentes. quia
ego sum & tempus ad
propinquabit. Nolite
ergo ire post illos;
Cum autem audieritis p
elia & seditiones. no
lite terreri. oportet
primum haec fieri. sed
non statim finis. Tunc
dicebat illis. Surget
gens contra gentem &
regnum aduersus regnū
& terraemotus magni
erunt per loca. & pes
tilentiae. & fames. ter
roresque de caelo &
signa magna erunt;
Sed ante haec omnia im
tient uobis manus suas
& persequentur tra
dentes in synagogis &
custodiis tradentes
ad reges & praesides
propter nomen meum

l. ccl
f. in cxxxvi
r. in cxxxviii
l. cxli.

l.ccli
m lxxxvm
n mcxli.

Contigit autem uobis in
testimonium. Ponite
ergo incordibus uestris
non praemeditari quē
admodum respondea
tis. Ego enim dabo uo
bis. os & sapientiam
cui non potuerunt resis
tere & contradicere
omnes aduersarii uri.
Tradimini autem a pa
rentibus & fratribus
& cognatis & amicis
& morte adficient &
uobis. & eritis odio
omnibus propter no
men meum. & capillus
de capite uestro non
peribit. In patientia
uestra possidebitis am
mas uestras. Cum au
ditis circumdari
ab exercitu hierusalē
Tunc scitote quia adp
inquauit desolatio
eius. Tunc qui in iudea
sint fugiant in montes
& qui in medio eius dis
cendant. & qui in regio
nibus non intrent in ea

l.cclm
m mccxlvm
n mcxlm

l.ccltv
m mccli
n mcxlvi

l.ccltvi
solus

l.ccltvii
m mccxlvm
n mcxlm

l.ccltvii
solus

l.ccltvii
m mccxlvm
n mcxlm

Quia dies ultionis hi sunt
ut impleantur omnia
que scripta sunt.
Vae autem praegnantibus
& nutrientibus in illis
diebus. Erit enim prae
sura magna super terrā
& ira populo huic. & ca
dent in ore gladii & cap
tui ducentur in omnes
gentes. & hierusalem
calcabitur a gentibus
donec impleantur tem
pora nationum.
Et erunt signa in sole
& luna & stellis & inter
ris. praesura gentium
praeconfussione soni
tus maris. & fluctuum
arescentibus hominī
bus. prae timore & ex
pectatione que super
uenient uniuerso orbi.
Nam uirtutes caelorū
mouebuntur. & tunc
uidebunt filium ho
minis uenientem in nu
be cum potestate mag
na & maiestate. his
autem fieri incipientib;

l.ccltvm
m mccltvm
n mcl

l.ccltvm
solus

l.ccltvm
m mccltvm
n mcl

Respicite & leuate capite
uestra. qm adpropin
qua t redemptio uestra
Et dixit illis similitudi
nem. Uidete ficulneam
& omnes arbores cum
producunt iam & se fruc
tum. Scitis qm prope
est aestas; ita & uos cum
uideritis haec fieri.
Scitote qm prope est
regnum dei., Amen dico
uobis. Quia non praeter
ibit generatio haec
donec omnia fiant; Cae
lum & terra transibunt
uerba autem mea non
transient., Attendite
uobis ne forte grauen
tur corda uestra inera
pula & ebrietate & cu
ris huius uitae & sup
ueniat in uos repentina
dies illa tamquam la
queus enim superueni
in omnes qui sedent sup
faciem omnis terrae.,
Uigilate itaque omni
tempore orantes ut dig
ni habeamini. fugire

ista omnia que futura
sunt. & stare ante filiu
hominis. Erat autem
diebus docens in templo.
Noctibus uero exiens
morabatur in monte
qui uocatur oliueti.
& omnis populus mane
cabat ad eum in templo
audire eum.

Adpropinquabat autem festus azimorum qui dicitur pascha.

& quaerebant principes sacerdotum & scribe
quomodo eum interficerent timebant uero
plebem., Intrauit autem
satanas in iudam. qui
cognominabatur sca
rioth. unum de duodecim
Et abiit & locutus est
cum principibus sacer
dotum & magistratib;
quemadmodum illum
trader& eis. & gauisi
sunt & pactisunt pe
cuniam illi dare. & spon
dit & querebat oppor
tunitatem ut trader&

lxviii
lccclx
fmccclxxiii
tc mcclvi
to xcvi

lccclxi
fmcccxx
tc mcxxii
to lxxxvii

lccclxiii
rolus

lccclxii
to cxii

lccclxiii
fmcclxxviii
tc mclxi

illum sine turbis.

LXX Venit autem dies azimorum in qua ne cesse erat occidi pascha & misit petrum & iohan nem dicens. Euntes para te nobis pascha ut manducemus. At illi dix erunt. ubi uis paremus & dixit ad eos., Ecce intro euntibus uobis in ciui tate. Occurret uobis homo amphoram aque portans. sequimini eu in domum qua intrat & dicetis patri familias domus., Dicit tibi magis ter. ubi est diuersoriu ubi pascha cum discipu lis meis manducem. & ip se uobis ostendet cena culum magnum stratum & ibi parate., Et. untes abu inuenerunt sicut dixit illis. & parauerunt pas cha., & cum facta esset hora discubuit & duo decim apostoli cum illo. & ait illis. desiderio de sideraui hoc pascha manducare uobiscum antequam patiar; Dico enim uobis. quia & hoc non manducabo illud donec impleatur in regno dei. & accepto calice gratias egit & dixit. Accipite & diuidite inter uos; Dico enim uobis. qd non bibam de generatio ne uitis donec regnum dei ueniat., & accepto pane gratias egit & fregit & dedit eis. dicens. hoc est corpus meum quod pro uobis datur., hoc facite in meam commemoratione Similiter & calicem. post quam cenauit. dicens. hic calix. nouum testa mentum in sanguine meo., quod pro uobis funditur Verum tamen. ecce manus tradentis me. mecum est in mensa. & quidem fi lius hominis secundum quod definitum est. uadit. Verumtamen ue illi ho mini per quem tradetur. & ipsi coeperunt querere

l.xx v
m cc lxxxv
fin c lxm

l.cc lxvi
m cc lxxxiii
fin c lxv
to lxvii

l.cc lxvii
m cc lxxxv
fin c lxiii

l.cc lxviii
m cc lxxx
fin c lxi

l.cc lxix
m cc lxxx
fin c lxii
to cxxii

l.cc lxm
volus

inter se. quis est&. & est
qui hoc facturus est&.
lccl xx m ccc m lxxiii
Factum est autem & contentio inter eos quis eorum uideretur esse maior;
Dixit autem eis: reges gentium dominantur eorum & qui potestatem habent super eos benefici uocantur. Uos autem non sic. Sed qui maior. ē in uobis. fiat sicut iunior.
& qui praecessor. sicut
lccl xxi solus
ministrator. Nam quis maior est. qui recumbit an qui ministrat. Nonne qui recumbit; ego autē in medio uestrum sum.
Sicut qui ministrat; Uos autem estis. qui permansistis mecum in temptationibus meis. & ego dispono uobis. sicut disposuit mihi pater meus regnum. ut edatis & bibatis super mensam meam in regno meo; & sedeatis super thronos iudicantes. duodecim tribus
lccl xxii m clxxii
israhel. Ait autem dns
lccl xxiii solus
Symon. Symon. ecce satanas expetiuit uos. ut cribaret. sicut triticum
Ego autem rogaui pro te ne deficiat fides tua.
lccl xxiii to cxxvi
& tu aliquando conuersus confirma fratres tuos;
lccl xxv
Qui dixit ei. dne. tecum paratus sum. & in carcerem & in mortem ire.
lccc lxxxviii m cc lxxx to cxxvi
& ille dixit. Dico tibi petre. Non cantabit hodie gallus donec ter abneges me nosse. & dixit eis. quando misi uos sine sacculo & pera & calciamentis. numquid aliquid defuit uobis;
At illi dixerunt. nihil.
Dixit ergo; sed nunc qui habet sacculum tollat similiter & peram. & qui non habet uendat tunicam suam. & emat gladium. Dico enim uobis. qm adhuc. hoc
lccl xxvi solus
quod scriptum est oportet impleri in me. Et cum iniustis deputatus est. Etenim

eaque sunt deme finem
habent. At illi dixerunt.
Dñe ecce gladio duo hic.
At ille dixit eis. Sat est.
Et egressus ibat
secundum consuetudinē
in montem oliuarum. Secu
tisunt autem illum & dis
cipuli. & cum peruenissit
ad locum. dixit illis. Ora
te ne intretis intempta
tionem. & ipse auulsus
est ab eis. quantum est
iactus lapidis. & positis
genibus. orabat dicens.
Pater si uis transfer cali
cem istum a me. Uerum
tamen. non mea uoluntas
sed tua fiat. Apparuit
autem illi angelus de celo
confortans eum. & fac
tus est in agonia pro
lixius orabat. & factus
est sudor eius sicut gut
te sanguinis decurren
tes in terram. & cum sur
rexisset ab oratione &
uenisset ad discipulos
suos. inuenit illos dor
mientes prae tristitia

& ait illis. quid dormitis.
Surgite orate ne intre
tis in temptationem.
Adhuc eo loquente. ecce
turba & qui uocabatur
iudas unus de duodecim
ante cedebat eos. & ad
propinquabat ihu & os
culare eum. ihs autē
dixit illi. iuda osculo
filium hominis tradis.
Uidentes autem hi qui
circa ipsum erant quod
futurum erat. dixe
runt ei. Dñe si percuti
mus in gladio. & per
cussit unus ex illis ser
uum principis sacerdo
tum & amputauit auri
culam eius dextram.
Respondens autem ihs ait.
Sinite usque huc. & cum
tetigisset auriculam
sanauit eum. Dixit autē
ihs ad eos qui uenerant
ad se principes sacer
dotum & magistratibus
templi. & seniores.
Quasi ad latronē exis
tis cum gladiis & fustib;

l·ccxc
f m ccc ui·
ff m clxxxvii
lo clxii

Cū Cottidie uobiscum fuerim
intemplo·non &tendistis
manus inme· sed hec est
hora uestra & potestas
tenebrarum· Conpraehen
dentes autem duxerunt
addomum principissa
cerdotum·; Petrus uero
sequebatur alonge:
Accenso autem igne inme
dio atrio· & circumsedē
tibus illis, erat petrus
in medio eorum· quem cū
uidisset; an cel la quedam sedentem
ad lumen· & cum fuisset in
tuita·dixit·& hic cumillo
erat·at ille negauit eū
dicens·; Mulier non noui
illum· & post pusillum
alius uidens eum dixit.
& tu de illis es·. Petrus
uero·ait· O homo non
sum·& inter uallo facto
quasi hora unus. Aliu
quidam adfirmabat
dicens·. Uere & hic cum
illo erat·nam galileus
est; petrus uero·ait
homo nescio quid dicis
& continuo adhuc illo

l ccxcm
f m cccxvii
ff m cxcvii

loquenti cantauit gallus·
& conuersus dn̄s·respexit
petrum & recordatus
petrus uerbi dn̄i sicut
dixit·Quia priusquā
gallus cantet ter me ne
gabis·& egressus foras
fleuit amare·,& uiri
quitenebant illum in
ludebant ei cedentes
& uelauerunt eum & per
cutiebant faciem eius·
& interrogabant eum di
centes·prophetiza·quis
est qui te percussit·,
& alia multa blasphe
mantes·dicebant in eum
Et factus est dies conue
nerunt seniores plebis·
& principes sacerdotū
& scribe·& duxerunt
in concilium suum dicentes·
Si tu es xp̄s dic nobis·
& ait illis·Si uobis dix
ero non credetis mihi
Si autē interrogauero
non respondetis mihi
neque mittetis·Ex hoc
autem erit filius hominis
sedens ad dexteram uirtu

l ccxci
f m ccc un
ff m clxxxviii
lo clxii

l ccxciii
f m cccxiii
ff m cxciii
lo clxxii

l ccxcv
f m cccxvii
ff m cxcviii

l ccxcvi
solus

l ccxcvii
f m ccc x
ff m xci
lo lxviii

luc

tis di. Dixerunt autem omnes. tu ergo es filius di. qui ait uos dicitis quia ego sum. At illi dixerunt quid adhuc desideram testimonium. ipse enim audiuimus de ore eius & surgens omnes multitudo eorum duxerunt ad pilatum. Coeperunt accusare illum dicentes. hunc inuenimus subuertentem gentem nostram & prohibentem tributa; cesari & dicentem se xpm regem esse. Pilatus autem interrogauit eum dicens. tu es rex iudeorum. At ille respondens. ait tu dicis. At pilatus ad principes sacerdotum & turbas. nihil inuenio cause in hoc homine. At illi magis ualidebant dicentes. Commouet populum docens per uniuersam iudeam. & incipiens a galilea usque huc. Pilatus autem audiens galileam. interrogauit. si homo galileus esset. & ut cognouit quod de herodis potestate esset. remisit eum ad herodem qui & ipse hierosolimis erat illis diebus. Herodes autem uisu ihu gaudens. enim est ualde. erat enim cupiens ex multo tempore uidere eum & quod audierat multa de illo. & sperabat signum aliquod uidere a deo fieri. Interrogat autem illum multis sermonibus. at ille nihil ei respondebat. Stabant autem & iam principes sacerdotum & scribe. constanter accusantes eum. Spreuit autem illum herodis cum & exercitu suo & inluisit indutum ueste alba. & remisit ad pilatum. & facti sunt amici herodes & pilatus in ipsa die. Nam antea inimici erant ad inuicem. Pilatus autem conuocatis

principis sacerdotum.
& magistratibus & plebi
dixit adillos. Obtulistis
mihi hunc hominem quasi
auertentem populum;
& ecce ego coram uobis
interrogans nullam cau
sam inueni in homine
isto & his in quibus eu
accussatis; Sed neque
herodis nam remisit uos
ad illum. & ecce nihil
dignum morte actum
est ei; Emendatum
ergo illum dimittam
Necesse autem habebat
dimittere eis per diem
festum unum; Excla
mauit autem simul uni
uersa turba. dicens;
Tolle hunc & dimitte
nobis barraban. qui
erat propter sidicio
nem quendam factam
in ciuitate & homici
dium missus in carcere.
Iterum autem pilatus
locutus est ad illos. uo
lens dimittere ihm.
at illi succlamabant

dicentes. crucifige illu.
Ille autem tertio dixit
ad illos. quid enim male
fecit iste. Nullam causam
mortis inuemo in eo;
Corripiam ergo illum &
dimittam; At illi instа
bant uocibus. magis
postulantes. ut crucifi
geretur & inualescе
bant uoces eorum;
Et pilatus adiudicauit
fieri petitionem eorum
dimisit autem illum
qui propter homicidium
& seditionem missus
fuerat in carcerem
quem petebant. ihm
uero tradidit uolunta
ti eorum; & cum duce
rent eum adpraehen
derunt simonem quen
dam cyrenensem uenи
entem de uilla. & impo
suerunt illi crucem
portare post ihm.
Sequebatur autem illu
multa turba populi &
mulierum qui plange
bant & lamentabantur

eum; Conuersus autem
adillas ihr̄. dixit. filiae
hierusalem. Nolite fle
re super me sed super
uos ipsas flete & sup
filios uestros; qm̄ ecce
uenient dies in quibus
dicent. beatae steriles
& uentres qui non genue
runt & ubera quae non
lacta uerunt; Tunc
incipient dicere montibus. Cadite super nos
& collibus operite nos
Quia si in uiridi ligno
haec faciunt in ari
do quid fiet.; Duce
bantur autem & alii
duo nequam cum eo
ut interficerentur;
Et post quam uene
runt in locum qui uoca
tur caluariae ibi cru
cifixerunt eum.
& latrones unum a
dextris & alterum
a sinistris.
Ihs autem dicebat. pa
ter dimitte illis. non
enim sciunt quid fa
ciunt.

Diuidentes uero uesti
menta eius miserunt
sortes. & stabat popu
lus expectans; & dere
debant illum principes
cum eis dicentes.
Alios saluos fecit. se sal
uum faciat. si hic est
xpi di electus.
Illudebant ei & milites
accedentes. & dcetum
offerentes illi. dicen
tes. Si tues rex iudeo
rum saluum te fac;
Erat autem & super
scriptio inscripta
super illum litteris
grecis & latinis &
hebreis. hic est rex
iudeorum.
Unus autem qui pende
bant latronibus
blasphemabat eum
dicens. Si tues xpc sal
uum fac temet ipsum
& nos. Respondens au
tem increpabat eum
dicens. Neque tu times
dm̄. quod in eadem
damnatione es. & nos
quidem iuste digna

factis recipimus hic uero nihil male gerſit; & dice bat adihm. dñe memen to mei cum ueneris in regnum tuum, & dix illi ihs. Amen dico tibi hodie mecum eris in pa radiſo. Erat autem fere hora ſexta & tene bre factae ſunt inuniuerſam terram uſque in ho ram nonam & obſcura tus eſt ſol;

Et uelum templi ſciſſum eſt in medio;

Et clamans uoce magna ihs; pater in manus tuas commendo ſpm meum. & haec dicens exspiauit

Uidens aut centurio quod fuerat glorificauit dm dicens; Uere hic ho mo iuſtus erat;

& omnis turba eorum qui ſimul aderant adſpec taculum iſtud. & uide bant quae fiebant per cutientes pectora ſua reuertebantur;

Stabant autem omnis noti eius a longe & mu lieres quae ſecute erant & agalilea haec uidentes.

Et ecce uir nomine io ſeph. qui erat decurio uir bonus & iuſtus hic non conſenſerat conſi lio & actibus eorum ab arimathia ciuitate iudae qui & expectabat & ipſe regnum dei.

Hic acceſſit adpilatum & petiit corpus ihu

Et depoſitum inuolut ſindone munda & de poſuit eum in monu mento ſculpto in quo nondum quiſquam po ſitus fuerat

Et dies erat paraſceue & ſabbatum inluciſce bat ſubſecute autem mulieres quae cum ipſo uenerant agalilea uide runt monumentum. & quem admodum poſi tum erat corpus eius.

Et reuertentes paraue runt aromata & ſab bato quidem ſiluerunt ſecundum mandatum;

Una autem ſabbati ualde

l cccxxxi
f mcccxlviii
s mcccxxvii
lo ccvi

l cccxxvi
f mcccxii
s mccxx

l cccxxvii
f mcccxliiii
s mccxxiiii

l cccxxviii
f mcccxliiii
s mccxxii
lo ccviii

l cccxxviii
f mcccxlvi
s mccxxv

l cccxxx
solus

l cccxxxi
solus

l cccxxxii
f mcccxlviii
s mccxxviii
lo ccviii

l cccxxxiii
solus

l cccxxxiv
s mccxxx

l cccxxxvi
f mcccl ii
s mccxxxi
lo ccviiii

luc

diluculo uenerunt ad
monumentum portanter
que parauerunt aromata
& inuenerunt lapidem
reuolutum a monumento
& ingresse non inuene
runt corpus ihu.
Et factum est dum men
te consternate essent
de isto; Et ecce duo uiri
steterunt secus illas
in uesti fulgenti.
Cum timerent autem &
declinarent uultum
in terra. dixerunt ad
illas. quid queritis
uiuentem cum mortuis;
non est hic. sed surrexit
Recordamini qualiter
locutus est uobis;
Cum adhuc in galilea
esset dicens. Quia
oportet filium homi
nis tradi in manibus
hominum peccatorum
& crucifigi. & tertia
die resurgere. & re
cordati sunt uerbo
rum eius;
Et regresse a monumen
to. nuntiauerunt haec
omnia illis undecim &
ceteris omnibus;
Erat autem maria mag
dalene. & iohanna. &
maria iacobi. & ceterae
que cum eis erant. que
dicebant ad apostulos
hec. & uisa sunt ante
eos sicut deliramentum
uerba ista. & non cre
debant illis; Petrus
autem surgens cucur
rit ad monumentum
Et procumbens uidit
linteamina sola posita
& abiit secum mirans
quod factum fuerat;
Et ecce duo ex illis
ibant in castellum
quod erat in spacio
stadiorum sexaginta
ab hierusalem nomi
ne emmaus. & ipsi lo
quebantur ad inuicem
de his omnibusque
acciderant;
Et factum est dum fa
bularentur. & secum
quererent. & ipse
ihs adpropinquans
ibat cum illis;

Oculi autem illorum tene
bantur. ne eum agnoscerent. & ait ad illos. qui
sunt hi sermones quos
conferitis ad inuicem
ambulantes & estis tristes.
& respondens unus
cui nomen cleopas. dixit
et. tu solus peregrinus
es in hierusalem & non
cognouisti que facta
sunt in illa his diebus.
Quibus ille dixit. quae.
& dixerunt de ihū na
zareno qui fuit pro
pheta potens in ope
re & sermone coram
dō & omni populo.
Et quomodo eum tra
diderunt. summi sacer
dotum & principes
nostri in damnatione
mortis. & crucifixe
runt eum. Nos autem
sperabamus quia ipse
esset redempturus
israhel. & nunc super
haec omnia tertia
dies hodie quod haec
facta sunt; Sed &
mulieres quedam
ex nostris terruerunt
nos que ante lucem fue
runt ad monumentum
& non inuento corpore
eius uenerunt dicentes.
Se & uisionem an
gelorum uidisse qui
dicunt eum uiuere.
Et abierunt quidam ex
nostris ad monumentum
& ita inuenerunt sicut
mulieres dixerunt;
Ipsum uero non uiderunt;
Et ipse dixit ad eos;
O stulti & tardi corde
ad credendum in om
nibus quae locutus sunt
prophetae. Nonne
haec oportuit pati
xpm & intrare in glo
riam suam.
Et incipiens a moyse &
omnibus prophetis
interpretabatur
illis in omnibus scrip
turis que de ipso erant
Et ad propinquauerunt castello quo
ibant & ipse finxit
longius ire;
Et coegerunt illum

lūc

dicentes. Mane nobis
cum qm̄ aduesperascit
& inclinata est iam dies
& intrauit cum illis. ℣ Ac
cepit panem & bene
dixit ac fregit & por
rigebat illis. & aperti
sunt oculi eorum & cog
nouerunt eum & ipse
euanuit & oculi eorū
& dixerunt ad inuicem.
℣ Nonne cor nostrum ar
dens erat in nobis dum
loqueretur in uia.
& aperiret nobis scripturas. & surgentes eadē
hora regressi sunt in
hierusalem & inuene
runt congregatos un
decim. & eos qui cum ip
sis erant dicentes. ℣
Quod surrexit dns uere
& apparuit simoni.
& ipsi narrabant que
gesta erant in uia.
& quo modo cognoue
runt eum in fractio
ne panis. Dum haec
autem loquerentur
ihs stetit in medio
eorum & dicit eis.

pax uobis. Ego sum noli
te timere. Conturbati
uero & conterriti ex
estimabant se spm uide
re. & dixit eis. quid
turbati estis & cogi
tationes ascendunt in
corda uestra. Videte
manus meas & pedes
quia ipse ego sum.
℣ Palpate & uidete quia
spūs carnem & ossa non
habet sicut me uidetis
habere. & cum hoc dix
isset ostendit eis manus
& pedes. Adhuc autem
illis non credentibus &
mirantibus prae gaudio
dixit. Habetis hic
aliquid quod mandu
cetur. At illi obtule
runt ei partem piscis
assi & fauum mellis
& cum manducasset co
ram eis sumens
reliquias dedit eis. ℣
Et dixit ad eos. Haec
sunt uerba que locu
tus sum ad uos cum ad
huc essem uobiscum.
Quoniam necesse est impleri

lxxxiiii
to ccxxi

lxxxiiii
solus

lxxxl
ccxiii

omnia que scripta sunt
in lege mor: si & prophe
tis & psalmis de me;
Tunc app truit illis sensu
ut intellegerent scrip
turas. & dixit eis. qm
sic scriptum est. & sic
oportebat xpm pati
& resurgere a mortuis
die tertia & praedica-
ri in nomine eius pceni
tentiam & remissionem
peccatorum in omnes
gentes. Incipientibus
ab hierusolima. uos au
tem estis testes horu
& ego mitto promissu
patris mei in uos;
Uos autem sedete in ci
uitate quo adusque
induamini uirtute ex
alto. Eduxit autem
eos foras in bethania.
& eleuatis manibus suis
benedixit eis. & fac
tum est dum benedice
ret illis recessit ab
eis & ferebatur in ce
lum & ipsi adorantes
regressi sunt in hie
rusalem cum gaudio
magno. & erant semp
in templo laudantes &
benedicentes dm. amen

Explicit euangeli
secundum Lucam

Praefacio hic e
iohannis euangte
lista unus ex duo
decim discipulis di.
Qui uirgo electus a do.
est quem de nuptiis uo
lentem nubere; re uoca
uit dns. Cuius uirginita
tis in hoc dupl ex testi
monium in euangelio
datur quod & praece
teris dilectus do. dici
tur. & huic matrem
suam. i. ens ad crucem
commendauit dns ut
uirginem uirgo serua
ret. Deinceps manife
stans in euangelio
quod erat ipse incor
ruptibile uerbi opus
incoans. Solus uerbo
caro factum esse nec
lumen a tenebris con
prachensum fuisse
testatur;

Primum signum ponens
quod innuptiis fecit dñs.
ut ostendens quod erat
ipse legentibus demon
strar&. quod ubidñs
inuitatur deficere nup
tiarum uinum debeat
que gxpo instruuntur
apparatu dequo singula
quęque inministerio acta
ueldilecta euangelii
ratio querentibus mon
strat; Hoc autem euan
gelium scripsit inasia
postea quam inpathmos
insula apocalyp'sin scrip
serat ut cui inprincipio
canonis incorruptibile
principium ingenesi.
& incorruptibilis finis
per uirginem inapo
calypsi redderetur.
Dicente xpo. ego sum
A & ω. & hic est iohan
nis qui scienś super
uenisse diem recessus
sui., Conuocatis discipu
lis suis in effeso per
multa signorum gxpe
rimenta promens xpm
Discendens indefossu
sepulture suae locum
facta oratione positus
est adpatres suos;
Tam & tranęus adolo
re mortis quam acor
ruptione carnis alie
nus qui & sipost
omnes euangelium
scripsisse dicitur.
Tamen dispositione ca
nonis ordinati. post
matheum ponitur.
Quoniam que indō nouis
sima sunt. Non uelud
extrema & abiecta
numero. sedplenitu
dinis opere perfec
ta sunt., & hoc uirgi
ne debebatur;
Quorumtamen uel
scriptorum tempore
dispositio. uel in libro
rum ordine ratio.
Ideo per singula anobis
non exponitur ut scien
di desiderio conlocato
& querentibus fruc
tum laboris & doma
gisterii doctrina ser
uetur;
Explicit prologus.

INCIPIVNT·CA PITVLA·SCI IO HANNIS EVG

I Vbi iohannis testimonium perhibit dexpo;

II Vbi aut dicit ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi

III Vbi discipuli iohannis secuti sunt dm·;

IIII Vbi dns aquam uinū fecit

V Vbi uidentes emptores que templo pellit ac dicit solute teplum hoc·

VI De nichodimi·conuersatione

VII Vb iohannis baptizat ac dicit·non sum ego·

VIII De muliere samaritana

VIIII Vbi dns dicit prophēta sine honore in domo sua filium regulis saluat;

X Deb & zeta piscina infirmum que·xxx & viii annorum curatum;

XI De quinque panibus signū·

XII Dns ambulat super mare·ac dicit·ideo discedi de decablo ut faciam uoluntatem eius qui me misit·;

XIII Vbi dicente dno ego sum panis uitae & qui manducat me·uiuit propter me·multi discipulorum abierunt retro;

XIIII Vbi fratres dm dicunt ei·uade in iudeam ut uideatur operatua·;

XV Vbi in die magno festiuitatis clamabat dicens qui sitit ueniat & bibat·;

XVI De mulierem in adulterium deprahensam

XVII Vbi dns dicit ego sum lux mundi·ego sum principium

XVIII De ceco nato inluminato

XVIIII Vbi dicit ego sum pastor bonus

XX Vbi dns adiudeis dicitur sitiuet xpc dic nobis·

XXI De lazaro resuscitato·

XXII Vbi maria pedes dni unxit·;

XXIII Vbi accipientes rami palmarum obuiam populi dno processerunt ubi dicit anima mea turbata est;

xxviii Vbi dicit cum tanta
signa fecisset non
credebant in eum
& ubi dicit qui credit
in me credit in eum
qui misit me..

xxix Decaena dñi. & pedum
lauatione

xxx Vbi monit ut sediligant
de petri ab negatione
& non turbetur cor
uestrum;

xxxi Vbi dñs dicit. sidiligitis
meae mandata mea
seruate & ego roga
bo patrem & alium
paraclytum dabit
uobis.,

xxxii Vbi pacem suam disci
pulis relinquid.,

xxxiii Vbi dicit. ego sum uitis
uera & pater meus
agricola.,

xxxiv Vbi dicit dns cum uene
rit paraclytus ille
testimonium.,

xxxi Decommendatione dis
cipulorum clarificat
filium suum;

xxxii Pater scae seruaeos
in nomine tuo quos de
disti mihi..

xxxiii Vbi dns ad nam ducitur.
passio dñi.

xxxv Vbi dns resurgens ianuis
clausis discipulis ap
par&. iterum post
dies octo. Similem
tertioque admare
tiberiade. piscan
tibus apostolis se
praebuit ac petro
dicit pasce oues meas.,

EXPLICIVNT
CAPITVLA
SECVNDV
IOHANNEM
DŌ GRATIAS

SCS IOHANNIS

✝ INCIPIT EVANGELIVM SECVNDVM IOHANNEM

IN PRINCIPIO ERAT VERBVM ET VERBVM ERAT APVD DM ET DS

erat bum · hoc erat in prin
cipio apud dm omnia per
ipsum facta sunt & sine
ipso factum est nihil ·
Quod factum est in ipso
uita est & uita erat
lux hominum & lux in
tenebris luc&. & tene
bre eam non con prae
henderunt · Fuit homo
missus a dō cui nomen erat
iohannes · hic
uenit in testimonium ut
testimonium per hiberet
de lumine · ut omnes p
illum crederent · Non
erat ille lux · sed ut testi
monium per hiberet de
lumine · Erat lux uera
que inluminat omnem
hominem uenientem
in hunc mundum ·
In hoc mundo erat &
mundus per ipsum fac
tus est & mundus eum
non cognouit · In sua
propria uenit & sui
eum non receperunt
Quot quot autem re
ceperunt eum dedit

est potestatem filios dī fieri
his qui credunt in nomine
eius qui non ex sanguinibus
neque ex uoluntate carnis
neque ex uoluntate uiri. sed
ex dō nati sunt. Et uerbū
caro factum est & habi
tabit in nobis. & uidimus
claritatem eius quasi unigeni
ti a patre plenum gratiae
& ueritatis. Johannes
testimonium perhibet
de ipso & clamat dicens.
Hic est quem dixi. qui post
me uenit ante me factus
est quia prior me erat.
Quia de plenitudine eius
nos omnes accepimus &
gratiam pro gratia.
Quia lex per moysen data
est. gratia & ueritas
per ihm̄ xp̄m facta est.
Dm̄ nemo uidit umquam
unigenitus filius qui ē
in sinu patris. ipse enar
rauit. & hoc est testi
monium iohannis. quan
do miserunt iudei ab
hierusolimis sacerdo
tes & leuitas ad eum

ut interrogarent eum
tu quis es & confessus
est & non negauit con
fessus est qui ego non
sum xp̄s. & interroga
uerunt eum iterum quid
ergo tu helias es. & dix̄
non sum. Qui ergo pro
phēta es tu. & respon
dit. non. & dixerunt ei.
Ergo quis es. dic nobis. ut
responsum demus his qui
miserunt nos. quid dicis de
te ipso. Ait ergo. uox
clamantis in deserto
dirigite uiam dn̄i sicut
dixit esaias prophēta.
Et qui missi fuerant &
pharisei interrogaue
runt eum & dixerunt ei.
Quid ergo baptizas si tu
non es xp̄s. neque helias.
neque prophēta. Res
pondit eis iohannis dicens
Ego quidem uos bapti
zo in aqua. medius aū
uestrum stat quem
uos non scitis. ipse est
de quo dicebam qm̄
post me uenit uir cuius

ego non sum dignus ut sol
uam corrigiam calcia
mentu eius. haec
inbethania factasunt
trans iordanen ubierat
iohannis baptizans.

ℒ xiii plus

II Alteradie uidet ioh
ihm uenientem adse. &
ait. ecce agnus dī ecce
qui tollit peccatummundi
hic est dequo dixi. post
me uenit uir qui ante
mefactus est quiaprior
me erat. & ego nonscie
bam eum sed ut mani
festaretur plebi isrl
propterea uenī ego in
aqua baptizans.
Et testimonium perhi
buit iohannis dicens.
Quia uidi spm descenden
tem quasi columbam de
celo. & mansit super eū
& ego non sciebam eum.
Sed qui misit me baptiza
re inaqua. illemihidixē
Super quemuideris spm
discendentem decaelo
& manentem super eum
hic est qui batizat in
spū sco. & ego uidi & testi
monum perhibui quia
hic est electus dī.

ℒ xvi plus

III Alteradie iterum
stabat iohannis & ex
discipulis eius duo. & re
spexit ihm ambulantē
& dicit. ecce agnus dī
ecce qui tollit peccata
mundi. & audierunt
eum duo discipuli eius
loquentem & secuti sunt
ihm. Conuersus autem
ihs & uidens eos sequen
tes se. dicit eis. quid
quertis. qui dixerunt
ei. rabbi. qui dicitur
interpraetatum magis
ter ubi habitas. dicit
eis ihs. uenite & uidete
Et uenerunt & uiderunt
ubi manet & apud eum manse
runt die illo. hora autē
erat quasi decima. erat
autem andreas frater
simonis petri. unus ex
duobus qui audierant
ab iohanne & secuti
erant eum. Inuenit hic
primum fratrem suum.

simonem. & dicit ei inue
nimus messiam quod est
interpractum xps. & ad
duxit eum ad ihm. Intu
tus autem eum ihs dixit.
Tues simon filius iohannis
tu uocaueris cephas quod
interpraetatur petrus.
In crastinum autem uoluit
exire ingalileam & pro
fectus est inuenit philip
pum. & dicit ei ihs. Sequ
re me. Erat autem philip
pus ab bethsaida ex ci
uitate andre & petri.
Inuenit philippus nata
nahel. & dicit ei. quem
scripsit moyses in lege
& prophete. inuenimus
ihm filium ioseph. qui
est anazareth. & dix
ei nathanahel anaza
reth. potest aliquid
bonum esse. dicit ei phi
lippus. ueni & uide.
Vidit ihs nathanahel
uenientem ad se. & di
cit de eo. Ecce uir
israhelita in quo dolus
non est. Dicit ei natha

nahel. unde me nosti
Respondit ihs & dixit ei
priusquam te philipus
uocaret & cum esses sub
ficu. uidite. Respon
dit ei nathanahel &
ait. Rabbi. tues filius
dei. tues rex israhel.
Respondit ihs & dixit ei
quia dixi tibi uidite
sub ficu. credis maius
his uidebis. & dicit ei
Amen amen dico uobis.
Videbitis celum apertu
& angelos dei ascenden
tes & descendentes su
per filium hominis.

IIII Et die tertio nuptiae
facte sunt in chana
galileae. & erat mater
ihu. ibi. Uocatus est
autem ibi ihs & discipu
li eius ad nuptias. & de
ficiente uino. dicit mater
ihu ad eum. Uinum non
habent. & dicit ei ihs.
quid mihi & tibi est
mulier. nondum uenit
hora mea. Dicit mater
eius ministris. quod

ioh

cumque dixerit uobis fa
cite. Erant autem ibi lapi
deae hydriae sex posite
secundum purificationem
iudeorum capientes singule
metretas binas uel ternas.
Dicit eis ihs. Implete hy-
drias aqua & impleue
runt eas usque adsummum.
Et dicit eis. haurite nunc
& ferte architriclino
& tulerunt. Ut autem gus
tauit architriclinus
aquam unum factam.
& non sciebat unde est &
ministri autem sciebant
qui auxerant aquam.
Vocat sponsum architri
clinus & dicit ei. Omnis
homo primum bonum uinū
ponit & cum inebriati
fuerint. Tunc id quod
deterius est. tu autem
seruasti bonum uinum
usque adhuc. hoc fecit
initium signorum ihs in
chana galileae. & ma
nifestauit gloriam suā
& crediderunt in eum
discipuli eius.

Post hęc discendit caphar
naum ipse & mater eius
& discipuli eius & ibi
manserunt nonmultis
diebus. Et Propeerat
pascha iudeorum &
cendit hierusolymam ihs
Et inuenit in templo uen
dentes boues & oues &
columbas. & nummola
rios sedentes. & cum fe
cisset quasi flagellū
de funiculis omnes eie
cit de templo. Oues
quoque & boues & num
mulariorum effudit
aes. & mensas subuer-
tit. & his qui columbas
uendebant. dixit au
ferte ista hinc. nolite
facere domum patris
mei. domum negotiatio
nis. Recordati uero
sunt discipuli eius. quia
scriptum est. Zelus
domus tuae comedit me.
Responderunt ergo iu
dei. & dixerunt ei. quod
signum ostendis nobis
quia haec facis.

Respondens ihs dixit eis.
Soluite tēplum hoc & in
tribus diebus & excitabo illud.
Dixerunt ergo ei iudaei
quadraginta & sex annis
aedificatum est tēplum
hoc. & tu tribus diebus
excitabis illud. ille autē
dicebat de templo cor
poris sui. Cum ergo re
surrexisset a mortuis
recordati sunt discipuli
eius quia hoc dicebat
& crediderunt scriptu
re & sermoni quem dix
ihs. Cum autem esset &
hierusolimis in pascha
in die festo multi credi
derunt in nomine eius.
uidentes signa eius que
faciebat. Ipse autem
ihs non credebat sem &
ipsum eo quod ipse nos
sit omnes & quia opus
ei non erat ut quis testi
monium perhiberet &
de homine. ipse enim scie
bat quid esset & in homine.
VI Erat autem homo ex pha
riseis nicodimus nomine
princeps iudeorum. hic
uenit ad eum nocte & dix
it ei. Rabbi. scimus quia
a dō uenisti magister.
Nemo enim potest haec
signa facere que tu facis
nisi fuerit dūs cum eo.
Respondit ihs & dixit ei.
Amen amen dico tibi
Nisi quis natus fuerit
denuo. non potest ui de
re regnum dī. Dicit
ad eum nicodimus. Quo
modo potest homo nas
ci. cum senex sit. numquid
potest in uterum matris
suae iterato introire
& nasci. Respondit ihs
Amen amen dico tibi. nisi
quis renatus fuerit ex
aqua & spū non po
test introire in regnum
dī. quod natum est & car
// & spū. spūs est. non mireris
quia dixi tibi oportet
uos nasci denuo. spūs
ubi uult spirat & uocē
eius audis. sed non scis
unde ueniat & quo ua
dat. sic est omnis qui

// ne. caro est. & quod natum est

10h

natus est & spū. Respon
dit nicodimus & dixit ei
quomodo possunt hec
fieri. Respondit ihs &
dixit ei. Tu es magis
ter in israhel & hec
ignoras. Amen amen
dico tibi. quia quod
scimus loquimur & quod
uidimus testamur. & tes
timonium nostrum non
accipitis. Si terrena
dixi uobis. & non crede
tis. quomodo si dixero
uobis celestia credetis
Et nemo ascendit in cēlū
nisi qui discendit de cēlo.
filius hominis qui est
in celo. & sicut mor ser
exaltauit serpentem
in deserto ita & altari
oportet filium hominis
ut omnis qui credit in
ipso non pereat sed ha
beat uitam aeternam.
Sic enim dilexit ds mun
dum. ut filium suum unige
nitum dar &. ut omnis qui credit in eū non pereat. sed habeat uitam
aeternam. Non enim misit ds filium suum

Vii

Qui credit in eum non iudi
catur. Qui autem non
credit iam iudicatus
est quia non credit in no
mine unigeniti filii di.
Hoc est autem iudicium
quia lux uenit in mundū,
& dilexerūt homines ma
gis tenebras quam lucem
Erant enim eorum mala opera
omnis enim qui male agit
odit lucem & non uenit ad
lucem ut non arguantur
opera eius. Qui autem
facit ueritatem. uenit
ad lucem ut manifestentur
opera eius quia in dō sunt
facta. Post hec uenit ihs
& discipuli eius in iudeā
terram & illic demora
batur cum eis & bap
tizabat; Erat autem &
iohannis baptizans
in. ae. non. iuxta salim
quia aquae multae erant
illic. & aduenie bant
& baptizabantur;
Nondum enim missus fue
rat in carcerem iohannis
facta est ergo questio

ex discipulis iohannis cū
iudeis de purificatione &
uenerunt ad iohannem &
dixerunt ei. Rabbi qui
erat tecum trans iordā
nem cui testimonium per
hibuisti. ecce hic bapti
zat & omnes ueniunt ad
eum. Respondit iohan
nis & dixit. Non potest
homo accipe quicquam
nisi fuerit ei datum de
caelo. Ipsi uos mihi tes
timonium per hibuistis
quod dixerim ego non sū
xps. Sed quia miss sum
ante illum. Qui hab&
sponsam sponsus est
amicus autem sponsi
qui stat & audit eum
gaudio gaudet prop
ter uocem sponsi;
hoc ergo gaudium meū
impl&um est. Illum aūo por
t& crescere. me autē minui.
Qui desur sum uenit su
pra omnis est. qui est
de terra. de terra est.
& de terra loquitur
qui de cęlo uenit supra
omnes est. & quod uidit
& audiuit hoc testatur
Et testimonium eius nemo
accepit. qui accepit eius
testimonium signauit
quia ds uerax est. quem
enim misit ds uerba di lo
quitur. Non enim ad men
suram dat ds spm. pat&
diligit filium & omnia de
dit in manus eius. qui
credit in filium hab&
uitam ae&rnam qui aū
incredulus est filio. non
uidebit uitam sed ira dī
man& super eum;

VIII Vt ergo cognouit
ihs quia audierunt pha
risei quia ihs plures
discipulos facit & bap
tizat quam iohannis
quam quam ihs non bap
tizat & sed discipuli eius;
Reliquit iudeam & abiit
iterum in galileam. Opor
tebat. aūi eum transire
per samariam. Uenit
ergo in ciuitatem sa
mariae quae dicitur
sichar. iuxta praedium.

quoddedit iacob ioseph
filio suo. Erat autem ibi
fons iacob. Ihr ergo fa
tigatus ex itinere sedebat
sic sup fontem hora
erat quasi sexta.
Venit mulier de samaria
haurire aquam. Dicit ei
ihs. da mihi bibere. dis
cipuli enim eius abie
rant in ciuitatem ut ci
bus emerent. Dicit ergo
ei mulier illa samaritana
Quomodo tu iudaeus cum
sis bibere a me poscis
que sum mulier samarita
na. Non enim coutun
tur iudaei samaritanis.
Respondit ihs & dixit ei.
Si scires donum dī & quis
est qui dicit tibi da mihi
bibere tu forsitan pe
tisses ab eo. & dedisset
tibi. aquam uiuam. Dicit
ei mulier. dne neque
in quo haurias habes. &
puteus altus est unde
ergo habes aquam uiuā
Numquid tu maior. es. pa
tre nostro iacob. qui
dedit nobis puteum. & ipse
ex eo bibit & filii eius &
pecora eius. Respondit
ihs & dixit ei. Omnis qui
bibit ex aqua hac sitiet
iterum. qui autem bi
berit ex aqua quam ego
dabo ei. non sitiet in eter
num. Sed aquam. quam
dabo ei. fiet in eo fons
aquae salientis in uitam
aeternam. Dicit ad eum
mulier. dne da mihi hanc
aquam ut non sciam neque
ueniam huc haurire. Dicit
ei ihs. uade uoca uirum
tuum & ueni huc. Res
pondit mulier & dixit
non habeo uirum. Dicit
ei ihs. benedixisti. quia
non habeo uirum. quin
que enim uiros habuis
& nunc que habes non
est tuus uir. hoc uere
dixisti. Dicit ei mulier
Dne uideo quia prophe
ta es tu patres nostri
in monte hoc adorauerunt
& uos dicitis quia
hierusolimis est locus

ubi adorare oportꝫ.
Dicit ei ihs. mulier crede
mihi. quia uenit hora
quando neque in monte
hoc neque in hierusoli
mis adorabitis patrem
Uos adoratis quod nesci
tis. nos adoramus quod
scimus quia salus ex iu
daeis est. Sed uenit ho
ra & nunc est. quando
uri adoratores ad
orabunt patrem in spu
& ueritate. Nam & pa
ter tales querit qui
adorent eum spūs est dr
Et eos qui adorant eum
in spu & ueritatem.
Oportꝫ adorare. dicit
ei mulier. Scio quia
messias uenit qui dici
tur xps. Cum ergo ue
nerit ille. nobis adnun
tiauit omnia. Dicit
ei ihs. ego sum qui lo
quor tecum. & continuo
uenerunt discipuli eius
& mirabantur quia cū
muliere loquebatur
Nemo tamen dixit quid
queris cum ea. Reliquid
ergo hydriam suam
mulier. & abiit in ciui
tatem. & dicit illis homi
nibus. Uenite uidete ho
minem qui dixit mihi om
nia quecumque feci.
Numquid ipse est xps. ex
ierunt de ciuitate & ue
niebant ad eum. Inter ea
rogabant eum discipuli
dicentes. Rabbi manduca. Ille autem dixit eis.
Ego cibum habeo man
ducare quem uos nesci
tis. Dicebant ergo discipuli ad inuicem. Num
quid aliquis attulit ei
manducare. Dicit eis ihs.
Meus cibus est ut faciā
uoluntatem eius qui mi
sit me. ut perficiā opus
eius. Nonne uos dicitis
quod adhuc quattuor
menses sunt & messis
uenit. Ecce dico uobis.
Leuate oculos uestros
& uidete regiones quia
albe sunt iam ad messē
& qui metit mercedem

accepit · & congregat
fructum inuitam & ēnam ·
Vt & qui seminat simul
gaudeat & qui metit.
IN hoc enim est uerbum
uerum qui aliu⁹ est qui
seminat & aliu⁹ est qui
metit · Ego misi uos me
tere quod uos non labo
rastis: alii laborauerūt
& uos in laborē eorum
introistis: Ex ciuitate
autem illa multi crediderunt in eum · samaritano
rum propter uerbum
mulieris testimonium p
hibentis quia dixit mihi
omnia quecumque feci.
Cum uenissent ergo ad illū
samaritani rogauerunt
eum ut ibi maneret &
mansit ibi duos dies. &
multo plures crediderunt propter sermonē
eius. & mulieri dicebant
quia iam nō propter tuam
loquellam credimus:
IPse enim audiuimus &
scimus quia hic est sal
uator mundi:

VIII
lō xxxiiii
m xviii

lo xxxv
m exlii
m. li
l. xxi

lo xxxvi
solus

lō xxxvii
m. lxiii
l. lxv

POST DUOS AUTEM DIES
exiit inde & abiit in galileā.
IPse enim ihs testimonium
perhibuit quia prophēta
in sua patria honorem
non habet. Cum ergo uenis
set in galileam exceperunt
eum galilei cum omnia
uidissent que fecerat hie
rosolimis in die festo &
ipsi enim uenerunt in die
festum uenit ergo iterū
in chana galileae ubi
fecit aquam uinum:
ET erat quidam regulus
cuius filius infirmabatur
caphar naum · hic cum
audisset quia ihs aduenit
a iudea in galileam
abiit ad eum & rogabat eū
ut discenderet & sanaret
filium eius incipiebat enī
mori. Dixit ergo ihs ad
eum nisi signa & prodi
gia uideritis non credi
tis: Dicit ad eum regulus
Dne discende priusquam
moriatur filius meus.
Dicit ei ihs. uade filius
tuus uiuit credidit homo

sermon quem dixit ei ihs.
& ibat. Iam autem eum dis
cedentem seruu occurre
runt ei. & nuntiauerunt
dicentes ei. quia filius eius
uiuit. Interrogabat
ergo horam ab eis in qua
melius habuerit. & dixe
runt ei. quia heri hora
septima reliquit eum fe
bris. Cognouit ergo pater
qui a illa hora erat in
qua dixit ei ihs. filius tuus
uiuit & credidit ipse &
domus eius tota. Hoc
iterum secundum signum
fecit ihs cum uenisset a iu
dea in galileam.

℣ Post hec erat dies
festus iudeorum & ascen
dit ihs hierusolimis super
probatica piscina que
cognominatur hebreice
bethsaida quinque por
ticos habens in his iace
bat multitudo magna
languentium. cecorum.
claudorum. aridorum
expectantium aque motū
Erat autem quidam homo

ibi xxxviii annos. habens
infirmitate sua. hunc cū
uidisset ihs iacentem & cog
nouisset quia multum iam
tempus habet. dicit ei.
Vis sanus fieri. respondit
ei languidus. dne hominē
non habeo ut cum mota
fuerit aqua mittat me
in piscinam. dum uenio
enim ego alius ante me
descendit. Dicit ei ihs.
Surge tolle grabatum
tuum & ambula. & sta
tim sanus factus est homo.
& sustulit grabatū
suum & ambulabat.
Erat autem sabbatum in
illo die. Dicebant iudei
ille qui sanus fuerat.
Sabbatum est non licet
tibi tollere grabatum tuū
Respondit eis. qui me fe
cit sanum ille mihi dixit
tolle grabatum tuum &
ambula. Interrogauerunt
ergo eum. qui sē
ille homo qui dixit tibi
tolle grabatum tuum &
ambula. Is autem qui

℣ x
to xxxviii
tm lxx
tm xx
l xxxvii

to xxxviii
solus

ioh

sanus fuerat effectus
nesciebat quis esset. ihs
enim declinauit turbam
constitutam in loco
Postea inuenit eum ihs
in templo & dixit illi.
Ecce sanus factus es. iam
noli peccare ne deterius
tibi aliquid contingat.
Abiit ille homo & nuntia
uit iudeis. quia ihs esset
qui fecit eum sanum.
Propter ea persequeban
tur iudei ihm quia hec
faciebat in sab bato.
ihs autem respondit eis.
Pater meus usque modo
operatur. & ego operor
Propter ea ergo magis
querebant eum iudei
interficere quia non so
lum soluebat sabbatū
sed & patrem dicebat deum
aequalem sibi faciens deo.
Respondens itaque ihs
& dixit eis. Amen amen
dico uobis. Non potest
filius facere a semetipso
quicquam. nisi quod uiderit
patrem facientem.

Quecumque enim ille fe
cerit; hec & filius similiter fa
cit. pater enim diligit
filium & omnia demon
strat ei. que ipse facit
Et maiora his demonstra
bit ei opera. ut uos mi
remini. Sicut enim
pater suscitat mor
tuos & uiuificat; sic &
filius quos uult uiuificat.
Neque enim pater iudi
cat quemquam. sed iu
dicium omne dedit filio
ut omnes honorificent
filium. sicut honorifi
cant patrem. Qui non
honorificat filium non
honorificat patrem
qui misit illum. Amen
amen dico uobis. quia
qui uerbum meum audit
& credit ei qui misit
me habet uitam eternā.
& in iudicium non uenit.
sed transit a morte ad
uitam. Amen amen dico
uobis. Quia uenit hora
& nunc est quando
mortui audient uocē

lo. xl.
f. m. xcviii
n. m. xcvi
l. cxvi

lo. xli
solus

filiꝰ di. & qui audierint uiuent; Sicut enim pater habet uitam in semetipso. sic dedit filio uitam habere in semetipso. & potestatem dedit ei & iudicium facere quia filiꝰ hominis est.

Nolite mirari hoc. quia dixi. quia uenit hora in qua omnes qui in monumentis sunt audient uocem eius & procedent qui bona fecerunt in resurrectionem uitae; qui uero mala egerunt in resurrectionem iudicii.

ꝯ. xl. 2. Non possum ego a me ipso facere; quae quam sicut audio iudico & iudicium meum iustum est.,

to xlii f mcxcv n mclxxvii l cclxxiii

Quia non quaero uoluntatem meam sed uoluntatem eius qui me misit; Si ego testimonium perhibeo de me. testimonium meum non est uerum; Alius est qui testimonium phibet de me. & scio quia uerum est testimonium meum quod phibet de me. uos misistis ad iohannem & testimo

to xliii f mcxii l cxviii

num perhibuit ueritati. Ego autem non ab homine testimonium accipio. sed haec dico ut uos salui sitis. Ille erat lucerna ardens & lucens. Uos autem uoluistis exultare ad horam in luce eius.

Ego autem habeo testimonium maius iohanne. Opera enim quae dedit mihi pater ut perficiam ea. Ipsa opera quae ego facio testimonium perhibent de me quia pater me misit. & qui misit me pater ipse testimonium perhibuit de me;

to xliii f mcxii l cxviii Neque uocem eius. umquam audistis neque speciem eius uidistis. & uerbum eius non habetis in uobis manens. quia quem misit ille huic uos non creditis.,

to xlv solut Scrutamini scripturas quia uos putatis in ipsis uitam aeternam habere

ioh

Et illesunt que testimo
nium perhibent deme.
& non uultis uenire ad me
ut uitam habeatis. Clari
tatem ab hominibus non
accipio. sed cognoui uos
quia dilectionē dī non
hab&is in uobis. Ego
ueni in nomine patris
mei & non accepistis me.
Si alius uenerit in nomi
ne suo. illum accipietis;
Quomodo potestis uos
credere qui gloriam
ab inuicem accepitis:
& gloriam que a solo est
dō non queritis. Nolite
putare quia ego accu
saturus sim uos apud
patrem est qui accu
sat uos. Mos ser in quo
uos speratis. Si enim
crederetis mosi. cre
deretis forsitan & mihi
De me enim ille scripsit.
Si autem illius litteris
non creditis quomodo
meis uerbis credetis.

Xi Post haec abiit ihs

trans mare galileae quod
est tiberiadis. & seque
batur eum multitudo mag
na quia uidebant signa
que faciebat super his
qui infirmabantur.
Subiit ergo in monte ihs
& ibi sedebat cum disci
pulis suis. Erat autem proxi
mum pascha dies festus
iudeorum. Cum subleuas
ss& ergo oculos ihs & ui
disset quia multitudo
maxima uenit ad eum. di
cit ad philippum. unde
ememus panes ut manduc
centhii. Hoc autem dice
bat temptans eum. ipse
enim sciebat quid esset
facturus. Respondit ei
philippus. ducentorū
denariorum panes non
sufficiunt eis. ut unus
quisque modicum quid
accipiat. Dicit ei unus

ex discipulis eius andreas
frater symonis petri;
est puer unus hic qui ha
bet quinque panes hordia
ceos. & duos pisces. sed hec
quid sunt inter tantos.
Dixit ergo ihs. facite ho
mines discumbere. Erat
autem fenum multum in loco
Discubuerunt ergo uiri
numero quasi quinque
milia. Accepit ergo pa
nes ihs. & cum gratias
egisset distribuit discum
bentibus. Similiter & &
piscibus quantum uole
bant. Ut autem impleti
sunt dixit discipulis suis
Colligite que superaue
runt fragmenta. ne pere
ant. Collegerunt ergo
& impleuerunt duodecim
cophinos fragmentorum
ex quinque panibus hor
diaceis que superauerunt
his qui manducauerunt.
Illi ergo homines cum ui

io. vi.
fin. c.
th lxvii

dissent quod feceratsig
num. dicebant. quia hic
uere est prophēta que
uenturus est in mundum.
Ihs ergo cum cognouisset
quia uenturi essent ut
raperent eum et facere
rint eum regem. fugit
iterum in montem ipse solus.

XII Vt autem serotinum
tum est discenderunt
discipuli eius ad mare.
Et cum ascendissent na
uem ueneruntrans
mare in capharnaum
& tenebrae iam facte
erant & non uenerat
ad eos ihs. Mare au
ubrto magno flante
exsurgebat. Cumre
migassent quasi. sta
dia. xxv. aut. xxx.
Uident ihm ambulan
tem super mare. & p
ximum naui fieri. &
timuerunt. Ille autē
dicit eis. Ego sum noli

io. l
solue

te timere. Uoluerunt
ergo accipere eum in
naui. & statim fuit na
uis ad terram quam
ibant. Altera die turba
que stabat transmare
uidit quia naucula alia
non erat ibi nisi una.
& quia non introisset cum
discipulis suis ihs in na
uem. sed soli discipuli
eius abissent. Alia ue
ro superuenerunt
naues de tiberiade iuxta
locum ubi manducaue
runt panem gratias
agente dño. Cum ergo
uidisset turba quia
ihs non esset ibi neque
discipuli eius ascen
derunt nauicula. & to l iii
uenerunt capharnaū to l iii m c lxi m l xxvii
querentes ihm. & cum
inuenisset eum trans
mare dixerunt ei. Rab
bi. quando huc uenisti. Res
pondit eis ihs. & dixit

10h

Amen amen dico uobis.
Quertis me. non qui au
distis signa. sed qua
manducastis & panibus
& saturati estis. Operа
mini non cibum qui pe
rit sed qui p manet in
uitam & ernam quem
filius hominis uobis
dabit. hunc enim signa
uit pat dns. Dixerunt
ergo ad eum quid fa
ciemus ut operemur
operadi. Respondit ihs
& dixit eis. hoc est opus
di. ut credatis in eum quē
misit ille, Dixerunt
ergo ei. quid ergo tu fa
cis signum ut uideamus
& credamus tibi quid
operaris. patres nri manna
manducauerunt in de
serto. sicut scriptum
est. panem de cae lo de
dit eis manducare.
Dixit ergo eis ihs. amen
amen dico uobis; Non moyses

dedit uobis panem decaelo
Sed pater meus dat uobis pa
nem decaelo uerum. panis
enim dei est qui discendit
decelo & dat uitam mundo
Dixerunt ergo ad eum.
dne semper da nobis pa
nem hunc. dixit autem
eis. Ego sum panis uitae
qui uenit ad me non esuriet
& qui credit in me non sitiet
unquam; Sed dixi uobis
quia & uidistis me & non
credidistis. Omne quod
dat mihi pater ad me ue
niet. & eum qui uenit ad
me non eiciam foras;
Quia discendi decaelo non
ut faciam uoluntatem meā
sed uoluntatem eius qui
misit me. Hec est autē
uoluntas eius qui misit me
patris. ut omne quod de
dit mihi non perdam ex
eo. sed resuscitem illum
nouissimo die. Hec. ē.
enim. uoluntas patris
mei qui misit me. ut om
nes qui uidet filium & cre
dit in eum habeat uitam
aeternam. & resuscita
bo ego eum in nouissimo die;
Murmurabant ergo iu
dei de illo. quia dixis
set. Ego sum panis qui
decaelo discendi.;
Et dicebant nonne hic
est ihs filius ioseph.
Cuius nos nouimus patrē
& matrem. Quomodo
ergo dicit hic quia
decaelo discendi. Res
pondit ergo ihs. & dixit
eis. nolite murmurare in
uicem. Nemo potest ue
nire ad me nisi pater
qui misit me traxerit
eum. & ego resuscitabo
eum nouissimo die;
Et scriptum est in pro
phetis. & erunt omnes
docibiles dei. Omnis qui
audiuit a patre & didi
cit uenit ad me. Non

10h

quia patrem uidit quis
quam nisi. his qui est a deo
hic uidit patrem.;

xiii Amen. amen dico
uobis. qui credit in me
habet uitam æternam;

10 lxm
ccclxxxiii
m.clxv
lccclxvi
Ego sum panis uitae.
10 lxiiii. soluf. patres uestri
manducauerunt manna
in deserto. & mortui
sunt. hic est panis de
caelo discendens. ut si
quis ex ipso manducauerit non moriatur;

10. lxvii
ccclxxxiii
mclxv
lccclxvi

10 lxviii
soluf

Ego sum panis uiuus
qui de caelo discendi.
Si quis manducauerit ex
hoc pane uiuet in æternum; & panis quem ego
dabo caro mea est pro
mundi uita. Litigabant
ergo iudaei ad inuicem
dicentes;, Quomodo po
test hic nobis carnem
suam dare ad manducandum. Dixit ergo eis
ihs. Amen amen dico uob

Nisi manducaueritis carnem filii hominis & bibe
ritis eius sanguinem
non habebitis uitam in uobis;,
Qui manducat meam carnem & bibit meum sanguinem habet uitam æternam. & ego resuscitabo
eum in nouissimo die;,
Caro enim mea uere. ē.
cibus. & sanguis meus
uere est potus;,
Qui manducat meam carnem & bibit meum
sanguinem in me manet
& ego in illo. Sicut mi
sit me uiuens pater.
& ego uiuo propter
patrem. & qui manducat me & ipse uiuet pp
ter me. hic est panis
qui de caelo discendit.
Non sicut manducauerunt
patres uestri manna
& mortui sunt; qui
manducat hunc panē
uiuet in æternum.;

Haec dixit in synagoga
docens in capharnaum
Multi ergo audientes
ex discipulis eius dixe
runt. Durus est hic
sermo quis potest eū
audire? Sciens autem
ihs apud semet ipsum
quia murmurarent de
hoc discipuli eius. dix̄
et. hoc uos scandali
zat. Si ergo uideri
tis filium hominis as
cendentem ubi erat
prius? Spūs est qui ui
uificat caro non prod
est quicquam; uerba
que ego locutus sum
uobis. spūs & uita sunt;
Sed sunt quidam ex uo
bis qui non credunt.
Sciebat enim ab initio
ihs qui essent credentes
& qui traditurus eet eū.
& dicebat propterea.
dixi uobis. quia nemo
potest uenire ad me.

nisi fuerit ei datum a pa
tre meo. Ex hoc multi
discipulorum eius abi
erunt retro. & iam n̄.
cum illo ambulabant.
Dixit ergo ihs ad duo
decim. numquid & uos
uultis abire. Respon
dit ergo ei simon pe
trus. dn̄e ad quem ibi
mus uerba uitae habes
nae habes & nos cre
dimus & cognouimus
quia tu es xp̄s filius dei.
Respondit ei ihs. non
ne ego uos duodecim
elegi. & ex uobis unus
diabulus est. Dicebat
autem iudam simonis
scariothis. hic enim
traditurus erat eum
cum esset unus ex duodeci.

Xim Posthec ambulabat ihs
bat ihs in galileam
Non enim uolebat in
iudea ambulare
quia querebant eum

lō lxviii
t m ccc x
n m c xci
t ccxcvii

lō lxx
t m ccxcvii
n m clxxvii

lō lxxi
Solus

lō lxxii
t m ccl x viii
n m clxi

lō lxxiii
solus

lō lxxiv
t m clxvi
n m lxxxii
t xciii

lō lxxv
solus

iudaei interficere.
Erat autem inproximo
dies festus iudaeorum
scinofegia. Dixerunt
autem ad eum fratres
eius. Transi hinc &ua
de in iudeam ut &disci
pulitui uideant opera
tua quae facis. Nemo
quippe inocculto quid
facit &querit ipse in
palam esse. Si haec fa
cis manifesta teipsum
mundo. neque enim fra
tres eius credebant in
eum. Dicit ergo eis ihs
Tempus meum nondum
aduenit. tempus autē
uestrum semper est
paratum. Non potest
mundus odisse uos
me autem odit quia ego
testimonium perhibeo
de illo quia opera eius
mala sunt. Uos autem
ascendite ad diem hunc festum
Ego non ascendo addiem
festum istum quia meum
tempus nondum impletū ē.
Haec cum dixisset ipse man
sit ingalilea. ut autem as
cenderunt fratres eius.
tunc &ipse ascendit ad
diem festum non manifes
te sed quasi inocculto.
Judei ergo querebant
in die festo. &dicebant
ubi est ille. &murmur
multus de eo erat intur
ba. quidam enim dice
bant quia bonus est;
Alii autem dicebant. non.
sed; ducit turbas. Nemo
tamen palam loquebatur de
illo propter metum iu
deorum. Jam autem me
diante diem festum.
Ascendit ihs in templum
&docebat &mirabantur iudei dicentes. Quo
modo hic litteras scit
cum non dedicerit.
Respondit eis ihs &dixit
mea doctrina non ē mea.

Sed eius qui misit me.
Si quis uoluerit uoluntatem eius facere cognoscet de doctrina utrum ex deo sit. an ego ex me ipso loquor. Qui a semet ipso loquitur gloriam propriam querit. Qui autem querit gloriam eius qui misit illum. hic uerax est. et iniustitia in illo non est. Nonne moyses dedit uobis legem. et nemo ex uobis facit legem. Quid me queritis interficere;
Respondit turba et dixit Demonium habes quis te querit interficere.
Respondit ihs et dixit eis Unum opus feci et omnes miramini. Propterea moyses dedit uobis circumcisionem. Non quia ex moyse est sed ex patribus. et in sabbato circumcidit is hominem

Si circumcisionem accipit homo in sabbato ut non soluatur lex moysi. si mihi indignamini quia totum hominem sanum feci in sabbato.
Nolite iudicare secundum faciem sed iustum iudicium iudicate.
Dicebant autem quidam ex hierusolimis. Nonne hic est quem querunt interficere. et ecce palam loquitur. et nichil ei dicunt. Numquid uere cognouerunt principes quia hic est xps. Sed hunc scimus unde sit. xps autem cum uenerit nemo scit unde sit.
Clamabat ergo in templo docens ihs et dicens. et me scitis et unde sim scitis. et a me ipso non ueni. sed est uerus qui misit me. quem uos nescitis

lo lxxvi
mcxii
lcxviii

ioh

ctus· ego scio eum quia
abipso sum & ipse me misit.
Querebant ergo eum ad
prachendere & nemo
misit in illum manus quia
nondum uenerat hora eius;
Turba autem multa cre
diderunt in eum & dice
bant. Xps cum uenerit
numquid plura signa fa
cit & quam qui hic facit.
Audierunt pharisei tur
bam murmurantem de
illo haec·; & miserunt
principes & pharisaei
ministros ut; prachen
derint eum· Dixit ergo
ihs· adhuc modicum
tempus uobiscum sum
& uado ad eum qui misit
me· quertis me & non
inuenietis· & ubi sum ego
uos non potestis uenire.
Dixerunt ergo iudei ad
se ipsos· quo hic itu
rus est & doctur us est
quia non inuenie mus eu

Numquid in dispersionem
gentium iturus est & doc
turus gentes· qui est
hic sermo quem dixit.
Quertis me & non inuenie
tis· & ubi sum ego non po
testis uenire·;

XV In nouissimo autem ag
no festiuitatis· stabat
ihs· & clamabat dicens·
Si quis sitit ueniat ad me
& bibat· qui credit in
me· sicut dixit scrip
tura· flumina de uen
tre eius fluent aque
uiue· hoc autem dixit
de spu quem acceptur i
erant credentes in eum·;
Non enim datus erat sps
quia ihs nondum fuerat
glorificatus; Ex illa
ergo turba cum audis
sent hos sermones eius
dicebant· hic est uere
proph&a· alii dicebant
hic est xps; quidam au
dicebant· numquid

agalilea uenit xps. Non
ne scriptura dicit
quia & semine dauid &
bethlem castello ubi
erat dauid uenit xps.
Dissensio itaque facta
est inturba propter
eum. Quidam autem &
ipsis uolebant adprae
hendere eum. Sed ne
mo misit super illum
manus. Uenerunt ergo
ministri adpontifices
& phariseos. & dixe
runt eis illi. quare non
adduxistis eum. Resp
onderunt ministri.
Numquam sic locutus
est homo. sicut hic ho
mo. Responderunt er
go eis pharisaei. Num
quid & uos seducti estis.
Numquid aliquis & prin
cipibus credidit in eum
dit & pharisaeis. sed
turba haec quia non no
uit legem maledicti sunt

Dicit nicodemus ad eos
ille qui uenerat ad eum
nocte qui unus erat
ex ipsis. Numquid lex
nostra iudicat hominem
nisi audierit prius ab
ipso & cognouerit quid
faciat. Responderunt
& dixerunt ei. Num
quid & tu galileus es
Scrutare & uide quia p
pha de galilea non sur
git. & reuersi sunt unus
quisque in domum suam.

XVI Jhs autem perrexit
in montem oliueti. & di
luculo iterum uenit
in templum & omnis po
pulus uenit ad eum.
Et sedens docebat eos.
Adducunt autem scribe
& pharisaei mulierem
in adulterio deprahen
sam. & statuerunt eam
in medio & dixerunt ei.
Magister haec mulier
modo deprahensa est.

7ª lxxxim
15 lxxxiii
solus
15 lxxxv
Fm ccxx
Pm cxxii
Lccxxxviii.
15 lxxxvi
solus

madulterio · In lege autem
mor: ses mandauit nobis
huius modi lapidare.
Tu ergo quid dicis · haec
autem dicebant temptan
tes eum ut possent ac
cusare eum · ihs autem
inclinans se deorsum digi
to scribebat interra ·;
Cum autem perseuerarent
interrogantes eum · erex
it se · & dixit eis qui si
ne peccato est uestrū
primus in illam lapidē
mittat · & iterum se in
clinans scribebat ·
Audientes autem unus p̄
unum exiebant incipi
entes a seniorib⁹ · &
remansit solus & mu
lier in medio stans ·;
Erigens autem se ihs · dix
it ei · mulier · ubi sunt qui
te accussabant · Nemo
te condemnauit · que
dixit · Nemo dñe · dixit
autem ihs · Nec ego te
condemnabo · uade &
amplius iam noli peccare ·;

XVII Iterum ergo Locutus
est ihs · dicens eis · Ego
sum lux mundi · qui sequi
tur me non ambulabit
in tenebris sed habebit
lucem uitae · Dixerunt
ergo pharisaei · tu de
te ipso testimonium p
hibis · testimonium tuū
non est uerum · Respon
dit ihs & dixit eis ·;
Et si ego testimonium
perhibeo de meipso
uerum est testimoniū
meum · Quia scio un
de ueni & quo uado ·
Uos autem nescitis un
de ueni & quo uado ·
Uos secundum carnem
iudicatis ego autem
non iudico quemquā ·
Et si iudico ego iudiciū
meum uerum est quia
solus non sum · sed ego
& qui me misit p̄ater ·

⁊ testimonium uerum est; ego autem qui testimonium.

Scd

Et in lege uestra scriptū
est. quia duorum ho
minum ⁊ perhibeo deme
ipso. & testimonium p
hib& deme quime misit
pater ⁊ Dicebant ergo
ei. ubi est pater tuus; ⁊
Respondit ihs. Neque
me scitis. neque patrem
meum ⁊ Si me sciretis for
sitan & patrem meum sci
retis; Haec uerba lo
cutus est ihs in gaza
phylacio docens in tem
plo. & nemo adprae
hendit eum quia non
dum uenerat hora eius;
Dixit ergo iterum eis ihs.
ego uado & quaeretis me
& in peccato uestro mo
riemini. ⁊ Quo ego uado
uos non potestis uenire
Dicebant ergo iudaei
Numquid interficiet
m& ipsum. quia dicit
quo ego uado uos non
potestis uenire.

Et dicebat eis. uos de de
orsum estis ego de supe
nis sum. ⁊ Uos de mundo
hoc estis. ego non sum
de hoc mundo. Dixi
ergo uobis. quia mo
riemini in peccatis
uestris. Si enim non
credertis quia ego
sum moriemini in pec
cato uestro. Dicebant
ergo ei. tu quis es.
Dixit eis ihs. princi
pium quia & loquor
uobis. multa habeo
de uobis loqui. & iu
dicare. sed qui misit
me uerax est. & ego
quae audiui ab eo haec
loquor ⁊ In mundo & non
cognouerunt quia pa
trem eius dicebat;
Dixit ergo eis ihs. cū
exaltaueritis filiū
hominis. tunc cogno
scetis quia ego sum &
a me ipso facio nihil.

lo lxxxvii
m cxii
l cxviii

lo lxxxviii
m ccxx
m cxxii
l ccxlii.

lo lxxxviii
Golus.

10h

Sed sicut docuit me pater
haec loquor. & qui me
misit mecum est non re
linquit me solum quia
ego que placita sunt ei
facio semper. Haec illo
loquente multi crediderunt in eum. ¶ Dicebat
ergo ihs ad eos qui credi
derunt ei iudeos. Si
uos ꝑmanseritis in ser
mone meo uere discipuli
mei eritis. & cognosce
tis ueritatem & ueritas
liberabit uos. ¶ Respon
derunt ei. semen abra
he sumus. & nemini ser
uiuimus um quam. quo
modo tu dicis liberi
eritis. Respondit ei
ihs. Amen amen dico
uobis. ¶ Quia omnis qui
facit peccatum seruus
est peccati. Seruus
autem non manet in do
mo in æternum. filius
manet in æternum;

Si ergo filius liberabit
uos fuerit liberi eritis
Scio quia filii abrahe
estis. sed queritis me
interficere quia ser
mo meus non capit in
uobis. Ego quod uidi
apud patrem meum
loquor. & uos que ui
distis apud patrem
uestrum facitis. ¶ Res
ponderunt & dixerunt
ei. pater noster abra
ham est. Dicit eis ihs
Si filii abrahe estis ope
ra abrahe facite.
Nunc autem queritis me
interficere hominē
qui ueritatem uobis
locutus sum quam audi
ui adō hoc abraham
non fecit. Uos facitis
opera patris uestri.
Dixerunt itaque ei. nos
ex fornicatione non
sumus nati. unum pa
trem habemus dm.,

quare loquillam meam non cognoscetis quia non potestis

Sō

DIXIT ergo eis ihs. Si deus pater uester esset; diligeretis utique me. ego enim exdō processi & uenī. Neque enim a me ipso uenī. sed ille misit me. audire sermonem meum, uos ex patre diabulo estis & desideria patris uestri uultis facere. Ille homicida erat ab initio & in ueritate non stetit quia non est ueritas in eo cum loquitur mendacium & proprijs loquitur quia mendax est & pater eius. Ego autē qui ueritatem dico non creditis mihi; Quis ex uobis arguet me de peccato. Si ueritatem dico quare uos non creditis mihi. Qui est exdō uerba dei audit. propterea uos non auditis quia exdō non estis. Responderunt igitur iudei. & dixerunt ei. Nonne benedicimus nos quia samaritanus es tu & daemonium habes. Respondit ihs. Ego demonio non habeo sed honorifico patrem meum & uos inhonoratis me; Ego autem non quero gloriam meam. est qui querit & iudicat. Amen amen dico uobis. Si quis sermonem meum seruauerit mortem non uidebit in aeternum. Dixerunt ergo iudei Nunc cognouimus quia daemonium habes. Abraham mortuus est & prophetae. & tu dicis. Si quis sermonem meum seruauerit non gustabit mortem in aeternum; Numquid tu maior es patre nostro abrahā.

qui mortuus est & pro
phe mortui sunt quem
te ipsum facis. Respondit
ihs. Si ego glorifico me
ipsum gloria mea nihil e.
Est pat̄r meus qui glorifi
cat me quem uos dicitis
quia d̄s nost̄r est: & non
cognouistis eum. ego aũ
noui eum. & si dixero. ñ
noui eum. ero similis uobis
mendax. Sed scio eum &
sermonem eius seruo.
Abraham pater uester
exultauit ut uideret diẽ
meum. & uidit & gauisus
est. Dixerunt ergo
iudaei ad eum. Quinqua
ginta annos nondum ha
bes. & abraham uidisti.
Dixit eis ihs. Amen amen
dico uobis. Antequam
abraham fieret ego sum.
Tulerunt ergo lapides
ut iacerent in eum. ihs
autem abscondit se
& & uuit de templo;

CAPVT IX

Et praeteriens
uidit hominem caecum
a natiuitate. & interroga
uerunt eum discipuli eius.
Rabbi. quis peccauit hic
aut parentes eius ut cẽ
cus nasceretur. Respon
dit ihs. Neque hic pecca
uit neque parentes eius
sed ut manifestetur opus
dei in illo. Me oportet
operari opera eius qui
misit me donec dies est.
Uenit nox. quando nemo
potest operari. quam
diu in mundo sum lux sũ
mundi. Haec cum dixis
set expuit in terram &
fecit lutum ex sputo
& linuit lutum super
oculos eius. & dixit ei.
Uade laua in natatoriã
siluę. quod interpre
tatur missus. abiit ergo
& lauit & uenit uidens.
Itaque uicini eius & qui
uiderant eum prius

quia mendicus erat.
Dicebant. Nonne hic
est qui sedebat & men
dicabat. Alii dicebant
quia hic est. alii autē
nequaquam sed similis
est eius; Ille uero dice
bat quia ego sum;
Dicebant ergo quomo
do aperti sunt oculi tui.
respondit Ille homo qui dicitur ihs
lutum fecit. & unxit
oculos meos. & dixit
mihi. uade ad natatoo
riam siloae & laua.
& abii & laui. & ecce
uideo. Dixerunt ei.
Ubi est ille. ait. nescio.
Adducunt eum ad pha
risęos qui cęcus fuerat.
Erat autem sabbatum
quando lutum fecit ihs
& aperuit oculos eius;
Iterum ergo interroga
bant eum pharisęi.
Quomodo uidisti. Ille
autem dixit eis. Lutum
posuit mihi sup oculos
& laui & uideo. Dice
bant ergo ex phariș
eisquidam. non est hic
homo a dō. quia sabbu
tum non custodit;
Alii autem dicebant. quo
modo potest homo
peccator haec signa
facere. & scisma erat
in eis. Dicunt ergo cecu
rum. tu quid dicis de
eo qui aperuit oculos
tuos. Ille autem dixit
Quia propheta est.
non crediderunt ergo
iudaei. de illo. quia
cecus fuisset & uidisset.
Donec uocauerunt pa
rentes eius qui uiderat.
& interrogauerunt eos
dicentes. hic est filu
us uester. quem uos
dicitis quia cecus na
tus est. respondert
eis parentes eius &
dixerunt. Scimus

10h

quia hic est filius noster
& quia cecus natus est.
quomodo autem nunc ui
det nescimus aut quis
eius aperuit oculus: nos
nescimus. ipsum inter
rogate ætatem habet
ipse de se loquatur. hec
dixerunt parentes eius
quia timebant iudeos.
Jam enim conspiraue
rant iudei. ut si quis
eum confitetur xpm,
extra synagogam fie
ret. propter ea parentes eius dixerunt quia
ætatem habet ipsum
interrogate; Vocaue
runt ergo rursum ho
minem qui fuerat cecus
& dixerunt ei. Da glo
riam deo. nos scimus
quia hic homo pecca
tor est. Dixit ergo ille.
Si peccator est. nescio.
unum scio quia cecus
cum essem modo uideo

Dixerunt ergo illi. quid
fecit tibi quomodo
apperuit tibi oculos.
Respondit eis. dixi uo
bis iam & audistis quid
iterum uultis audire;
Numquid & uos uultis
discipuli eius fieri;
& maledixerunt ei. & dix
erunt. tu discipulus
eius sis. nos moysi dis
cipuli sumus. Nos sci
mus. quia moysi locu
tus est ds. hunc autem
nescimus unde sit.
Respondit. ille homo
& dixit eis. in hoc enim
mirabile est. quia uos
nescitis unde sit. & ap
peruit meos oculos.
Scimus autem quia pec
catores ds non audit.
Sed qui dei cultor est
& uoluntatem eius fa
cit. hunc audit.
A seculo non est auditum
qui aperuerit quis.

℣ tu crediſ infiliumdi· reſpondit ille &dixit

Scd

oculoſ cęci nati· niſi eẽ hic adõ· nonpotterat facere quic quam· Reſ/ponderunt ei· &dixe runt· inpeccatiſ natuſ eſ totuſ &tudoceſ noſ· & eiecerunt eũ foraſ· &cum inueniſ ſẽ eum· dixit ei· ℣ quiſ eſdñe ut credam ineũ· &dixit ei ihſ· &uidiſti eum &qui loquitur tecum ipſe eſt· dtille dit· credo dñe· &pro cidenſ adorauit eum· Dixit ei ihſ· in iudicium ego in hunc mundum ueni· ut qui non uident uideant· &qui uident cęci fiant· &audie runt ex phariſeiſ qui cumipſo erant & dixerunt ei· Num quid &noſ cęci ſumuſ Dixit eiſ ihſ· Si cęci eſſetiſ non haberetiſ peccatum; Nunc autẽ dicitiſ· qui auidemuſ peccatum ueſtrum man&·,

XVIIII

Amen: Amendico· uobiſ· qui non intrat p oſtium in ouile ouium ſed aſcendit· aliunde ille fur eſt & latro; Qui autem intrat poſtiũ paſtor eſt ouium· huic oſtiariuſ aperit &· o ueſ uocem eiuſ audiunt Et propriaſ oueſ· uo cat nominatim· &educit eaſ· & cum propriaſ oueſ emiſerit ante eaſ uadit· & oueſ illũ ſequuntur quia ſciunt uocem eiuſ·, alienum autem non ſecuntur· ſed fugiunt ab eo quia non nouerunt uocem alienorum· Hoc pro uerbium dixit eiſ ihſ· Illi autem non cogno uerunt quod loque retur eiſ· Dixit ergo·

est iterum ihs: Amen
amen dico uobis:, Quia
ego sum ostium ouium
Omnes quot quot uene
runt · fures sunt & latro
nes: sed non audierunt
eos: oues: Ego sum os
tium per me · si quis intro
ierit saluabitur & ingre
dietur & egredietur · &
pascua inuenit · fur
non uenit · nisi · ut furetur
& mactet & perdat ·
Ego ueni ut uitam ha
beant & abundantius
habeant · Ego sum pas
tor bonus · bonus pas
tor animam suam dat
pro ouibus suis · Mer
cenarius autem & qui
non est pastor · cuius
oues non sunt proprie
Uidit lupum uenientem
& dimittit oues & fugit
& lupus rapit · & dispgit
oues · Mercenarius
autem fugit quia mer

ō xc
m cxii
l cxviii

ō xci
m ccm
h lxv

ō xcii
solus

cenarius est · & non pertinet ad eum de ouibus ·
Ego sum pastor bonus &
cognosco meas & cognoscunt me meae · Sicut
nouit me pater & ego
agnosco patrem ·
Et animam meam pono
pro ouibus meis ·,
Et alias oues habeo q: ·
non sunt ex hoc ouili · &
illas oportet me adducere · & uocem meam audient · & fiet unum ouile
& unus pastor; Propterea me pater diligit quia
ego pono animam meam
ut iterum sumam eam
Nemo tollit eam a me ·
sed ego pono eam a me
ipso · potestatem habeo
ponendi eam · & potestatem habeo sumendi
iterum; hoc mandatum
eam; accepi a patre meo
Dissensio iterum facta
est inter iudeos · propter
sermones hos

Dicebant autem multi ex ipsis.
daemonium hab& & in
sanit. Quid eum auditis.
Alii dicebant. haec ver-
ba non sunt daemoniū
habentis. Numquid
daemonium potest ce
corum oculos aperire;

xx FACTA SUNT AUTEM
enchenia in hieruso
limis & hiemps erat
& ambulabat ihs in templo
templo in porticu salomo
nis. Circumdederunt
ergo eum iudaei. & dice
bant ei. quo usque
animam nostram tollis
Si tues xps dic nobis
palam. Respondit eis
ihs. loquor vobis & n
creditis opera que
ego facio in nomine
patris mei. haec tes
timonium phibent
de me seduos noncredi
tis quia non estis ex
ouibus meis. Ques me

uocem meam audiunt.
& ego cognosco eas & se
quuntur me. & ego uitā
ēternam do eis. & non
peribunt in &ernum.
Et non rapiet eas quis
quam de manu mea.
Pater meus quod dedit
mihi maius omnibus
est. & nemo potest ra
pere de manu patris mei.
Ego & pater unum sum.
Sustulerunt lapides
iudei. ut lapidarent
eum. Respondit eis ihs.
multa opera bona os
tendi vobis ex patre
meo. propter quod eo
rum opus me lapidatis
Responderunt ei iudei
de bono opere non la
pidamus te. sed de blas
phemia. & quia tu
homo cum sis facis te
ipsum dm. Respondit
eis ihs. Nonne scrip
tum in lege vestra est.

Quia ego dixi dii estis: si
illos dixit deos ad quos
sermo dei factus est &
non potest solui scrip
tura quem pater sanc
cauit. & misit in mundū
uos dicitis blasphemas
quia dixi uobis filius dei
sum. Si non facio ope
ra patris mei. nolite
credere mihi. Si autem
facio & si mihi non uul
tis credere. operibus
credite. ut cognoscatis
& credatis quia in me
est pater & ego in patre.

Querebant ergo eum ad
prehendere. & exiuit
de manibus eorum. &
Et abiit iterum trans
iordanen in eum locum
ubi erat iohannis bap
tizans primum & man
sit illic; & multi uene
runt ad eum. & dicebant
quia iohannis quidem
signum fecit nullum

Omnia autem quecumque
dixit iohannis de hoc
uera erant & multi cre
diderunt in eum.

XXI Erat autem quī
dam langueus lazarus
ab bethania de castello
mariae & marthae so
roris eius. Maria au
erat que unxit dnm
unguento & extersit
pedes eius capillis suis
Cuius frater lazarus
infirmabatur; Misē
runt ergo sorores eius
ad eum dicentes. Dñe
ecce quem amas infir
matur. Audiens autē
ihs dixit. Infirmitas
haec non est ad mortē
sed pro gloria dei. ut
glorificetur filius dei
per eum. Diligebat
autem ihs martham &
sororem eius mariam
& lazarum. Ut ergo
audiuit quia infirmatur

7oxcm
7 mcxii
7 mxxvi

7oxcm
Solus

Tunc quidem mansit in
eodem loco duobus die
bus. Deinde post hec
dicit discipulis suis. Ea
mus in iudeam iterum:
Dicunt ei discipuli. Rabbi
nunc querebant te iude
lapidare. & iterum ua
dis illuc. Respondit ihs.
Nonne duodecim hore sunt
diei. Si quis ambulaue
rit in die. non offendit
quia lucem huius mundi
videt. Si autem ambu
lauerit in nocte offen
dit. quia lux non est in eo.
Hec ait. & post hec
dicit. Lazarus amicus
noster dormit sed uado
ut a somno excitem eū.
Dixerunt ergo discipuli eius.
dñe si dormit saluus erit.
Dixerat autem ihs. de
morte eius. Illi autem
putauerunt quia de
dormitione somni dice
ret. Tunc ergo dixit
eis ihs. Manifeste laza
rus mortuus est. & gau
deo propter uos. ut cre
datis quia non eram ibi.
Sed eamus ad eum. Dixit
ergo thomas qui dici
tur didimus ad condis
cipulos. eamus & nos
ut moriamur cum eo.
Uenit itaque ihs & in
uenit eum quattuor
dies iam in monumento
habentem. Erat autē
bethania iuxta hie
rusolimam. quasi sta
dia quindecim. Multi
autem ex iudeis uene
rant ad martham &
mariam ut consola
rentur eas. de fratre
suo. Martha ergo
ut audiuit quia ihs
uenit occurrit illi.
Maria autem domi
sedebat. Dixit ergo
martha ad ihm. dñe
si fuisses hic frater

meus non fuisset mor
tuos. Sed & nunc scio
quia quecumque poposc
eris a deo dabit tibi ds.
Dicit illi ihs. resurgit
frater tuus; Dicit ei
martha scio quia re
surget in resurrectione
in nouissimo die. Dicit
ei ihs. Ego sum resur
rectio & uita. qui cre
dit in me & si mortuus
fuerit uiuet. & omnis
qui uiuit & credit in me
non morietur in aeternum. Credis hoc. dic
illi. utique dne ego cre
didi. quia tues xps fi
lius dei. qui in mundum
uenisti. & cum haec dix
isset. abiit & uocauit
mariam sororem suam
silentio dicens. Magis
ter adest, & uocat te.
Illa ut audiuit surgit
cito & uenit ad eum
Nondum enim uenerat

ihs in castello sed erat adhuc
in illo loco ubi occurre
rat ei martha. Judei
igitur qui erant cum ea
in domo & consolaban
tur eam. cum uidissent
mariam quia cito surr
exit. secuti sunt eam.
dicentes. quia uadit ad
monumentum ut ploret
ibi. Maria ergo cum
uenisset ubi erat ihs.
uidens eum cecidit ad
pedes eius. & dixit ei.
Dne si fuisses hic non
esset mortuus frater
meus. Ihs ergo ut ui
dit eam plorantem
& iudaeos qui uenerant
cum ea plorantes. fre
mit spu & turbauit
seipsum. & dixit. ubi
posuistis eum. Dicunt
ei. dne ueni & uide.
& lacrimatus est ihs
Dixerunt ergo iudei.
Ecce quomodo amabat.

eum · quidam autem dix
erunt &ipsis· Nonpotē
rat hic qui aperuit ocu
los cęci facere· ut& hic
nonmoriretur· ihs ergo
rursum fremens insē
m&ipso · uenit admonu
mento · erat autē spe
lunca & lapis superpo
situs erat ei· dit
ihs· tollite lapidem·
Dicit ei martha soror
eius· qua mortuus fu
erat· dñe iam fetet
quadriduanus enim ē·
Dicit ei ihs· non nedix
tibi · qm si credideris
uidebis gloriam dī·
Tulerunt ergo lapi
dem · ihs autem eleua
tis sursum oculis dix·
Pater gratias agotibi
qm audisti me· ego
autem, sciebam quia
semp me audis· sed
propter populum
qui circumstat dixi·
ut credant quia tu
memisisti· hęc cum
dixisset uoce magna
clamauit· lazare
ueni foras· & statim
prodit qui fuerat
mortuus· ligatis pe
des & manus institis·
& facies illius sudario
erat ligata·, Dicit ihs
eis· Solute eum & sinite
abire; cmulti ergo ex iu
deis qui uenerant adma
riam & martham & ui
derant quę fecit cre
diderunt in eum; Qui
dam autem & ipsis abi
erunt ad pharisęos·
& dixerunt eis q: fecit ihs·

/xxii Colligerunt
ergo pontifices & pha
risęi consilium & dice
bant· Quid facimus
Quia hic homo multa
signa facit· Si dimit
temus eum sic omnes
credunt in eum;

Et uenient romani & tol
lent regnum nostrum
& locum & gentem. unus
autem ex ipsis caiphas
cum esset & pontifex anni
illius dixit eis. uos nes
citis quicquam nec cogi
tatis quia & pedit nobis
ut unus moriatur homo
pro populo & non tota
gens pereat. hoc autē
a semet ipso non dixit. sed
cum esset & pontifex anni
illius prophetauit quia
ihs moriturus erat pro
gente & non tantum pro
gente. sed ut filios dei qui
erant dispersi congrega
rēt in unum. ab illo ergo
die cogitauerunt ut in
terficerent eum. ihs
ergo iam non in palam
ambulabat apud iudeos
sed abiit in regionem
iuxta desertum in ciui
tatem quidicitur effrē.
& ibi morabatur cum dis
cipulis suis. proximum
autem erat pascha iudeo
rum. Et ascenderunt
multi hierusolymam de
regione ante pascha ut
sanctificarent seipsos. que
rebant ergo ihm & con
loquebantur ad inuicem
in templo stantes. quid
putatis. quia non uenit
ad diem festum. dede
rant autem pontifices
& pharisei mandatum
ut si quis cognouerit ubi
sit indicet ut ad prae
hendant eum.
Ihs ergo ante sex dies
pascē uenit bethania
ubi lazarus fuerat
mortuus quem suscita
uit ihs. fecerunt autē
ei cenam ibi & martha
ministrabat. lazarus
uero unus erat & dis
cumbentibus cum eo.
Maria ergo accepit
libram unguenti nardi

10 xcv
m ccl xxm
m cl vi
l ccl x

10 xcvii
dolus

10 xcv
m cxvii
m xxvi

10 xcviii
m ccl xxvi
m cl viii
l lxxiii

pistici pretiosi unxit
pedis ihu. & extersit ca
pillis suis pedes eius &
domus impleta est ex o
dori unguenti. Dicit er
go unus ex discipulis
eius iuda scariothis qui
erat eum traditurus;
Quare hoc unguentum n̄
uenit trecentis denariis
& datum est egenis. dix
it autem hoc non quia de
egenis pertinebat ad eum
Sed quia fur erat & lo
culos habens ea quae mit
tebantur portabat;
Dixit ergo ihs. Sine illa
ut in die sepulture mee
seruet illud. pauperes
enim semper habetis
uobiscum me autem non
semp habetis; Cogno
uit ergo turba ex iu
dea. quia illic est;
& uenerunt non propt̄
ihm tantum. Sed ut la
zarum uiderent quē
suscitauit a mortuis.
Cogitauerunt autem prin
cipes sacerdotum ut
& lazarum interfice
rent quia multi prop
ter illum abebant ex
iudeis & credebant in ihm

xxiii
lo c
m ccviiii
m cxviii
ccxxxiiii

In crastinum autē
turba multa que uene
rat ad diem festum;
Cum audisset quia uenit
ihs hierusolimam ac
ceperunt ramos palma
rum & processerunt
obuiam ei. & clamant
Osanna benedictus qui
uenit in nomine dni rex
israhel; & inuenit ihs
asellum & sedit super
eum sicut scriptum est
noli timere filia sion.
Ecce rex tuus uenit sedens su
per pullum asine;
Hec non cognouerunt dis
cipuli eius primum sed
quando glorificatus est
ihs. Tunc recordati sunt

lo xcviii
solus

lo cl
m ccvii

lo cii
solus

quia haec erant scripta de eo & haec fecerunt ei.

Testimonium ergo perhibebat turba quae erat cum eo quando lazarum uocauit de monumentum & suscitauit eum a mortuis. Propterea obuiauit turba quia audierunt eum fecisse hoc signum. Pharisei ergo dixerunt ad semetipsos. Videtis quia nihil proficimus. Ecce mundus totus post eum abiit. Erant autem gentiles quidam & hi qui ascenderant ut adorarent in die festo hii ergo accesserunt ad philippum qui erat a bethsaida galileae & rogabant eum dicentes. Domine uolumus iesum uidere. Venit philippus & dicit andreae, Andreas rursum & philippus dixerunt iesu. Iesus autem respondens eis

Ioc cxi solus

Ioc cv
m xcvii
l. cc xi

Ioc cvi
solus

Ioc cvii
m ccxciii
l mclxxiii

Ioc cviii
solus

Ioc cix
m ccxcviii
l mclxxx.

dicens. Uenit hora ut clarificetur filius hominis. Amen amen dico uobis. Ni si granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit ipsum solum manet. Si autem mortuum fuerit multum fructum adfert. Qui amat animam suam perdit eam & qui odit animam suam in hoc mundo in uitam aeternam custodit eam. Si quis mihi ministrat me sequatur. & ubi ego sum illic & minister meus erit. Si quis mihi ministrabit honorificabit eum pater meus. Nunc anima mea turbata est & quid dicam. pater saluifica me & hac hora. Sed propter ea ueni in horam hanc. pater clarifica tuum nomen. Uenit ergo uox de caelo & clarificaui & iterum clarificabo. Turba ergo quae stabat & audierat.

scd

Dicebat thonitruum fac
tum esse. Alii dicebant
angelus ei locutus est.,
Respondit ihs & dixit. Non
propter me uox haec ue
nit sed propter uos.
Nunc iudicium est mundi.
nunc princeps huius mun
di. deicietur foras. Ego
si exaltatus fuero a terra
omnia traham ad me
ipsum. Hoc autem dice
bat significans qua
morte esset moriturus
Respondit ei turba. nos
audiuimus ex lege quia
xps manet in aeternu
& quomodo tu dicis. opor
tet exaltari filium ho
minis. Dixit ergo eis ihs
Adhuc modicum lumen
in uobis est. Ambulate
dum lucem habetis ut
non tenebre uos compre
hendant. & qui ambu
lat in tenebris nescit
quo uadat. Dum lu

cem habetis credite in
lucem ut filii lucis sitis.
Haec locutus est ihs. &
abiit & abscondit se ab eis.

XXVIII Cum autem tanta
signa fecisset coram
eis non credebant in
eum. ut sermo ysaie
prophete impleretur
quem dixit. Dne quis
credidit auditui nro
& brachium dni cui
reuelatum est.

Propter ea non poterant
credere. quia dixit
iterum ysaias. excecauit
oculos eorum & indu
rauit eorum cor. ut non
uideant oculis & in
tellegant corde & con
uertantur & sanem eos.
Haec dixit ysaias. quan
do uidit gloriam eius
& locutus est de eo.
Verumtamen & ex prin
cipibus multi crediderunt in eum. Sed propter

lo cviii
m cxxxiii
m xxxvii
l. lxxvii.

lo cx
volur

pharisæos·non confite
bantur ut de synagoga
non ejicerentur·dilex
erunt enim gloriam
hominum magis quam
gloriam dī·; Ihs autem
clamauit & dixit·qui
credit inme·non credit
inme sed in eum qui misit
me·; & qui uidit me ui
dit eum qui misit me·;
Ego lux in mundum ueni
ut omnes qui credit inme
in tenebris non maneat·
& si quis audierit uer-ba
mea·& non custodierit
ego non iudico eum·
Non enim ueni ut iudicē
mundum sed ut saluam
faciā mundum·Qui
spernit me & nō accepit
uerba mea habē qui
iudicē eum·sermo
quem locutus sum ille
iudicabit eum·In nouis
simo die quia ego & me
ipso non sum locutus
Sed qui misit me pater·
Ipse mihi mandatum dedit·,
quid dicam & quid loquar
& scio quia mandatum
eius uita æterna est·;
Quæ ergō: loquor sicut
dixit mihi pater sic loquor;

XXV Ante diem autem
festum paschæ Scies
Ihs quia uenit hora
eius ut transeat ex hoc
mundo ad patrem·cū
dilexisset suos qui erant
in mundo in finem dilexit
eos·& cena facta cū
diabulus iam misisset
in corde ut traderet eū
iuda simon scariothis;
Sciens quia omnia dedit
pater in manus & quia
adō & ad deum uadit·Surgit a cena &
ponit uestimenta sua·
& cum accepisset linteū
præcinxit se·deinde
mittit aqua in pelue
& cœpit lauare pedes

discipulorum & extergere
linteo quo erat praecinc
tus. Venit ergo ad si. mo
nem petrum. & dicit ei pe
trus. Dñe tu mihi laua
peder. Respondit ihs &
dicit ei. quod ego facio
tu nescis modo. scies autē
postea. Dicit ei petrus.
Non lauabis mihi peder
in aeternum. Respondit
ei ihs. Si non lauero te
non habebis partem
mecum. Dicit ei si. mon
petrus. Dñe non tantū
peder meos sed & manus
& caput. Dicit ei ihs
Qui lotus est non indigt
ut lauet sed est mundus
totus; & uos mundi estis
sed non omnes. Sciebat
enim quis nam esset & qui
traderet eum. propter
ea dixit. non estis mun
di omnes. Postquam
ergo lauit pedes eorū.
accepit uestimenta sua

ō cxvi
m lviii
l lxiii

ō cxvii
ro lus

& cum recubuisset. iterū dix
eis. Scitis quid fecerim
uobis. Uos uocatis me. ma
gister & dñe & benedici
tis sum & enim. Si ergo
ego laui uestros peder
dñs & magister. & uos de
bitis alter alterius laua
re peder. Exemplum
enim dedi uobis. ut quem
admodum ego feci uobis
ita & uos faciatis.

ō cxviii
m xc
l lviii

Amen amen dico uobis.
Non est seruus maior dño
suo. neque apostulus
maior eo qui misit illū.
Si haec scitis. beati eri
tis si feceritis ea. Non
de omnibus uobis dico.
Ego scio quos elegerim.
sed ut impleatur scrip
tura. Qui manducat
meum panem leuabit
contra me calcaneum
suum. Amodo dico uobis.
Priusquam fiat ut cre
datis cum factum fuerit

ō cxviii
solus

quia ego sum. Amen amen
dico uobis. Qui accepit si
quem misero. me accepit.
Qui autem me accepit ac
cepit eum qui me misit;
Cum haec dixisset ihs. tur
batus est spu & protes
tatus est. & dixit. amen
amen dico uobis. quia
unus ex uobis tradet me.
Aspiciebant ergo ad inui
cem discipuli hesitantes
de quo diceret, Erat
ergo recumbens unus
ex discipulis eius in sinu
ihu. quem diligebat ihs
Innuit ergo huic simon
petrus. & dicit ei. quis
est de quo dicit. Itaque
cum recubuisset ille sup
pectus ihu. dicit ei. dne
quis est. Respondit ihs
Ille est. cui ego intinctum
panem porrexero;
Et cum intinxisset panem
dedit iude simonis scario
thi. & post buccellam

Tunc introiuit in illum
satanas. Dicit ei ihs.
Quod facis fac citius.
Hoc autem discumbentium
nemo scIuit. ad quid
dixerit ei. Quidam
enim putabant quia
loculus habebat iudas
Quia dicit ei ihs. eme
ea que opus sunt nobis
ad diem festum. aut
egenis ut aliquid det.
Cum ergo accepisset ille
buccellam exiuit continuo.
Erat autem nox. Cum er
go exisset dicit ihs. nunc
clarificatus est filius
hominis & deus clarifica
tus est in eo; Si deus cla
rificatus est in eo. &
deus clarificabit eum
in semet ipso. & conti
nuo clarificabit eum.

XXVI Filioli. adhuc modi
cum uobiscum sum que
retis me. & sicut dixi
iudeis. Quo ego uado

uos non potestis uenire.
Et uobis dico modo. man
datum nouum. do uobis
ut diligatis inuicem. sic
dilexi uos. ut & uos dili
gatis inuicem. In hoc cog
noscent omnes qui amei
discipuli estis. Si dilec
tionem habuerit adin
uicem. Dicit ei simon
pet̄rus. dñe quo uadis
Respondit ihs. quo ego
uado. non potes me modo,
sequi. Sequeris autem
postea. Dicit ei petrus
dñe quare non possum
sequi te modo. animā
meam pro te ponam;
Respondit ihs. Animam
tuam pro me pones.
Amen amen dico tibi.
Non cantauit gallus donec
me ter neges. Nontur
betur cor uestrum cre
detis in dm & in me credi

Si quo minus dixissem
uobis. Quia uado para
re uobis locum. & si
abiero & praeparauero
uobis locum. iterū
uenio & accipiam uos
ad me ipsum. ut ubi sum
ego. & uos sitis mecum.
& quo ego uado scitis &
uiam scitis. Dicit ei tho
mas. dñe nescimus quo
uadis. & quo modo possu
mus uiam scire. Dicit
ei ihs. Ego sum uia & ue
ritas & uita. Nemo ue
nit ad patrem nisi per
me. si cognouissetis me
& patrem meum utique
cognouissetis. & amo
do cognoscetis eum;
Dicit ei philippus. dñe
ostende nobis patrem
& sufficit nobis. Dicit
ei ihs. tanto tempore
uobiscum sum. & non
cognouistis me philip
pe. Qui uidit me uidit

lo cxxvi
Et mcclxxxviii
Et mclxx
Et cclxv.

lo cxxvii
solus

& patrem · quomodo
tu dicis · ostende nobis
patrem · Non credis
quia ego in patre &
pater in me est · uerba
que ego loquor uobis
a me ipso non loquor ·
Pater autem in me ma
nens ipse facit opera
Non credetis quia ego
in patre & pater in me
est, Alioquin propter
opera ipsa credite
Amen · amen dico uobis ·
qui credit in me opera
que ego facio · & ipse
faciet & maiora horum
faciet quia ego ad pa
trem uado · ; & quo cum
que petieritis in nomine
meo hoc faciam ut
glorificetur pater in
filio · Si quid petieri
tis me in nomine meo hoc
faciam · ; Si diligitis
me mandata mea serua
te & ego rogabo patrem

& alium paraclitum
dabit uobis ut maneat
uobiscum spm ueritatis
quem mundus non potest
accipere quia non ui
det eum · neque eum ·
Uos autem cognoscetis eu
quia apud uos manebit
& in uobis erit · Non re
linquam uos orfanos ·
adhuc modicum · & mun
dus me iam non uidet ·
Uos autem uidetis me quia
ego uiuo · & uos uiuetis ·
In illo die, uos cognoscetis
quia ego in patre meo
sum · & uos in me · & ego
in uobis · Qui hab & man
data mea & seruat ea
ille est qui diligit me · ·
Qui autem diligit me dili
gitur a patre meo · & ego
diligam eum · & manifes
tabo ei me ipsum · Dicit
ei iudas non ille scario
thes · Dñe quid factum · e ·
quia nobis manifestaturus
es · te ipsum ·

lo cxxviii
m ccxvi
m cxxv ·

lo cxxviii
m xcviii
m xcvi
l · cxvi

lo cxxx
Solus

xvii

& non mundo. Respondit
ihs & dixit ei. Si quis dili
git me sermonem meum
seruabit & pater meus
diliget eum. & ad eum
uenemus & mansionem
apud eum faciemus.
Qui non diligit me sermo
nes meos non seruat.
& sermonem quem audis
tis non est meus sed
eius qui misit me patris.
Haec locutus sum uobis.
apud uos manens.
Paracl⁹ autem spūs
sc̄s quem mittet pater
in nomine meo ille uos
docebit omnia & sug
gerit uobis omnia que
cumque dixero uobis.
Pacem relinquo
uobis. pacem meam do
uobis. Non quomodo
mundus dat ego do uo
bis. Non turbetur cor
uestrum neque formi
det. Audistis quia

ego dixi uobis. uado &
uenio ad uos. Si diligere
tis me gauderetis utiq;.
quia uado ad patrem.
quia pater maior me
est. & nunc dixi uobis.
priusquam fiat ut cum
factum fuerit credatis
Jam non multa loquar
uobiscum; Uenit enim
princeps huius mundi
& in me non habet quic
quam. sed ut cognoscat
mundus quia diligo pa
trem. & sicut manda
tum dedit mihi pater
sic facio. Surgite eā
mus hinc. Ego sum
uitis uera. & pater me
us agricola est. Om
nem palmitem in me
non ferentem fructū
tollet eum. & omnem
qui fert fructum. pur
gabit eum ut fructū
plus adferat. Iam uos
mundi estis. propter

lō cxxxi
f mxcviii
f mxcvi
l cxvi

lō cxxxii
solus

xxvii

xxviii

sermonem quem locu
tus sum uobis. Mane
te in me & ego in uobis.
Sicut palmes non potest
ferre fructum a se
m & ipso. nisi manserit
in uite. Sic nec uos nisi
in me manseritis. Ego
sum uitis & uos palmites
qui man& in me & ego
in eum. hic fert fructū
multum quia sine me
nihil potestis facere.
Si quis in me non manse
rit mittetur foras sic
palmes & aru& & col
legent eos & in ignem
mittunt & ardent.
Si manseritis in me & uer
ba mea in uobis manserint
Quodcumquo uoluerit
tis pe&etis & fi& uobis.
In hoc clarificatus est
pat& meus. ut fructū
plurimum adferatis
& efficiamini mei discī
puli. Sicut dil&xit me
pater & ego dil&xi uos.
Manete in dilectione mea
Si praecepta mea serua
uer itis manebitis in di
lectione mea. Sicut &
ego patris mei praecep
ta seruaui. & maneo in
eius dilectione. haec lo
cutus sum uobis. ut gau
dium meum in uobis sit &
gaudium uestrum impleā
tur. hoc est praeceptū
meum ut diligatis inuicē.
sicut dil&xi uos. Maio
rem hac dilectionem ne
mo hab&. ut animam suā
quis ponat pro amicis suis.
Vos amici mei estis. si fe
cer itis quae ego prae
cipio uobis. Jam non dico
uos seruos quia seruus
nescit quid faciat dn̄s eius.
Vos aut&m dixi amicos
quia omnia quecumque
audiui a patre meo nota
feci uobis. Non uos me
elegistis sed ego elegi uos.

10 cxxxv
t m cc iiii
n m cxv.

10 cxxxvi
solus.

10 cxxxiii
t m cxvi
n m cxv

10 cxxxiii
solus

ut eatis & fructum ad
feratis & fructus uester
lo cxxxvii maneat. Ut quod cum
m ccxvi que petieritis patrē
n m cxxv in nomine meo dē uobis.
lo cxxxviii Haec mando uobis ut
solus diligatis inuicem. si
mundus uos odit. Sci
tote quia me priorē
uobis odio habuit.
Si de mundo fuissetis.
mundus quod suum erat
diligeret quia uero de
mundo non estis. sed ego
elegi uos de mundo. ꝙ
Propter ea odit uos
lo cxxxviim mundus. ꝙ Memento te
m xc sermonis mei. quem
l. lviii ego dixi uobis. Non est
seruus maior dño suo. ℣ xxx
lo cxl Si me persecuti sunt. &
solus uos persequentur. si
sermonem meum serua
uerunt & uestrum ser
lo cxli uabunt.
m lxxxvii Sed haec omnia faci
n m cxxxviii ent uobis propter
l. cc l.

lo cxlii
m cxii
l cxviii nomen meum. Quia nes
ciunt eum qui misit me.
lo cxliii Si non uenissem & locu
solus tus fuissem eis peccatū
non haberent. Nunc au
excussationem non ha
bent de peccato suo.
lo cxliiii Qui me odit & patrem
m xc viii meum odit.
m xc vi Si opera non fecissem
l cxvi in eis. que nemo alius
fecit. peccatum non
habuerint. Nunc autē
& uiderunt & oderunt
lo cxlv me & patrem meum.
solus Sed ut impleatur sermo
qui in lege eorum scrip
tus est. Quia odio me
habuerunt gratis.
Cum autem uenerit
paracl; tus quem ego
mitto uobis. a patre
spūm ueritatis qui a patre
procedit ille testimo
nium perhibebit de me
& uos testimoniū ꝑhibebi
tis quia ab initio mecum
estis. hęc locutus sū uobis.

ioh

ut non ſcandalizemini
abſque ſy. nagoga facient
uos. ; Sed uenit hora ut
omnis qui interficit uos
arbitretur obſequium
ſe prestare deo. ; & hec
facient uobis quia non
nouerunt patrem neque
me. Sed hec locutus ſum
uobis. ut cum uenerit ho
ra eorum reminiſcamini
quia ego dixi uobis.
Hec autem uobis ab initio
non dixi quia uobiſcum
eram. Et nunc uado ad
eum qui me misit. & ne
mo ex uobis interrogat
me quo uadis. Sed quia
hec locutus ſum uobis
Triſticiam impleuit
cor uestrum. Sed ego
ueritatem dico uobis.
Expedit uobis ut ego
uadam. ; Si enim non
abiero paracly. tus non
ueniet ad uos. Si autem
abiero mittam eum ad uos.

Et cum uenerit ille arguet
mundum de peccato. & de
iuſticia & de iudicio ;
De peccato quidem quia
non credunt in me. ; De
iuſticia uero quia ad
patrem uado. & iam
uidebis me ; De iudicio
autem quia princeps
mundi huius iudicatus eſt.
Adhuc multa habeo uo
bis dicere. ſed non poteſ
tis portare modo ;
Cum autem uenerit ille ſpūs
ueritatis docebit uos. in
omnem ueritatem. ; Non
enim loquetur a ſemetipſo
Sed quecumque audiet
loquetur. & que uentura
ſunt adnunciabit uobis.
Ille me clarificabit quia
de meo accipiet. & ad
nunciabit uobis. ; Omnia
quecumque habet pater
mea ſunt. Propter ea
dixi uobis. quia de meo
accipiet & adnunciabit uobis.

Modicum & iam non uide
bitis me. & iterum modicū
& uidebitis me quia uado
ad patrem. Dixerunt
ergo ex discipulis ad in
uicem., Quid est hoc
quod dicit nobis modi
cum & non uidebitis me.
& iterum modicum uidebi
tis me & quia uado ad
patrem. Dicebant ergo
quid est hoc quod dicit
modicum nescimus quid
loquitur; Cognouit ih̄s
ihs. quia uolebant eum
interrogare. & dixit eis.
De hoc queritis inter uos
quia dixi. modicum &
non uidebitis me & iterū
modicum & uidebitis me.
Amen amen dico uobis.,
quia plorabitis & fle
bitis uos. mundus autē
gaudebit. Uos autem con
tristabimini sicut tristi
tia uestra uertetur in
gaudium; Mulier cum

parit tristitiam hab&.
quia uenit hora eius; cum
autem peperit puerum
iam non meminit praesu
re propter gaudium.
quia natus est homo in
mundum., & uos igitur
Nunc quidem tristitiam
habebitis. iterum autē
uidebo uos & gaudebit
cor uestrum & gaudium
uestrum nemo tulit a uobis.
Et in illo die me non ro
gabitis quicquam.
Amen amen dico uobis.
Si quis p&ierit patrē
in nomine meo dabit uobis.
Usque modo non petistis
quicquam in nomine meo
p& te & accipi& is. ut
gaudium uestrum sit
plenum., haec in pro
uerbiis locutus sum
uobis., Uenit hora cum
iam non in prouerbiis
loquor uobis. sed palā
de patre adnuntiabo uobis.

ī5 ex lx
ī m ccxvii
ī m cxxv.

ī5 cli
solus

Illo die in nomine meo pe
tetis. & non dico uobis;
quia ego rogabo patrem
de uobis. ipse enim pa
ter amat uos. quia uos
me amatis & credidis
tis. quia ego a deo exi
ui. a patre & ueni in mun
dum. iterum relinquo
mundum. & uado ad
patrem. Dicunt ei di
scipuli eius; Ecce nunc pal̄;
loqueris & prouerbiū
nullum dicis. Nunc sci
mus quia scis omnia
& non opus est tibi ut
quis te interroget.
In hoc credimus quia
a deo existi. Respondit
eis ihs. Modo creditis
Ecce uenit hora. & iā
uenit ut dispergamini
unusquisque in pro
pria. & me solum relin
quatis & non sum solus
quia pater mecum est:
haec locutus sum uobis

ut in me pacem habea
tis in mundo pressura
habebitis. sed confide
te quia ego uici mundū.

xxxi. haec locutus est ihs
& subleuatis oculis in
caelum dixit; Pater
uenit hora clarifica
filium tuum ut filius tuus
clarificet te; Sicut de
disti potestatem omnis
carnis. ut omne quod
dedisti ei dem eis uitam
aeternam.; haec est
autem uita aeterna. ut
cognoscant te solum
deum uerum & quem mi
sisti ihm xpm; Ego te
clarificaui super terram
opus consummaui quod
dedisti mihi ut faciam.
Et nunc clarifica me
tu pater apud temet ipsum
claritatem quam
habui priusquam mun
dus esset apud te.
Manifestaui nomen tuum.

Marginalia:
Joelm. Melchyseum Melchisedech
Joelm Solus

hominibus quos dedisti mihi
de mundo tui erant · & mihi
eos dedisti & sermonem
tuum seruauerunt; Nunc
cognouerunt quia omnia
que dedisti mihi abste sunt
Quia uerba que dedisti mihi
dedi eis · & ipsi acceperunt
& cognouerunt uere quia
a te & iui · & crediderunt
quia tu me misisti · Ego p
eis rogo · non pro mundo
rogo · sed pro his quos de
disti mihi · quia tui sunt ·
& mea omnia tua sunt · &
tua mea sunt · & clarifi
catus sum in eis · & iam n̄
sum in mundo · & hii in mun
do sunt · & ego ad te uenio ·

XXXII Pater sc̄e serua eos

in nomine tuo quos dedis
ti mihi · ut sint unum sicut
& nos · cum essem cum eis
ego seruabam eos in nomi
ne tuo quos dedisti mihi
custodiui · & nemo ex his
perit · nisi filius ꝑdicionis

ut scriptura impleatur ·
Nunc aūt ad te uenio & hec lo
quor in mundo · ut habe
ant gaudium meum im
plētum in semetipsis ·
Ego dedi eis sermonem tuū
& mundus odio eos habuit ·
quia non sunt de mundo
sicut ego non sum de mundo ·
Non rogo ut tollas eos de
mundo · sed ut serues eos
ex malo · De mundo non
sunt · sicut & ego non sum
de mundo · Sc̄ifica eos
in ueritate sermo tuus
est ueritas est · Sicut mi
sisti in mundum & ego
misi eos in mundum · & p
eis ego sc̄ifico meipsum ·
Ut sint & ipsi sc̄ificati in
ueritate · Non pro his
autem rogo tantum sed
& pro eis qui credituri
sunt per uerbum eorū
in me · ut omnes unum
sint · sicut tu pater in me
& ego in te · ut & ipsi in

10th

nobis unum sint · & mun
dus credat quia me misisti ·
Et ego claritatem quam
dedisti dedi illis ut sint
unum sicut nos unum sum.
Ego in eis & tu in me ut
sint consummati in unum ·,
Et cognoscat mundus
quia tu me misisti · & di
lexisti eos sicut & me
dilexisti · Pater quos
dedisti mihi uolo ut ubi
ego sum & illi sint mecum
ut uideant claritatem
meam quam dedisti mi
hi · quia dilexisti me
ante constitutionem
mundi ·, Pater iuste
mundus te non cogno
uit · ego autem te cog
noui · & hi cognoue
runt quia tu me misisti
Et notam feci eis nomen
tuum & notam faciam
ut dilectionem quam
dilexisti me in ipsis sit
& ego in ipsis ·,

XXXm

Haec cum dixisset
ihs · egressus est cum dis
cipulis suis · trans torren
tem cedron ubi erat hor
tus in quem intrauit ipse
& discipuli eius · Scie
bat autem & iudas qui
tradebat eum ipsum locum
Quia frequenter ihs con
uenerat illuc cum discipu
lis suis · , Iudas ergo cum
accepisset cohortem &
a pontificibus & phari
eis ministros · uenit illuc
cum lanternis & facibus
& armis · ihs itaque
sciens omnia que ei
uentura erant super
eum · processit · & dixit
eis · Quid quaeritis · Res
ponderunt ei · ihm naza
renum · Dicit eis ihs ego
sum · Stabat autem & iu
das qui tradebat eum
cum ipsis · ut ergo dixit
eis ego sum · abierunt
retrorsum & cecide

lo clvi
in cccxci
me lxxii
lccclxxxviii

lo clvii
solus

lo clviii
in ccc
m clxxxi
l cclxxv

lo clviii
solus

lo clviiii
in cxii
cxviii

lo clv
solus

runt interram. Iterum
ergo eos interrogauit:
Quem queritis. illi autem
dixerunt ihm nazarenum
Respondit ihs dixi uobis.
quia ego sum. Si ergo
me queritis sinite hos
abire. ut impleatur ser-
mo quem dixit. quia
quos dedisti mihi non per-
didi ex ipsis quem quam

ıō clx
m cccii
n mclxxxiii
l cclxxxvii

Simon ergo petrus ha
bens gladium eduxit eū
& percussit pontificis
seruum & abscidit eius
auriculam dextram.
Erat autem nomen ser
uo malchus; Dixit ergo
ihs petro. mitte gla
dium tuum in uaginam.
Calicem quem dedit mi
hi pater non bibam illū;

ıō clxi
m ccxciiii
n mclxxv
l cclxxi

ıō clxii
m cccvi
n clxxx

Chors ergo & tribunus
& ministri iudeorum
compraehenderunt ihm
& ligauerunt eum.

ıō clxiii
solus

Et adduxerunt eum
ad annam primum.
Erat enim socer caiphe
qui erat pontifex anni
illius. Erat autem cai
phas qui consilium de
dit iudeis. quia expedit
unum hominem mori
pro populo. Sequebatur

ıō clxiiii
m cccvii
n clxxxvii

autem ihm. simon petrus
& alius discipulus.
Discipulus autem ille

ıō clxv
solus

erat notus pontifici.
introiuit cum ihu ma
trium pontificis.
Petrus autem stabat ad

ıō clxvii
m ccccxiiii
n mcxcv
l ccxci

ostium foris. ıō clxvi solus Exi
uit ergo discipulus
alius qui erat notus
pontifici. & dixit os
tiariae & introduxit
petrum. Dicit ergo
petro ancille ostiarie
Num quid & tu ex dis
cipulis es hominis istius.

ıō clxviii
m cccxiiii
n mcxcv
l ccxci

Dicit ille non sum; Sta
bant autem serui & mi
nistri ad prunas quia

ıō clxviiii
solus

ioh

frigus erat & calefaciebant se. Erat autem cum eis; & petrus stans & calefaciens se:

ō clxxiiii
m ccc vi
m clxxxvii
l ccxc

ō clxxv
m cccxv
m clxxxvi
l ccxcii

Dixerunt ergo ei. Numquid & tu ex discipulis eius es; Negauit ille & dixit non sum. Dicit unus ex seruis pontificis cognatus eius cuius abscidit petrus auriculam. Nonne ego te uidi in orto cū illo. Iterum ergo negauit petrus. & statim gallus cantauit.

ō clxx
m ccc iii
m cxxxiiii
l cclxxxviii

Pontifex ergo interrogauit ihm de discipulis suis & de doctrina eius. Respondit ei ihs. Ego palam locutus sum mundo. ego semp docui in synagoga & in templo quo omnes iudei conueniunt; & in occulto locutus sum nihil: Quid me interrogas. Interroga eos qui audierunt quod locutus sum ipsis. ecce hi sciunt quae dixerim ego; Haec autem cum dixisset unus adsistens

ō clxxi
Solus.

ō clxxii
m ccc xiii
m cxc iii
l ccxciii

ministrorum dedit alapam ihm dicens. Sic respondis pontifici

ō clxxiii
Solus;

Respondit ei ihs. Si male locutus sum testimonium perhibe de malo

Si autem bene quid me cedis. Et misit eum annas ligatum ad caiphan pontificem. Erat autem simon petrus. stans & calefaciens se. Dixerunt ergo ei. Numquid & tu ex discipulis eius es; Negauit ille & dixit non sum. Dicit unus ex seruis pontificis cognatus eius cuius abscidit petrus auriculam. Nonne ego te uidi in orto cū illo. Iterum ergo negauit petrus. & statim gallus cantauit.

xxxiiii
ō clxxvi
m ccc xviii
m cxc viii
l ccc

Adducunt ergo ihm

ad caiphan in praetorium erat autē mane. Et ipsi non introierunt in praetorium ut non contaminarentur. sed manducarent pascha. Exiuit ergo pilatus ad eos. foras. & dixit quam accusationem

afferti aduersus ho
minē hunc. Respon de
runt & dixerunt ei:
Si non esset hic malefac
tor non tibi tradissem
eum: Dixit ergo eis pi
latus: Accipite eum uos
& secundum legem ues
tram iudicate eum:
Dixerunt ergo ei iudei
Nobis non licit interfice
re quem quam. ut ser
mo ihū impleretur quē
dixit. Significans qua
esset morte morturus:
Introiuit ergo iterum
in praetorium pilatus
& uocauit ihm & dixit
ei. Tues rex iudeorum
Et respondit ihs: dice
me ipso hoc dicis: an
alii tibi dixerunt de me:
Respondit ei pilatus:
Numquid ego iudeus
sum gens tua & pontifi
ces tradiderunt te mihi
quid fecisti. Respon

dit ihs: Regnum meum non
est de mundo hoc. Si &
hoc mundo esset & regnū
meum ministri mei de
certarent ut non trade
rer iudeis: Nunc autē
meum regnum non est
hinc: Dixit itaque ei
pilatus. Ergo rex es tu.
Respondit ihs: Tu dicis
quia rex sum ego.
Ego in hoc natus sum. &
ad hoc ueni in mundum
ut testimonium phibeā
ueritati. Omnis qui
est ex ueritate audit
meam uocem. Dicit ei
pilatus: Quid est ueri
tas. & cum hoc dixisset
iterum exiuit ad iudeos
& dicit eis: Ego nullā
inuenio in eo causam.
Est autem consuetudo
uobis ut unum dimittā
uobis in pascha. Uultis
ergo dimittam uobis
regem iudeorum.

lō clxxx
f m cccxxi
h m cc i

lō clxxxi
solus

lō clxxxii
f m ccc xiii

lō clxxxiii
f m cccxiiii
h m cc ii

lō clxxxvii
f m ccc xx
h m cc
l ccc ii

lō clxxxviii
solus

10h

Clamauerunt rursum omnes dicentes. nonhunc sedbarraban. Erattautē barrabas latro; Tunc ergo adpraehendit pilatus ihm̄ & flagellauit. & milites plectentes coronam despinis inposuerunt capiti eius: & ueste purpurea circumdederunt eum & ueniebant ad eum & dicebant haue rex iudeorum & dabant ei alapas; & iterum pilatus foras & dicit eis. Ecceadduco uobis eum foras ut cognoscatis quidin eo nullam causam inuenio. Exiuit ergo ihs portans spineam coronam & purpureum uestimentum. & dicit eis. Ecce homo. Cum ergo uidissent eum pontifices & ministri clamauerunt dicentes; Crucifige.

Crucifigē! Dicit eis pilatus. accipite eum uos & crucifigite; Ego enim non inuenio in eo causam Responderunt ei iudaei. Nos legem habemus & secundum legem debet mori. quia filium di sefecit. Cum ergo audisset pilatus hunc sermonem magis timuit. & ingressus est praetorium iterum. & dicit adihm̄ unde es tu. ihs autem responsum non dedit ei. Dicit ergo ei pilatus. mihi non loqueris. nescis quidpotestatem habeo crucifigere et potestatem habeo dimittere te; Respondit ihs. non haberes potestatem adversus me ullam. nisi tibi esset datum desup. propter eaquime tradidit tibi magis pecca

tum hab& ex inde que
rebat pilatus dimittere
eum. Judaei autem cla
mabant dicentes: Si hunc
dimittis non es amicus
cesaris. Omnis qui se. re
gm facit contradicit
cesari. Pilatus ergo
cum audisset hos sermo
nes adduxit foras
ihm. & sedit pro tribu
nali in loco qui dicitur
lithostrotus hebraice
autem gabbatha.
Erat autem parasceue
pasche hora quasi sex
ta & dicit iudaeis: ecce
rex uester. Illi autem
clamabant. tolle
tolle crucifige eum.
Dicit eis pilatus: Regem
uestrum crucifigam.
Responderunt pontifi
ces: non habemus regem
nisi cesarem; Tunc ergo
tradidit eis illum ut
crucifigeretur;

lo cxcvii
m cccxxxii
n m ccviiii
l cccxv

lo cxcviii
m cccxxxvi
n m ccxv
l cccxvii

lo cxcviiii
m cccxxxv
n m ccxiii
l cccxxiiii

lo cc
Solus

lo cxciiii
m cccxxvi
n m ccv
l cccxiii

lo cxcv
Solus

lo cxcvi
m cccxxviii
n m ccvi
l cccxiiii

Susceperunt autem ihm
& eduxerunt. & bajulans sibi crucem exiuit
in eum qui dicitur calua
rie locum. hebraice
golgotha ubi eum cru
cifixerunt; & cum eo
alios tuos hinc
& inde medium autem ihm
Scripsit autem & titulum
pilatus & posuit super
crucem erat autem scrip
tum: Jhs nazarenus
rex iudeorum. hunc
ergo titulum multi le
gerunt iudeorum. qua
prope ciuitatem erat
locus ubi crucifixus e
ihs. & erat scriptum
hebraice. grece. & lati
ne rex iudeorum dice
bant ergo pilato pon
tifices iudeorum. Noli
scribere rex iudeorum.
Sed quia ipse dixit. rex
iudeorum sum. Respon
dit pilatus. quod scrip

ecc1
ccccxxxiii
ccxii·
cccxxi

si scripsi: Milites ergo
cum crucifixissent eum
Acceperunt uestimenta
eius & fecerunt quat
tuor partes unicuique
militi partem. Erat
autem tunica inconsutilis
desuper contexta
per totum·; Dixerunt
ergo adinuicem·; Non
scindamus eam sed sor
tiamur de illa cuius sit.
ut scriptura impleatur dicens·;
Partiti sunt uestimenta
mea sibi. & super uest
tem meam miserunt
sortem. & milites qui
dem haec fecerunt·;
Stabant autem iuxta
crucem ihu. mater eius
& soror matris eius
maria cleope & maria
magdalene. Cum ui
disset ergo ihs matrē
& discipulum stantem
quem diligebat. dicit
matri suae. mulier

ecce filius tuus·; Deinde
dicit discipulo. ecce
mater tua. & ex illa
hora accepit eam disci
pulus in suam·; post
ea. sciens ihs. quia om
nia consummata sunt
ut consummaretur scrip
tura. dicit. sitio.
Vas ergo positum erat
aceto plenum·; ille au
spongiam plenam aceto
hyssopo circumponen
tes obtulerunt ori eius·;
Cum ergo accepisset ihs
acetum dixit. Consuma
tum est & inclinato ca
pite tradidit spm
Judei ergo quoniam parasceue
erat ut non remanerent
in cruce corpora sabbato.
Erat enim magnus dies
ille sabbati. Rogauerunt
pilatum ut frangerentur
tur eorum crura ut
tollerentur·; Uenerunt
ergo & milites & primi

10 cciii
m cccxxxiii
12
m ccxi·

10 ccliii
m cccxlvi
12
m ccxxiii
l cccxxviii

10 ccii
solus

10 ccv
solus

quidem fregerunt cru
ra· &alterius qui cruci
fixus est cumea· dt ihm
autem cum uenissent ut
uiderunt eum· iam mor
tuum non fregerunt
eius crura· Sed unus
militum lancea latus
eius aperuit· & con
tinuo & introiuit sanguis &
aqua· &qui uidit testi
monium perhibuit
& uerum est eius testi
monium·, & ille scit
quia uera dicit ut &
uos credatis· facta
sunt enim hec ut scrip
tura impleatur; Os non
confringetis ex eo·
Et iterum alia scriptu
ra dicit· uidebunt in
quem transfixerunt

Post hec ergo roga
uit pilatum ioseph·
ab arimathia· eo quod
esset discipulus ihu·
Occultus autem propter

metum iudeorum ut
tolleret corpus ihu·
Venit autem & nicode
mus qui uenerat adihm
nocte primum ferens
mixturam myrre &
aloes quasi libras centum·; Acceperunt ergo
corpus ihu & ligaue
runt eum linteis cū
aromatibus sicut mos
iudeis est sepelire
Erat autem in loco ubi
crucifixus est hortus
& in horto monumentū
nouum in quo nondum
quis quam positus erat·
Ibi ergo pp t paras
ceuen· iudeorum· quia
iuxta erat monumen
tum posuerunt ihm·

XXXV

VNA AUTEM SABBATI
maria magdalene
uenit mane cum adhuc
tenebre essent admo
numentum· & uidet la
pidem sublatum amo

ō ccx
solus

nu mento · ⁊ Cucurrit
ergo . & uenit ad simonē
& alium discipulum quē
amabat ihs . & dicit eis.
Tulerunt dñm de monu
mento & nescimus ubi
posuerunt eum: Exit
ergo petrus & ille alius discipulus & uene
runt ad monumentum
Currebant aũ duo simul
& ille alius discipulus
præcurrit citius pe
tro & uenit primus ad
monumentum . & cum
se inclinasset uidit po
sita linteamina nonta
mẽ introiuit: Uenit
ergo simon petrus se
quens eum & introiuit
in monumentum & uidit
linteamina posita &
sudarium quod fuerat
super caput eius: non
cum linteaminibus posi
tum · sed seperatim in
uolutum in uno loco·,
Tunc ergo introiuit

ō ccxi
m ccc lii
m ccxxi
l ccc xxxvii

ō ccxii
solus

& ille discipulus qui
uenerat primus ad mo
numentum & uidit &
credidit: Nondum enim
sciebat scripturam:
Quia oportebat eum a mor
tuis surgere · abierunt
ergo iterum ad semet
ipsos·⁊. Maria autem
stabat ad monumentū
foris plorans. Dum er
go fleret inclinauit se
& prospexit in monu
mentum · & uidit duos
angelos in albis sedẽ
tes unum ad caput &
unum ad pedes ubi po
situm fuerat corpus
ihu · Dicunt illi · Mulier
quid ploras · dicit eis
Quia tulerunt dñm meū
& nescio ubi posuerunt
eum · Hæc cum dixisset
conuersa est retror
sum · & uidit ihm stan
tem & nonsciebat quia
ihs est · Dicit ei ihs
Mulier quid ploras.

quem queritis. illa
estimans quia hortula
nus esset dicit ei. Dñe
si tu sustulisti eum dic
to mihi. ubi posuisti eū
& ego eum tollam. dic
ei ihs. maria conuersa
illa. dicit ei rabboni
qui dicitur magister.
Dicit ei ihs. noli me tan
gere. Nondum enim as
cendi ad patrem meum;
Vade autem ad fratres
meos & dic eis. ascen
do ad patrem meum
& ad patrem uestrum
& dm meum & dm uestrū.
Uenit maria magdale
nae adnuntians dis ci
pulis quia uidi dnm &
hec dixit mihi.

Cum esset ergo
sero die illo una sab
batorum & fores essent
clause ubi erant dis
cipuli propter me
tum iudeorum;
Venit ihs & stetit in me

dio & dicit eis. pax uo
bis. & hoc cum dixisset
ostendit eis manus & la
tus. Gauisi sunt ergo
discipuli. uiso dño. dixit
ergo eis iterum pax
uobis. Sicut misit me
pater. & ego mitto uos
hoc cum dixisset insuf
flauit. & dicit eis. Ac
cipite spm scm; quorū
remiseritis peccata. re
mittuntur eis. & quorū
retinueritis retenta
sunt. Thomas autem
unus & duodecim qui
dicitur didimus non
erat cum eis quando
uenit ihs. Dixerunt
ergo ei alii discipuli
Uidimus dnm. ille autem
dixit eis. Nisi uidero in
manibus eius fixurum
clauorum & mittam di
gitum meum in locum
clauorum & mittam ma
num meam in latus eius
non credam.

ło ccxiii
soluis

ło ccxiiii
m clxxxv

ło ccxv
bolus

10 ccxv
l cccxl. Et post dies octo rursum
erant discipuli eius intus
& thomas cum eis. uenit
ihs ianuis clausis & stetit
in medio & dixit pax uobis
De inde tome inf̄r digitū
tuum huc & uide manus
meas & affer manum tuā
& mitte in latus meum &
noli esse incredulus sed
10 ccxvi fidelis. Respondit tho
salus mas & dixit ei. dn̄s meus
& d̄s meus. Dicit ei ihs.
Quia uidisti me credidisti
beati qui non uiderunt
& crediderunt. Multa
quidem & alia signa fe
cit ihs in conspectu dis
cipulorum suorum que
non sunt scripta in libro
hoc. haec autem sunt scripta
sunt ut credatis quia
ihs est x̄pc̄ filius d̄i. &
ut credentes uitam ha
beatis in nomine eius.
10 ccxvii
l. xxx Postea manifesta
ut se rursum admare
tiberiadis manifesta

uit autem sic. erant si
mul s̄r̄ simon petrus & tho
mas. qui dicitur didimus
& nathanahel qui erat
a cana galile & filii
zebedei & alii ex discí
pulis eius duo. Dicit eis
simon p&rus. uado pis
cari. Dicunt ei uenimus
& nos tecum. Exierunt
& ascenderunt nauem
& illa nocte nihil pren
derunt. Mane autem
iam facto stetit ihs
in litore. non tamen cog
nouerunt discipuli quia
ihs est. Dicit ergo eis
ihs. Pueri. Numquid
pulmentarium habe
tis? Responderunt ei
non. Dixit eis. Mitti
te in dexteram nau
rete & inuenietis.
Miserunt ergo rete
& non ualebant; prae illudtrahere.
multitudine pistium.
10 ccxviii Dicit ergo discipulus
soluit ille quem diligebat ihs

petro: Dñs est. Simon petrus cum audisset quia dñs est. tonicam succinxit se. erat enim nudus & misit se in mare. Alii autem discipuli nauio uenerunt. Non enim longe erat a terra. sed quasi cubitis ducentis extrahentes rete piscium. ut ergo descenderunt in terram. Uident prunas positas & piscem superpositum & panem: Dicit eis ihs. Adferte de piscibus quos prendidistis nunc. Ascendit simon petrus & traxit rete in terram plenum magnis piscibus centum quinquaginta trib⁹. & cum tanti essent non est scissum rete. Dicit eis ihs. uenite prandete. Et nemo audebat discumbentium interro gare cum tu. quis es scientes quia dñs est. Uenit ihs & accepit panē & dat eis & piscem similiter. hoc iam tertio manifestatus est ihs discipulis suis cum surrexisset a mortuis. Cum ergo prandissent. dicit simoni petro ihs. Simon iohannis diligis me plus his. Dicit ei. Etiam dñe. tu scis quia amo te. dicit ei pasce agnos meos. Dicit ei iterum; Simon iohannis amas me. Dicit ei etiam dñe. tu scis quia amo te. dicit ei. pasce oues meas; Dicit ei tertio. simon iohannis amas me. contristatus est petrus. Quia dicit tertio. amas me. & dicit ei. Dñe tu omnia nosti. tu scis quia amo te. dicit ei pasce agnos meos Amen amen dico tibi.

lō ccxxii
l·cccxli

lō ccxxiii
solus

lō ccxxiiii
l cc lxxvii

lō ccxxv
solus

lō ccxxvi
l·cc lxxiiii

lō ccxxvii
solus

lō ccxxviii
l·cc lxxiiii

lō ccxxviiii
solus

lō ccxxx
l·cccxli

lō ccxxxi
solus

Cum esset iunior · cingebas te · & ambulabas ubi uolebas; cum autem senueris extendas manus tuas & alius te cinget & ducet quo non uis. hoc autem dixit · Significans qua morte clarificaturus esset & dm. & hoc cum dixisset dicit ei · Sequere me. Conuersus petrus · uidit illum discipulum quem diligebat ihs sequentem qui & recubuit super pectus eius & dixit · dne quis est qui tradit te. hunc cum uidisset petrus · dicit ihu dne · hic autem quid · dicit ei ihs · Sic eum uolo manere donec ueniam quid ad te tu me sequere · Exiuit ergo sermo iste inter fratres quia discipulus ille non moritur · & non dixit ei ihs · non moritur · Sed sic eum uolo manere donec ue nio quid ad te · hic est discipulus qui testimonium perhibet de his · Et scripsit hec · & scimus quia uerum est testimonium eius · Sunt autem & alia multa que fecit ihs que scribantur per singula Nec ipsum arbitror mundum capere eos · qui scribendi sunt libros · amen ·

EXPLICIUNT QUATTUOR EVANGELIOS PER ORDINEM SCRIPTOS · SECUNDUM MATHEUM ET MARCUM ET LUCAM ET IOHANNEM ET C

Incipit capitulare euangeliorum anni circuli

In natale dñi adscam mariã maiorem secd lucã cap. iii. In illo tẽpore exiit edictum a cesare augusto usq; pax hominibus bone uoluntatis.

ii adscam anastasiam secd lucã cap. iii. In illo tempore pastores loquebantur adinuicem usq; sicut dictum est ad illos.

iii adscm petrum secd ioh cap. i. In principio erat uerbũ. usque plenum gratiae & ueritatis.

i nnatale scĩ stephani. secd mãt cap ccxl. In illo tẽp dicebat ihs turbis iudeorũ & principibus sacerdotum & ce ego mitto ad uos pphas & sas usq; bene dictus qui uenit in nom dñi.

i nnatat scĩ ioh apostli & euangt. secd ioh cap ccxxxi. In illo tẽp dix ihs petro seq; reme usque quia uerum ẽ testimoniũ eius.

i nnatat innocentũ secd mãt. cap vi. In illo tẽp & ce angt dñi in somnis apparuit ioseph usq; qm nazareus uocabitur.

i nnãt scĩ siluestri die xxxi. menss decemb. secd mãt. cap ccl.xiii. In illo tẽp dix ihs discipulis suis. uigilate usq; super omnia bona constituet eum.

i nocabas dñi ad scam mariã admar tyres. secd lucã cap. iii. In illo tẽp cum cõsummati sunt dies octo usq; gloriã plebis tue israel.

o ie sup die octauarũ scae mariae secd matth cap cclxviii. In illo tẽp dix ihs discipulis suis parabolam hanc simile est regnũ caelorum decẽ uirginibus quae accepta lampadibus exierunt obuiam sponso et sponsae.

o om post natl dñi secd lucã cap. iii. In illo tẽp erat ioseph & maria mat ihũ mirantes usq; & gratia dei erat in illo.

i nuigt de theophania. ipsa legitur ipsa legit dom secunda post natale dñi. In ecclesia scĩ petri secd matth cap vi. In illo tẽp defuncto here de. usque nazareus uocabitur.

| ntheophania adsc̃m petrū sec̃d math cap̃ iii Inillotemp̃ cumma
tus est ih̃s Inbethleem usquere uersisunt Inregionemsuam;
d ieprima post th̃ophania adsc̃m petrū adumcula sc̃d mar cū
cap̃ iii Inillotemp̃ fuit iohannes indeserto usq; Inquom̃ cōplacui
| t̃ali post theophania sc̃d ioh cap̃ xiii Inillotemp̃ uidit iohañs
ihm uenientem adse usque quia hicestfilius dei
| t̃ alia sc̃d math cap̃ iii Inillotemp̃ uenit iohannes
baptista usq; filius meus dilectus Inquomihi complacui.
d oma post theophania sc̃d lucā cap̃ iii Inillotemp̃ cūfac
tus esset ih̃s annorum duodecim usq; apud dm̃ & homines.
m ense lañ die xiiii natt sc̃i felicis confes Inpincis sc̃d lucā cap̃
cxvi Inillotemp̃ dix̃it ih̃s discipulis suis quiuos audit me audit
usque nomina uestra scripta sunt Incaelo
d ie xvi mens ss natt sc̃i marcelli mart & pont̃f sc̃d math cap̃
cclxviii Inillotēp dix̃it ih̃s discipulis suis parabolam hanc.
homo quidam peregre proficis cens usque Inter xlngrau dū dnitur.
E bdom ii post theophania sc̃d ioh cap̃ xviii Inillotemp̃ nup
tiae factesunt Incanagalileae usq; credider Ineū discip eius.
| t̃ alia post theophania sc̃d lucā cap̃ xvii Inillotēp regressus
ih̃s Inuirtute spūs Ingalileam usq; quaepcedebant deore eius.
F r iiii sc̃d mar cap̃ xviii Inillotemp̃ uenit adih̃m lepros de
p̄canseum usque quę precepit moyses Intestimoniumillis;
F r vi sc̃d mar. cap̃ L Inillotemp̃ uenit ih̃s Inpatriā suam.
& seque batureum usq; Inpositis manibus curauit eos;
d ie sabb̄ato sc̃d lucā cap̃ xxvi Inillotemp̃ surgens ih̃s de sina
goga Indomū simonis usq; euangeli zare regnū dei;
d ie xviii mens suprascripti nāt sc̃ae pris cae sc̃d math cap̃
cl Inillotemp̃ dix̃ ih̃s discipuli suis parabolā hanc

Simile ē regnum caelorum thesauro abscondito in agro
usque nouacula & ludera;

E bdm · iii · post theophania sed mat · cap lxiii · In illo tempore cum
discenderet ihs de monte usque sanatus ē puer ex illa hora

F er iiii sed mar cu cap xxv · In illo tempore ingressus ihs in synagogam
& erat ibi homo manum habens aridam usq: & restituta ē manus illius.

F er sed luca cap xxxiii · In illo tēp cū ē ihs in una ciuitatū ecce uir
uir plenus lepra usq: & curarentur ab infirmitatibus suis:

O ie sabbato sed mar · cap xxxvi · In illo tempore cepit ihs docere
usque qui habet aures audiendi audiat

O ie xx mens supra scripto nat sci sebastiani · sed · luca cap xlv ·
In illo tēp descendens ihs de monte stetit in loco campestri · usq:
ecce enim merces uestra multa est in celo

O ie ff nat sci fabiani mar & pontifica: cap cclxiii · In illo tēp dixit ihs
discipulis suis · uigilate quia nescitis · usq: construet eum ·

E bdm iiii · post theophania · sed mat · cap lxviii · In illo tempore ascendente
ihu in naui cula usq: quia uenti & mare oboediunt ei ·

O ie xxi · mens ff nat sce agnae de passione sed mat cap cclxviii ·
In illo tempore dixit ihs discipulis suis parabolam hanc simile ē regnum
caelorum decē uirginibus · usq: quia nescitis diem neque horam

F er iii · sed mat cap lxiii · In illo tēp loquente ihu ad turbas & ecce
unus de principibus ueniens in ad eum · quia modo mortua est filia

F er vi · sed mar · cap xli · In illo tempore dicebat ihs discipulis suis & turbis
uidete quid audiatis · usq: discipulis suis dicebat omnia ·

O ie sabbato sec luca cap clxxviii · In illo tempore dicebat ihs parabolam
intendens quomodo primos · usq: beatus quis manducabit panē in regno

E bdv · sed matth cap xxxvi · In illo tempore dixit ihs discipulis suis parabolam
hanc simile ē regnū celorum homini qui seminauit bo
nū semen ·

Inagrosuo usque trttacũ aurẽ congregãt hor reum meum.

O ie xxii mens ss nat scī uin centi statio Inbasilica scī eusebii luxta merulana sec 10h cap cui Inillotemp dix ihs discip suis nisi gra nũ fruñti usq; honorifi cauit eũ pat meus qui ẽ Incae ls.

O ie ss nat scī anastasii monachi sec marcũ cap xlvim Inillotemp cum transcendiss & ihs Innaue rursus transfretauit urque uade Inpace & esto sana aplagatua:

O ie xxviii mens suprascripto nat scę agnę denatiuitate sec math cap xl Inillotemp dix ihs discip suis parabolam hanc Simileerg num caelorum thesauro abscondito Inagro usq; noua & ueteria;

F er vi sec mar cap xlvii Inillotemp uenit ihs transfretum Inregionẽ gerasenorum usque & miser tus est tui,

O ie sabb sec lucã cap lxvii Inillotemp factum ẽ delnceps ibat ihs Inciuitatẽ urque dr uisitauit plebem suam,

Ebd vi post theophania Inillotẽp cum sero esset factum erat na uis Inmedio mari usq; quot quot tangebant eum saluifiebant

F er vi sec lucam cap lxxiii Inillotemp rogauit ihm quidam fari seus: ut cum illo manducaret usque qm dilex multum,

O ie sabb sec mar cap xxi Inillotemp egressus ihs admare omis que turba urque non ueniuo cari lus tos sed pcatores.

E bd vii sec math cap cxvi Inillotemp cum uenis sc ihs adaurbas urque curauit eos omnes.

O ens feb die ii ipan parti adscam mariam sed lucam cap ii Inillotemp postquam Inpleti sunt dies purificationis mat ihu secund legẽ moysi usq; gloriam plebis tue israt O ie v mens ss nat scę agathae sec math cap cclxviii Inillotẽp dix ihs discip suis parabolam hanc. Simile est regnũ caelorum decem uirginib: usq; quo ne cras diem neque horã qua dns uester uenturus est f er iii sed mar cũ cap lxii. Inillotemp exiens ihs de nauicula uidit turbam multam urque & cum

dimisit se eos habuit in monte orare,

F er vi sec matth cap xiv In illo tempore audierunt omnes qui
ac cer serum ad ihm usque numerū quinq; milia hominum.

E bdm viii sec lucā cap lxxvi In illo tempore convocatis ihs discipu
lis suis usq; evangelizarent & curarent ubiq;

F er iiii sec mat cap clvii In illo tempore accesser ad ihm ab hierusoly
me scribe usque ad eos manib; manducare ñ quo inquinat homine

O ie xiiii mens ii nat sci valentine sec lucam cap xcv In illo tempo
dix ihs discipulis suis Si quis vult post me venire usque ñ gusta
bunt mortem donec videant regnū dei F er vi sec lucam cap
lxxxiii In illo cep facta ē inundatione rum ascendens ihs in navicula
usq; p dicans quarta illi ihs fecit sal; O ie sabb sci marcū cap lxxii
In illo tem surgens ihs habuit in fines tyri & sidonis usque & de
monium exisse abeat; F bdm viii sec mat cap ccxxi In illo dix
ihs discipulis suis parabolam hanc Simile ē regnū celoꝝ homini regi qui
fecit nupcias filio suo q: multi vocati pauci autem electi

E bdm ada x secūd matth cap clvii In illo tempore egressus ihs secessit in par
tes tyri & sidonis usq: & ecce mulier chananea a finibus illis
O ens mar die xii nat sci gregorii conf atque pontificis secūd matth cap cclxm
In illo temp dixit ihs discipulis suis: ut videte ne quis vestrum scandalizet
O ie xxv mens mar adnuntiatio dñi secūd luc cap iii In illo tempore missus est
gabriel angelus ad ō. ad mariam ecce ancilla dñi fiat mihi sec verbum tuum
O om s. In septuagesima ad sem laurentium secūd matt cap cc In illo temp
dixit ihs discipulis suis parabolam hanc simile est regnum celorum
homini patri familias qui exit primo mane ad vineam suam Amen dico vobis quia
O om ii In sexagesima ad sem paulum secūd lucam cap lxxvii In illo temp
cum turba plurima conveniret & ad eum de civitatibus properarent dixit
In quinquagesima die dom ad sem petrum secūd luc cap ccxxii In illo temp
assumpsit ihs duodecim discipulos suos & ait illis ecce ascendimus hierosolymam

er IIII adscam sauinam secd marc cap xlv Inillo temp dixit ihs discipu
lis suis cum veniam ass usq: ubi est thesaurus tuus ibi erit & cor tuum
er v adscm georgium secd matheum cap lx iiii Inillo tempore cum
Introisset ihs capharnaum usq; & sanatus est puer exillahora
er vi Inpalmachi secd math cap xxxviii Inillo tempore dixit
ihs discipulis suis Audistis quia dictum est usque & pater
tuus quiuidet Inabscondito reddet tibi
ie dom ad lateranis secd matt cap xv Inillotemp ducta est ihs
Inderet to absp̃u usque ecce angeli accesserunt & ministrabant ei
er ii Adscom p&rum aduincula secd matt cap cc lxx iii Inillotempore dixit
ihs discipulis suis cum uenerit filius hominis usque iusti autem Inuitam aet̃nā
er iii ad scam anastasiam secd matt cap cc x Inillotempore cum Intrasset
ihs hierusolimam usque ibi docebat eos de regno dī
em reprimo fer iiii ad scam mariam secd matt cap cxxvii Inillotemp accesse
runt ad ihm scribae & pharisaei dicentes usque ipse meus frater & soror & mat est
er v ad scm laurentium ad formonsum secd matt cap clvii Inillotempore
egressus ihs secessit Inpartes tyri & sidonis usq; & sanata e filia eius exillahora
er vi ad apostolos secd iohanne cap xxxviii Inillotemp erat dies festus iude
orum usque quia ihs esset quifecit eum sanum
ie sabbato xii lect ad scm p&rum secd math cap clxxii Inillotempore
adsumpsit ihs p&rum & iacobum & ioh usq; donec filius hominis a mortuis surgat
bd ii die dominico uacat
er ii ad scm clementem secd ioh cap lxxxviii Inillotemp dixit ihs turbis
iudeorum ego uadam usque quae placita sunt ei facio semper
er iii ad scam balbinam secd math cap cc xxvii Inillotempore cuntis
est ihs ad turbas usque quise exaltat humiliabitur
er iiii ad scam caeciliam secd matt cap cci Inillotempore ascendit ihs
hierusolymam usque redemptionem pro multis
er v ad scam mariam transtiberim ad calisti secd lucam cap cxcvi

Jnillo tempore dixit ihs turbis pharisæorum homoquidam erat diues
& Induebatur purpora & bisso · usque nequesiquis & mortuus resur-
rexerit credent

er vi ad apostolos Inter uestinae secō māth cāp ccxviii Jnillo tempore
dixit ihs discipulis suis & turbis iudaeorum parabulam hanc homoerat pa
ter familias quiplantauit uineam usq: quiasicut prophā eū habebant
ie sabbato adscōs marcellinum & pētrum secō lucam cāp cxc Jnillo tempore
dixit ihs discipulis suis homoquidam habuit duos filios usq: poterit & Inubrase
bdom iii diedō ad scm laurentium martyrē secō luc cāp cxcvi Jnillo tēp
erat ihs eiciens demonium usq: Immo quiaudiunt uerbū di & custodiunt illud
er ii ad scm marcū secō luc cāp xx Jnillo tēmp dixer pharisei ad ihm quanta au
diuimus facta In capharnaum usq: ipse aūt transiens p mediū illorū ibat
er iii ad scam potentianam secō māth cāp clxxxiii Jnillo tēmp respiciens ihs
discipulos suos dixit simoni pētro si peccauerit In frāt tuus usq: septuagies septies
er iiii ad scm sixtum secō māth cāp clxxxiii Jnillo tempore accesserunt ad ihm
abhierusolimis usq: non lotis manibus manducare non Inquinant hominem
er vi ad scōs cosmam & damianum secō luc cāp xxvi Jnillo tempore surgens ihs
de sinagoga Intrauit usq; prædicans In sinagogis galilææ
er vi ad scm Laurentium Intitulo lucine secō ioh cāp xxxiii Jnillo tēmp ihs fin
gatur scripturas tenere sedebat sic sup fontē usq: quia hic est uere saluator mundi
abbatio ad scam susannam secō ioh cāp lxxxvi Jnillo tempore perrexit ihs In
montem oliueti usque uade & amplius noli peccare
bdomada iiii die dō In suxurio secō ioh cāp xlvi Jnillo tēmp abiit ihs trans ma
re galilææ ae usq: quia hic est uere propheta qui uenturus est Inmundum
er ii ad scōs iiii coronatorum secō ioh cāp xx Jnillo tēmp proper at pascha
iudaeorum & ascendens ihs usq: ipse enim sciebat quid esset In homine
er iii In titulo damasi secō ioh cāp lxxv Jnillo tēmp iam die festo mediante as cen
dit ihs usque de turba autē multa crediderunt In eum
er iiii ad scm paulum secō ioh cāp lxxxiiii Jnillo tēmp praeterens ihs

uidit hominem cecum a natiuitate usque & procidens adorauit eum
er v adscm siluestrum secd luc cap lxviii. In illo tempore ibat ihs In ciuitatem que
uocatur nain usque quia adruistrauit plebem suam
er vi adscm eusebium secd iohannem cap xciiii. In illo tempore erat quidam lan
guens lazarus. usque & uiderunt que fecit ihs & crediderunt in eum.
abbato adscm laurentium mart secd ioh cap lxxxvi. In illo tempore dicebat ihs
turbis iudeorum ego sum lux mundi. usque quia nondum uenerat hora eius
b domada v dom adscmp & rum secd ioh cap lxxxviii. In illo tempd dicebat ihs
turbis iudeorum & principibus sacerdotum quis ex uobis arguet me de pec
cato. usque ihs autem abscondit se & exiuit de templo
er ii adscm chrisogonum secd iohannem cap lxxviiii. In illo tempore miserunt
principes & pharisei. usque quem acceperant credentes in eum
er iii adscm quiriacum secd ioh cap lxxv. In illo tempore ambulabat ihs in gali
lea usque propter metum iudeorum
er iiii adscm marcellum secd iohannem cap xcii. In illo tempore facta sunt
encenia in hierusolimis. usque & ego in patre
er v adscm apollinarem secd lucam cap lxxxiii. In illo tempore rogauit ihm
quidam pharisseus ut manducaret cum illo usque qm dilexit multum
er vi adscm stephanum secd ioh cap xciiii. In illo tempd colligerunt pontifices
& pharisaei concilium adunatur contra ihm usque & ibi morabatur cum discipulis suis
abbatis datur fermentum in consistorio lateranensi
b dom vi dom ic ad lateranis legitur passio dni secd matheum cap cclxxiii. In illo
tempore dixit ihs discipulis suis. scitis quia post biduum pascha fi &. usque
signanter lapidem custodibus.
er ii adscos nereum & achilleum secd ioh cap xcvii. In illo tempd ante sex dies
pasche uenit ihs bethaniam usque & abiit & abscondit se ab eis
er iii adscam priscam secd ioh cap cxii. In illo tempd ante diem festum pasche
sciens ihs usque & dri continuo dari ficauit eum
er iiii adscam mariam legitur passio dni secd lucā cap cclx. In illo tempd

adpropinquabat autem dies festus azimorum usq: Inquo nondum quis
quam positus fuerat

F er vi adlateranis conficitur chrisma secō iohannem ap cxii Inillotemp
scies ihs qui auent eius hora usque utquem admodum ego feci uobis ita &
uos faciatis

F er vii Insuxario quod est Inbasilica hierusalem legitur passio dñi secō ioh
cap clvi· Inillotemp egressus est ihs transtorrentem cedron usq: posuer ihm

S abbato sco adlateranis secd matheum cap cccl ii· Inillotemp uespere autem
sabbati quae lucescit Inprima sabbati usq; ibi eum uidebitis ecce dixi uobis

I NPASCHA DOCN SCA AD SCAN MARIAN MAIOREM INPRESEP
secundm marcum cap cc xxx· Inillotemp maria magdalene & maria iacobi &
salome usque ibi eum uidebitis sicut dixit uobis

F er ii adscm pancratium secō lucam cap ccc xxx viiii Inillotemp duo ex discipulis ibā
ibant Incastellum usque & quomodo cognouerunt eum Infractione panis

F er iii adscm paulum secundm lucam cap ccc xl· Inillotemp stetit ihs Inmedio discipu
lorum suorum· usque remissionem peccatorum Inomnes gentes

F er iiii adscm laurentium secundm iohannem cap cc xviii· Inillotemp manifestā
uit se ihs discipulis suis admare tyberiadis usque cum resurrexisset & amoystus

F er v adapostolos secundm iohannem cap cc xi· Inillotemp maria stabat admo
numentum foris ploransq usque quia uidi dnm & haec dixit mihi

F er vi adscam mariam admartyres secundm math cap cccl v· Inillotemp undecim
discipuli abierunt Ingalileam usque adconsummationem saeculi·

S abbato adlateranis secundm ioh cap cc xiii· Inillotemp cum esset serodie una
sabbatorum· usque remittatur eis

D om octabas paschae secundm iohannem cap cc xvi· Inillotemp thomas unus ex
duodecim· usque ut amplius non habeatis Innomine eius

M ens ap die xiii· natalis sorum tiburtii valeriani & maximi secundm ioh cap
cxxx iiii Inillotemp dixit ihs discipulis suis hoc est praeceptum meum
usque Innomine meo dederit uobis·

J npascha annotina secdm ioh cap xxc iiii. Jnillo tempore erat homo ex pha
riseis usque sed habeat uitam aeternam

D ie xxc iii mens sup scripta pncti sci georgii sec lūc cap cclx Jnillo tempdixē
ihs discipulis suis: ponite in cordib; uris: usque possedebitis animas uestras:

D ie xxc v mens sup scripta Inuentionis crucis sec lūc cap cxxc iii. Jnillo tempdixit ihs
discipulis suis Quis ex uobis habet amicum usq: spm bonum percepisse

F er iiii sec iohannē cap clxx. Jnillo tempe respiciens ihs discipulis suis pacem scam
seruate eos usque sed ut serues eos a malo

F er vi sec iohan cap xxc vii. Jnillo tempe erat quidam regulus cuius filius infir
mabatur usque & domus eius tota

D ie xxc viii mens sup scripta pncti scor iuuenalis sec iohēs cap cxxxc ii. Jnillo tempdixe
ihs discipulis suis ego sum uita uera usq: p&tras & fiat uobis

S abbato sec iohēs cap xcvii. Jnillo tempore abiit ihs transmare galilee ad
quod est tiberiadis usque cum discipulis suis

E bon ii ad scos cosmam & damianum sec iohēs cap lxxxc viii. Jnillo tempdixit ihs
discipulis suis. ego sum pastor bonus usq: & fiet unum ouile & unus pastor

M en is mai kl mai nat ap lor philippi & iacobi sec iohēs cap cxxc vii. Jnillo tempe
dixit ihs discipulis suis non turbetur cor uestrum usq: In nomine meo hoc faciam

D ie iii mens sup scripta pncti scor alexandri & eventii & theodoli sec iohēs cap cxxx
viii. Jnillo tempdixit ihs discipulis suis haec mando uob usq: quia oderunt me et uos

F er vi sec iohannem cap cxci Jnillo tempore dixit ihs discipulis suis. Qui cre
dit in me atque sicut dixit mihi pater sic loquor

E bdomada iii secundum iohan cap cxlviii. Jnillo tempdixit ihs discipulis suis
modicum & iam non uidebitis me usque nemo tollet a uobis.

D ie x mens sup scripta nat kl gurdiani sec math cap xcv. Jnillo tempdixit ihs
discipulis suis. simile est regnum celorum thesauro usq: in pdet mercedem suam

D ie xii mens sup scripta pncti scor nerei & achillei sec math cap clxxxviii
Jnillo tempe accesserunt ad ihm pharisei dicentes usque sed quibus datum est

D ie sup scripta nat sci pancratii sec iohēs cap cxxxviii Jnillo tempdixit ihs disci

pulisſus haec mando uobis ut diligatis Inuicem usq: quia ode megratis

E bd iiii ſecd iohan cap cxlviii · Jn illo tempdixit ihs discipulis ſuis · uado ad eum qui me misit usque & adnunciabit uobis

E bd v ſecd ioh cap cl · Jn illo tempdixit ihs discipulis ſuis · Amen dico uobis ſi quid pe terit patrem In nomine meo det uob · usq hoc credimus quia ado exiſti

O ie xiii mens ſup ſcripta dedicatio eccleſiae ſcae mariae ad martyr legitur lectio cuius concurrerit ebdomade eo quod ſemper die dominico celebratur ipſa ſollemnitas

O ie xviiii mens ſup ſcripta ad ſcae porcentiane ſecd math cap cxl · Jn illo tem dixit ihs discipulis ſuis parabolam hanc · Simile eſt regnum caelorum theſauro abscondito In agro · usque nova & uetera

F er iiii ſecd ioh cap xcv · Jn illo tempore abiit ihs cum discipulis ſuis In iudaeam terram usque gaudium meum Implet um eſt

O ie xcv mens ſup ſcripta ad ſci urbani conf atq: pontificis una appia ſecd math cap cclxiii · Jn illo temp dixit ihs discipulis ſuis · uigilate usq constituet eum

J nuigilia aſcensadni ſecd ioh cap clii · Jn illo temp ſubleuans ihs oculos ſuos dixit usque adueuenio

F er v In aſcensadni ſecundum marcum cap cc xxxiii · Jn illo tem recumbentib; xi discipulis usque & ſermonem confirmante ſequentibus ſignis

E bdomada vi ſecd ioh cap cxlv · Jn illo temp dixit ihs discipulis ſuis · cum autem uenerit paraclitus usque quia ego dixi uobis

F er iiii ſecundum ioh cap xxxiii · Jn illo temp dixit ihs discipulis ſuis · ſi manſe ritis In me usque gaudium uestrum Impletur

S abbato In uigilia penthe coſten ſecd ioh cap cxxviii · Jn illo temp dixit ihs discipulis ſuis · ſi diligitis me ſermonem meum ſeruabitis · usq & manifestabo eis meipſum ·

O ominica penthe coſten ſecundum ioh cap cxxx · Jn illo temp dixit ihs discipulus ſuis · ſi quis diligit me ſermonem meum ſeruabit · usq ſicut mandatum dedit mihi pater ſic facio ·

F er̄ n aduincula ſecundioh cap̄ xxcnnn· Jnillotemp̄ dixit ih̄s discipulisſuis
ſicenimdilexit d̄s mundum ut filiumſuum unigenitum daret· usque utomn̄s
feſtentur eiusoperaquaindo ſunt facta·

F er̄ nn adſcam̄ anaſtaſiam ſecundioh cap̄ lxxxnnn· Jnillotemp̄ dixit ih̄s discipu
lisſuis· amen amen dico uobis quinonintrat̄ phostumnoule usq; & habundantiusq; hab

F er̄ nnn adſcam̄ mariam ſecund̄ioh cap̄ lx· Jnillotemp̄ dix̄ ih̄s discipulisſuis· nemo
potest uenire admenisip̄ater quimisit me usq; caromea est promundiuita

F er̄ nn adapostolos ſecund̄luc̄ cap̄ xxxvi Jnillotemp̄ factum est Inunadier̄
usque quiaudimus mirabilia hodie

S abbatis xii lectiones adſcm̄ petrum ſecundmath cap̄ ccv· Jnillotemp̄ egredi
ente ih̄u abhiericho ſecutaſunt eum· usque & ſecutisunt eum

D ominicaiiacat ſecundluc̄ cap̄ lv Jnillotemp̄ dixit ih̄s discipulisſuis estote miſe
ricordes usque ſ̄ſtucam deoculofratriſtu

M en̄s iunio die ſecundo p̄ adſcorum marcellini & petri ara lauicana ſecundt
luc̄ cap̄ ccxlviiii· Jnillotemp̄ dix̄ ih̄s discipulisſuis· cumaudieritis proelia
usque possidebitis animas uestras

D ie viii men̄s ſupraſcripto p̄ adſcorum primi & feliciani Inbasilica ſciſde
phan ſecundioh̄n cap̄ cxxxiiii· Jnillotempore dixit ih̄s discipulisſuis
hoc est praeceptum meum· usque Innominemeo det uobis

D ie xii men̄s ſup̄ſcripto p̄ adſc̄i basilidis ſecundioh cap̄ xxxiiii· Jnillotemp̄
erathomo & pharisei nicho demus̄nomine· usq; ſed habet uitā aet̄nam

F er̄ nnn ſecundluc̄ cap̄ xcnn Jnillotemp̄ accedentes discipuli adih̄m dicentes
usque & ſaturatisunt

F er̄ vi ſecundluc̄ cap̄ cl̄xxxvi· Jnillotemperant adpropinquantes adih̄m
peccatores usque p̄ſentiam agent

S abbatis ſecundluc̄ cap̄ l̄xxxv· Jnillotemp̄ uenit adih̄m uir cuinomen iairus
usque ne aliqui dicerent quodfactum erat

D ie xviii men̄s ſup̄ſcripto p̄ adſcorum martis & marcelli ami ad ardeatina
ſecundioh̄n cap̄ cxxxiiii· Jnillotemp̄ dixit ih̄s discipulisſuis·

hoc est pceptum meū. usque in nomine meo dabuobis;

D ie xuiiii m sup scripte. natt scōrū prasi & geruasi. ad scm urtalē scdm
mar cap cxxx uiii. Jn illo tempore. egrediente ihū de templo. usq; in fin hic sal

D ie xx iiii m sup scripte. uigilia sci ioh bapte. scdm luca. cap. i. Jn illo tempe. fuit in dieb:
herodis regis sacerdos nomine quida zacharias. usq; parasceuē plebē pfecta;

D ie xx iiii. natt sci ioh bapte. scdm luca. cap. iii. Jn illo tempe. elisabeth impleti est
tempus pariendi. usq; & fec redemptionē plebis sue.

D ie xx ui. m sup scripte. natt scorū ioh & pauli. scdm luca cap cxl iiii. Jn illo tempe
dix ihs discip. adtendite a fermento pharisaeorū. usq; cor angelis dei qui: in cē lis;

E bt. ii. post pentecosten scdm luca. cap xx uiiii. Jn illo tempe cū turbe irruerent
aditum. usque fecerat sum eum;

D ie xx uiii m sup scripte. transl a to corporis beati leonis pontificis scdm matheum
cap lxuiiii. Jn illo tempe dix ihs discip suis parabolā hanc. homo quida peregre
pficiscens. usque intra in gaudium domini tui;

D ie xx uiii m sup scripte. uigilia apostolorū petri & pauli. scdm ioh cap cc xx ui.
Jn illo tempe. dix ihs petro. symon ioh. usq; quamo de clarificatur is eē dm.

D ie xx uiiii. natt sup scripte scdm math cap clxui. Jn illo tempe. uenit ihs in partes
caesaree philippi. usq; erit solutum & in caelis. et rus aditum. usq; possidebit.

D ie xxx m sup scripte ad scm paulū. scdm matheū cap cxcu. Jn illo dix symon pe

E bt. i. post natt apostolorū scdm math cap xxxu. Jn illo tempe dix ihs discipulis suis
nisi abundauerit iustitia ura. usq; donec reddas nouissimū quadrantem;

M ense uit die. ii. natt scorum pœssi & maximiani. scdm math cap ccxliii.
Jn illo tempe sedente ihū supra montē oliueti. usq; in fin hic saluus erit.

J noctabas aptorū scdm matheū. cap cxlviii. Jn illo tempe iussit ihs discipulos
suos. usq; uere filius dei es.

F er. iiii. scdm marcū cap cuii. Jn illo tempe cum egressus eet ihs in uia. usque

F er ui scdm marcū cap lxxuii. Jn illo tempe. exierunt pharisaei & coeperunt
conquirere. usq; & dimisit illum in domum suam.

E bt. ii. scdm marcū cap lxxui. Jn illo cū muta turba eet cum ihū. usq; & di

D ie x m̄ sup̄ scripto. Natt septem fratrū. via appia salaria scdm̄ matth cap̄ xxiiii
Jn illo tēp̄ uidens ihs turbas. ascendit in montē. usq: copiosa est in caelis;
P rima missa ad aquilonē. secunda ad scm̄ alexandrū scdm̄ lucā cap̄ cxxxiii.
Jn illo tēp̄ dixit ihs discip̄ suis. Nemo accendit lucernā. usq: inluminabit te.
J tem ad scām felicitatē scdm̄ matth. cap̄ cxxx. Jn illo tēp̄ loquente ihu ad turbas.
usq: soror & mater est. ſ dicit illū matri suae.
F er̄ ui scdm̄ lucā. cap̄ xcviiii. Jn illo tēp̄. descendente ihū de monte. usq: & red
S abb scdm̄ matth. cap̄ cxciii. Jn illo tēp̄. accedens ad ihm̄ quidā. usq: & uos seq: reme
E bd. iii. scdm̄ matth. cap̄ lxii. Jn illo tēp̄ dixit ihs discipulis suis. Adcendite
a fal sis pheas. usque in regnū caelorum.
D ie xu m̄ sup̄ scrip̄. Natt sci cyriaci.
D ie xx i. mēs sup̄. natt scae praxedis scdm̄ matth cap̄ cxl. Jn illo tēp̄ dixit ihs disci
pulis suis parabolā hanc. Simile ē regn̄ caelorū thesauro abscondito in agro.
usque nouā & uetera ſ cotio in discipulos. usq: xiiii rib: isrt.
D ie xx. iiii m̄ sup̄ scripta. natt sci apollinaris scdm̄ lucā. cap̄ cclxx. Jn illo tēp̄ facta ē con
F er̄. iiii. scdm̄ lucā. cap̄ lxxxiii. Jn illo tēp̄. cum egressus esset ihs de nauicula trā.
usque quanta illi fecisset ihs. ſ erat diues & habebat uilicum. usque ma & na tat nacula.
F er̄. ui. scdm̄ lucā. cap̄ cxcvii. Jn illo tēp̄ dixit ihs discip̄ suis parabolā hanc. homo quidā
D ie xx uiii. natt scōrū felicis papę simplicii fausti ni & beatricis uia postuense
scdm̄ lucā. cap̄ clviii. Jn illo tēp̄. dixit ihs discipulis suis. Sint lumbi uri p̄cincti.
usque filius hominis ueniat.
D ie xxx m̄ sup̄ scripta. natt scōrū abdo & sennes. scdm̄ ioh. cap̄ cxxxiiii
Jn illo tēp̄ dixit ihs discipulis suis. hoc est p̄ceptum meū. usq: qui a oder̄ me gratis.
e bd. iiii. scdm̄ lucā. cap̄ cxc. Jn illo tempore dixit ihs discipulis suis. homo quidā erat
diues & habebat uilicum. usque in ma & na tat nacula.
F er̄. iiii scdm̄ matth. cap̄ cxlvii. Jn illo tempore uespere autem facto. accesser̄ ad ihm̄
discipuli ei. usq: quasi quinq; milia. ſ ihm̄. usq: uade & tu fac similiter.
e bt. v. scdm̄ lucā. cap̄ cxxi. Jn illo tempore. quidā legis peritus surrexit tempans
M ars aug. kt aug̃ ad immaculas. scdm̄ matth. cap̄ cxlviii. Jn illo tēp̄. iussit ihs disci

pulorſſuoſ aſcendeſe. uſque filiuſ di er.

D ie. ii. m̄ ſup ſcript. natt ſcī ſtephani portaſic uia latina. ſcđm lucā. cap ccxx uiii
Jn illo tem̄p dix ih̄ſ diſcpl ſuiſ paraboláhanc. homo quidā nobilis abiit in
regionē longinquá. uſque & abundabit.

F er. iiii. ſcđm lucā. cap cxxvii. Jn illo tem̄p. erat ih̄ſ eiciens demonium. uſq;
immo beati qui audiunt uerbum dī & cuſtodiunt.

e bt. vi. ſcđm lucā. cap ccxiiii. Jn illo tempoſe. dō homineſ aſcender̄ intēplū.
uſque & quiſe humiliat exaltabitur.

D ie. vii. m̄ ſup ſcript. natt ſcōrū. ſyxti. feliciſſimi & agapiti ſcđm math cap lxxxvii.
Jn illo tempoſe. dix ih̄ſ diſcipuliſſuiſ. ecce ego mitto uoſ ſicouef. uſq: īfin hic pl̄
D ie. viii m̄ ſup ſcript. natt ſcī cyriaci ſcđm̄ math cap xcii. Jn illo tempoſe
dix ih̄ſ diſcipuliſſuiſ. nihil optū. uſque quieſt in celiſ.
J tem die. x. natt ſcī laurentii adprima miſſa ſcđm math cap xcvi. Jn illo tem̄p
dix ih̄ſ diſcipuliſſuiſ. qui amat patrē. uſq: non p̄d & mercedem ſuā.
D ie ſup ſcript. natt ſcī laurentii ſcđm ioh. cap ciiii. Jn illo tem̄p dix ih̄ſ diſcipuliſſuiſ.
niſi granū frumenti. uſque pat̄ m̄ſ qui in celiſ eſt.
D ie xi m̄ ſup ſcript. natt ſcī tiburtii ſcđ ioh cap cxxxiii. Jn illo tempore
dix ih̄ſ diſcp̄ ſuiſ. hoc eſt pr̄ceptū meū. uſq: in nomine meo dē uob.
F er. iiii ſcđm lucā. cap lxxxiii. Jn illo tem̄p. rogabat ih̄m quidā phariſeus
uſque quoniā tu lex tu mutā.
D ie xiii m̄ ſſ. natt ſcī yppolyti ſcđ lucā cap cxliii. Jn illo tē dix ih̄ſ diſcp̄ ſuiſ.
Ad terrore aſermento. uſq: coram angelis dī. ſ uete me euangeli regnū dī.
F er. vi. ſcđ lucā. cap xxvii. Jn illo tē. ſurgens ih̄ſ de ſynagoga. uſq: opor
D ie xiiii m̄ ſſ. natt ſcī euſebii ſcđ math cap cclxxii. Jn illo tē dix ih̄ſ diſcp̄ ſuiſ.
uigilate. uſq: conſtructa eſt. ſ dā caſtellū & mulier. uſq: nauſereatur abea.
D ie xv m̄ ſſ. de aſſūptione ſcē marie ſcđ luc. cap cxxii. Jn illo tē. intrauit ih̄ſ in quod
D ie xvi m̄ſ. ſſ. natt ſcī agapiti ſcđm lucā. cap cliii. Jn illo tē dix ih̄ſ diſcp̄ ſuiſ
Sint lumbi uſri p̄cincti. uſq: filius hominiſ uenit. ſ uſq: & mutos loqui.
e bt. i. poſt ſcī laurentii ſcđ mat̄. cap lxxxiii. Jn illo tē. exiens ih̄ſ de finib; tyri.

D ie uiiii m· ss uigilia scī laurena sēc matth· cap clxx· Jnillot· dixit ihs discipulis suis·
siquis uult· usque inregno suo· ℣ usq; & accumbent inregno dei·
F er iiii sedm lucā· cap clxuiii· Jnillotemp dum irēt ihs p ciuitates & castella
D ie xuiii m· ss· Natt sci hermes sedm lucā· cap xlu· Jnillotemp descendens ihs
de monte· usque copiosa est in celis·
D ie xxx m ss· natt scorū felicissimi & audacti & dep heliseip proph· & decollatio
sci ioh baptistae sedm marcū· cap lviii· Jnillotemp misit herodes & tenu
it iohannē· usq: posuerunt illum in monumtō· ℣ quiuident· usq: uade & fac similit
e bt· u· post sci laurentii sedm lucā cap cxx· Jnillot dixit ihs discip· beati oculi
F er· iiii sedm matth cap cxuii· Jnillot ab eis principes pharisaei consiliū faciebant·
usque gentes sperabit· ℣ pascet illos·
F er uu· sēc lucā cap cxlviii· Jnillot aut ad ihm quidā de turba· usq: dr
e bt· iii· post sci laurentii sedm lucā· cap cc· i· Jnillot dum irēt ihs in hierusalē
transiebat· usque quia fide stua te saluum fecit· ℣ usq: sup doctrina eius·
F er iiii· sēc marcū· cap cxx· Jnillotemp introiuit ihs hierusolymā in templo
M ens sept· die uiii· Natiuitas scae mariae sedm lucē cap· iii· Jnillot exsurgens
maria· usque in do salutari meo· ℣ uias tuas· usq: & gaudiū uram impleat·
D ie sup ss· natt sci adriani sedm ioh cap cxxxii· Jnillot dixit ihs discip suis· ego si
D ie xi m sup scripti· natt scōrū ppetui & iacineth sēc matth· cap lxxx uiii·
Jnillotemp dixit ihs discipulis suis· cap· securum uos inciuitate ista· usque
℣ coram patre meo qui est in celis· ℣ nis· usque & adicientur uobis· +
e bt· iiii sedm matth· cap xlviii· Jnillot dixit ihs discip suis· Nemo potest duob: domi
F er iiii sedm matth· cap xl· Jnillot dixit ihs· audistis q dictū ē· usq; reddet tibi·
F er u sedm lucē cap ccxl· Jnillot docebat ihs in templo· usq: in qua potestate hec facis·
℣ D ie ss· ex ultra ios scae quas sedt ioh cap xxiiii· Jnillot· erat homo expha
risaeus· usque sed habeat uitā aeternā· ℣ qui adhuc insultant plebem suā·
e bt u· sedm lucā cap lxxii· Jnillot· ibat ihs in ciuitatē quae uocatur naim· usq:
℣ D ie xiim mensis sup scripti· natt scōrū cornelii & cipriani sēc lucē cap cxl· Jnillot +
dicebat ihs turbis· usque & accusarent eum·

O ie xu mī sup scripī . Natt scī nicomedis secundū lucā cap xcvi. Inilloтemp
dixē ihs discipulis suis. siquis uult post me. usq; uideat regnū dī prouabit era
O ie xvii mī sup scripтū . Natt scarū luciae & eufemiae. sed math cap cxt. In
illo temp dixē ihs discipulis suis. simileē regnū cæloрū thesauro abscondito usq;
F er iiii. sed lucē cp xxxviii. Inillotemp. uidit ihs publicanū nomine leui usq;
sed peccatore per inpaenitentia
e bd i. post scī cypriani. sed lucē cap clxxvi. Inillotemp cum intrasset ihs
in domū usque exalbrabitur.
F er iiii. mens septimi adscam mariā sed marcū cap xci. Inillotemp respondit
unus de turba. usq; & ieiunio.
F er vi adapostat sed lucē cap xxxvi. Inillotempore sedebat ihs docens.
usque uidimus mirabilia hodie
S abb adsem p&rum. xii. lectt sed lucam cap clxiiii Inillotempore
erat ihs docens in synagogis. usq; gloriose fiebant abeo.
e bd ii. post scī cypriani sed math cap. cc xxiii. Inillotemp accessit ei
ad ihm sadducei. usq; mirabant? in doctrina eius.
F er iii sed mar cap cxxxi. Inillotemp. Interrogauit ihm unus
de scribis. usque noner longe a regno di th quia ode? me gratus
F er. vi. sed math cap cxxxvi. Inillotemp dixē ihs discipulis suis. parab
hanc. simileē regnū cæloрū homini qui seminauit. usq; In hortū meū
O ie xxvii mī sup scripтū Natt scōrū. cosmæ & damiani. sed th cap cxxxviii
Inillotemp dixē ihs discipt suis. hæc mando uob ut diligatis inuicē usq;
O ie xxviii. mī sup scripт. dedicatio ecclesiæ archangeli michaelis sed
math cap clxxviii. Inillotemp. accesserūt discipli ad ihm. usq; quia ange
eorū semp uident faciē patris mei quī in cēlis.
e bd iii. p scī cypriani. sed math cap. lxx. Inillotempore. ascendente ihs
in nauicula trans fretum. usq; potestatē talem hominib;
M ens octob. die vii. Natt scī marci. sed math cap cclxviii. Inillotemp
dixit ihs discipt suis parbt hanc. homo quidā peg re. usq; in gaudiū
dominū.

Die xiiii·m sup scripē. mart scī calisti pontificis sed math cāp ccxlvii.
In illo tempore dixē ihs discipt suis, Uigilate usq; constituit eū
Die xcv·m sup scriptē. mart scōrū christi amici & dapsilis sed math ecap ccxliii
In illo tēp dixē ihs discipt suis. Uide ne quis uos seducat. usq; in finē hic sal
ens nouū Et nouū mart scī caesarii sed ioh cāp cviii. In illo tēp [uiuens.
dixē ihs discipt suis. amen amen dico uob nisi granū frumenti cadens
in terrā. usq; pater mis qui est in caelis.
Die viii·m sup scriptū. mart scōrū iiii. coronatorū sed lucā cāp xlv
In illo tēp ascendens ihs demonie. usq; copiosae incaelis.
Die viii m sup scriptū. mart scī theodori. secd lucā. cāp cclx. In illo tēp
dixē ihs discipt suis. ponite in cordib; uestris. usq; animas uras.
Ebd. iii post scī cy prāni sed math cāp clxxxviii. In illo tēp dixit
ihs discipt suis parabt hanc. similis est regnū caelorū homini regi.
qui uoluit rationē ponere usq; unusquisq; fri suo de cordib; uris.
Die xi·m sup scriptē mart scī mene secd luc cāp xcvi In illo tēp dixit
ihs discipt suis. si quis uult post me usq; uideant regnū dī, donec
Die xii m sup scripti mart scī marcelli sed luc cāp clvii In illo tēp
dixit ihs discipt suis sint lumbi uri usq; filius hominis uenit.
Fer iii. sed lucā cāp clxxxvi In illo tēp. erant adpropin quantes
ad ihm publicani. usque pœnitentiam agentem
Ebd v. post scī cy priani sed math cāp ccxxiii In illo tēp abeuntes pha
risei consiliū inierunt usq; & quaesierunt di do
Die xcii m sup scriptē Natale scae caeciliae sed math cāp cclxviiii
In illo tēp dixē ihs discipt parabt hanc. simile est regnū caelorū dece
uirginib; usq; qua dns uenturus est. Usq; in magaudiū dominitau.
Die xxiii mēns sup scriptē Nāt scī clementis sēc math cāp cclxviiii. In illo
tēp dixē ihs discipt suis. parabt hanc homo quidā peregre profiscens.
Die sup scriptē Nāt scae felicitatis. sēc māt cāp. cxxx. In illo tēp lo
quente ihu adturbas. usq; soror & mater est.

D ie xxiiii m̄ sup̄ scripť · mat̄ sc̄i chrisogoni sec̄ ioh cap̄ cxxxviii Inillotemp̄
dix̄ ihs discipt suis. haec mando uob usq; quia hodie hab me gratis
E bd vii post sc̄i cyprjani sec̄ mat̄ cap̄ lxxiiii Inillotemp̄ loquente ihu adtur
bas ecce princeps unus · usq; inuniuersā terrā illam.
F er iiii sec̄ luc̄ cap̄ xxxiii. Inillotemp̄ cū eēt ihs inunam ciuitatem usque
& curapenitur ab infirmitatibus suis
D ie xxviiii · m̄ · ss mat̄ sc̄i saturnini sec̄ mar̄c · cap̄ cxxxviii · Inillotempo re
dix̄ ihs discipt suis · uidete nequis uos seducat · usq; infinē hic saluus erit,
D ie ss uigilia sc̄i andree sec̄ ioh cap̄ xvi. Inillotempore stabat ioh & ex dis
cipulis eius duo · usque super filiū hominis.
D ie xxx m̄ ss mat̄ sc̄i andreae sec̄ mat̄ cap̄ xx. Inillotemp̄ ambulans
ihs iuxta mare usque sequuta sunt eum.
E bd vii · sec̄ ioh cap̄ xlviii Inillotemp̄ cum subleuasset ergo oculos ihs
usque qui uenturus est inmundum
F er iiii · sec̄ mat̄ cap̄ lxvii Inillotemp̄ cum uenisset ihs indomum simo
nis petri · usque sepeliant mortuos suos.
F er vi sec̄ lucā cap̄ xlviii. Inillotem̄ dix̄ ad ihm quidam de curba ma
gister usque & haec omnia adiciemus ub̄. Nouas & ueteres
M en̄s dec̄ die xiii mat̄ sc̄e luciae sec̄ mat̄ cap̄ cxl Inillotemp̄ dix̄ ihs
discipulis suis parabolam hanc · simile est regnū cælorū thesauro abscondito usq;
F er iii sec̄ mar̄c cap̄ lxxviii Inillotemp̄ dix̄ ihs discipt suis. uidete
& cauete a fermento · usq; & misit illū in domū suā
E bd iii · ante nat̄ dn̄i sec̄ matth cap̄ · ccvi · Inillotemp̄ cū adpropin
quasset ihs hierusolimam · usq; in nomine dni.
E bd ii · ante nat̄ dn̄i sec̄ luc̄ cap̄ ccl vii · Inillotemp̄ dix̄ ihs discipulis
suis erunt signa in sole & luna & stellis · usq; non transibunt.
E bd. ii · ante nat̄ dn̄i sec̄ matth · cap̄ · cii · Inillotemp̄ · cū audisset iohan
nes in uinculis opera xp̄i · usq; una tua ante te ubi erat ioh bapta zans.
E bd i · ante nat̄ dn̄i sec̄ ioh cap̄ · viii · Inill misere iudaei ab hierusolimis · usque,

Fē iiii· ad scām mariā sēc luc cap iii· Inillotemp missus est gabriel ange
lus ad ea. usque fiat mihi secundū uerbum tuū
Fēr vi· adapostolos sēc luc cap· iii· Inillotemp exurgens maria· usque
exulta t sps meus in deo salutari meo,
Sabb in xii Lect ad scām p̄rum sēc luc cap vi· Anno quinto decimo impe
rii tiberii cesaris· usq; saluare di.
Die xxiiii· m dec uigil dñi sēc mat cap iii· Inillotemp cum esset desponsata mater ihu maria· usque a peccatis eorum
Prouberitate pluuiae sēc luc cap lxxxiii· Initt factū ē in una die rū· usque qua uenta & mari oboediunt ei.
Prostereliitate pluuiae· sēc mat cap dx. Inillotemp dix ihs discipt misereor turbis· usque & discipuli ei cū eo.
Incommotione gentiū sed luc cap cl· Inillotemp dix ihs discipulis suis.
Nolite sollicti esse dicentes· usq; haec omnia adicienti uob
In natale papae sed luc cap cc lxx· Inillotemp factae contentio
inter discipulos· usq; iudicantes xii tribus; isrl
Item alia ut sup sēc luc cap· cc xxviii· Inillotemp dix ihs discipt suis
parabt hanc· homoquida erat nobilis abiit in regionē longinq· usq; & habun. Dauit
Ordinatio ne pres baeroru· sēc mat cap cc lxxiii· Inillotemp dix ihs
discipt suis. Uigilate usq; constituerem ⁊ incælis.
Ordinat diac sēc ioh cap ciiii· Initt dix· ihs discipt suis· Amen am
dico uob. Nisi granū frumenta cadens in terra· usq; honorificau pat mis quie
Item in nat papae sēc mat cap clxvi· Inillotemp· uenit ihs in par
tes cesareae usq; erat solutū & incælis.
In dedicatione basilicę si ue oratoris sēc luc cap lx· Initt dix ihs dis
cipulis suis· Hone arbor bona· usq; fundata enī erat sup p&tram
Pro uelatione ancillarū di· sēc math cap· ccxxi· Inillotemp loque
batur ihs cū discipt suis· usq; pauci sunt electi,

Audelandē mārciaā rēc ioh cap xxvii Initt respondens ihs & dix
quomodo homo. usque impl[illegible] est
Preordinanab; sct ioh cap [illegible]. Inillotemp loquente ihu adtur
bas. usque opera abrahae facite.
Preordinacis epis sēc marc cap lu. Inillotemp. circuibat ihs in
circuitu doceb[illegible] usque multos egrotos & sanabat.
Item alia ut sup sed luc cap lxxxvi. Inillotempore conuo
catis ihs xii discp suis: usq; eu angelis exarces & curamesubiq;
nagenda mostuoru. sēc ioh cap xciiii Inillotemp. dix martha ad
ihm. dne sihic fuisses quiamoriens filius di aiui qui inhunc mundu
uenisti. Item alia sēc ioh cap xxxviii. Inillotemp dix ihs dis
capulis suis & turbis iudaeoru. sic enī pater suscitat mostuos
& uiuificat. usq; sedtransitu demorte inuitam.
Item alia sēc ioh cap. lvi. Initt dix ihs discipt suis & turbis
iudaeorum. Omneqd dat mi pat ad me uenit. usq; sertsuscitem
illū innouissimo die.
Item alia sēc ioh. cap. lxv. Inillotemp. dix. ihs discipt suis.
& turb iudaeoru. ego sū panis uiuus qui de caelo descendit
usq; & ego resuscitabo eū innouissimo die.

BAYERISCHE
STAATSBIBLIOTHEK
REGENSBURG

Obs. 28561

Nr. 2880 Ausgang: März 1965

I. Schäden: 2 j 2 l m n 30 50

II. Behandlung: 4 5 7 8 16 25 37 38 40

III. Besonderheiten:

Evangelia.